

ÚVOD – ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Obstarávateľ:

obec Čakajovce
Obecný úrad Čakajovce
č. 58
951 43 Čakajovce

Štatutárny zástupca:
Milan Greguš, starosta obce

Osoba odborne spôsobilá na obstarávanie:
Ing. Mgr. Ľudmila Števicová

Zhotoviteľ:

Architektonická kancelária Csanda-Piterka, s.r.o.
sidlo: Riečna 2, 94901 Nitra

Štatutárny zástupca:
Ing. arch. Milan Csanda, konateľ
Ing. Marián Piterka, konateľ
Ing. Milan Koniar, konateľ

Hlavný riešiteľ úlohy:
Ing. arch. Milan Csanda, autorizovaný architekt, Slovenská komora architektov reg. č.: 1121 AA
Spolupráca:
Ing. arch. Norbert Dúbravský, autorizovaný architekt, Slovenská komora architektov reg. č.: 1562 AA

Dátum spracovania dokumentácie:
august 2011-august 2012

Vymedzenie predmetu obstarania

Predmetom obstarania je v zmysle zmluvy o dielo spracovanie územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán obce Čakajovce“ v rozsahu a obsahu špecifikovanom v zmluve. V rámci predmetu plnenia v zmysle tejto zmluvy je táto dokumentácia návrhom územného plánu obce Čakajovce.

Pre predmet obstarania je zo strany obstarávateľa vymedzené územie na riešenie: katastrálne územie obce Čakajovce. Hranica riešeného územia je zdokumentovaná na všetkých výkresových prílohách. Celková plocha riešeného územia je 5,77km².

Požiadavky na obsah a rozsah územnoplánovacej dokumentácie

Obstarávateľ špecifikoval rozsah spracovania UPNO Čakajovce v zmluve o dielo v súlade s príslušnou vyhláškou o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (lit. 49) s rozdelením spracovania na jednotlivé etapy takto:

- I. etapa – spracovanie Krajinnookologického plánu pre obec Čakajovce s funkciou východiskového materiálu pre spracovanie Prieskumov a rozborov obce Čakajovce a pre návrhu UPNO Čakajovce;
- II. etapa – spracovanie Prieskumov a rozborov k UPNO Čakajovce (§7 lit. 49) s funkciou východiskového materiálu pre spracovanie návrhu UPNO Čakajovce;
- III. etapa – spracovanie zadania k UPNO Čakajovce (§8 lit. 49) s funkciou súborného stanoviska pre spracovanie návrhu UPNO Čakajovce;
- IV. etapa – spracovanie návrhu UPNO Čakajovce (§12 lit. 49), vrátane súčinnosti pri verejnom prerokovaní – poskytnutie odborného výkladu a spolupráca pri vyhodnotení pripomienok;
- V. etapa – spracovanie čistopisu UPNO Čakajovce po schválení návrhu UPNO Čakajovce schvaľujúcim orgánom

Predmetom obstarania tejto práce je IV. etapa – spracovanie návrhu UPNO Čakajovce.

Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Úloha územného plánu obce je definovaná ako koordinácia municipálnych a vyšších spoločenských (obecných, štátnych) záujmov s dosiahnutím optimálneho rozvoja potenciálu riešeného katastrálneho územia v správe samosprávy.

Medzi všeobecne platné ciele, stanovené územným plánom obce sa radí najmä:

- stanovenie želaného trvalo udržateľného rozvoja sídla;
- urbanistická koncepcia priestorového usporiadania;
- účelné, čo najoptimálnejšie využitie územia – koncepcia funkčného usporiadania;
- skvalitnenie životného prostredia;
- ochrana kultúrneho dedičstva a prírodného prostredia;
- stabilizácia sociálneho zloženia obyvateľstva;
- odstránenie funkčných a priestorových disproporcií;
- koordinácia záujmov v území;
- regulácia a koordinácia investorských činností a zámerov (časová a priestorová);
- uplatnenie ekonomických predstáv v územných opatreniach – manažment územia;
- aktivizácia identity občanov s bydliskom, získanie ich záujmu na rozvoji obce, mesta, krajiny.

Okrem všeobecne platných cieľov sa pre jednotlivé obce stanovujú osobité zámery, ktoré sú podrobne stanovené v zadávacom dokumente k návrhu územného plánu obce.

Definovanie časového ohraničenia územného plánu

Územný plán obce Čakajovce v zásade nie je časovo ohraničený. Vychádza s legislatívnej povinnosti, z ktorej vyplýva nutnosť preskúmať územnoplánovacia dokumentáciu každé 4 roky s vyhodnotením o potrebnosti na zmeny a doplnky územného plánu prípadne vypracovanie nového územného plánu.

UPNO Čakajovce je preto potrebné chápať ako dlhodobý koncepčný materiál. Vzhľadom k určitej operatívnej a nutnosti definovania krátkodobých a dlhodobých cieľov návrh operuje s nasledovnými časovými ohraničeniami:

- návrh / navrhovaný stav – definovanie návrhov a cieľov s predpokladom ich naplnenia do roku 2030

- výhľad / výhľadový stav - definovanie návrhov a cieľov s predpokladom ich naplnenia po vyčerpaní rozvojových území pre návrh bez časového ohraničenia.

Predchádzajúce súvisiace a nadradené územnoplánovacie dokumentácie vrátane ich vyhodnotenia

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001).

Táto územnoplánovacia dokumentácia (lit. 81), predstavuje základné koncepcné princípy priestorového rozvoja štátu.

Sídelné systémy vytvárajú siete ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel, ktoré spolu vytvárajú sídelnú štruktúru Slovenska. Dosiadnutie cieľov priestorového rozvoja štátu sa v koncepte návrhu KURS 2001 overuje v dvoch základných variantoch rozvoja sídelnej štruktúry:

- polycentrický variant územného rozvoja
- trojpólový variant územného rozvoja

Obec Čakajovce patrí do kategórie malých obcí. Z hľadiska KURS 2001 je charakterizovaná ako vidiecke územie ležiace na ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa, ktorá prepája centrá osídlenia Trenčín, Topoľčany, Nitra, Nové Zámky, Komárno.

Územný plán veľkého územného celku Nitrianskeho kraja

Táto územnoplánovacia dokumentácia (lit. 83), predstavuje základné zásady usporiadania územia Nitrianskeho kraja a limity jeho využívania určené v záväzných regulatívoch funkčného a priestorového usporiadania územia. Záväzná časť je rozčlenená na regulatívny funkčného a priestorového usporiadania územia a na verejnoprospešné stavby.

Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia súvisiace s obcou Čakajovce:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:
 - podporovať územný rozvoj v smere ponitrianskej sídelnej rozvojovej osi výstavbou príslušných infraštruktúrnych a komunikačných zariadení;
 - podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov;
 - pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je to potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom, realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební;
2. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:
 - usmerňovať funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami pri súbežnom zabezpečovaní nárokov obyvateľov kraja, najmä mesta Nitra a ostatných väčších miest, na každodennú a víkendovú rekreáciu, ako aj nárokov účastníkov domácej a cezhraničnej turistiky na poznávaciu a rekreačnú turistiku;
3. V oblasti rozvoja sociálnej infraštruktúry:
 - podporovať rozvoj zariadení kultúry v celom priestore kraja a nadviazať na prerušenú kontinuitu rozvíjania tradícií v kultúrno-spoločenskej oblasti jednotlivých regiónov kraja;
 - podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení lokálneho významu, predovšetkým siete knižníc, ako aj ďalších zariadení kultúrno-rekreačného charakteru;
 - rozvíjať zariadenia na športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky nielen vo vidieckom zázemí, ale aj v urbanizovanom prostredí;
4. V oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva:
 - rešpektovať pri ďalšom rozvoji poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako jeden z faktorov limitujúcich urbanistický rozvoj;
 - rešpektovať pri rozvoji územia ochranu trvalých kultúr vo vyhlásených vinohradníckych a chmeľových oblastiach,
 - zabezpečiť protieróznou ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability;
 - podporovať alternatívne poľnohospodárstvo na chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a na územiach začlenených do územného systému ekologickej stability;
 - rozširovať výmeru lesného pôdneho fondu na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami evidovaných v katastri nehnuteľností ako poľnohospodárska pôda (biele plochy);
 - vytvárať územno-technické predpoklady na zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia;
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu:
 - zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny,
 - odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládka odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov, ako aj miestnych územných systémov ekologickej stability);
 - revitalizovať upravené toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovin pozdĺž tokov, zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky na realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov; opatrenia realizovať v súlade s projektmi pozemkových úprav území;
 - uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými), na maximálne možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi;
 - zabezpečiť, aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou,
 - zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu lomov, v ktorých bola skončená ťažba s cieľom začleniť ich do prírodnej krajiny.

6. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrno-historického dedičstva rešpektovať:

- kultúrno-historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky a na vyhlásenie navrhované urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma);
- akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifickosti pôvodného osídlenia;
- uplatniť typovú a funkčnú profiláciu jednotlivých sídiel mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia vrátane vidieckej štruktúry v rozptyle;
- potenciál takých kultúrno-historických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (vínhradnícke tradície, etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území);
- akceptovať v zámeroch do budúcnosti a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty.

7. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry:

- rezervovať koridor na výhľadové vybudovanie cesty ako rýchlostnej komunikácie R22,5/100 Nitra – Topoľčany – hranica kraja východne od existujúcej trasy I/64 s mimoúrovňovými križovatkami s ostatnými cestami;

8. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry:

- na úseku vodného hospodárstva ochrany pred povodňami vykonávať na upravených tokoch údržbu s cieľom udržiavať vybudované kapacity;

9. V oblasti nadradenej infraštruktúry odpadového hospodárstva:

- riešiť zneškodňovanie odpadov v súlade so schválenými aktualizovanými Programami odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, Nitrianskeho kraja a jeho okresov;
- uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení;
- zabezpečiť lepšie využitie biologických odpadov vybudovaním ďalších kompostovacích zariadení;
- zabezpečiť postupnú sanáciu, resp. rekultiváciu uzavretých skládok odpadov.

Verejnoprospešné stavby súvisiace s obcou Čakajovce:

v oblasti cestnej dopravy: rýchlostná cesta Nitra – Topoľčany – hranica kraja v kategórii R22,5/100 východne od existujúcej trasy I/64 s mimoúrovňovými križovatkami s ostatnými cestami;

Smerný územný plán obce Čakajovce (lit. 89)

Táto dokumentácia je historicky prvým územným plánom obce, schválený v roku 1976. Dokumentácia je prakticky platná do dnešných čias.

Územný plán bol vytvorený s predpokladom účinnosti 15 rokov pričom hlavné urbanistické zásady toto časové obdobie prekračujú. Návrh predpokladal pričlenenie obce Čakajovce k mestu Nitra v roku 2000.

Návrhové prvky najmä uličná sieť do dnešných čias sa nenaplnili, nová výstavba sa udiala len v polohách kde už existovali verejné priestranstvá. Občianska vybavenosť sa podľa navrhovaných zásad nerozšírila.

Územný plán bol dodatkován v roku 1999 (lit. 84) avšak legislatívny proces nebol ukončený, a preto dodatok č. 1/99 nevstúpil do platnosti.

Prieskumy a rozbor obce a krajinnno-ekologický plán obce Čakajovce

Východisková dokumentácia pre spracovanie návrhu územného plánu (lit. 86).

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE: TEXTOVÁ ČASŤ

1 ŠIRŠIE VZŤAHY, ÚZEMNÉ SÚVISLOSTI A VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

V oddieli Širšie vzťahy, územné súvislosti a vymedzenie riešeného územia stanovujeme základné východiskové poznatky pre skúmanie širšieho okolia a územných súvislostí z toho vyplývajúcich. V rámci tohto oddielu je špecifikované aj vymedzenie riešeného územia. Pozri aj výkresovú časť, prílohu č.1: Širšie vzťahy, územné súvislosti a vymedzenie riešeného územia.

1.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Vymedzenie riešeného územia predstavuje rozsah a záber tejto práce. Stanovuje ho obstarávateľ a predstavuje celú plochu katastrálneho územia obce Čakajovce. Riešené územie je vyznačené na všetkých mapových podkladoch. Katastrálne územie obce Čakajovce sa nachádza Nitrianskom kraji v okrese Nitra a hraničí spolu s 4 inými katastrami, na severnej strane to je katastrálne územie obce Šurianky, na západnej strane je to katastrálne územie obce Zbehy, na južnej strane je to katastrálne územie obce Dražovce (mesto Nitra), na východnej strane je to katastrálne územie obce Jelšovce.

Celková plocha katastrálneho územia je 5,77 km² pri obvode 13,2 km.

Poznámka:

Navrhujeme v rámci hraníc katastrálneho územia obce určité korekcie, ktoré by napomohli k odstráneniu určitých nelogických väzieb a javov. Nakoľko zmena priebehu katastrálnych hraníc nie je predmetom tejto dokumentácie, tu uvádzané návrhy sú definované len ako nezáväzné podnety.

- Na severozápadnom okraji je hranica katastra vedená pravdepodobne v pôvodnej trase Perkovského potoka. Keďže koryto potoka bolo zregulované dnes bohato členená hranica katastra nielenže nemá logiku ale aj vytvára kuriózne „kúsky“ územia pretínané potokom. Navrhujeme preto, aby sa táto hranica určila ako os Perkovského potoka.
- Na severozápadnom okraji katastra obce sa nachádzajú stavby – rodinné domy, ktoré sú funkčne naviazané na obec Zbehy a nakoľko nie je predpoklad sprístupnenia týchto častí novou komunikáciou v rámci katastra obce Čakajovce je vhodnejšie túto časť začleniť ku katastru obce Zbehy.

1.2 PRÍRODNÁ ŠTRUKTÚRA NITRIANSKEHO KRAJA

Územie Nitrianskeho kraja má mimoriadne dôležitú polohu z hľadiska fungovania ÚSES. Je to styčné územie biogeografických provincií Carpathicum Occidentale, Eucarpaticum a Pannonicum. V tomto území vybiehajú na juh južné výbežky karpatských pohorí Považský Inovec, Tribeč, Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy, Krupinská vrchovina, zároveň na tomto území sú najsevernejšie výbežky Podunajskej nížiny pozdĺž riek Váhu, Nitry, Hrona a Ipľa.

Nitriansky kraj má preto významné nadregionálne a regionálne biocentrá horského, pahorkatinného aj nížinného typu. Tieto sú usporiadané v pásmach podľa prírodných zákonitostí v zásade v smere sever - juh, t.j. v smere hlavných hrebeňov pohorí a v smere dolín hlavných riek, v najjužnejšej časti kraja pozdĺž Dunaja v smere západ - východ. Po prepojení týchto biocentier biokoridormi by tento systém mal tvoriť biokoridor provincionálneho významu medzi biogeografickými provinciami Pannonicum a Carpathicum (oblasti Praecarpaticum, Eupannonicum a Matricum).

Najvýznamnejším a vlastne jediným koncepčným prírodným prvkom, ktoré prechádza katastrom obce Čakajovce je regionálny biokoridor (**Rieka Nitra**), ktorý je tvorený a charakterizovaný vodným tokom rieky Nitra a jeho príslušného územia a porastu. Tento biokoridor už zo svojej podstaty nemôže plnohodnotne tvoriť prepojenie medzi významnými biocentrami – prechádza najmä urbanizovanou krajinou a úlohou tohto prvku je skôr v polohe „vťahovania“ prírodných fenoménov do takéhoto územia, napriek tomu tento biokoridor prechádza celým územím Nitrianskeho kraja zo severu od Topoľčian až ku Komárnu so sporadickou sieťou regionálnych a miestnych biocentier, kde tento biokoridor končí vo svojej najvýznamnejšej polohe v nadregionálnom biocentre *Apáči* pri sútoku riek Nitra a Váh.

V širšom okolí (cca do 30 km) sa nachádzajú veľmi významné prírodné prvky: nadregionálne biocentrum **Zobor**, ktoré sa nachádza južne od katastra obce, prechádza do regionálneho biocentra (*Žibrica*) v okolí vrchu Žibrica a ďalej prostredníctvom nadregionálneho biokoridoru (*Tribeč*) severným až severovýchodným smerom opúšťa územie Nitrianskeho okresu smerom k regionálnemu biocentru (*Súľovce*) a k nadregionálnemu biocentru **Hrdovická** a ďalej týmto smerom mimo územie Nitrianskeho kraja, pričom medzi nimi sa nachádza sieť regionálnych biocentier, ktoré tvoria nielen významné ekologické jadro celého okolia, ale ovláda ho aj priestorovo, pretože sú umiestnené na pohorí - najvýraznejšia prírodná dominanta je línia vrchov pohoria Tribeč (Zobor, Žibrica, Veľký Tribeč), ktoré veľmi výrazným a jedinečným spôsobom uzatvárajú krajinu okolia Čakajoviec v južnom až juhovýchodnom smere.

1.3 URBANISTICKÁ ŠTRUKTÚRA NITRIANSKEHO KRAJA

Základná urbanistická koncepcia Nitrianskeho kraja je ovplyvnená a vychádza zo súvislostí a faktorov, ako aj z existujúcich a predpokladaných aglomeračných väzieb vytvorených okolo jednotlivých miest ležiacich na jeho území aj mimo neho. Aglomeračné účinky mesta Bratislavy totiž pôsobia ďaleko za hranice Bratislavského kraja a už v súčasnosti aktívne pôsobia aj na mestá Trnava, Hlohovec, Galanta, Dunajská Streda a dokonca aj na mesto Nitra. V budúcnosti sa predpokladá, že účinnosť aglomeračných väzieb mesta Bratislavy sa ešte viac posilní a plošne rozšíri v smere uvedených miest. Preto možno konštatovať, že rozvoj sídelnej štruktúry Nitrianskeho kraja v širších – celoslovenských súvislostiach, je potrebné hodnotiť v súčinnosti so sídelnou štruktúrou Bratislavského a Trnavského kraja. Z týchto daností sa charakteristika sídelného systému kraja nemôže orientovať iba na vlastné územie kraja, ale musí vychádzať zo širších súvislostí, o ktorých z pohľadu rozvoja sídelnej štruktúry pojednáva celoštátny materiál Koncepcia územného rozvoja Slovenska.

Vo vnútri kraja sa formujú, ťažiská osídlenia okolo najvýznamnejších urbanistických centier nadregionálneho až regionálneho charakteru (sídelných pólův) a to nitrianske ťažisko osídlenia, novozámocko-komárňanske ťažisko osídlenia, levické ťažisko osídlenia a topoľčianske ťažisko osídlenia, ktoré presahuje Nitriansky kraj a rozprestiera sa aj na Trenčianskom kraji a zahŕňa sídelné póly Bánovce nad Bebravou a Partizánske s príslušnými obcami. Prepojenie jednotlivých sídelných pólův či už v rámci kraja alebo mimo jeho hraníc je definované rozvojovými osami. Rozvojové osi sídelné sa na území Nitrianskeho kraja vyformovali pozdĺž tokov riek Váh – Nitra a Hron a v smere západovýchodnom Nitra – Pohronie. Rozvojové osi komunikačno-sídelné sa na území Nitrianskeho kraja formujú v smere existujúcich (cesta 1/75) i uvažovaných cestných prepojení (južný cestný ťah). Tieto rozvojové osi budú v zásade smerodajné pre ďalší rozvoj sídelného systému kraja. Popri nich však sú a budú sa rozvíjať rozvojové osi na regionálnej úrovni.

Najvýznamnejším urbanistickým prvkom aktívne ovplyvňujúcim obec Čakajovce je prirodzene nadregionálne urbanistické centrum **Nitra**, ako sídlo kraja, s ktorým je obec prepojená prostredníctvom regionálnej urbanistickej osi vyššieho rádu **Ponitrianska os**, ktorá vytvára prepojenie Nitry a Topoľčian. Hlavnou nosnou

osou kraja je však **Nitriansko-pohronská os** nadregionálneho charakteru prepájajúca Bratislavu/Trnavu – Nitru – Banskú Bystricu.

Počet obyvateľov v SR sa v poslednom období (v rokoch 1991-2001) zvýšil o 105120 osôb, t.j. o 2 %. Priemerný ročný nárast bol v rokoch 1991-2001 10,5 tis. osôb, čo predstavuje pri porovnaní s obdobím 1970-1980 prudký pokles kedy priemerný ročný prírastok bol až 45,4 tis. osôb. Demografický vývin zaznamenal výrazné spomalenie, ktoré má tendenciu pokračovať, prípadne je možné hovoriť už o jeho stabilizácii. V súvislosti s klesajúcim prírastkom obyvateľstva sa zhoršujú aj trendy v demografickom správaní sa obyvateľstva (spomalenie reprodukcie, pokles uzavretých manželstiev, vzrast počtu rozvodov, spomaľovanie vývoja obyvateľstva prirodzenou menou, pokles prirodzeného prírastku, zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva – znižovanie osôb v predproduktívnom veku a nárast osôb v produktívnom veku a poproduktívnom veku).

Celkové charakteristiky pre SR sú v priemete pre Nitriansky kraj ešte nepriaznivejšie, v období 1991-2001 tu bol dosahovaný úbytok obyvateľstva (4163 osôb). Aj v polohe demografického správania sa dosahuje Nitriansky kraj nepriaznivé hodnoty a obyvateľstvo tvorí regresívny typ populácie. Veková štruktúra obyvateľstva SR sa postupne mení v prospech starších vekových kategórií – prehlbuje sa proces starnutia populácie (znižuje podiel detskej zložky a zvyšuje sa podiel obyvateľov v poproduktívnom, ale aj v produktívnom veku); Nitriansky kraj má v tomto pohľade stagnujúci typ populácie. Z hľadiska národnostnej štruktúry má SR pestrú národnostnú štruktúru, na území Nitrianskeho kraja prevláda okrem dominantnej slovenskej národnosti, najmä maďarská národnosť pričom v okrese Topoľčany má minimálne zastúpenie. Vzdelanostná štruktúra Nitrianskeho kraja oproti celej republike je priemerná (9% vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva).

2 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

V oddieli Stratégia rozvoja obce stanovujeme základné predpoklady budúceho rozvoja obce na úrovni základných koncepčných prvkov. Pozri aj Vysvetlenie pojmov – metodika v záverečnej časti. Oddiel pozostáva:

- **Základná stratégia rozvoja obce:** základný strategický princíp formovania obce, základné predstavy o formovaní budúcnosti obce ako celku;
- **Prírodná stratégia rozvoja obce (územný systém ekologickej stability):** čiastkový strategický princíp formovania obce z pohľadu formovania prírodnej štruktúry obce resp. katastra;
- **Urbanistická stratégia rozvoja obce:** čiastkový strategický princíp formovania obce z pohľadu formovania urbanistickej štruktúry obce resp. katastra;
- **Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce:** čiastkový strategický princíp formovania obce z pohľadu formovania socio-ekonomickej štruktúry obce;

Všetky základné koncepčné princípy sú zakreslené vo výkresovej časti na prílohe č.2: Stratégia rozvoja obce.

2.1 ZÁKLADNÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Východiskové predpoklady

Katastrálne územie obce Čakajovce je charakteristický typ vidieckej krajiny. Prírodná časť (extravilán – neurbanizované územie) je charakterizovaná ako poľnohospodárska na severe mierne zvlnená a na juhu rovinatá krajina, ktorá sa rozprestiera okolo urbanizovanej časti (intravilán), ktorý je typom vidieckeho sídla formujúceho sa v súvislom urbanizovanom páse medzi mestami Nitra a Topoľčany, zomknutého na juhovýchodnej strane riekou Nitra, na severozápadnej strane železničnou traťou, na západnej strane zastavaným územím obce Zbehy, na východnej strane sa nachádza prakticky bezprostredne v kontakte katastrálna hranice obce Jelšovce.

Najvýraznejším prírodným prvkom územia je regionálny biokoridor rieka Nitra, ktorý sa tiahne v južnej časti katastra a tvorí aj južnú prírodnú bariéru zastavaného územia obce. Na severnej strane katastra sa tiahne nezalesnená pahorkatina využívaná na intenzívnu poľnohospodársku výrobu, ktorá je na svojom západnom okraji ohraničená regionálnym biokoridorom Perkovský potok.

Najvýznamnejším a určujúcim urbanistickým prvkom územia je Ponitrianska os – regionálna os I. stupňa, ktorá má dve vetvy (cestnú a železničnú). Táto os prepája obec s mestami Nitra a Topoľčany.

Veľmi dôležitým faktorom je aj pripravovaná realizácia cestného koridoru Nitra – Horná Nitra, ktorá výrazne zmení organizáciu urbanistického usporiadania všetkých väčšiny sídiel pozdĺž tejto trasy. Všetky obce sú v súčasnosti urbanizačne organizované pozdĺž trasy cesty I/64, v prípade vzniku novej trasy cesty R8 sa veľmi významnými stanú napojenia a privádzače na túto cestu a význam cesty I/64 ako hlavného urbanizačného faktora sa mierne zníži.

Základná stratégia rozvoja obce

Budúcnosť obce bude ovplyvnená trasovaním navrhovanej cestnej rýchlostnej komunikácie R8 ako budúcej dopravnej vetvy Ponitrianskej osi ale najmä realizovaním napojenia na túto komunikáciu navrhovaným privádzačom, odporúčaný variant realizovania privádzača sa nachádza medzi obcami Jelšovce a Ľudovítová – termín ukončenia výstavby je rok 2016. V územnom pláne VUC Nitrianskeho kraja sa nachádza návrh realizácie severného privádzača pre mesto Nitra so začiatkom medzi obcami Jelšovce a Čakajovce ako západný obchvat obce Čakajovce a následne tvorí východný obchvat obce Dražovce a ďalej pokračuje smerom na mesto Nitra – termín realizácie nie je určený. Z pohľadu fungovania obce preto predpokladáme, že trasa cesty I/64 na území katastra obce bude dlhodobou v súčasnej trase, či už ako cesta I/64 alebo ako severný privádzač pre mesto Nitra – pri existencii cesty R8 je možné predpokladať čiastočné zníženie zaťaženia dopravy na tejto ceste. Ako posledná zmena bude pravdepodobne realizácia vybudovania východného obchvatu obce ako súčasťou severného privádzača pre mesto Nitra.

Budúci urbanistický rozvoj obce bude ovplyvňovaný týmito skutočnosťami, no nebudú pre jej rozvoj úplne rozhodujúce. Definitívne napojenie obce na nadradený systém predpokladáme v jednom bode, avšak dlhodobou predpokladáme aj existenciu trasy I/64 v pôvodnom koridore.

Hlavný „bytočný“ problém obce identifikujeme v definovaní urbanistického jadra obce. Jedná sa o veľké strategické rozhodnutie, ktoré vyplynulo z historického vývoja urbanistického formovania obce a napriek skutočnosti, že v krátkodobom horizonte prináša pravdepodobne zvýšené náklady, z dlhodobého hľadiska môže priniesť určitú kvalitu, ktorá môže mať aj nepriame ekonomické výhody).

Za myslený stred jadra obce budeme považovať Návestie (slovo vytvorené obdobným spôsobom ako Námestie - a predstavuje obdobný priestor ako námestie len sa nachádza v obci). Čakajovské návěstie sa bude nachádzať v juhovýchodnom priestore okolo železničnej zastávky a bude nielen urbanistickým ale aj socio-ekonomickým reprezentantom obce. Tento priestor bude však nutné budovať prakticky na zelenej lúke a bude potrebné budovať všetky obecné atribúty (obecný úrad, kostol a zhrmažďovací priestor).

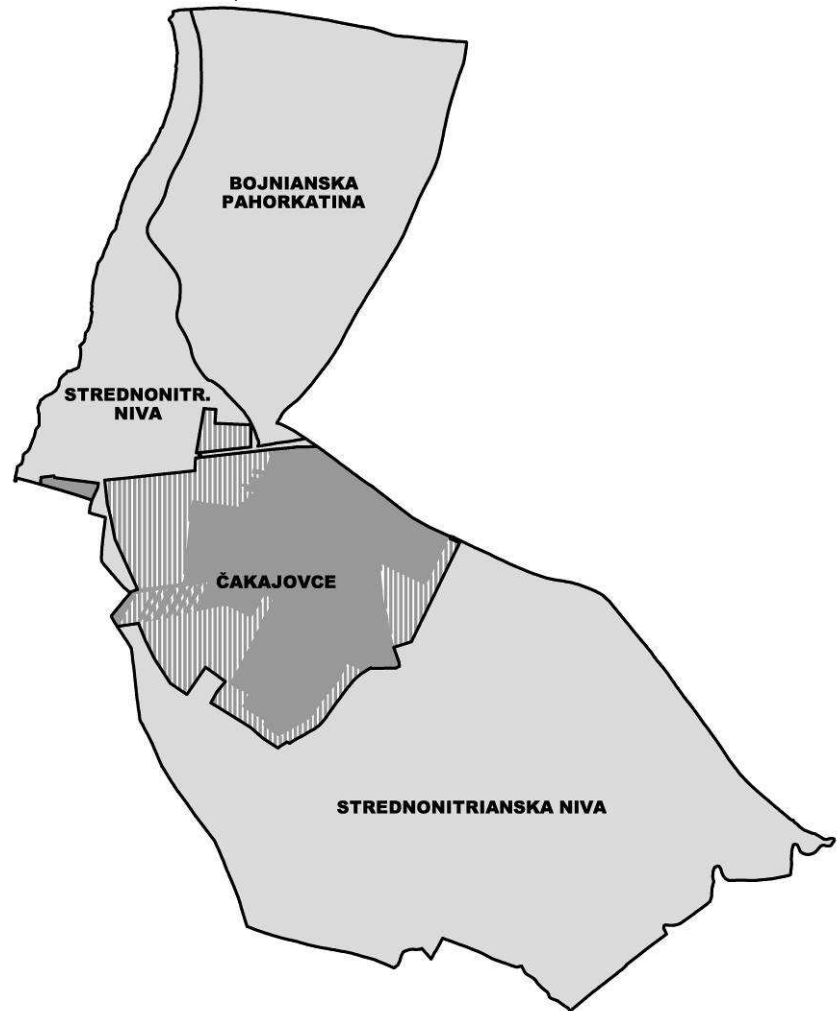
Z pohľadu budúceho formovania prírodných prvkov bude potrebné prakticky bezlesnatý kataster, ktorý je výrazne poľnohospodársky využívaný, „ekologicky zjemniť“ rôznymi líniami prírodných bariér.

Vízia v socio-ekonomickej oblasti je zameraná predovšetkým na rozvoj kvalitného bývania a na primeranú možnosť rozvoja poľnohospodárskej a priemyselnej výroby (hospodárskej základne), ktorá by priniesla do obce pracovné príležitosti. Obidve tieto aktivity budú výrazným spôsobom vplývať najmä na urbanistický rozvoj obce a stanú sa jeho určujúcim faktorom.

tab. 1: Zoznam PFCelkov s porovnaním zmien k súčasnému stavu

PFCelok (pomenovanie)	Typ PFCelku (charakteristika)	Rozloha - stav (ha)	Podiel - stav (%)	Rozloha - návrh (ha)	Podiel - návrh (%)
P1 Strednonitrianska niva	prírodný regionálny	373,4	64,7	330,9	64,7
P2 Bojnianska pahorkatina	prírodný miestny	134,0	23,2	134,0	23,2
U1 Čakajovce	urbanistický miestny	69,2	12,0	111,8	12,0
U2 Čakajovce-Zbehy	urbanistický miestny	0,6	0,1	0,6	0,1
Krajinné celky spolu		507,4	87,9	464,9	80,5
Urbanistické celky spolu		69,8	12,1	112,4	19,5
Kataster Čakajovce		577,3	100,0	577,3	100,0

obr. 1: Rozčlenenie katastrálneho územia obce Čakajovce na základné PFCelky (svetlá šedá – prírodné PFCelky a tmavá šedá – urbanistický PFCelok s vyznačením jestvujúceho stavu a návrhom na rozšírovanie)

2.2 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (PRÍRODNÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE)

Východiskové predpoklady

PFCelok Bojnianska pahorkatina a PFCelok Strednonitrianska niva sú celky krajinného typu a zaberajú podstatnú časť katastrálneho územia obce. Tieto dva krajinné celky sú navzájom rozdelené PFCelkom Čakajovce urbanistického typu, a súčasne sú charakteristické aj rozdielnou geomorfologickou charakteristikou, kým PFCelok Strednonitrianska niva je nížinného typu PFCelok Bojnianska je pahorkatinného typu. Prírodné celky spolu zaberajú 507ha (88%) katastrálneho územia.

Kataster obce je v extraviláne prakticky úplne využívaný pre poľnohospodársku produkciu. Jedinými krajinnoeologickými prvkami sú regionálny biokoridor rieka Nitra a Perkovský potok a miestne biokoridory Dobrotka a Odvodňovací kanál. Za biocentrum nie možné označiť žiadnu lokalitu, lokalitu remízka pri Perkovskom potoku je však možné označiť za potenciálne biocentrum miestnej úrovne (lokálne), ktoré by v prípade zrealizovania určitých opatrení mohlo tvoriť významný krajinný prvok. Celkovo krajinnoeologická vegetácia tvorí menej ako 7% podiel všetkých plôch katastra.

Krajinnoeologická stratégia obce

Krajinnoeologická stratégia rozvoja obce sa sústreďuje primárne na zachovanie jestvujúcich krajinných prvkov. To znamená bude potrebné realizovať opatrenia na zachovanie a podporu týchto významných plôch.

Z pohľadu nízkej ekostabilizačnej hodnoty územia ale bude potrebné pripraviť a najmä realizovať opatrenia na jej celkové zvýšenie – bude potrebné postupne významne zvýšiť podiel krajinnéj vegetácie. Sledujeme s tým aby podiel ekostabilizačných a environmentálnych plôch stúpol na hodnotu viac ako 10% plochy katastrálneho územia. Tento cieľ bude potrebné naplniť najmä delením rozsiahlych ucelených plôch poľnohospodárskej výroby líniovými interakčnými prvkami.

V katastri obce Čakajovce možno hovoriť o dvoch významných prírodných – krajinnoeologických líniami. Jednu tvorí nadregionálny biokoridor Rieka Nitra s podpornou líniovú miestneho biokoridoru Dobrotka a druhú líniovú tvorí Perkovský potok. V oboch prípadoch sa jedná o hydrické biokoridory. Vzhľadom na skutočnosť, že práve katastrom obce začína sa tiahnuť odlesnený chrbát Bojnianskej pahorkatiny navrhujeme položiť základy pre tretiu líniovú biokoridoru v tomto priestore.

obr. 2 Strednonitrianska niva západne od obce

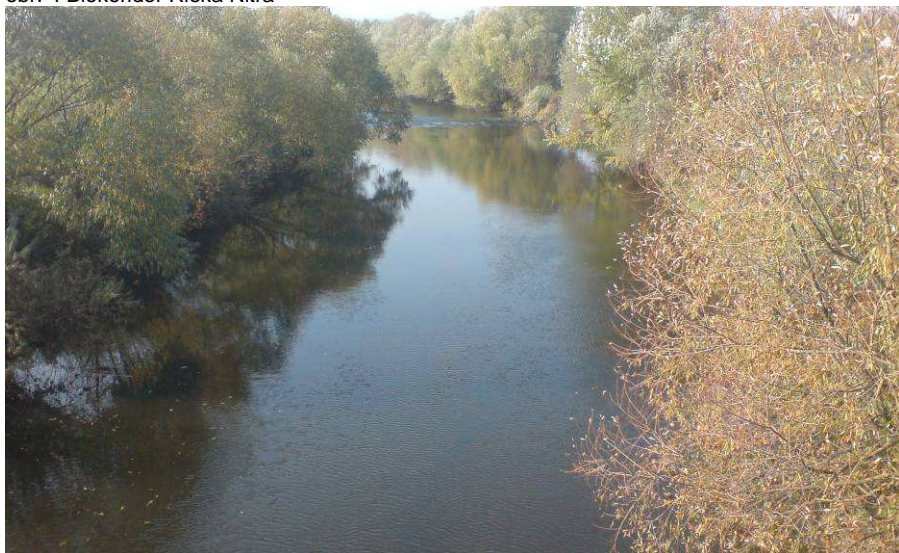

obr. 3 Bojnianska pahorkatina od remízky pri Perkovskom potoku (v pozadí Zobor)

Biokoridor **Rieka Nitra**, vyčlenený v rámci Generelu nadregionálneho ÚSES, vedúci nivou rieky Nitry, viazaný na ekosystémy vodného toku, brehové porasty, ďalšie porasty drevín na nive vodného toku a trávobylinné porasty medzihrádzového priestoru a protipovodňových hrádzí. Tento biokoridor s nadregionálnym dosahom prepája horské oblasti centrálnej časti západokarpatskej oblasti s panónskou nížinou, je zároveň významnou migračnou cestou vtáctva. Samotný vodný tok je v záujmovom území upravený, ohrádzovaný. Drevinné porasty sú tvorené úzkym pásom drevín prevažne prirodzeného zloženia, v ktorých prevažujú vŕba krehká a jelša lepkavá. Katastrálnym územím Čakajovce vedie NRBK Nitra v dĺžke cca 2,2 km, priemerná šírka je 120 až 160m a plocha medzihrádzového priestoru vrátane rieky je 31,7ha. Tento biokoridor je v súčasnosti najvýznamnejším ekosystémom katastrálneho územia Čakajovce, ktorý ponechávame v existujúcej rozlohe a charaktere.

obr. 4 Biokoridor Rieka Nitra

Miestny biokoridor **Dobrotka**, hydrický biokoridor, tvorený kanálom a skromnou sprievodnou vegetáciou – prevažne najmä bylinné poschodie. Tento biokoridor prechádza katastrom v celkovej dĺžke 1,7km a je nutné predovšetkým doplniť vzrastlú vegetáciu pôvodných druhov a súčasne rozšíriť tento koridor na min. 30m šírky čím by dosiahol rozlohu cca. 2,5ha. Význam tohto biokoridoru je v skutočnosti, že tvorí „podpornú“ líniu regionálneho biokoridoru Rieka Nitra a vzájomnými prepoismi medzi Dobrotkou a Nitrou sú vytvorené predpoklady pre zvýšenie ekostability územia. Na území katastra Čakajovce prepojovacie línie na úrovni miestneho biokoridoru medzi Nitrou a Dobrotkou sú navrhované v polohe katastrálnych hraníc.

Miestny biokoridor **Nitra – Dobrotka východ** má oproti Dobrotke bohatšiu vegetáciu. Avšak aj v tomto prípade je nutné hovoriť nielen o dobudovaní ale aj rozšírení tohto koridoru na min. 20m (jedná sa o biokoridor na rozhraní katastrov a preto cca. polovička šírky by mala byť v katastri obce Jelšovce). Významnosť tohto 1,0km dlhého biokoridoru spočíva v prepojení na regionálny biokoridor rieka Nitra.

Na južnej hranici katastra navrhujeme vybudovať miestny biokoridor **Nitra – Dobrotka juh** ako úplne novú líniu v šírke min. 20m (polovica biokoridoru by sa nachádzala v katastri obce Zbehy). Dĺžka biokoridoru cca. 0,5km.

Regionálny biokoridor **Perkovský potok**, hydrický biokoridor, tvorený kanálom s vlhkomilnou vegetáciou a roztrúseným porastom drevín na brehoch. Tento významný biokoridor je však potrebné významne podporiť a najmä dobudovať na priemernú šírku 30m a predovšetkým prakticky v celej dĺžke doplniť vzrastlú vegetáciu. V katastri obce Čakajovce prechádza tento biokoridor v celkovej dĺžke 2,0km a v návrhu celkovú veľkosť rozširujeme až na 2,4ha. Biokoridor prechádza na rozhraní s katastrom obce Zbehy – v územnom pláne tejto obce sa nachádzajú určité krajinoekologické opatrenia a návrhy, ktoré bude potrebné koordinovať. Navrhujeme aby miestny biokoridor s označením 11 v UPNO Zbehy, ktorý sa nachádza na tomto biokoridore, bol posunutý do polohy remízky, kde navrhujeme realizáciu miestneho biocentra (Pri Perkovskom potoku).

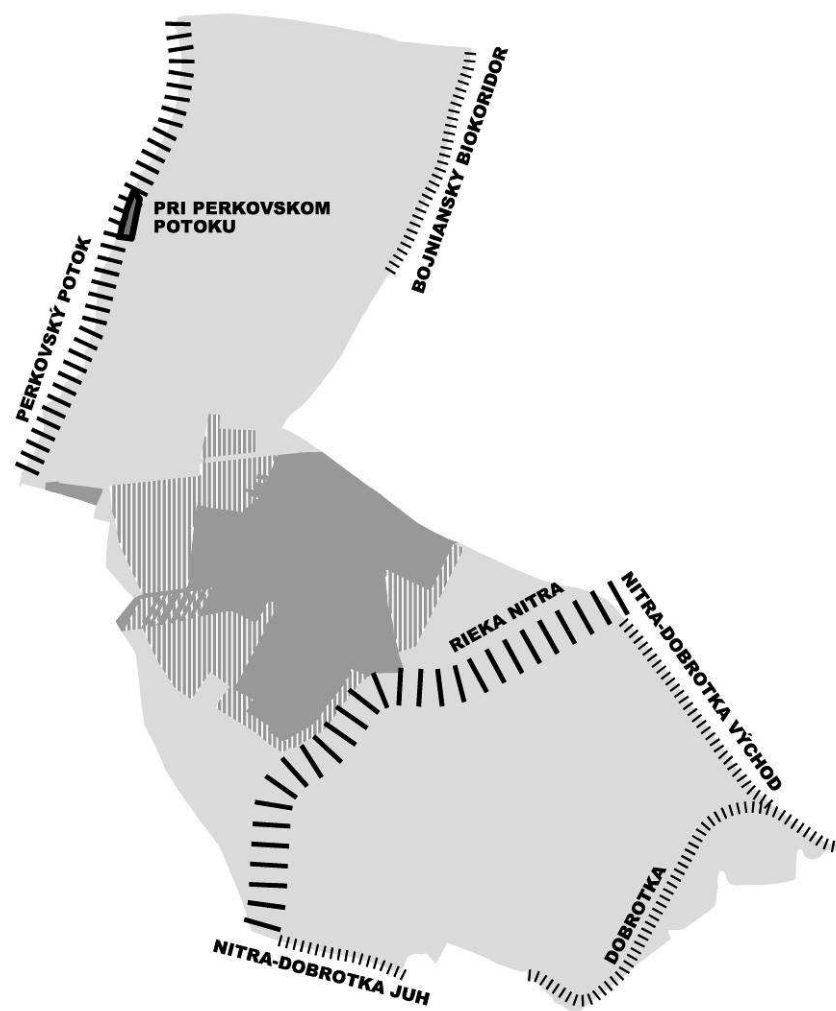
obr. 5 Biokoridor Perkovský potok

Miestne biocentrum **Pri Perkovskom potoku**, vŕbovo-topoľový lesík po okrajoch s náletovými drevinami. Pôvodnú remízku navrhujeme plošne rozšíriť s dôrazom na výsadbu pôvodných drevín s odstránením invazívnych druhov.

V katastri obce Čakajovce začína chrbát Bojnianskej pahorkatiny, ktorá sa tiahne od obce severovýchodným smerom. Tento chrbát tvorí pre nasledujúce katastrálne územia rozhranie a prakticky po celej dĺžke je odlesnený. Aj vzhľadom na UPNO Jelšovce uvažujeme s možnosťou budovania úplne nového a relatívne významného biokoridoru s názvom **Bojnianský biokoridor**. Prepojenie biokoridoru na ostatné prvky krajiny je zatiaľ navrhované interakčnými prvkami, pričom sa nevylučuje, že najmä prepojenie na biocentrum Pri Perkovskom potoku môže byť významovo na úrovni miestneho biokoridoru.

obr. 6: Prírodná stratégia obce

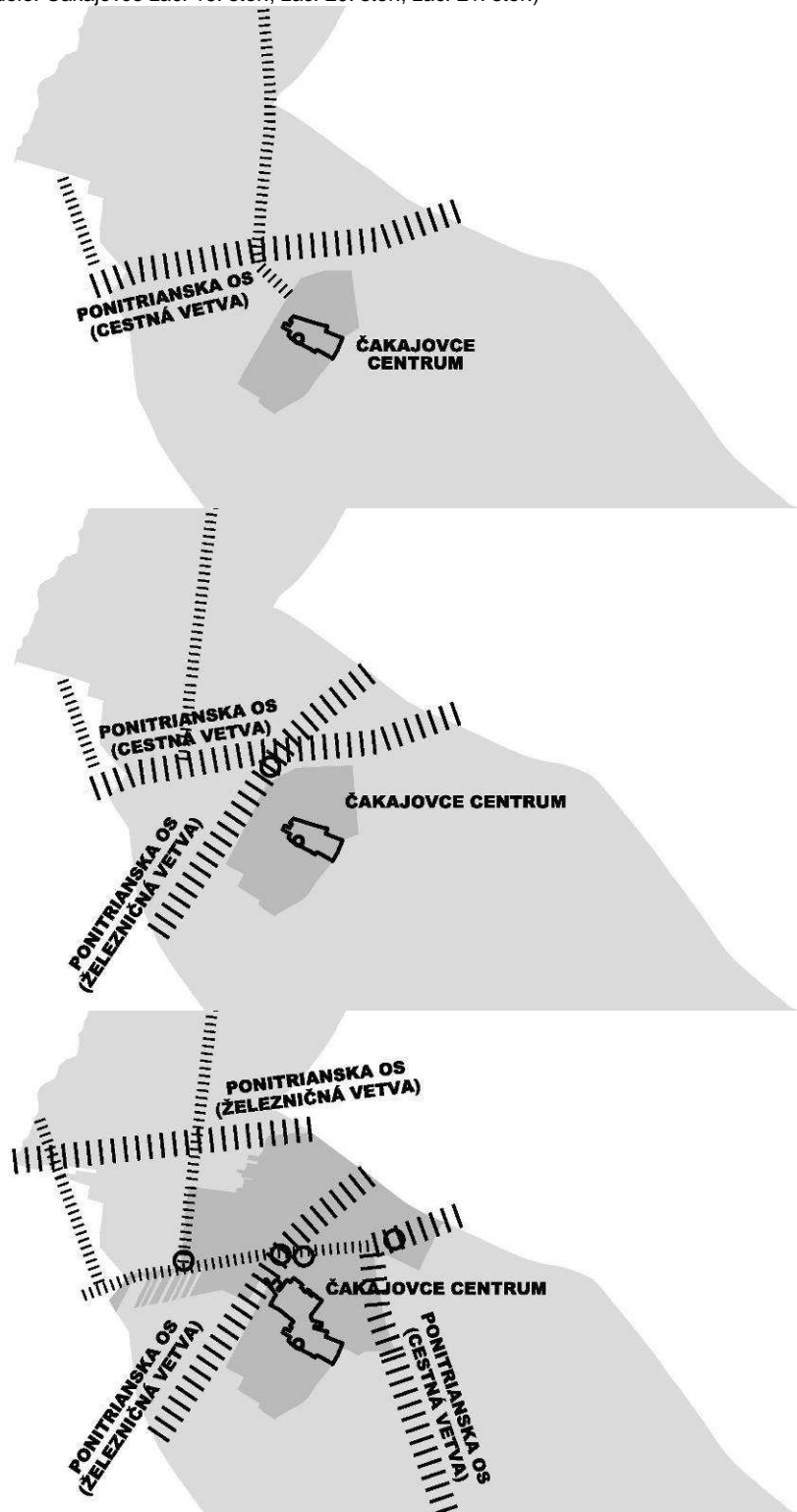
Podrobný popis a návrhy k jednotlivým krajinoekologickým prvkom ako aj ostatným krajinným prvkom sú popísané v rámci kapitoly 3.1 Prírodná štruktúra územia a životné prostredie na strane 14 a ďalších, krajinná vegetácia v rámci tejto kapitoly v časti 3.1.6 Vegetácia (biosféra, biologické podmienky) na strane 18.

2.3 URBANISTICKÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Východiskové predpoklady

Obec Čakajovce prešla z urbanistického pohľadu zaujímavým vývojom a formovaním vďaka externým zmenám, ktoré sa udiali za posledných cca. 100 rokov. Dlhodobý monotónny vývoj obce osadenej pri regionálne dôležitej urbanistickej osi (cestnej vetve) začali postupne ovplyvňovať a meniť najprv doplnenie tejto osi o železničnú vetvu koncom 19. stor. ale najmä zmena trasovania cestnej vetvy v pol. 20. stor.

obr. 7 Zdokumentovanie postupného vývoja urbanistického formovania obce Čakajovce (zhora dole: Čakajovce zač. 19. stor., zač. 20. stor., zač. 21. stor.)

Urbanistická stratégia obce

Vzhľadom k urbanistickým danostiam vyplývajúce z vývoja určujeme ako základnú stratégiu obce nutnosť vysporiadať sa zo súčasnou situáciou. Základnou urbanistickou stratégiou obce je definovanie novej polohy centra obce – jadra nielen sídelnej štruktúry ale aj socio-ekonomického streda. Toto rozhodnutie je teda najmä dôsledkom dynamického pôsobenia nadradených urbanistických väzieb na obec a nutnosťou zefektívnenia samotnej štruktúry sídla.

Druhým dôležitým princípom je definovanie optimálnych možností celkového urbanistického rozvoja obce s definovaním jej maximálneho rozšírenia a jej organizáciou v postupných etapách v zmysle socio-ekonomických predpokladov.

Hlavný určujúci prvok je urbanistická os regionálneho charakteru **Ponitrianska os**, ktorá sa v súčasnosti skladá s cestnej vetvy (cesta I/64) a železničnej vetvy (trať 140 a 140-4). Cestná vetva má hlavný určujúci faktor a práve táto os bude v budúcnosti menená – uvažuje sa z vybudovaním novej hlavnej trasy severne od zastavaného územia obce, avšak súčasná os bude transformovaná na severný privádzáč do mesta Nitra aj s možnou korekciou trasy ako východného obchvatu obce. V každom prípade táto os bude dlhodobo fixovaná v identickej trase a je nutné prípadnú jej korekciu chápať skôr vo výhľade.

V zásade všetky vetvy tejto urbanistickej osi sú z pohľadu formovania obce chápané skôr ako bariéry urbanistického rozvoja a najmä železničná vetva (trať 140) umelo pretrhávajú obec na dve časti. Napriek tejto skutočnosti osadenie železničnej stanice / zastávky priamo na budúcom návěstí obce chápeme ako podporný prvok centrotvorných funkcií.

obr. 8 Ponitrianska os – cestná vetva

Dôležitou skutočnosťou preto možno identifikovať, že súčasná miestna urbanistická os **Čakajovská os**, zostane dlhodobo v identickej línii, a práve táto línia sa stáva základným urbanistickým prvkom obce. Čakajovská os, vlastne pôvodom bola Ponitrianskou osou regionálneho charakteru do pol. 20. stor. dnes plní funkciu prepojenia obcí Čakajovce, Zbehy, Lužianky. V obci Čakajovce sa na túto os napája Šurianska os, ktorá prepája obce Šurianky, Hruboňovo, Čermany, Horné Obdokovce, Ludanice a tesnej blízkosti katastrálnych hraníc sa na Čakajovskú os napája ešte Novosadská os, ktorá prepája obce Čab, Nové Sady, Biskupová Malé a Veľké Ripňany.

K Čakajovskej osi na väčšine jej trasy chceme posilniť tendenciu viazania vybavenostných funkcií najmä základného charakteru, pričom vzhľadom k daným väzbám je možné predpokladať aj umiestňovanie vybavenostné zložky vyššieho charakteru. V mieste napojenia Čakajovskej osi na Ponitriansku navrhujeme posilniť tendencie viazania výrobných funkcií alebo aj vybavenostných funkcií vyššieho charakteru.

obr. 9 Čakajovská os

Z pohľadu viacerých súvislostí práve Čakajovská os viaže urbanistické a socio-ekonomické danosti, a to je pomerne rozhodujúci dôvod prečo práve sem posúvame ťažisko obce. **Čakajovské centrum** navrhujeme postupne viac preniesť do polohy medzi železničnú stanicu Čakajovce a reštauráciu Gastro. Okrem iného sa tu nachádza aj autobusová zastávka a najmä je tu k dispozícii aj pomerne veľká nezastavaná plocha, ktorá má predpoklady na plnenie spoločenských obecných funkcií. Vzhľadom ku skutočnosti, že dnes je možné centrum obce vzhľadom k umiestneniu obecných funkcií (obecný úrad, kostol) identifikovať juhozápadne od tohto priestoru, je možné predpokladať, že samotné Čakajovské centrum bude určitú dobu existovať na väčšej ploche a až prípadnou výstavbou nového obecného úradu a úpravou plochy návestia príde k jednoznačnej identifikácii streda obce. Podporou pre takúto identifikáciu by mohla byť aj výstavba urbanistickej dominanty v spojení s obecným úradom alebo v prípade, že do tohto priestoru by bol umiestnený aj nový kostol tak aj v spojení s týmto kostolom.

obr. 10 Severný okraj navrhovaného priestoru pre centrum obce

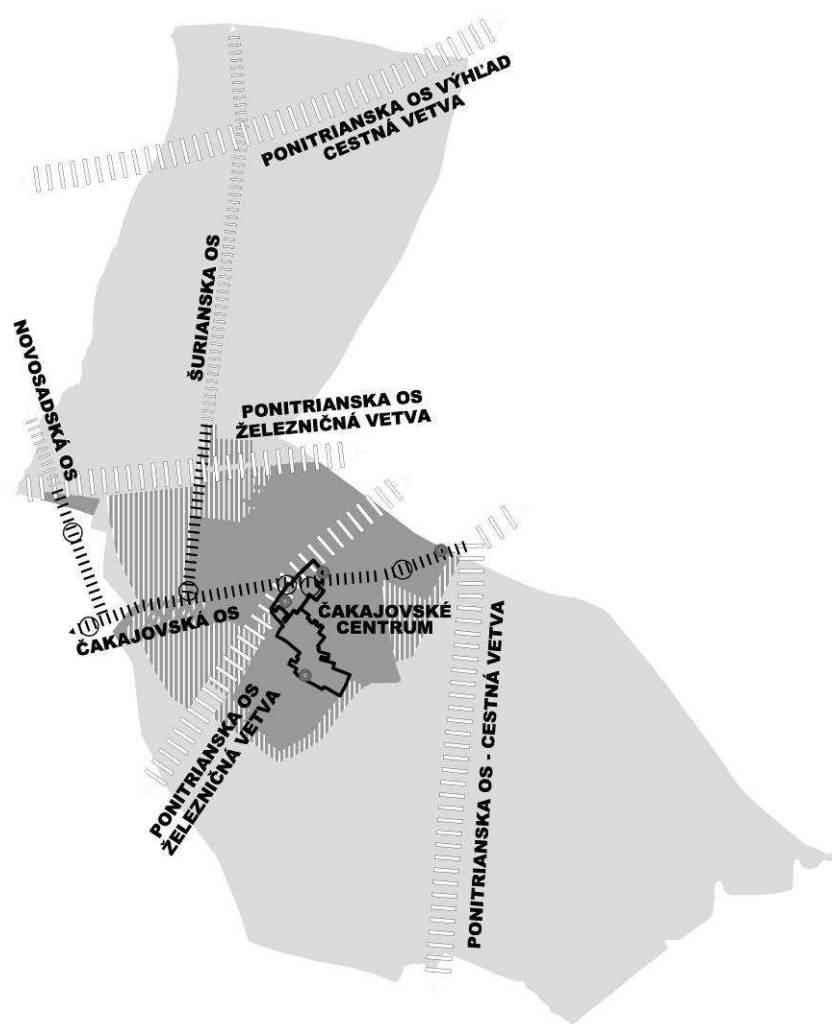
obr. 11 Centrálna časť obce – priestor pred obecným úradom s panteónom

obr. 12 Centrálna časť obce – priestor pred kostolom

obr. 13 Urbanistická stratégia obce

Periférne časti obce budú naďalej bez zbytku slúžiť pre funkcie bývania s priestorovou štruktúrou formovanou do obvyklej vidieckej zástavby – voľná uličná zástavba do ZNP. Rozloženie periférie resp. jej rozširovanie najmä západným a juhozápadným smerom vyplýva najmä z možnosti rozvoja vzhľadom k prírodným (rieka Nitra) a urbanistickým bariéram (železničné trate) so súčasnou snahou vytvoriť kompaktnú zástavbu sústredenú okolo centrálnej oblasti.

obr. 14 Periféria v najstaršej časti obce

obr. 15 Periféria v časti, ktorá vznikla v 50- a 60-tych rokoch

2.4 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

2.4.1 DEMOGRAFIA

Súčasná demografická štruktúra Slovenska (podľa lit. 75)

Demografická situácia je odrazom spoločenskej situácie, demografický vývoj úzko súvisí s vývojom spoločenských podmienok. Až do konca 80-tych rokov minulého storočia patrilo Slovensko ku krajinám s najvyššou sobášnosťou a pôrodnosťou v Európe, malo však vysokú úmrtnosť a potratovosť. V 90-tych rokoch minulého storočia začali v Slovenskej republike výrazné zmeny v demografickom vývoji, ktoré je možné označiť ako prechod na nový model reprodukčného správania sa obyvateľstva. Tento model je v podmienkach Slovenska charakteristický výrazným poklesom sobášnosti a plodnosti, pretrvávajúcim mierne rastúcim trendom rozvodovosti, stabilnou, ale nie veľmi priaznivou úrovňou úmrtnosti, zmenami vo vývoji potratovosti.

Začiatkom 21. storočia ešte pokračovali trendy z 90-tych rokov, ale obdobie posledných rokov má vo vzťahu k predchádzajúcemu vývoju kompenzačno-stabilizačný charakter. K 31. decembru 2009 mala Slovenská republika 5 424 925 obyvateľov, z toho bolo 51,4 % žien.

Historické súvislosti v demografickej štruktúre obce

Vývoj počtu obyvateľov má od roku 1869 do roku 1970 stúpajúcu tendenciu, pričom za pozoruhodné je možné označiť obdobie medzi rokmi 1950 až 1960 kedy prišlo k takmer 40% nárastu. Od roku 1980 má počet obyvateľov klesajúci charakter a od roku 1991 je možné zaznamenať relatívnu stagnáciu resp. mierny pokles.

tab. 2 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v obci Čakajovce

rok	počet obyvateľov	ročný nárast (%)	celkový nárast (%)
1869	523		
1880	544	0,37	4,0
1890	611	1,23	12,3
1900	750	2,27	22,7
1910	831	1,08	10,8
1921	914	0,91	10,0
1930	949	0,43	3,8
1940	1098	1,57	15,7
1950	1104	0,05	0,5
1961	1535	3,55	39,0
1970	1570	0,25	2,3
1980	1332	-1,52	-15,2
1991	1108	-1,53	-16,8
2001	1102	-0,05	-0,5
2009	1104	0,00	0

Súčasná demografická štruktúra obce

Pri poslednom sčítaní obyvateľstva mala obec Čakajovce 1102 obyvateľov čím sa zaraďuje medzi malé obce hustotou osídlenia 1670 obyvateľov/km² zastavaného územia a 191 obyvateľov/km² katastrálneho územia. Oproti poslednému sčítaniu je možné sledovať stagnáciu, počet obyvateľstva sa znížil o 0,5 percentuálneho bodu.

Z hľadiska vekovej štruktúry má najväčšie zastúpenie kategória obyvateľstva v produktívnom veku (60%), nasleduje kategória obyvateľov poproduktívnom veku (22,9%) a najmenšie zastúpenie má kategória obyvateľov v predproduktívnom veku (17,1%). Z pohľadu celookresného priemeru je možné vidieť vo všetkých

kategoriách horšie hodnoty, najmä výrazne vyššiu kategóriu obyvateľstva v poproduktívnom veku s pokračujúcim trendom do ďalšieho obdobia.

Trvale žijúce obyvateľstvo má z veľkej časti národnosť slovenskú (97,6%). Ostatné národnosti sú zastúpené nízkym podielom, s najväčším zastúpením rómskej menšiny (1,45%).

Z hľadiska náboženského vierovyznania sa 94,9% hlási k rímsko-katolíckemu vyznaniu.

tab. 3: Počet obyvateľov, veková štruktúra, národnosť

	Trvalo byvajúce obyvat. (počet)	Predprod. vek (%)	Produktív. vek (%)	Poprodukt. vek (%)	slov. národ. (%)	rómska národ. (%)	česká národ. (%)
Čakajovce 2009	1104	14,4	63,2	22,4			
Čakajovce 2001	1102	17,1	60,0	22,9	98,6	1,45	0,45
Čakajovce 1991	1108						
Nitriansky okres 2009	164597						
Nitriansky okres 2001	163540	17,9	62,8	18,8	91,1	6,7	0,4
Nitriansky okres 1991	160725	24,3	57,6	18,1	90,1	8,2	0,4
Nitriansky kraj 2009	705661						
Nitriansky kraj 2001	713422	17,3	62,4	19,8	70,1	27,6	0,7
Nitriansky kraj 1991	716846	23,0	57,4	19,5	68,2	30,2	0,6
Slovensko 2009	5424925						
Slovensko 2001	5379455	18,9	62,3	18,0	85,8	9,7	1,7
Slovensko 1991	5274335	24,9	57,8	17,3	-	-	-

Obec Čakajovce má v súčasnosti podľa obecných štatistík (k 31. 12. 2009) 1104 obyvateľov. Z pohľadu vekovej štruktúry je možné sledovať zhoršujúcu sa vekovú štruktúru obyvateľstva – znižuje sa počet obyvateľov v predproduktívnom veku čo naznačuje, že v blízkej budúcnosti bude pomer ľudí v produktívnom veku oproti ľuďom v poproduktívnom a predproduktívnom veku menej priaznivý.

Prognóza demografickej štruktúry

Výhľadový počet obyvateľov obce Čakajovce je v koncepcii predpokladaný do roku 2020. Vychádza sa pritom z demografických projekcií podľa ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja – zmeny a doplnky z roku 2008, kde sa stanovili výhľadové tendencie pre Nitriansky kraj a okres v dvoch variantoch, pričom sa zohľadnili založené tendencie dané vekovou štruktúrou a vývojom plodnosti a úmrtnosti.

Úvaha o projekcii obyvateľstva pre obec je vypracovaná v dvoch alternatívach:

- nízky variant uvažuje v celom projektovanom období s pokračujúcim poklesom plodnosti a so stagnujúcou príp. mierne rastúcou úmrtnosťou. Predpokladá sa, že v projektovanom období bude aj podiel migrácie minimálny.

tab. 4: Projekcia obyvateľstva s migráciou – nízky variant

	2010 (obyv.)	rv (%)	2015 (obyv.)	rv (%)	2020 (obyv.)	rv (%)	2030 (obyv.)
Čakajovce	1104	-0,30	1067	-0,40	1046	-0,50	994
Nitriansky okres	164597	0,05	165008	0,05	165420	0,05	165833
Nitriansky kraj	705661	-0,10	702132	-0,10	698621		

	2010 (obyv.)	rv (%)	2015 (obyv.)	rv (%)	2020 (obyv.)	rv (%)	2030 (obyv.)
Slovensko	5424925	0,05	5438487	0,05	5452083		

- vysoký variant predpokladá zastavenie poklesu plodnosti resp. mierny nárast a súčasne predpokladá mierne zlepšovanie úmrtnostných pomerov. Taktiež predpokladá vzrast migračného prírastku ako pozitívny dopad snahy obce o „získanie“ nového obyvateľstva vytvorením nových plôch pre bytovú výstavbu a jej aktívnou podporou. Predpokladá sa že vzhľadom k blízkosti mesta Nitra a najmä blízkosti priemyselného parku Nitra – sever politika obce prilákať nových obyvateľov môže byť úspešná.

tab. 5: Projekcia obyvateľstva s migráciou – vysoký variant

	2010 (obyv.)	rv (%)	2015 (obyv.)	rv (%)	2020 (obyv.)	rv (%)	2030 (obyv.)
Čakajovce	1104	1,00	1137	1,00	1194	0,50	1254
Nitriansky okres	164597	0,10	165420	0,10	166247	0,10	16708
Nitriansky kraj	705661	0,00	705661	0,00	705661		
Slovensko	5424925	0,15	5465612	0,15	5506604		

Projekcia obyvateľstva - vysoký variant bude v územno-plánovacej dokumentácii obce Čakajovce jeden zo základov pre bilančné úvahy, pretože predstavuje jeden z možných reálnych predpokladov možného rozvoja obce. Vzrast obyvateľstva za roky 2015 až 2030 je v rámci tohto optimistického variantu 150 obyvateľov.

2.4.2 EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Ekonomická aktivita obyvateľstva v kontexte Slovenska

V roku 2010 bolo v Slovenskej republike 2 706,5 tis. ekonomicky aktívnych osôb, z toho bolo 1 209,2 tis. žien. Do ekonomického procesu bolo zapojených 59,0% obyvateľov SR. Ekonomická aktivita mužov dosahovala 67,8% a žien 50,8%. Miera nezamestnanosti dosiahla úroveň 14,4%.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Pri sčítaní ľudu v roku 2001 bolo v obci ekonomicky aktívnych 485 obyvateľov (takmer 44% z celkového počtu obyvateľov a 73,4% z počtu obyvateľov v produktívnom veku). V súčasnej dobe (2009) je evidovaná miera nezamestnaných na hodnote cca 7% čo predstavuje cca. 40-50 ľudí.

Štruktúra ekonomicky aktívnych obyvateľov obce (2001) je nasledovná:

- v priemysle pracovalo 124 ľudí (25,6%),
- vo veľkoobchode a maloobchode 59 ľudí (12,2%),
- v stavebníctve 54 ľudí (11,1%),
- v školstve 37 ľudí (7,6%),
- vo verejnej správe a obrane, povinnom sociálnom zabezpečení 34 ľudí (7,0%),
- v doprave, skladovaní a spojoch 24 ľudí (4,9%),
- hotely a reštaurácie 21 ľudí (4,3%).

Prevažná väčšina ekonomicky aktívneho obyvateľstva dochádza za prácou do mesta Nitra. Mnohí živnostníci podnikajúci v oblasti stavebníctva odchádzajú za prácou aj mimo územia SR.

Na základe štatistických výkazov je ku koncu roka 2006 v obci evidovaných 14 podnikateľských subjektov z toho 13 živnostníkov a 1 družstvo. Najrozvinutejším je terciárny sektor (78,6% subjektov).

3 PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA

V oddiely Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia stanovujeme základné regulatívy a limity pre využívanie územia podľa jednotlivých prvkov – fenoménov prírodného charakteru (substrát, reliéf, klíma, vodstvo, vegetácia), urbanistického charakteru (zástavba, verejné dopravné vybavenie, verejné technické vybavenie) a socio-ekonomického charakteru, pričom kritériá stanovovania opatrení a návrhov sú diferencované podľa konkrétneho prvku. Všetky opatrenia, návrhy, regulatívy a limity sú vykreslené vo výkresovej časti na prílohe č.3: Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia. Keďže najmä priestorové rozloženie jednotlivých fenoménov neumožňuje ich prehľadné vykreslenie na jednom mapovom podklade, vo výkresovej časti sú tieto prílohy označené postupne 03A až 03F, tak aby bola zachovaná celková čitateľnosť.

3.1 PRÍRODNÁ ŠTRUKTÚRA ÚZEMIA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1.1 GEOLOGICKÉ POMERY

Základná charakteristika

Geologické pomery charakterizujú základné geologické štruktúrne jednotky riešeného územia. Horniny odrážajú dlhodobý vývoj územia a zároveň vo veľkej miere ovplyvňujú aj iné zložky krajiny a tiež súčasné možnosti jej hospodárskeho využitia tak pre technické ako aj bioprodukčné činnosti (ako pôdotvorný substrát).

Podľa tektonickej schémy slovenskej časti Západných Karpát riešené územie leží v oblasti: neogénne sedimentárne panvy.

Neogénne podložie k.ú. obce Čakajovce tvorí skupina hornín, do ktorej patria sivé a pestré íly, prachy, štrky, piesky, slajky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufitov: dák-roman.

Kvartér predstavuje najmladší a zároveň najkratší časový úsek geologickej histórie Zeme, ktorý trvá dodnes, v k.ú. Čakajovce je zastúpený nasledovnými sedimentmi:

- fluviálne sedimenty (prevažne nívne humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív) – územie na ľavom brehu rieky Nitry,
- fluviálne sedimenty (piesky, piesčité štrky až piesky v terasách bez pokryvu) – územie na pravom brehu rieky Nitry,
- eolické sedimenty (spraše a piesčité spraše, vápnité sprašovitité a nevápnité sprašové hliny) – zasahujú do SV a SZ časti k.ú..

V riešenom území základné geochemické typy hornín predstavujú: ílence a pieskovce.

Podľa mapy inžinierskogeologickej rajonizácie (lit. 1) spadá celé riešené územie do rajónu kvartérnych sedimentov a v rámci tejto skupiny do:

- rajónu sprašových sedimentov- L (SZ časť k.ú.),
- rajónu údolných riečnych náplavov – F (ostatná časť k.ú.)

Inžiniersko-geologické rajóny sú vyčlenené na základe genézy a litologickej povahy hornín, umožňujú stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov využívania územia.

obr. 16: Geologické pomery (uhlopriečne šrafovanie stúpajúce doprava - fluviálne sedimenty (prevažne nívne humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív); zvislé šrafovanie - fluviálne sedimenty (piesky, piesčité štrky až piesky v terasách bez pokryvu); uhlopriečne šrafovanie stúpajúce doprava- eolické sedimenty (spraše a piesčité spraše, vápnité sprašovitité a nevápnité sprašové hliny))

Ochrana a starostlivosť o horninové prostredie – prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

Podľa vyjadrenia Obvodného banského úradu v Bratislave (lit. 101) sa v k.ú. obce Čakajovce nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov a nie sú tam ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

3.1.2 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Základná charakteristika

Riešené územie z hľadiska začlenenia do geomorfologických jednotiek spadá do geomorfologickej sústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá dunajská kotlina, celku Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina pričom sa tu nachádzajú dva oddieli:

- Nitrianska pahorkatina, Bojnianska pahorkatina (S časť k.ú.)
- Nitrianska niva, pododdiel Stredonitrianska niva (V, J a Z časť k.ú.)

Nitrianska pahorkatina sa rozprestiera po pravej strane rieky Nitry od Lužianok až k Ivanke pri Nitre. V pahorkatinnom reliéfe sa najvýraznejšie prejavuje hlavný severojužne orientovaný rozvodný chrbát s nadmorskou výškou od 236m.n.m. (západne od Lukovho dvora), ktorý smerom na juh klesá na cca 200m. Relatívne výšky plochých chrbtov pahorkatiny sa pohybujú od 30 do 70m. Sklon strany dosahujú priemerne 3-7°, len strmšie svahy asymetrických dolín a

úvalinovitých dolín dosahujú 12-17°(orientované sú väčšinou Z, SZ až S smerom a sú tektonicky podmienené). Reliéf Nitrianskej pahorkatiny je výsledkom kvartérneho vývoja s významným podielom tektoniky (náhle zmeny smerov dolín, prejavy výškovej a sklonovej asymetrie strání).

Nitrianska niva sa tiahne pozdĺž rieky Nitry a Bebrava, jej celková dĺžka je 125 km, šírka 3 až 5 km, vznikla eróznou-akumulačnou činnosťou rieky Nitry a jej prítokov. Podklad je tvorený štrkovo-piesčitými a kalovými nánosmi. Ide o relatívne ploché územie s plytkými depresiami na miestach bývalých koryt vodných tokov a ich mŕtvych ramien, v súčasnosti je väčšina nivy intenzívne poľnohospodársky využívaná, lúky sa zachovali najmä v medzihrádzovom priestore rieky Nitry.

Nadmorská výška obce v jej strede je 147m, v jej chotári je 140 - 187m. V riešenom území prevláda reliéf nížinných pahorkatín (okrajovo v S časti k.ú.) a reliéf rovín a nív (ostatná časť k.ú.) .

Z vybraných tvarov reliéfu sa v riešenom území prejavujú:

- riečne terasy stredné (SV časť k.ú.)
- poriečne nivy (ostatná časť k.ú.)

Podľa mapy morfologicko-morfometrické typy reliéfu (lit. 1) v riešenom území sa prejavuje typ reliéfu:

- roviny – horizontálne a vertikálne rozčlenené (SZ,S a SV časť k.ú.)
- roviny – nerozčlenené (JZ, J a JV časť k.ú.)
- pahorkatiny – mierne členité (okrajovo v S časti k.ú.)

Za roviny sa považujú územia, na ktorých nie je výškový rozdiel väčší ako 30m na ploche kruhu s polomerom 2km. Vyskytujú sa prevažne vo výškovom stupni do 200m.n.m. najmä na nivách riek. Rieky majú korytá na úrovni rovín, takže sa za povodní na ne rozlievajú. Podľa hĺbky vody a ochrany proti vode diferencujú sa na rovinách pôdy a vegetácia, z týchto hľadísk sa vyberali miesta pre osady, polia, lúky a ovplyvnili výber dopravných trás.

Za pahorkatiny sa považuje územie, na ktorom výškový rozdiel sa pohybuje v intervale od 31-100m na 12,56 km². Pahorkatiny charakterizuje sieť nehlbokých dolín a širokých chrbtov, tvoria ich prevažne mladšie menej odolné horniny, ktoré sú pokryté vrstvami spraší, sprašových a svahových hĺn. Dlhé mierne svahy, ktoré boli v minulosti odlesnené spôsobili zmenu vzhľadu krajiny, lesné porasty ustúpili oráčinám. Podzemná voda sa bližšie k povrchu vyskytuje v dolinových polohách a v úvalinách. Suchý terén, ľahká doprava, hlboké a úrodné pôdy umožnili rozvoj poľnohospodárskej výroby a tým aj osídlenie pahorkatín, ktoré sa začalo už od neolitu.

Sklon svahu v riešenom území je väčšinou 1-3°, ojedinele v intervale 3– 7°.

obr. 17: Geomorfologické pomery (zvislé šrafovanie – niva, horizontálne šrafovanie – pahorkatina)

Vybrané geodynamické javy v riešenom území

Náchylnosť územia na zosúvanie je slabá, mierna vodná erózia pôd (0 – 4t/ha/rok), erózia postihuje svahy už od sklonitosti 3-4°, intenzívne sa prejavuje na svahoch so sklonitosťou nad 7°, a to najmä v prípade veľkoblukového spôsobu využívania pozemkov.

Z tohto dôvodu územia, ktoré sú postihované eróziou sú v návrhu územného plánu riešené najmä zmenšovaním jednotlivých blokov pre poľnohospodárske využívanie (tvorba interakčných prvkov).

3.1.3 KLIMATICKOGEOGRAFICKÉ POMERY

Základná charakteristika

Riešené územia spadá do *klimatickej oblasti teplej (T)* (priemerne 50 a viac letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu > 25°C), *okrsku T2* – charakteristika okrsku: teplý, suchý, s miernou zimou, teplota v januári je > -3°C, I_z < -20 až -40: suchá oblasť (kde I_z je Končekov index zavlažovania).

Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje od 9 – 10°C; Priemerná teplota v januári je -2 až -3°C; Priemerná teplota v júli je 18 až 19°C.

Priemerné ročné úhrny zrážok sú okolo 550 – 600mm, priemerné úhrny zrážok v januári sú 30 až 40mm a v júli 60mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 40 dní. V území prevládajú severné, severozápadné vetry. Priemerný počet dní s dusným počasím sa pohybuje v intervale 20-30. Územie spadá do oblasti s miernymi inverznými polohami. Priemerný počet dní s hmlou je 20 - 45 (oblasť nížin so znížením výskytom hmiel).

tab. 6: Vybrané klimatické parametre územia (lokalita Nitra)

parameter	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
žiarenie (kWh.m ⁻²)	26	49	88	134	166	178	171	147	111	64	30	20	1184
Ø teplota vzduchu (°C)	-1,7	0,5	4,7	10,1	14,8	18,3	19,7	19,2	15,4	10,1	4,9	0,5	9,7
rel. vlhkosť vzd. (%)	83	80	73	65	67	69	67	68	71	76	83	85	74
tlak vodnej pary (hPa)	4,6	5,2	6,2	8,0	11,4	14,7	15,4	15,1	12,5	9,4	7,3	5,5	9,6
sýtosť. doplnok (hPa)	1,0	1,3	2,6	4,9	6,1	7,2	8,5	8,1	5,8	3,4	1,5	1,0	4,3
Ø oblačnosť (%)	73	69	63	55	53	53	49	45	47	54	74	77	59
Ø počet jasných dní	2,7	2,2	3,5	5,0	4,1	4,1	5,9	6,7	6,4	6,4	1,5	1,6	50,1
Ø zamračených dní	15,9	12,1	11,0	8,0	6,7	5,8	5,0	6,3	5,8	8,2	15,1	16,9	116,8
Ø slneč. svitu (hod)	45	75	129	173	217	226	236	221	181	129	54	36	1722
rel.trvanie sl.svitu (%)	16	26	35	42	46	47	49	50	48	39	20	14	38
Ø zrážky (mm)	31	32	33	43	55	70	64	58	37	41	54	43	561
Ø dní so sneh. > 1 cm	16,3	9,1	3,1	0,1							1,4	8,7	38,7
Ø dní so sneh. > 5 cm	7,6	5,5	1,7	0,0							0,6	2,9	18,3

tab. 7: Veterné pomery územia

Klimatický parameter	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	C
Ø častota vetra za zimu (XII-II) v %	8,6	14,3	20,4	8,4	3,1	3,0	10,7	17,0	14,5
Ø častota vetra za leto (VI-VIII) v %	14,5	10,7	8,9	5,4	5,4	5,0	13,4	22,5	14,2
Ø častota vetra za rok v %	11,6	12,5	14,1	7,9	4,7	3,9	11,7	19,4	14,2
Ø rýchlosť vetra za zimu (XII-II) v ms ⁻¹	3	2	2,8	2,4	1,5	1,8	2,2	3,2	2,6
Ø rýchlosť vetra za leto (VI-VIII) v ms ⁻¹	2,4	1,4	1,6	2,1	2	1,6	2,2	2,6	2,1
Ø rýchlosť vetra za rok v ms ⁻¹	2,8	1,7	2,4	2,4	2	1,8	2,2	2,8	2,4

C - bezvetrie (smer vetra), resp. priem. rýchlosť vetra vo všetkých smeroch

Starostlivosť o ovzdušie a jeho ochrana

Z pohľadu starostlivosti a ochrane ovzdušia je nevyhnutné dodržiavať ustanovenia legislatívnych predpisov (lit. 54, lit. 55, lit. 67).

3.1.4 PEDOLOGICKÉ POMERY

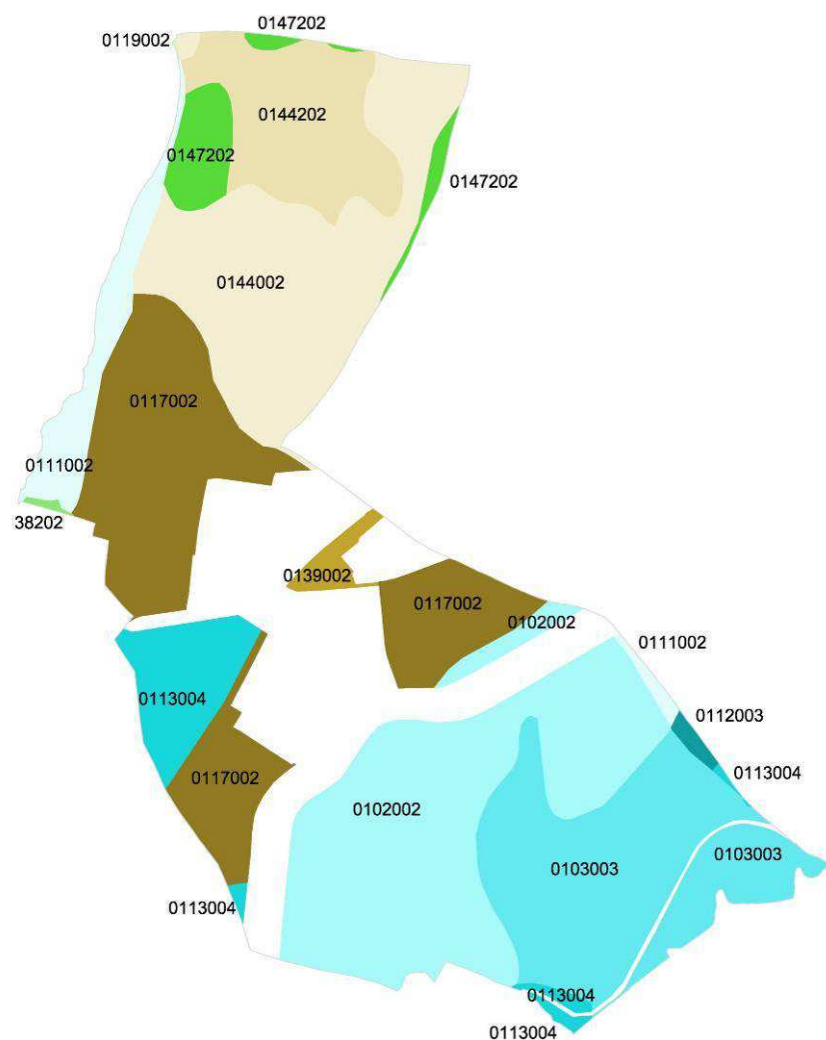
Priestorová rozmanitosť prírodných podmienok má vplyv aj na priestorovú rozmanitosť pôdných pomerov v krajine. Kvalita a stav pôdneho fondu sú závislé od ich prirodzených vlastností, od prírodných a antropogénne vyvolaných procesov a od vykonaných melioračných opatrení a vplyvu ľudskej činnosti.

Väčšina katastra obce Čakajovce je poľnohospodársky intenzívne využívaná, pričom dominuje orná pôda.

Pôdno-ekologické údaje

Snaha o ochranu a racionálne využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu viedla k systematickému získavaniu a triedeniu informácií o pôde a následne aj klasifikácii pôd, čo je základom bonitačného informačného systému, aj systému oceňovania pôd. Základnými jednotkami pre začlenenie pôd do typologických kategórií sú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ).

obr. 18: Pedologické pomery – bonitované pôdno-ekologické jednotky BPEJ

tab. 8 Bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ) v katastri Čakajovce (zdroj lit. 78)

Kód BPEJ	Kval. sk.	Klimatický región	Hlavná pôdna jednotka	Svahovitost' a expozícia	Skeletovitost' a hĺbka pôdy	Zrornosť pôdy
0102002	2	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMm ^c – fluvizeme typické karbonátové, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60 cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0103003	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMm ^c – fluvizeme typické karbonátové, ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60 cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0111002	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMG – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0112003	5	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMG – fluvizeme glejové, ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Ťažké pôdy (ilovitohlinité)
0113004	6	Teplý, veľmi suchý, nížinný	FMG až FM _p – fluvizeme glejové až fluvizeme pelické, veľmi ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Veľmi ťažké pôdy (ilovité a íly)
0119002	1	Teplý, veľmi suchý, nížinný	ČAmc – čiernice typické, prevažne karbonátové stredne ťažké až ľahké, s priaznivým vodným režimom	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0117002	1	Teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMč ^c – černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0138202	5	Teplý, veľmi suchý, nížinný	RM, ČMe- regozeme a černozeme erodované v komplexoch na sprašiach, ČM erodovaný humusový horizont = ornica s charakterom černozemného horizontu. Regozeme sú pôdy, ktoré vznikli orbou spraše, z ktorej boli pôvodné ČM úplne zmyté. V tomto komplexe plošne prevládajú regozeme-stredne ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0139002	2	Teplý, veľmi suchý, nížinný	ČMm, ČMh – černozeme typické a černozeme hnedozemné na sprašiach, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0144002	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm – hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké	Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0°-1°) alebo rovina s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1°-3°)	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0144202	3	Teplý, veľmi suchý, nížinný	HMm – hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)
0147202	6	Teplý, veľmi suchý, nížinný	RM, HMe – regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach, ornica je u HMe vytvorená zo zvyšku B horizontu, u regozemí je ornica vytvorená zo spraše po úplnom zmytí profilu HM. v komplexe prevládajú regozeme, stredne ťažké	Mierny svah (3°-7°), južná, východná a západná expozícia	Pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%), hlboké pôdy (60cm a viac)	Stredne ťažké pôdy (hlinité)

Fluvizeme (predtým nívne pôdy)

sú pôdnym typom, ktorý sa vyskytuje len v nížinách vodných tokov, ktoré sú alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont.

Černozeme

sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúcim sa na sprašiach, na starších nívnych sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých územiach aj na sprašových hlinách

Regozeme

sú pôdy s veľmi tenkým svetlým humusovým horizontom, ktorý sa vytvoril na viatych pieskoch, na íloch, slieňoch alebo sprašiach. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy

Hnedozeme

sú pôdy na sprašiach alebo sprašových hlinách s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B horizontom zvetrávania alebo premiestnenia ílu, prevažne neobsahujú skelet.

Ochrana a starostlivosť o pôdne zdroje

Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu vychádza zo zákona (lit. 64), ktorý chráni pôdu s vyššou bonitou, s najlepšou produkčnou schopnosťou ako aj osobitne chránené pôdy, na ktorých boli vykonané hydromelioračné a iné opatrenia. Zákon ukladá za povinnosť pred každou investičnou výstavbou, pri ktorej dochádza k záberu pôdy na nepoľnohospodárske aktivity využívať menej kvalitné pôdy, zastavané hranice miest a obcí a pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy vykonať náhradné rekultivácie. V zmysle tohto zákona (lit. 64) je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny. V riešenom území sú to nasledovné BPEJ:

- 1. kvalitná skupina: 0117002, 0119002;
- 2. kvalitná skupina: 0102002; 0139002;
- 3. kvalitná skupina: 0103003, 0111002, 0144002, 0144202;

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde (PP)

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde je spracované pre obec Čakajovce na lokality navrhované v územnom pláne pre zastavenie alebo iné nepoľnohospodárske funkčné využitie v rámci 1.etapy s návrhovým obdobím do roku 2030. Ostatné plochy začlenené do 2.etapy sú charakterizované ako územná rezerva.

V rámci 1.etapy sú navrhované celkové zábery PP v úhrne 21,14ha (z toho je 13,79 ha osobitne chránenej bonitnej skupiny 1 a 3 - lokality 1, 2, 4, 6, 7, 8).

V rámci druhej etapy sú navrhované celkové zábery PP v úhrne 14,52ha (z toho je 7,62 ha osobitne chránenej bonitnej skupiny 1 - lokalita 9).

Celkový záber PP pre obidve etapy je 32,12ha, ktoré vymedzuje celkové územie 44,79ha.

Vyhodnotenie záberov PP je graficky spracované na mapovom podklade v M 1:5000 vo výkrese č. 3B: Zábery poľnohospodárskej pôdy. Je potrebné upozorniť, že miera podrobnosti sa danou mierou grafického spracovania znižuje. Pre schválené lokality záberov v ÚPNO Čakajovce bude potrebné pri realizácii jednotlivých záberov PP spresniť výmery záberov PP na úrovni spracovania podrobnejšieho stupňa ÚPD (napr. plánu zóny alebo projektu zóny) alebo predprojektovej a projektovej prípravy daného investičného zámeru.

Zdôvodnenie navrhovaných záberov PP mimo zastavané územie

V kontaktnom území po obvode zastavaného územia obce sa nachádzajú pôdy zaradené najmä v bonitnej skupine prvej.

Navrhované zábery plôch PP sú vyvolané potrebou územného rozvoja obce Čakajovce v oblasti zabezpečenia najmä nových plôch pre bývanie, z malej časti pre vybavenosť. Konceptia územného rozvoja vychádza z prirodzeného postupu kontinuálneho rozvoja urbanistickej štruktúry t.j. kontinuálnej väzby novej výstavby na plochy a priestory existujúcej stavebnej a priestorovej štruktúry. Takýto postup má svoje opodstatnenie jednak z hľadiska urbanistickej kontinuity ako aj z hľadiska kontinuity dopravnej a technickej infraštruktúry. V rámci plôch určených na záber PP sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia.

obr. 19: Schéma záberov PP (tmavá šedá – jestvujúce zastavané územie, stredná šedá – plochy záberov v 1. etape, svetlá šedá – plochy záberov v 2. etape, šraf – plochy záberov v zastavanom území)

tab. 9: Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v rámci obidvoch etáp – mimo zastavaného územia vymedzeného hranicou k 1. 1. 1990 (všetky lokality sú v katastrálnom území Čakajovce)

Funkčné využitie	Výmera (ha)	Predpokl. výmera PP (ha)		Užívateľ PP	HMZ	etapa realizácie	Iná informácia
		spolu	BPEJ (skup.)				
01 jest. zást. mimo ZÚ	4,54	3,80	0117002 (1)	Družstvo súk. vlast.	nie sú	1.	alt. 0;
02 jest. zást. mimo ZÚ	8,55	8,55	0117002 (1)	Súk.vlast. družstvo	nie sú	1.	alt. 0;

	priem. zóna								
03	komunikácia	0,12	0,12	0117002 (1)	0,12	SVP,š.p.	nie sú	1.	alt. 0; jestv. komunikácia
04	nová bytová výstavba	2,73	1,14	0117002 (1)	1,14	družstvo	nie sú	1.	alt. 8;
05	nová bytová výstavba	8,21	4,93	0113004 (6)	4,93	súk. vlast. družstvo	nie sú	1.	alt. 0;
06	nový cintorín	2,45	1,05	0117002 (1)	1,05	súk. vlast. družstvo	nie sú	1.	alt. 0;
07	nová bytová výstavba, zákl. vybav.	3,67	1,45	0117002 (1)	1,45	družstvo súk. vlast.	nie sú	1.	alt. 0;
08	nová bytová výstavba	0,10	0,10	0117002 (1)	0,04	družstvo	nie sú	1.	alt. 0;
				0138202 (5)	0,04	družstvo			
				0111002 (3)	0,02	družstvo			
09	nová bytová výstavba	10,06	7,62	0117002 (1)	7,62	družstvo	nie sú	2.	alt. 11,12;
10	nová bytová výstavba	4,46	2,80	0113004 (6)	2,80	družstvo	nie sú	2.	alt. 10;
spolu 1.et.		30,37	21,14						
spolu 2.et.		14,52	10,42						
celkom		44,89	31,56						

Prehľad nezastavaných plôch v zastavanom území určených pre výstavbu

Celkovo je v rámci zastavaného územia identifikovaných 6,90 ha nezastavaných plôch v rámci návrhu tohto územného plánu navrhovaných na zástavbu. Väčšina týchto plôch sú jestvujúce záhrady po majetko-právnej stránke patriace súkromným vlastníkom, čím navrhované využitie týchto pozemkov je závislé od dohody s týmito vlastníkmi. Časť pozemkov je evidovaná ako orná pôda a časť pozemkov ako záhrada.

Všetky uvedené plochy a parcely sú zdokumentované vo výkresovej časti.

tab. 10: Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v rámci zastavaného územia obce k 1.1.1990:

Funkčné využitie	Vým. (ha)	BPEJ (skup.)	Vým. (%)	Poľnoh. kultúra	Užívateľ PP	Zoznam všetkých dotknutých parciel (kataster Čakajovce)
A nová bytová výstavba	1,31	0117002 (1)	100	záhrada	súkrom.	1675/196, 1194/2, 1194/5-12, 1186/1,3-5
B nová bytová výstavba	2,81	0117002 (1)	100	záhrada	súkrom.	1180/3-7, 1181/1-4, 1173/1,2, 1172/1-3,5,7,9-12,18,24,25, 1166/1,2, 1165/2, 1159/3,4, 1155/1,2, 1154/4,6,7, 1151/3-5,7,14,17,21,25, 1675/159, 1675/65
C nová bytová výstavba	0,17	0117002 (1)	100	záhrada	súkrom.	1138, 1135, 1130/2, 1122/1,2,4, 1118/1,3
D nová bytová výstavba	1,21	0117002 (1)	100	záhrada	súkrom.	899/5-26,31,32,34-37
E nová bytová výstavba	0,60	0117002 (1)	100	záhrada	súkrom.	196/5,12, 79/2, 81, 83, 906/4-6, 907/7-10, 909/1,4, 984, 983/1,2, 981, 1014/26,27
F nová bytová výstavba	0,80	0117002 (1)	100	záhrada	súkrom.	206/2, 204/3, 196/4,9, 136, 135/1, 138, 989/1, 1014/14,16,20, 35/3, 36, 31/2, 4/2,3, 200/13,32,42,50, 1685/33,
spolu celkom	6,90					

3.1.5 HYDROLOGICKÉ POMERY

Voda je významnou zložkou prírodného systému. Najvýznamnejšími faktormi formovania povrchových a podzemných vôd SR sú zrážkovo-odtokové pomery mierneho klimatického pásma a poloha na hlavnom európskom rozvodí.

Povrchové vody

Historické súvislosti

V súčasnosti nie sú k dispozícii materiály na základe, ktorých by bolo možné popísať a hodnotiť situáciu povrchových vôd v území v dávnejšej minulosti, jednako však treba pripomenúť skutočnosť, že rieka Nitra sa v súčasnom ohrádzanom koryte nachádza približne od 40-tych rokov, kedy bola zrealizovaná regulácia rieky a takto boli zlikvidované meandre rieky, tok sa zrýchlil a hladina spodnej vody v širokom okolí rieky poklesla.

Súčasný stav vodstva

Riešené územie patrí do povodia rieky Nitra, ktorú je možné v podmienkach Slovenska zaradiť medzi stredne veľké a menej vodnaté vodné toky. Celé územie je vlhovo deficitné, s nízkymi hodnotami odtokového koeficientu a špecifického odtoku z územia (1-5 l.s⁻¹.km⁻²). Rieka Nitra má režim odtoku snehovo-dažďový, vysoká vodnatosť je v mesiacoch marec - apríl, najnižšia vodnatosť v mesiaci september.

Hlavným tokom, ktorý odvodňuje celé riešené územie je rieka Nitra. Celková dĺžka toku v rámci katastra je 2,2km, priemerná šírka koryta je 20 – 30m.

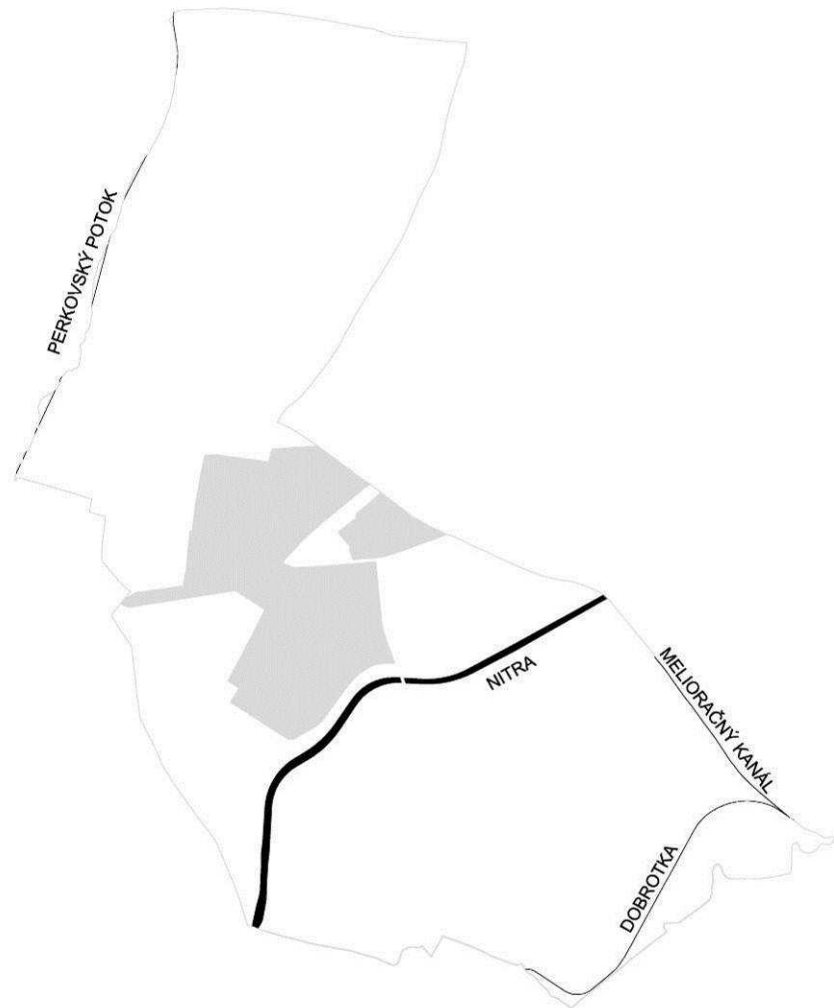
Ďalej cez kataster pretekajú menšie vodné toky:

- Dobrotka – preteká v JV časti k.ú. cez krajinu intenzívne poľnohospodársky využívanú (orná pôda), bol vytvorený po zrušení ramien rieky Nitry, ústi do rieky Nitry v katastri mesta Nitra. Celková dĺžka toku v rámci katastra je 1,7km.
- Perkovský potok – preteká S-JZ smerom a ústi do vodného toku Radošinka (mimo riešeného územia v katastri obce Lužianky). Celková dĺžka toku v rámci katastra je 1,4km.
- Odvodňovací kanál – ústi do Dobrotky v JV časti k.ú.

tab. 11 Dlhodobé priemerné mesačné prietoky rieky Nitry (1931-80) a ich rozdelenie v priebehu roka (% Q_a)

Stanica		XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Rok
N. Streda	m ³ .s ⁻¹	13,6	17,3	14,9	20,9	29,9	26,2	15,7	12,2	10,4	8,5	6,6	8,4	15,3
	% Q _a	89,0	112,7	97,2	136,2	194,7	170,5	102,3	79,4	67,8	55,2	43,0	54,9	100,0
Nitra	m ³ .s ⁻¹	15,5	19,6	17,5	24,0	34,2	30,1	18,1	14,1	12,0	9,9	7,7	9,4	17,64
	% Q _a	89,0	111,0	98,0	136,0	193,0	170,0	102,0	80,0	68,0	56,0	43,0	53,0	100,0

obr. 19: Hydrologické pomery – povrchové vodstvo

Opatrenia a návrhy vodstva

Z pohľadu definovanej stratégie pre prírodnú štruktúru (pozri 2.2 Územný systém ekologickej stability (Prírodná stratégia rozvoja obce) na strane 8) patria vodné toky medzi významné zložky, zvyčajne určujúce hlavné trasy biokoridorov. Vzhľadom k tejto skutočnosti je potrebné vodným tokom venovať mimoriadnu pozornosť.

Hydromelioračnými opatreniami, ktoré boli v minulosti realizované sa síce zvýšila poľnohospodárska produktivita územia, avšak za cenu podstatného zníženia diverzity krajiny, kvality ekosystémov vodných tokov a narušenia prirodzeného režimu obehu vody v krajine. Celkovo prišlo k zrýchleniu odtoku vôd z územia, k strate prirodzených interakčných väzieb vodných a prírodných ekosystémov, drénovaniu podzemnej vody zahĺbenými korytami kanálov a k následnému vysušovaniu krajiny. Sprievodnými negatívnymi javmi ovplyvnenia vodných ekosystémov je znečistenie vody, devastácia brehov a ich znečistenie odpadmi, zhoršenie samočistiacej a iných autoregulačných účinkov v upravených úsekoch tokov z dôvodu odstraňovania turbulentnosti prúdenia vody v korytách, zhoršenie životných podmienok pre biotu.

Hlavným princípom pri ovplyvňovaní odtokových pomerov vodných tokov by malo byť zadržiavanie vody v tokoch a v ich nivách prirodzenými a prírode blízkymi prostriedkami (posilňovanie retenčnej schopnosti ekosystémov, zvyšovanie hydraulického drsnosti koryt), ktoré sú z dlhodobého hľadiska ekologickejšie a ekonomicky najefektívnejšie (minimum nákladov na údržbu a iných vkladov dodatočnej energie). Pre prípadné nové investičné zámery úprav tokov je vhodné používanie metodiky vychádzajúcej z predpokladu neustáleného prúdenia vody v korytách, ktorá je v súlade s ekologickými kritériami a umožňuje minimalizovať investičné vstupy.

Podrobné opatrenia a návrhy pre jednotlivé toky

Rieka Nitra

V prípade rieky Nitra nenavrhujeme zásadné opatrenia priamo pre vodný tok. Opatrenia sú sústredené skôr k sprievodnej vegetácii.

Potok Dobrotka

Pri potoku Dobrotka navrhujeme realizovať renaturačné opatrenia aj náročnejšieho charakteru. Navrhujeme zníženie sklonu brehov a dosiahnuť tak zväčšenie plochy pre mokradnú a brehovú vegetáciu, ako aj lokálnu možnosť pre vytvorenie plošných mokradí. Prípadne je možné aj dosiahnutie zníženie pozdĺžneho sklonu dna a prípadne jeho zvýšenie oproti súčasnej výškovej úrovni. V prípade identifikovania vhodných polôh pre vytvorenie meandru na tomto toku (napr. v rámci projektovej prípravy) je žiaduce ich realizovať na ktorejkoľvek polohe.

Perkovský potok

Pri Perkovskom potoku sú navrhované opatrenia prakticky identické ako v prípade potoku Dobrotka. Navrhujeme realizovať renaturačné opatrenia aj náročnejšieho charakteru. Navrhujeme zníženie sklonu brehov a dosiahnuť tak zväčšenie plochy pre mokradnú a brehovú vegetáciu, ako aj lokálnu možnosť pre vytvorenie plošných mokradí. Prípadne je možné aj dosiahnutie zníženie pozdĺžneho sklonu dna a prípadne jeho zvýšenie oproti súčasnej výškovej úrovni. V prípade identifikovania vhodných polôh pre vytvorenie meandru na tomto toku (napr. v rámci projektovej prípravy) je žiaduce ich realizovať na ktorejkoľvek polohe, ako veľmi vhodná sa javí poloha v rámci biocentra Pri Perkovskom potoku.

Starostlivosť o vodu a jej ochrana

Do riešeného územia nezasahuje chránená vodohospodárska oblasť.

Je nevyhnutné rešpektovať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku rieka Nitra 10m od brehovej čiary a ochranné pásmo drobných vodných tokov (Dobrotka, Perkovský potok) 5m od brehovej čiary na každú stranu.

Podľa §33 vodného zákona citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd:

- v ktorých dochádza, alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd,
- ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje, alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,
- ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

Za zraniteľné oblasti podľa §34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtiekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých koncentrácia dusičnanov je vyššia ako 50mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Vymedzené zraniteľné oblasti sa pravidelne prehodnocujú. V zmysle nariadenia Vlády SR (lit. 36) je evidovaná ako zraniteľná oblasť okrem iného aj obec Čakajovce.

Podzemné vody a vodné zdroje

Základnou hodnotenou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným detailným členením na subrajóny a čiastkové rajóny. Hydrogeologický rajón je hydrogeologicky jednotné územie s podrobnými hydrogeologickými vlastnosťami, typom zvodnenia a obehom podzemnej vody. Podľa súčasnej hydrogeologickej rajonizácie je územie Slovenska rozdelené na 141 hydrogeologických rajónov (lit. 3).

Riešené územie spadá do hydrogeologického regiónu č. NQ 071 – neogén Nitrianskej pahorkatiny – využiteľné množstvá podzemných vôd bolo stanovené v hodnote 1233,87l.s⁻¹. Využiteľné zásoby tvoria prevažne zdroje s výdatnosťou do 2l.s⁻¹, ich využitie je v dôsledku toho obmedzené rozptýlenosťou malých zdrojov a často nevyhovujúcou kvalitou podzemných vôd (lit. 16). Nitrianska pahorkatina je rajónom so stredným stupňom transmisivity, pórovou až puklinovo-pórovou priepustnosťou, s výskytom napätej hladiny podzemných vôd.

Vodné zdroje

V areáli PD Čakajovce a Dražovce v Čakajovciach je situovaná studňa s výdatnosťou Q_{min}= 0,2 l.s⁻¹. PHO nie je určené. Okrem toho sa o obci nachádza niekoľko ďalších studní, ktoré boli v minulosti zdrojom pitnej vody, dnes slúžia na zalievanie záhrad a ihrísk.

Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych vôd.

Starostlivosť o vodu a jej ochrana

Do riešeného územia nezasahuje chránená vodohospodárska oblasť.

3.1.6 VEGETÁCIA (BIOSFÉRA, BIOLOGICKÉ PODMIENKY)

Z hľadiska fyto geograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) celé riešené územie spadá do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti, okresu č. 3 – Nitrianska pahorkatina (okrajovo v S časti k.ú.) a okresu č. 8 – Nitrianska niva (ostatná časť k.ú.).

Na druhové zloženie rastlinstva vplyva najmä geologické podložie, pôda, reliéf a nadmorská výška. V riešenom území je zastúpená teplomilná vegetácia.

Riešené územie spadá do vegetačného lesného stupňa: dubového (nadmorská výška do 300mn.m, priemerná teplota nad 8°C, ročné zrážky do 600mm, vegetačná doba nad 175dní). Pre tento vegetačný stupeň sú charakteristické mäkké a tvrdé lužné lesy a nížinné lesy s prevahou duba.

Potenciálna prirodzená vegetácia

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v riešenom území (teda vegetáciu, ktorá by sa v daných prírodných podmienkach vyvinula, keby do vývoja nezasahoval človek svojou činnosťou) tvoria nasledovné geobotanické jednotky:

- jaseňovo – brestovo – dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy-Ulmenion) – U. Zahŕňujú vlhkomilné a čiastočne mezohydrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách vodných tokov. Viazu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných niv (agradáčne valy, riečne terasy, náplavové kužele a pod.) v teplejších oblastiach kotlin a pahorkatín, kde ich zriedkavejšie a časovo kratšie ovplyvňujú periodicky sa opakujúce povrchové záplavy alebo kolísajúca hladina podzemnej vody. V stromovej vrstve sa vyskytujú tvrdé lužné dreviny ako jaseň úzkolistý panónsky (*Fraxinus angustifolia* subsp. *danubialis*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), medzi ktoré bývajú hojne primiešané aj niektoré dreviny mäkkých lužných lesov. Krovinné poschodie je zväčša dobre vyvinuté a vyznačuje sa vysokou pokrývnosťou, bylinný porast je bohatý a druhovo pestrý (napr. baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), a z bylín cesnak medvedí (*Allium ursinum*) a veternica iserníkovitá pravá (*Anemone ranunculoides*) – územie pozdĺž rieky Nitra a Perkovského potoka
- nížinné hydrofilné dubovo-hrabové lesy(*Quercus robur* – *Carpinenion betuli*). – Cr. Sú to spoločenstvá dubovo-hrabových lesov v najteplejších oblastiach na Slovensku alebo kotlinách a v dolinách, kde má klíma zvýšenú kontinentalitu. Hlavnými drevinami sú dub letný (*Quercus robur*), hrab (*Carpinus betulus*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*). Krovinné poschodie je tiež bohaté vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Väčšina plôch po lesoch tohto typu je premenená na úrodné polia a vinice. V katastri obce Čakajovce nadväzujú na spoločenstvo tvrdých lužných lesov.
- dubovo-cerových lesov (*Quercetum petraeae* – *cerris* S o ó 1957 s.l.) – Qc. Viazu sa na spravošé pahorkatiny a úpätia pohorí ako napr. Tríbeč a Považský Inovec, častokrát na južne orientované a relatívne prudšie svahy. V súčasnosti sú prevažne ich stanovištia poľnohospodársky alebo lesohospodársky využívané. Hlavnými drevinami sú dub letný (*Quercus petraea*), dub cer (*Q. cerris*), dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), z krovín je to vtáčí zob (*Ligustrum vulgare*), drieň (*Cornus mas*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*). Indikujú teplé klimatické polohy. Dnešné lesy sú väčšinou výmladkové alebo ich nahradili agátové lesy. Väčšina stanovišť je premenená na polia, vinohrady a ovocné sady. V riešenom území okrajovo v S časti k.ú.

Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležitá najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinávratenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Poznanie vegetačných typov v širšom meradle umožňuje rekonštruovať vegetáciu aj na miestach, kde je dnes náhradná prirodzená vegetácia (lúky, pasienky) alebo kultúrna vegetácia (agrocénózy, buriny, ruderály). Existenciou prirodzených a pôvodných rastlinných spoločenstiev v krajine sa zvyšuje jej prírodná hodnota aj ekologická stabilita a teda

aj odolnosť územia voči rôznym prírodným (biotickým i abiotickým) aj antropickým negatívnym faktorom (vplyvom).

Súčasná krajinná vegetácia

V rámci zadefinovaných PFCelkov Strednonitrianska niva a Bojnianska pahorkatina tvoria plochy krajinné vegetácie 36,2ha čo predstavuje 7,1% plôch obidvoch celkov a 6,3% z plochy celého katastra. Vegetácia, vyskytujúca sa v súčasnosti v území je podstatne odlišná od pôvodnej vegetácie. Vysokú prevahu majú agrocenózy, ktorých celková biotická významnosť je nízka až veľmi nízka. Absolútne prevažná časť katastra obce je odlesnená. K relatívne bioticky významnejším možno zaradiť iba niekoľko málo lokalít:

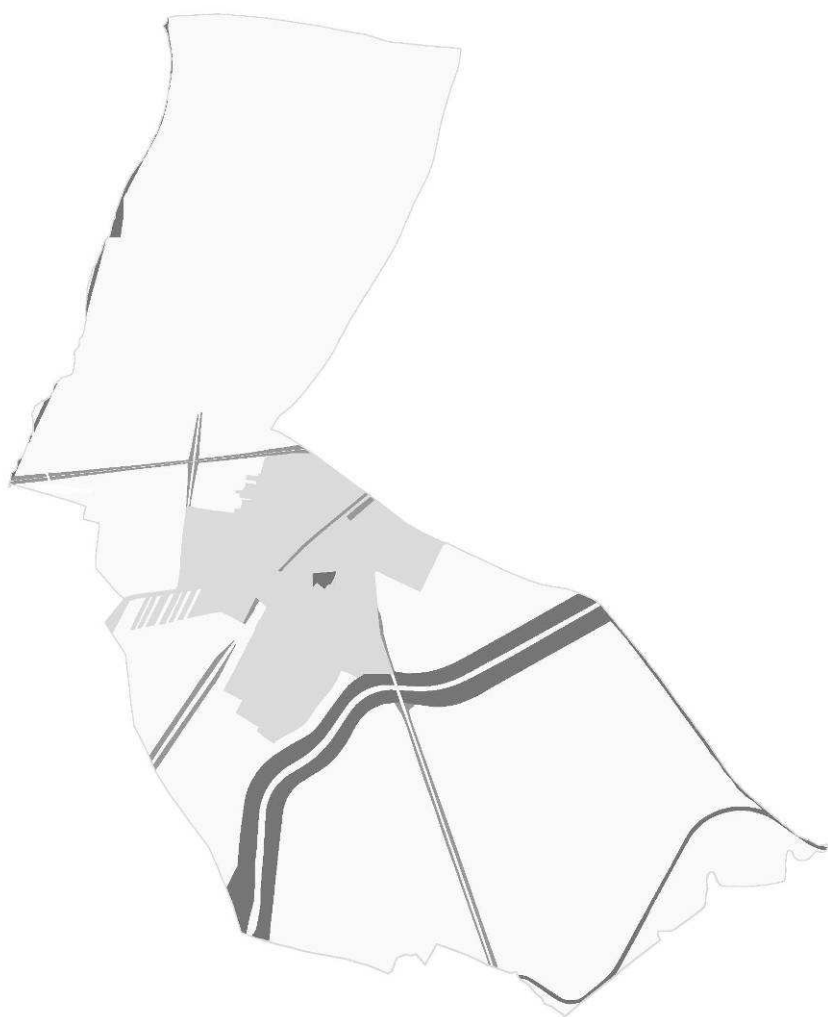
- Pri rieke Nitra,
- Pri Dobrotke,
- Na Jelšovce juh,
- Pri Perkovskom potoku,
- remízka pri Perkovskom potoku,
- Pri ceste I/64 (smerom do Nitry),
- solitéry.

Z hľadiska priestorového využitia je krajinná vegetácia tvorená najmä (trvalým) bylinným porastom, ktorý tvorí 28,4ha (78,5% plôch krajinné vegetácie). Približne na ploche 7,8ha sa nachádzajú plochy so vzrastlou drevinou vegetáciou čo tvorí 21,5% všetkých plôch krajinné vegetácie. Vzrastlá vegetácia sa nachádza najmä v brehových porastoch rieky Nitra, ako sprievodná vegetácia cesty I/64, sprievodná vegetácia melioračného kanála a remízka pri Perkovskom potoku.

Z hľadiska funkčného využitia je dominantná najmä ekostabilizujúca funkcia, ktorá tvorí 30ha všetkých plôch krajinné vegetácie (82,9%), zostávajúcu časť tvorí vegetácia s environmentálnymi funkciami.

Osobitnú kategóriu tvorí vegetácia určená pre poľnohospodársku výrobu, ktorú tvoria dočasné bylinné porasty (orná pôda). Tento druh vegetácie sa rozprestiera na 449,8ha čo predstavuje 88,6% PFCelkov Strednonitrianska niva a Bojnianska pahorkatina.

obr. 20: Krajinná vegetácia (tmavá šedá – ekostabilizujúca vegetácia, stredne šedá – vegetácia s environmentálnou funkciou, svetlá šedá – zastavané územie).

Opatrenia a návrhy krajinné vegetácie

Z pohľadu definovanej stratégie pre prírodnú štruktúru (pozri 2.2 Územný systém ekologickej stability (Prírodná stratégia rozvoja obce) na strane 8) je veľmi dôležité v rámci katastrálneho územia obce Čakajovce nielen zachovanie a podpora existujúcich častí krajinné vegetácie ale je nevyhnutné pristúpiť aj k jej výraznému doplneniu či už na úrovni významných lokalít z pohľadu ÚSES ale aj na úrovni doplnkovej krajinné vegetácie a environmentálnej vegetácie.

Oproti súčasnému stavu navrhujeme prakticky zdvojnásobenie plôch krajinné vegetácie. Pôvodnú plochu identifikovanú v rámci prieskumov a rozborov o veľkosti 36,2ha navrhujeme rozšíriť až na 60,3ha čím podiel krajinné vegetácie v rámci katastrálneho územia dosiahne hodnotu mierne vyššiu ako 10%. Takýto podiel hodnotíme ako minimálne vhodný na zvýšenie ekostability územia.

Oproti existujúcim lokalitám prídubnú nasledujúce:

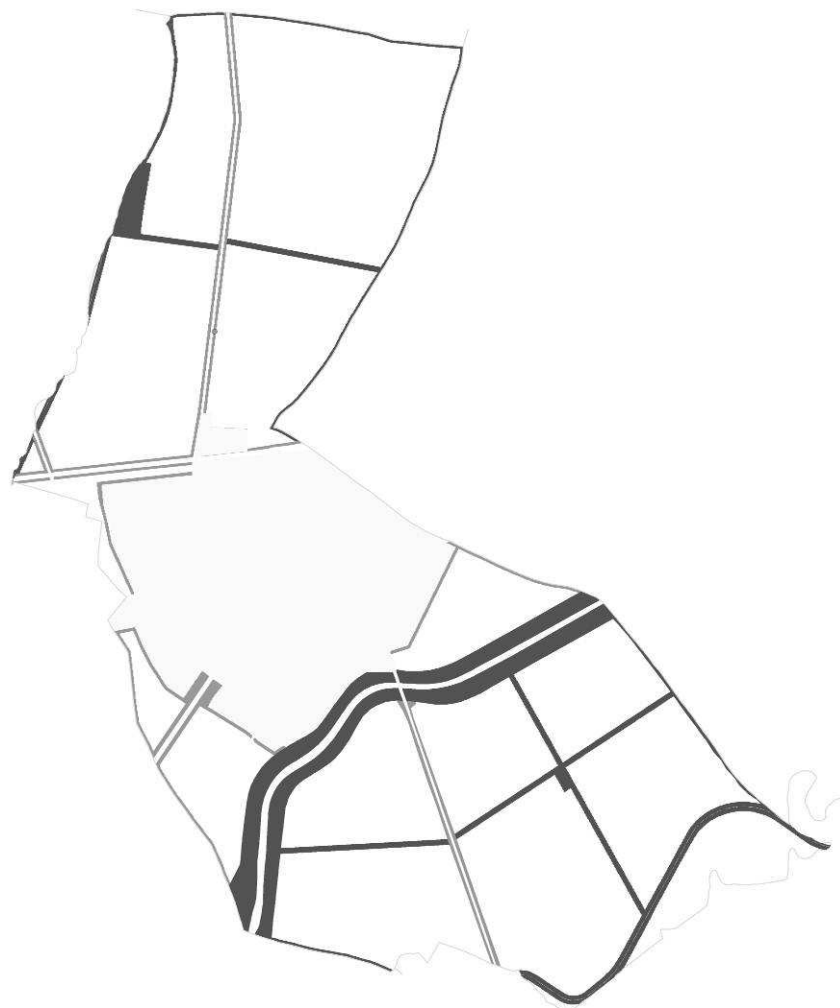
- Na Zbehy juh,
- Na Zbehy juhozápad,
- Nitra – Dobrotka,
- Na Jelšovce sever,
- Na Jelšovce stred,
- Pri obci,

Nakoľko sa prakticky vo všetkých prípadoch jedná o navýšenie na úkor poľnohospodárskej pôdy je to citlivá otázka pretože na jednej strane zväčšovaním zastavaného územia obce a na strane druhej zväčšovaním ekostabilizačných plôch bude výmera produkčných plôch 391,1ha čo je o 58,5ha menšia plocha oproti súčasnému stavu.

Z hľadiska priestorového využitia navrhujeme aby prevažujúcu plochy tvorila najmä vzrastlá vegetácia a dosiahla podiel aspoň 60% na všetkej krajinné vegetácii.

Z funkčného hľadiska preferujeme najmä ekostabilizujúcu vegetáciu, ktorá bude naďalej tvoriť rozhodujúci podiel na vegetácii. Environmentálna vegetácia bude vysádzaná ako sprievodná vegetácia ciest a železníc a po obvode zastavaného územia obce.

obr. 21: Krajinná vegetácia – navrhovaný stav (tmavá šedá – ekostabilizujúca vegetácia, stredne šedá – vegetácia s environmentálnou funkciou).

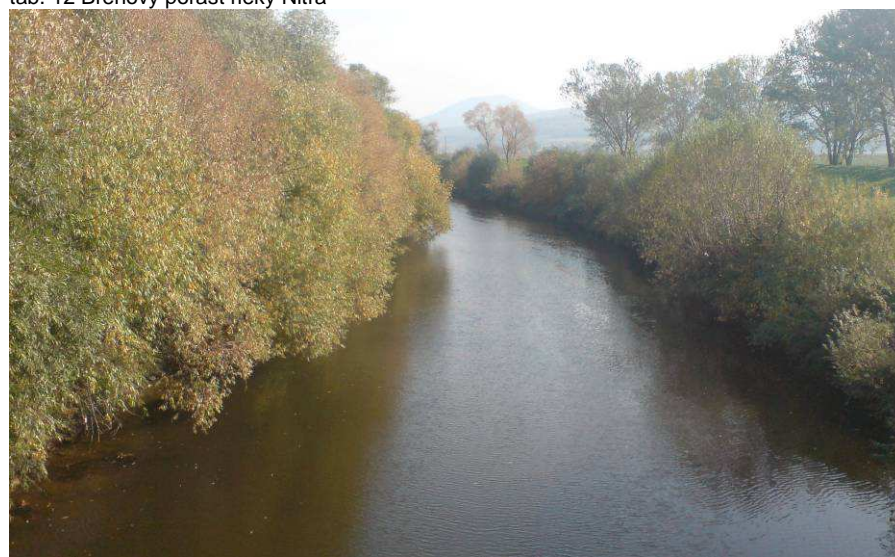

Podrobné opatrenia a návrhy pre jednotlivé lokality

Pri rieke Nitra

Líniová lokalita o veľkosti 25,7ha rozložená po oboch stranách rieky Nitra, na každej strane so šírkou 50-70m, so zastúpením geograficky pôvodných druhov drevín (najmä drevinami mäkkého lužného lesa) napr. topol biely, topol čierny, jaseň štíhly, vrbá biela, vrbá krehká. Väčšinou je však tvorená lúčnym porastom.

tab. 12 Brehový porast rieky Nitra

tab. 13 Lúčny porast rieky Nitra

Táto lokalita je najvýznamnejšou a preto je potrebné jej venovať obzvlášť zvýšený záujem. Je súčasťou regionálneho biokoridoru Rieka Nitra, a preto by v starostlivosti mali prevládať najmä ekostabilizačné faktory. Zvýšenú pozornosť

venovať navrhovaniu koridorov technickej infraštruktúry, ktoré pretínajú túto vegetáciu s dôrazom na eliminovanie vplyvov na vegetáciu. Citlivo zvažovať brehové porasty vo vzťahu k protipovodňovým opatreniam a nerealizovať neopodstatnené výrubu. Zachovať a prevádzkať údržbu trvalých trávnych porastov ako významnej zložky tejto vegetácie. Dôrazne realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia invázičných druhov rastlín a drevín.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať v rámci tejto lokality vegetácii v kontakte so zastavaným územím obce z pohľadu využívania na oddychovo – rekreačné aktivity, kde príde k miešaniu ekostabilizačných a environmentálnych funkcií aj vzhľadom k uvažovanej výstavbe novej ulice priamo na rozhraní tejto lokality a obce. Taktiež je nutné stanoviť spôsob začlenenia navrhovanej regionálnej cyklotrasy, ktorá je plánovaná na korene hrádze na pravom brehu rieky. Všetky tieto aktivity je potrebné realizovať s takými podmienkami aby vždy prevažovali ekostabilizačné funkcie a tieto vnášané funkcie sa tejto priorite podriaďovali.

Celkovo táto lokalita má v súčasnosti relatívne ustálený charakter a nie je potrebné realizovať zvláštne zásahy do vegetácie.

Pri Dobrotke

Sprievodnú vegetáciu Dobrotky tvorí prevažne bylinné poschodie v šírke cca. 6-8m na každej strane kanála. Celková plocha vegetácie je 1,9ha a pre túto lokalitu je potrebné vytvoriť podmienky pre jej rozšírenie a najmä jej skvalitnenie z pohľadu ekostabilizujúcich funkcií. Navrhujeme rozšírenie plochy na celkových 4,8ha zväčša drevinnej vegetácie s trávovým prechodom smerom k produkčným plochám. Šírka lokality by sa zväčšila na 15-18m na každej strane potoka. Z hľadiska druhového výberu sa pridrižovať geograficky pôvodnej vegetácie.

Táto lokalita je súčasťou miestneho biokoridoru a z toho dôvodu musia prevažovať ekostabilizačné faktory.

Na Jelšovce juh

Sprievodnú vegetáciu melioračného kanála tvorí líniový pás prevažne vzrastlej zelene v dĺžke cca. 1,0km v priemernej šírke 7-13m, ktorá prepája rieku Nitra a potok Dobrotka na východnom okraji katastra obce. Celková plocha zelene je 1,1ha. Lokalita je po celej dĺžke so vzrastlou vegetáciou a preto je potrebné skôr sa sústrediť na údržbu a odbornú starostlivosť.

Táto lokalita je súčasťou miestneho biokoridoru Nitra - Dobrotka východ s dôrazom na ekostabilizačné funkcie.

Na Zbehy juh

Úplne novonavrhaná lokalita na pomedzí hraníc katastrov obce Zbehy a Čakajovce s obdobnou funkciou prepojenia medzi Riekou Nitra a potokom Dobrotka. Lokalita by bola v dĺžke cca. 800m v katastri obce Čakajovce cca. 500m. Priemerná šírka cca. 20m z toho v katastri obce cca. polovica s plochou 0,5ha.

Lokalita je najpodstatnejšou súčasťou novonavrhaného miestneho biokoridoru Nitra – Dobrotka juh.

Pri ceste I/64

Sprievodnú vegetáciu vzhľadom k povahe tvorí dvojica línií popri ceste I/64 v dĺžke cca. 1,1km v priemernej šírke 5-10m. Celková plocha tejto zelene je 2,0ha. Tvoria rôzne druhy drevín ako napr. agát biely, pajaseň žľaznatý, orech kráľovský, ovocné stromy, javory a pod.

Z povahy lokality funkčne sa jedná o vegetáciu s environmentálnymi funkciami (tlmenie negatívnych dopadov automobilovej dopravy na okolie) ale prirodzene má aj povahu ekostabilizačných faktorov, najmä z dôvodu, že umožňuje prepojenie medzi Riekou Nitra a potokom Dobrotka.

V návrhu nerozširujeme samotnú plochu vegetácie ale určite je potrebné sa sústrediť na odbornú starostlivosť o túto lokalitu najmä z pohľadu zamedzenia šírenia invázičných druhov a so snahou doplnenia pôvodných drevín.

Nitra - Dobrotka

Úplne novonavrhané líniové lokality, ktoré majú zabezpečiť interakciu medzi dvomi významovo dôležitejšími lokalitami a najmä svojim umiestnením zmenšiť rozsiahle plochy agrokultúr a vniesť, zvýšiť ekostabilitu územia.

Línie sú navrhované v šírke cca. 20m s jedným menším jadrom spolu na celkovej ploche 5,8ha. Výber drevín by mal byť najmä s pôvodnej druhovej skladby a nevyučuje sa aj zapojenie trvalých trávnych porastov do tejto štruktúry.

Pri Perkovskom potoku

Sprievodnú vegetáciu Perkovského potoka tvorí prevažne bylinné poschodie v šírke cca. 6m na každej strane. Celková plocha vegetácie je 1,0ha. Táto lokalita má z pohľadu ÚSES významné postavenie, je súčasťou regionálneho biokoridoru Perkovský potok, a preto je nevyhnutné významne posilniť vegetáciu v tejto lokalite, najmä vysadením drevín pôvodnej vegetácie a súčasne aj túto líniovú lokalitu plošne rozšíriť na 2,4ha (len plocha v katastri obce Čakajovce – línia Perkovského potoka prechádza cez spoločnú katastrálnu hranicu Zbehy – Čakajovce viackrát).

obr. 22 Sprievodná vegetácia Perkovského potoka

Remízka pri Perkovskom potoku

Lokalita o veľkosti cca. 0,5ha (s veľmi malej časti sa rozkladá v katastri obce Zbehy). Zastúpené sú najmä vrby a topole, po okrajoch sa nachádzajú náletové dreviny. Miestne významná lokalita, zaradená medzi biocentrum má však malý plošný rozsah, ktorý navrhujeme zväčšiť až na hodnotu 2,6ha, s časťou, ktorá sa nachádza v obci Zbehy je plocha 3,0ha. Je nutné predovšetkým zabezpečiť odbornú údržbu, zamedziť rozširovaniu invázičných druhov a ich náhradu pôvodnými drevinami.

tab. 14 Remízka pri Perkovskom potoku

Na Jelšovce sever

Novonavrhaná líniová lokalita na severovýchodnom rozhraní katastrov obcí Čakajovce a Jelšovce. Celková dĺžka je 1,9km. Lokalita nadväzuje na navrhovanú lokalitu v rámci UPNO Jelšovce, preto celková šírka lokality cca. 20m je rovnomerne rozdelené do oboch katastrov. Výmera v rámci katastra Čakajovce je 1,8ha.

Z hľadiska navrhovanej druhovosti drevín treba jednoznačne uprednostňovať pôvodné druhy. Časť lokality, jej severná časť je navrhovaná ako súčasť novonavrhaného biokoridoru Bojniarsky biokoridor.

Na Perkovce

Novonavrhaná líniová lokalita na sever rozhraní katastrov obcí Čakajovce a Šurianky. Celková dĺžka je 1,2km. Lokalita prepája vegetáciu Perkovského potoka a novonavrhanú lokalitu Na Jelšovce, celková šírka lokality cca. 20m je rovnomerne rozdelená do oboch katastrov. Negatívom tejto lokality je, že je „preťatá“ cestou III. triedy. Výmera v rámci katastra Čakajovce je 1,1ha.

Z hľadiska navrhovanej druhovosti drevín treba jednoznačne uprednostňovať pôvodné druhy.

Perkovský potok – Na Jelšovce

Novonavrhaná líniová lokalita v severnej časti katastra obce v línii jestvujúcej poľnej cesty na rozhraní dvoch honov. Celková dĺžka je 1,0km. Lokalita prepája vegetáciu Perkovského potoka a novonavrhanú lokalitu Na Jelšovce, celková šírka lokality cca. 20m. Negatívom tejto lokality je, že je „preťatá“ cestou III. triedy. Výmera v rámci katastra Čakajovce je 1,8ha.

Z hľadiska navrhovanej druhovosti drevín treba jednoznačne uprednostňovať pôvodné druhy.

Pri ceste III/513023

Jedná sa o slabozastúpenú vegetáciu ako sprievodnú zeleň po oboch stranách cesty smerom na Šurianky. Nachádza sa tu jeden vzrastlý významný solitér a niekoľko menších drevín. Aj túto líniu navrhujeme využiť ako významný environmentálny faktor v území s predpokladom pre plnenie niektorých ekostabilizačných funkcií. Celková dĺžka lokality 1,6km s šírkou 10m po oboch stranách a celkovou plochou 3,4ha.

Pri ceste III/513016

Obdobne ako pri lokalite Pri ceste III/513023 sa jedná o jestvujúcu slabozastúpenú vegetáciu ako sprievodnú zeleň po oboch stranách cesty smerom na Radošinu. Celková dĺžka lokality 0,2km s šírkou 10m po oboch stranách a celkovou plochou 0,4ha.

Pri železnici 140

Sprievodná vegetácia železničnej trate, najmä bylinné poschodie s nízkym zastúpením vzrastlej vegetácie. Význam tejto lokality je obdobný ako pri sprievodnej vegetácie cestných komunikácií pre eliminovanie vplyvov dopravy do krajiny. Plošne zachováme lokalitu o veľkosti 1,2ha v dĺžke 0,4km a v priemernej šírke 15m na oboch stranách. Je nutné zabezpečiť odbornú údržbu, voľbu drevín voliť podľa pôvodných druhov so zohľadnením špecifika, že sa jedná o vegetáciu pri železničnej trati.

Pri železnici 140-4

Obdobne ako pri lokalite Pri železnici 140, jedná sa o jestvujúcu lokalitu po oboch stranách železničnej trate so zastúpením najmä bylinného poschodia. Plošne zachováme túto lokalitu o veľkosti 1,6ha v dĺžke 1,2km a v priemernej šírke 10m na oboch stranách. Časť tejto vegetácie sa stane súčasťou navrhovanej vegetácie po obvode novonavrhaného cintorína obce.

Pri obci

Jedná sa vegetáciu, ktorá má eliminujúce faktory medzi zastavaným územím obce a krajinou. Tzv. obvodová zeleň je navrhovaná v celkovej šírke 10m v kombinácii drevinnej aleje a trvalého bylinného porastu. Celková plocha je 3,0ha.

3.1.7 ZOOGEOGRAFICKÉ POMERY

Živočíchy tvoria nedeliteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. Rozšírenie živočíchov v krajine je závislé od nárokov na potravu a vhodné životné prostredie.

Z hľadiska zoogeografického sa riešené územie nachádza v oblasti kde sa stretávajú dve oblasti:

- Západné Karpaty s vnútorným obvodom;
- Panónska oblasť s juhoslovenským obvodom

V závislosti od stanovištných podmienok v riešenom území sa potencionálne nachádzajú spoločenstvá viazané na mokrad, teplomilné spoločenstvá lúčneho charakteru.

Na vodné toky je viazaná aj skupina obojživelníkov (napr. ropucha obyčajná, mlok veľký). V suchých a teplých polohách je možné pozorovať jaštericu zelenú, jaštericu múrovú, užovku stromovú.

V riešenom území sa nachádzajú aj druhy, ktoré znášajú vplyv poľnohospodárskej činnosti, sú viazané na agrocenózy, vinohrady a ovocné sady, alebo znášajú blízkosť človeka a jeho obydľia.

Pozdĺž rieky Nitra vedie vedľajšia migračná cesta vtákov.

Riešené územie spadá do poľovnej oblasti pre malú zver č. VII.- PO Horná Nitra, poľovný zver predstavuje najmä zajac, bažant, jarabica a srnčia zver. V obci sídli Poľovnícke združenie Čakajovce.

3.1.8 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Znečistenie ovzdušia

Súčasný stav

Obec je plynofikovaná. V k.ú. Čakajovce sa nenachádzajú veľké zdroje znečistenia ovzdušia, zoznam stredných zdrojov je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

tab. 15 Zoznam stredných zdrojov znečistenia v obci Čakajovce za rok 2007 podľa znečisťujúcich látok

Prevádzkovateľ	Názov zdroja	Kód znečisťujúcej látky	Potvrdená emisia (t/rok)
PD Čakajovce a Dražovce	Chov HD Čakajovce	3.3.01	0,53010
PD Čakajovce a Dražovce	Chov ošípaných Čakajovce	3.3.01	0,46598

Zdroj: Obvodný úrad životného prostredia Nitra, 2008

Popis znečisťujúcich látok - amoniak a jeho plynne zlúčeniny vyjadrené ako NH₃. Podľa vyjadrenia PD Čakajovce a Dražovce chov ošípaných už v areáli farmy v Čakajovciach už neexistuje, chov HD bude v dohľadnej dobe tiež zrušený.

tab. 16 Zoznam veľkých znečisťovateľov v susedných obciach za rok 2007

Prevádzkovateľ	Názov zdroja	Obec zdroja
AVS, s.r.o.	Lakovňa	Nitra
Liaharenský podnik Nitra a.s.	Chov hydiny Jurský Dvor	Nitra
N – ADOVA, spol.s r.o.	kafiléria	Nitra
POLYSACR ICT, s.r.o.	Potlačovanie fólií	Nitra
TOP – STROJ, spol.s r.o.	Výroba strojov a zariadení	Nitra

Zdroj: Obvodný úrad životného prostredia Nitra, 2008

Okrem uvedených veľkých znečisťovateľov sa v susedných obciach nachádza celkovo 227 stredných znečisťovateľov ovzdušia rôznych kategórií. Výrazným znečisťovateľom ovzdušia sú emisie z mobilných zdrojov – automobilová doprava. Obcou prechádza cesta I. triedy I/64. Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v meste Nitra.

Zdrojom prachu je automobilová doprava a vyskytujúca sa veterná erózia.

Opatrenia a návrhy

V oblasti znečisťovania ovzdušia určite nepovoľovať veľký zdroj znečistenia. Stredné zdroje znečistenia

Existujúci stredný zdroj znečistenia – PD Čakajovce a Dražovce je potrebné vytvárať priestor aby tento zdroj znečistenia nebol obťažujúci pre obytné zóny. Zmenou stavebno-technického riešenia. zavádzaním nových technológií v postupne znižovať vypúšťanie emisií do ovzdušia

Znečistenie pôd

Súčasný stav

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršením kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatočnej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu zníženiu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začínajú objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganického a organického pôvodu z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia zaradené:

- severná časť k.ú. medzi relatívne čisté pôdy,
- južná časť k.ú. medzi nekontaminované pôdy (resp. mierne kontaminované pôdy), kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni, V) dosahuje limitné hodnoty A.

Na území k.ú. sú pôdy nenáchylné, slabo náchylné až náchylné na acidifikáciu (lit. 1).

Opatrenia a návrhy

Odstrániť nelegálne skládky komunálneho odpadu v k.ú. a realizovať v týchto lokalitách rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia

Znečistenie vôd

Povrchové vody

Riešené územie patrí do povodia rieky Nitry. V danom úseku je kvalita vody v rieke Nitre zaradená do 3. triedy kvality v sledovaní kyslíkového režimu, základných fyzikálno-chemických ukazovateľov a biologických ukazovateľov a do 4. triedy kvality v sledovaní nutriénov, mikrobiologických ukazovateľov a mikropolutantov. Najväčším zdrojom znečistenia rieky Nitry v tomto úseku je verejná kanalizácia Topoľčany (lit. 2).

Klasifikácia kvality povrchových vôd podľa STN 75 72221- najbližšie miesto odberu Nitrianska Streda (rkm 91,10), r. 2001:

- A – kyslíkový režim - IV. trieda kvality
- B – základné fyzikálno-chemické ukazovatele – IV. trieda kvality
- C – nutrienty – IV. trieda kvality
- D – biologické ukazovatele – IV. trieda kvality
- E – mikrobiologické ukazovatele – IV. trieda kvality
- F – mikropolutanty – V. trieda kvality

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve. V riešenom území v súčasnosti nie sú dostupné dostatočné údaje o nej, nakoľko nie je vybudovaný monitoring na jej sledovanie.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahraditeľná zložka životného prostredia. Úroveň znečistenia pozemných vôd (C_d) je stredná, stupeň kontaminácie dosahuje hodnoty 1,1 – 3 (lit. 1, str. 271). Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami je nízka - stredná. (SAŽP, Environmentálna regionalizácia SR, 2002).

Zaťaženie prostredia hlukom

Súčasný stav

Medzi významné zdroje hluku pôsobiace na životné prostredie patrí automobilová a železničná doprava. Hluk z dopravy má negatívny vplyv na obyvateľstvo obce.

Zastavaným územím obce prechádzajú cesty I/64 v smere Topoľčany – Nitra, III/513015 Zbehy - Čakajovce a III/ 513023 Šurianky – Čakajovce a železničné trate Jelšovec - Zbehy a Topoľčany – Nitra.

Opatrenia a návrhy

Železničná doprava nepatrí medzi významné zdroje hluku vzhľadom k intenzite dopravy. V prípade realizácie elektrifikácie trate bude eliminovaný aj tento problém. Cestná doprava pri svojej zvyšujúcej intenzite predstavuje vážnejší problém. Pri prípadnej realizácii rýchlostnej komunikácie R8 je predpoklad, že veľká časť nákladnej dopravy bude presmerovaná mimo zastavané územie obce, čím bude eliminované zaťaženie hlukom. Keďže však nepredpokladáme, že sa v návrhovom období táto komunikácia skutočne zrealizuje opatrenia smerujú k priestorovému segregovaniu tejto komunikácie od obytnej zóny.

Žiarenie z prírodných zdrojov, radónové riziko

Súčasný stav

Problematiku obmedzenia žiarenia obyvateľstva z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov rieši vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 406/1992. Radón je inertný plyn, ktorý vzniká ako jeden z dcérskych produktov pri premene uránu a tória, ktoré sa nachádzajú v horninách a mineráloch v zemskéj kôre. Rozmiestnenie anomálneho obsahu hlavných rádioaktívnych prvkov v regióne je znázornené na Mape anomálnych obsahov K>2%, U >4ppm, Th >12 ppm.

Opatrenia a návrhy

Kataster obce Čakajovce patrí medzi územia s nízkym radónovým rizikom, a preto na úrovni územného plánu nie je potrebné špecifikovať opatrenia.

Produkcia odpadov a nakladanie s nimi

Súčasný stav

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia §6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu. Komunálny odpad v obci je vyvážený v pravidelných intervaloch Nitrianskymi komunálnymi službami na skládku „Katraša“ v Bojnjej.

V obci sa realizuje separovaný zber - sklo, plasty, papier. Zber nebezpečného odpadu sa realizuje v areáli kultúrneho domu – 2 x do roka, stavebný odpad sa vyváža na skládku „Katraša“ v Bojnjej.

Bioodpad (v množstve do 10 t) je podľa potreby sústreďovaný v lokalite vedľa železničnej stanice, kde je drvený a následne sa odváža na kompostovisko do Výčap – Opatoviec. V budúcnosti neplánuje obec vybudovať kompostovisko.

V obci je zriadený súkromný výkup železného šrotu.

Možnosti komplexného riešenia odpadového hospodárstva je cez Ponitrianske združenie pre separovaný zber so sídlom vo Výčapoch Opatovciach, ktorého je obec členom. V príprave je vytvorenie spoločného projektu zavedenia komplexného systému zneškodňovania odpadov vrátane zhodnocovania biologických odpadov, v prípade realizácie bude v obci v úplnej miere vyriešený systém zneškodňovania a zhodnocovania odpadov.

V Čakajovciach sa nachádza uzatvorená rekultivovaná skládka. V súčasnosti využíva plochu Kynologický klub. Ďalšie dve skládky sú nerektifikované (lokalita Pasianky a Prostredné, pri rieke Nitre), sú potencionálnym zdrojom znečistenia zložiek životného prostredia, najmä pôdy a podzemnej vody.

Opatrenia a návrhy

Obec by mala čo najskôr realizovať rekultiváciu divokých skládok.

V oblasti nakladania s odpadmi je nevyhnutné podporovať systémové riešenia. Pre potreby sústreďovania určitých zložiek odpadu pre jeho následný odvoz je dôležité zriadiť zberové miesto mimo obytných zón. Ako najvhodnejšie sa javí sústrediť takéto plochy napr. v rámci areálu poľnohospodárskeho družstva. V prípade, že sa prehodnotí napr. potreba vybudovania kompostoviska ako vhodná lokalita sa javí rovnako tento areál družstva.

Poškodenie bioty

Biota predstavuje vlastne súbor všetkých živých organizmov v určenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov, ale v tejto časti uvedieme najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine. Najbadateľnejšími výsledkami hospodárskej činnosti človeka je znižovanie plochy pôvodných biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli nahradené umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedome pestované poľnohospodárske kultúry) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine. Tento proces bol značne urýchlený a plošne rozsiahly v etape zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby a vytvárania nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby). S rozvojom intenzívnej poľnohospodárskej výroby, dopravy a priemyselnej činnosti súvisí objav nových sekundárnych zdrojov ohrozenia a poškodzovania bioty, dôsledkom ktorého je znečisťovanie ovzdušia, pôdy a vody- základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najväčšej redukcii pôvodných biotopov došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovody a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovody spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahom elektrickým prúdom. Pri novobudovaných

elektrovodov resp. pri rekonštrukcii jestvujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná doprava spôsobuje zranenie resp. úhyn ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Biota v zastavanom území je poškodzovaná najmä vplyvom používania chemických látok pri pestovaní ovocia a zeleniny v záhradách a znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami. Verejná zeleň si vyžaduje pravidelné a koncepčné ošetrovanie a prehodnotenie stavu existujúcich stromov a kríkov. Potencionálnym zdrojom poškodzovania drevín sú najmä hubové ochorenia a živočíšni škodcovia.

Ochrana prírody a krajiny

Na celom riešenom území platí v zmysle §12 zákona prvý stupeň ochrany a vyžaduje sa súhlas príslušného orgánu ochrany prírody na činnosti uvedené v tomto ustanovení. V riešenom území sa nenachádza chránené územie s vyšším stupňom ochrany.

Územná ochrana

V k.ú. obce Čakajovce nie je evidované žiadne chránené územie v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

Biotopy európskeho a národného významu

Vzhľadom na prírodné podmienky je predpoklad výskytu biotopov národného alebo európskeho významu vo vodných tokoch (vodné a mokraďové biotopy) a prioritného biotopu európskeho významu Ls 1.1 Vŕbovo-topoľové nížinné lužné lesy * 91E0.

Chránený strom

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy.

Druhovú ochranu

Z hľadiska druhovej ochrany medzi najviac ohrozené druhy našej fauny patria dravé vtáky, stepné a vodné druhy a druhy naviazané na osobité biotopy (napr. vodné a močiarné druhy). Prioritnou požiadavkou ochrany živočíchov je zabezpečenie ochrany primerane veľkých biotopov, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

K najviac ohrozeným druhom flóry patria druhy rastúce vo vodných, močiarnych, pieskomilných, slanomilných, xerotermných a niektorých typoch lesných spoločenstiev.

V riešenom území chránené druhy sú viazané najmä na vodné a mokraďové biotopy a lužné lesy.

Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Chránené ložiskové územie

Podľa vyjadrenia Obvodného banského úradu v Bratislave (lit. 101) sa v k.ú. obce Čakajovce nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov a nie sú tam ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

Záplavové územie

V obci je zrealizovaná ochrana pred povodňami na 100-ročnú vodu, ochranné hrádze sú vybudované na ochranu pred povodňami do prietoku Q_{100}).

3.2 URBANISTICKÁ ŠTRUKTÚRA

3.2.1 ZASTAVANÉ ÚZEMIE

Súčasný stav vymedzenia zastavaného územia obce

Obec Čakajovce má v súčasnosti vymedzené dve samostatné zastavané územia. Väčšia časť o veľkosti 60,14ha zahŕňa zastavané územie obce a menšia časť o veľkosti 6,05ha zahŕňa areál poľnohospodárskeho družstva. Celkovo je do zastavaného územia obce zahrnutá plocha 66,19ha čo predstavuje necelých 12% katastrálneho územia obce.

Zastavané územie vymedzujúce samotnú obec zahŕňa všetky stavby. V západnej časti v tejto hranici nie sú obsiahnuté záhrady domov a na východnom okraji tohto zastavaného územia nie sú zahrnuté verejné priestranstvá, ktoré tvoria prístupové komunikácie k jednotlivým parcelám. V tomto zastavanom území na jeho severozápadnom okraji sú zahrnuté pomerne rozsiahle plochy samostatných záhrad.

Zastavané územie vymedzujúce areál poľnohospodárskeho družstva zahŕňa iba tento areál bez prístupových komunikácií. Nové areály vznikajúce pri poľnohospodárskom družstve na juhovýchodnom okraji a na západnom okraji, v súčasnosti vo výstavbe, nie sú zahrnuté v zastavanom území obce.

V západnej časti katastra obce sa nachádza niekoľko domov, ktoré nadväzujú na zastavané územie obce Zbehy (funkčne tejto obci aj prináležia). Tieto nie sú zahrnuté v zastavanom území obce Čakajovce – sú umiestnené v extraviláne.

Návrh na rozšírenie zastavaného územia obce

Návrh na rozšírenie hraníc zastavaného územia obce je rozdelený do dvoch samostatných etáp, tak aby prípadné plochy pre novú zástavbu boli stanovené s ohľadom na ekonomické rozširovanie a ohľadom na záber poľnohospodárskej pôdy.

V zásade možno hovoriť o štyroch dôvodoch na rozširovanie hranice zastavaného územia obce:

- prvým je zrealizovanie skutkového stavu, keď zástavba obce a niektoré komunikácie sa v súčasnosti sa nachádzajú mimo vymedzených hraníc
- druhým je potreba riešenia plôch pre potreby umiestnenia priemyselnej výroby resp. vybavenosti
- tretím je potreba riešenia nových plôch pre bývanie.
- štvrtým je riešenie nových plôch pre cintorín.

Návrh na rozšírenie zastavaného územia obce si zámerne „nevšíma“ problematiku malej autonómnej časti zástavby, ktorá sa nachádza v západnom kúte katastra a priamo nadväzuje na zastavané územie obce Zbehy, kde aj de facto patrí. Navrhujeme aby sa tento faktický stav zmenil aj na právny stav a táto časť zástavby bola zahrnutá do katastra obce Zbehy napr. zámenou katastrov.

obr. 23: Schéma rozširovania zastavaného územia obce (tmavá šedá – súčasné zastavané územie, stredná šedá – rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí, svetlá šedá – rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí)

Rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí

Rozšírenie zastavaného územia je zamerané na doplnenie nových PFČastí s prihliadnutím najmä na funkčné plochy bývania, z malej časti pre základnú vybavenosť a pre výrobné a výrobo-obchodné funkcie:

- Lokalita 106B, 106C, 106D a lokalita 108 rieši vytvorenie nových PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Lokalita 108 len formálne zahŕňa plochu železničnej trate do zastavaného územia obce. Zastavané územie obce sa rozšíri o 9,2ha;
- Lokalita 109, 109F a 109J rieši možnosť výstavby pri jestvujúcej ulici (PFČasť 109) a rieši plochu pre novonavrňovaný cintorín (PFČasť 109J). Zastavané územie obce sa rozšíri o 6,1ha;
- Lokalita 117B a 117C rieši vytvorenie nových PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Zastavané územie obce sa rozšíri o 1,7ha;
- Lokalita 103, 104, 105A, 105C, 108 z väčšej časti rieši len formálne rozšírenie zastavaného územia a prepojenie zastavaného územia poľnohospodárskej farmy a obce. Druhá časť rozširovania je v prospech výrobo-obchodných areálov. Zastavané územie obce sa rozšíri o 13,2ha;

Celková plocha určená pre rozšírenie zastavaného územia v prvom poradí v obci je o veľkosti 30,2ha, čím by sa jestvujúce zastavané územie zväčšilo na plochu 96,5ha (nárast o cca. 30%).

Rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí

Rozšírenie zastavaného územia je zamerané na doplnenie nových PFČastí výlučne pre potreby obytných plôch:

- Lokalita 106E rieši vytvorenie novej PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Zastavané územie obce sa rozšíri o 4,5ha;
- Lokalita 109B, 109C, 109D, 109E, 109G, 109H rieši vytvorenie nových PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Zastavané územie obce sa rozšíri o 10,1ha;

Celková plocha určená pre rozšírenie zastavaného územia v druhom poradí v obci je o veľkosti 14,6ha, čím by sa jestvujúce zastavané územie a zastavané územie rozšírené v prvom poradí zväčšilo na plochu 110,1ha.

3.2.2 ZÁSTAVBA

Historické súvislosti

Najstaršie archeologické nálezy nepriamo dokladajú (intenzívne) osídlenie obce už v dobe rímskej v čase 2. až 3. stor. nášho letopočtu. Jedná sa pravdepodobne o germánske obyvateľstvo Kvádov, ktorý patril ku kmeňovému zväzu Svébov. Svoje sídliská si budovali na úrodnej pôde v blízkosti vodných zdrojov. Ich osady pozostávali z obydlí a hospodárskych objektov s kolovou konštrukciou postavených buď na úrovni terénu, alebo čiastočne zahĺbených do podlažia.

Niekedy medzi 7. až 8. stor. je územie už osídlené Slovanským obyvateľstvom, ktoré budovalo dedinské sídliská (poľnohospodárska výroba), čiastočne zahĺbené obydlia si najčastejšie budovali na terasách riek. Sídlisko na území obce je doložené iba nepriamo pohrebiskom. Kontinuita pohrebísk minimálne do 10. stor. naznačuje aj kontinuitu stáleho osídlenia. V polovici 10. stor. prichádza ku kontaktom so starými Maďarmi a etnickému miešaniu domáceho slovanského obyvateľstva s maďarským etnikom. V druhej pol. 10. stor. sa predpokladá výrazný vplyv kresťanstva a postupný presun pohrebísk do okolia sakrálnych (kresťanských) stavieb. Tieto a ďalšie archeologické nálezy dokladujú súvislé osídlenie od uvádzaného 7. až 8. stor., ktoré pretrvalo do súčasnosti avšak bez nálezu akejkoľvek stavebnej štruktúry.

Najstaršia zmienka o obci je z roku 1156. Najstaršia známa stavba na území obce je rímsko-katolícky kostol od 14. stor. postavený na staršom románskom základe. Dokladom o tejto stavbe sú stopy muriva z 13. až 14. stor. v súčasnom renesančnom kostole sv. Kataríny Alexandrijskej postaveného roku 1697.

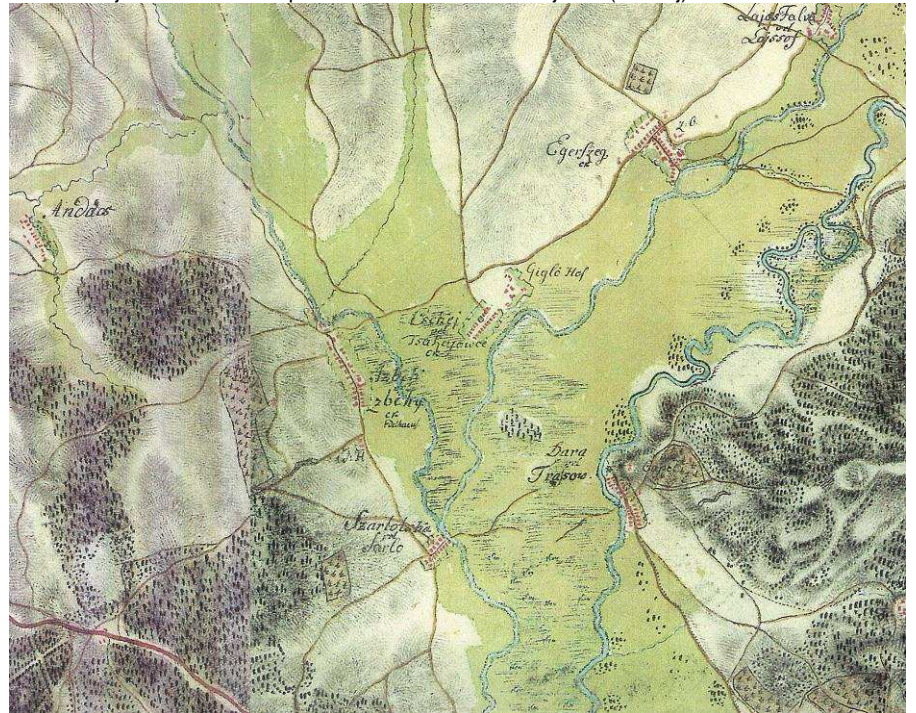
V roku 1626 sa uvádza 27 sedliackych, 2 želiarske rodiny a 6 usadlostí bolo pustých, v roku 1715 12 sedliackych a 11 podželiarskych rodín, v roku 1751 71 rodín, 1787 sa uvádza 51 domov a 293 obyv., 1828 59 domov a 413 obyv. V roku 1880 sa uvádza búranie Erdödyho kaštieľa.

Z roku 1531 sa spomína osada Kyklov, v roku 1751 sa tu spomína Ghillániho kaštieľ.

Na mape z 18. stor. je obec vykreslená s uličnou zástavbou (približne 19 objektov) orientovanou v smere severovýchod – juhozápad rovnobežne s riekou Nitra, so stavbou kostola umiestneného v uličnej zástavbe približne uprostred zástavby na jej severozápadnej strane. Táto zástavba korešponduje so súčasnou uličnou zástavbou pri kostole. Obec leží na krátkej odbočke na ceste medzi obcami Jelšovce (Egerszeg) a Zbehy (Izbég).

V tesnom kontakte s obcou na jej severovýchodnej strane je vykreslená osada / dvor Kyklov (Gigló hof) s areálovo usporiadanou zástavbou. Táto zástavba pravdepodobne je už celkom zaniknutá, jej pozostatkami je z časti zachovaný park a miestne pomenovanie.

obr. 24: Najstaršie známe mapové zobrazenie obce Čakajovce (Csekej).

Na menej podrobnej mape zo začiatku 20. storočia je možné identifikovať zástavbu obce približne v identickej zastavanosti ako na predchádzajúcej mape. Hlavná cestná sieť je vyformovaná prakticky do súčasnej podoby vrátane prepojenia obcí Dražovce a Čakajovce s naznačeným mostom cez riekou Nitra. Na mape je už vyobrazená aj prvá železničná trať do Topolčian.

obr. 25: Obec Čakajovce (Csekej) na mape zo začiatku 20. stor.

Ludová architektúra (architektúra bežných domov) je známa zhruba od 19. storočia. Stavali sa hlinené domy pod slamenou valbovou strechou. Vchod do pitvora je zdôraznený výpuskom. Domy sú stavané kolmo k ulici s aditívne radenými miestnosťami. Fasáda (príechlie) je usporiadané dvojsovo. V priebehu prvej polovice 20. storočia sa postupne mení konštrukcia domu s vypaľovanými keramikými tehál a zastrešenie keramikou krytinou. Tento druh zástavby je najviac dochovaný na ulici pri kostole.

V 50- až 60-tych rokoch sa stavajú prevažne murované domy (tehla, v neskoršom období aj pórobetón) na štvorcovom pôdoryse (zvyčajne cca. 10-12 x 10-12m) s ihlanovitou strechou s keramikou krytinou. Uličná strana domu je symetrická dvojsová. Vstup do domu je zvyčajne zo zadnej strany, kde sú často pristavané k týmto domom predsiene alebo aj hospodárske stavby. Domy sú zvyčajne nepodpivničené, v podkrovnom priestore sa s obľubou používa aj vybudovanie jednej izby, často s malým balkónikom. Tento druh zástavby je najrozšírenejším a tvorí najpodstatnejší stavebný fond, nakoľko práve v tomto období prišlo k najväčšiemu rozšíreniu obce.

V 70-tych rokoch sa rozšírili dvojpodlažné domy s plochou strechou zvyčajne štvorcovom pôdoryse s balkónom alebo lodžiou na 2. nadzemnom podlaží. Výnimočne sa realizovali aj prízemné.

V 80-tych až 90-tych rokoch sa prejavuje zástavba odmietaním plochého prestrešenia objektov. Požíva sa najmä obdĺžnikový pôdorys s plným začlenením podkrovného priestoru do obytnej plochy, prestrešenie sedlovou strechou. Orientácia domu je hrebeňom kolmo aj rovnobežne s ulicou.

V závere možno konštatovať, že z hľadiska štruktúry stavebných objektov sa najcennejšia časť nachádza v PFČasti 101 a 117, ktorá tvorí jadrovú štruktúru obce, ktorá je málo narušená novými obdobiami, a preto je potrebné túto štruktúru chrániť.

Súčasná stavebná štruktúra

V rámci zadefinovaného PFČelku Čakajovce plochy stavebnej štruktúry (plochy stavebných objektov a plochy nádvorí vrátane plochy nádvorí tvorených obytnou vegetáciou) tvoria 33,12ha čo predstavuje 48% PFČelku.

Súčasná stavebná štruktúra z hľadiska priestorového využitia predstavuje najmä zástavbu, ktorá je typická pre vidiek – voľná uličná zástavba do 1NP. Tento druh stavebnej štruktúry sa rozprestiera na ploche 4,90ha (73% všetkej zástavby). Druhý najrozšírenejší typ zástavby je areálová zástavba do 2NP. Tento druh stavebnej štruktúry sa rozprestiera na ploche 0,99ha (15% všetkej zástavby).

Celková zastavaná plocha v rámci PFČelku Čakajovce predstavuje 6,73ha tvorí 10% (koeficient zastavanosti 0.10). Na porovnanie v niektorých okolitých obciach je tento koeficient v Hrušovanech 0.09, v Jelšovciach 0.11, v Dolných Lefantovciach 0.07, v Bádiciach 0.07. Najvyššie hodnoty zastavanosti sú dosahované v PFČasti 101 (16%), 113 (14%), 114 a 120 (13%). Ukazovateľ podlažnosti (index podlažných plôch I_{pp}) dosahuje hodnotu 12% ($I_{pp} = 0,12$), čo vzhľadom k hodnote zastavanosti 10% predstavuje pomerne bohaté zastúpenie najmä jednopodlažnými objektmi, priemerná podlažnosť je 1.20 podlaží.

Stavebno-technický stav zástavby nebol hodnotený na podrobnosť objektov. Pre potreby spracovateľa je postačujúce jeho súhrnné opisné hodnotenie. Celkový stavebno-technický stav objektov možno hodnotiť ako dobrý, väčšina objektov je udržiavaná a nevykazujúca deštrukčné alebo iné opotrebenie. Iba pre minimálne množstvo objektov možno stavebno-technický stav hodnotiť ako nízky, vykazujú aj statické poruchy z dôsledku aj ich celkovej neudržiavanosti.

Z funkčného hľadiska je najrozšírenejšou formou obytná zástavba (stavebné objekty, ktoré slúžia pre potreby bývania: rodinné domy, garáže pre osobné automobily pri rodinných domoch), spolu s podlažnou plochou 6,24ha (77% všetkých podlažných plôch zástavby). Druhou najvýznamnejšou funkčnou zložkou je zástavba pre poľnohospodársku výrobu spolu s podlažnou plochou 0,81ha (10% všetkých podlažných plôch zástavby).

obr. 26: Súčasná štruktúra zástavby (tmavá šedá – zástavba, svetlá šedá – nádvoria)

Návrhy rozvoja stavebnej štruktúry

Návrh rozvoja stavebnej štruktúry je podriadený filozofii stratégie rozvoja obce. Zmyslom organizovania stavebnej štruktúry je stanoviť priestorové a funkčné rozloženie zástavby tak, aby bola zrejmá určitá kvalitatívna ako aj kvantitatívna gradácia smerom k hlavnému priestoru obce – centru obce, ktoré bude reprezentovať trochu zložitejšia štruktúra hlavných priestranstiev.

V rámci väčšiny územia obce sa predpokladá a požaduje zachovanie existujúcej uličnej zástavby do 2NP a v polohách nového rozvoja sa navrhuje štruktúra založená na podobných princípoch – voľná uličná zástavba do maximálnej podlažnosti 2NP. V centrálnom priestore obce sa však už bude uplatňovať (umožňovať) kompaktná zástavba s podlažnosťou do 2NP a je potrebné aj rešpektovať existujúcu urbanistickú dominantu vežu kostola, pričom nevyklúčujeme aj výstavbu novej urbanistickej dominanty v novonavrhovanej polohe obecného úradu.

V polohách výrobných areálov sa umožní uplatnenie areálovej zástavby s podlažnosťou max. 2NP.

Rozvoj stavebnej štruktúry kopíruje etapovitost' rozširovania zastavaného územia a predpokladáme nasledovné orientačné prírastky rodinných domov oproti súčasnému stavu (v obci je evidovaných 373 domov, obývaných je však len 315 domov):

- 1. etapy (predpoklad do roku 2030) sa plánuje vybudovať cca. 155 rodinných domov, uvažuje sa s vybudovaním - rozšírením malého priemyselného parku;
- 2. etapy (predpoklad po roku 2030) sa plánuje vybudovať cca. 139 rodinných domov;

obr. 27: Schéma rozšírenia zástavby (tmavá šedá – existujúca zástavba, stredná šedá – plochy novej zástavby v prvom poradí, svetlá šedá – plochy novej zástavby vo výhľade)

Centrum obce

Vzhľadom ku skutočnosti, že centrum obce je rozdelené do viacerých polôh (PFČasť 101A, 101B a 103) a každá poloha bude mať určité významové špecifiká, každá časť je popísaná samostatne.

Z pohľadu stratégie najvýznamnejšia poloha sa stanovuje v PFČasti 103, a preto je tu nutné rezervovať plochy pre najvýznamnejšie obecné budovy. V PFČasti bude potrebné pevne vyformovať verejné priestranstvo – návessie. S existujúcich objektov sa zachová objekt železničnej stanice. Objekty reštaurácie a rodinné domy na juhovýchodnej strane sú navrhované na možnú prestavbu ale prakticky v existujúcom v hmotovom usporiadaní. Do juhozápadnej časti je potrebné umiestniť objekt obecného významu, najlepšie „obecný“ dom s integrovanými funkciami ale najmä obecný úrad. Na severovýchodnej časti návessia za cestnou komunikáciou je definovaný priestor pre ďalšiu obecnú budovu, v prípade, že vznikne potreba vybudovania novej budovy kostola, táto poloha sa javí ako vhodná.

Všeobecne, v tejto časti navrhujeme ako priestorovú formu zástavby kompaktnú uličnú zástavbu do 2NP, čím sledujeme vytvorenie väčšej uzavretosti návessia.

Dôležitým návrhovým prvkom je návrh umiestnenia novej dominanty obce – tzv. obecnej veže, ktorá by sa mala stať súčasťou obecného úradu, prípadne objektu kostola.

Z pohľadu funkčného usporiadania sa v rámci tejto PFČasti preferuje umiestňovanie najmä zástavby pre potreby občianskej vybavenosti so zameraním najmä pre funkcie potrebné pre život obce, výnimočne sa sem môžu umiestniť funkcie vyššej vybavenosti, avšak len v prípade, že väčšinovo sú zamerané na základnú vybavenosť. Jestvujúce objekty bývania v juhovýchodnom okraji zostanú s pôvodnou funkciou, návrh územného plánu len umožňuje ich rozšírenie o vybavenostné funkcie resp. ich prestavbu.

Pôvodne definované centrum v PFČasti 101A a 101B z pohľadu stratégie je navrhované na utlmovanie obecných funkcií. V zásade to znamená najmä, že podpora umiestňovania vybavenostných funkcií je minimálna, na jestvujúcich plochách bývania ju nepovoľujeme. Jestvujúce objekty kultúrneho domu, obecného úradu, potravín, pohostinstva a kostola zostávajú prirodzene bez zmeny, ale prípadné presuny týchto funkcií do polohy nového návestia sú vítané.

Časti obce súčasťou tzv. Ponitrianskej osi (regionálna urbanistická os)

Súčasťou tejto osi je PFČasť 105A, 105B, 105C. K tejto osi sú aj v súčasnosti prímknuté najmä výrobné a výrobo-obchodné areály, a malej miere aj obytná zástavba. V návrhu vlastne posilujeme výrobné a výrobo-obchodné funkcie a vytvárame v tejto polohe malý priemyselný park. Priestorovo sa jedná o areálovú zástavbu s podlažnosťou max. 2.NP.

Časti obce súčasťou tzv. Čakajovskej osi (miestna urbanistická os)

Táto os je rozdelená Čakajovským centrom na dve rôzne časti.

Východná časť tejto osi (PFČasť 104) tvorí napojenie na Ponitriansku os a funkčne je na ňu naviazaná len budova školy, spustený park a ovocný sad. V návrhu nepredpokladáme, že v tejto časti príde k zásadným zmenám, navrhujeme však, aby budova bývalého kaštieľa bola funkčne preorientovaná smerom k tejto časti, je potrebné zrušiť prístup z obytnej ulice. V rámci ovocného sadu a pozostatku pôvodného parku predpokladáme prebudovanie do obecného parku.

Západná časť tejto osi (PFČasť 106) tvorí napojenie na obec Zbehy, Šurianky, Čab... V tejto časti navrhujeme preferovať umiestňovanie prípadných vybavenostných funkcií. Vznikne takto funkčne zmiešané územie obytnej zástavby a vybavenosti. Priestorovo sa bude jednať o voľnú uličnú zástavbu do 2.NP s hĺbkou zástavby max. 30m od uličnej čiar. Stavebná čiara je daná jestvujúcou zástavbou.

Časti obce súčasťou tzv. Šurianskej osi (miestna urbanistická os)

Súčasťou tejto osi je PFČasť 109 a 109J. Z pohľadu obce neprikladáme tejto časti významnejšie postavenie a preto zástavba je prípustná identická ako v obytných perifériách – obytná zástavba s priestorovým usporiadaním voľná uličná zástavba do 2.NP s hĺbkou zástavby max. 30m od uličnej čiar. V súčasnosti je stavebná čiara na východnej strane veľmi rozmanitá cca. 6 až 15m, a preto pre nové objekty na tejto strane musia sa prispôsobiť okolitej zástavbe a nemali by prekročiť spomínané rozpätie (s možnou výnimkou – garáž sa môže umiestniť na hranicu parcely). Na západnej strane, kde dnes nie je žiadna zástavba sa stanovuje hĺbka zástavby na 30m a stavebná čiara na 6m od uličnej čiar. Nepripúšťame sem funkcie vybavenosti ale sú v tejto časti skôr prípustné ako v periférii. V PFČasti 109J je umiestnený novonavrhovaný cintorín.

Periférne časti obce

Periférnu časť obce tvoria prakticky všetky ostatné PFČasti, ktoré sú určené takmer výlučne pre bývanie. Tieto je možné rozdeliť na:

- PFČasti existujúce s ukončeným stavebným vývojom (existuje verejné priestranstvo a k nemu príslušná zástavba; môžu sa tu však nachádzať ešte niektoré nezastavané parcely – preluky, prípadne aj väčšie plochy novej zástavby v rámci nadrozmerných záhrad) – PFČasť 102, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121;
- PFČasti novonavrhované – PFČasti 106B, 106C, 106D, 106E, 109B, 109C, 109D, 109E, 109F, 109G, 109H, 110B, 110C,.

Z pohľadu priestorovej a funkčnej regulácie sa však jedná o relatívne homogénne územie s jednotnými regulačnými prvkami pre priestorové usporiadanie a funkčné využívanie.

Priestorová regulácia prípadnej prestavby existujúcej zástavby alebo novonavrhovanej výstavby určuje voľnú uličnú zástavbu odsadenú v podlažnosti do 2NP, miera odsadenia stavebnej čiar od uličnej nie je regulovaná pri jestvujúcej zástavbe, je potrebné vychádzať z princípu jestvujúcej zástavby, ktorá definuje stavebnú čiaru, pri novej zástavbe je odsadenie stavebnej čiar stanovené na 6m od uličnej čiar (s možnou výnimkou – garáž sa môže umiestniť na hranicu parcely). Pre zástavbu je vymedzená hĺbka možného zastavania 30m od uličnej čiar. Šírka stavebných parciel pri nových územiach a všade tam, kde to umožní situácia, by sa mala pohybovať v hodnotách min. 20m. Výnimku v priestorovej regulácii tvorí v PFČasti 118, tu sa nachádza areál futbalového (viacúčelového) štadióna a kynologický areál, kde je navrhovaná areálová zástavba do 2NP.

Funkčná regulácia týchto území je jednoznačná a určuje sa pre funkcie bývania. V rámci týchto PFČastí by sa nemala pripúšťať ani žiadna iná doplnková funkcia (základná vybavenosť, poľnohospodárska výroba a pod.). Výnimku tvorí v PFČasti 118 spomínaný areál futbalového (viacúčelového) štadióna (základná vybavenosť) a kynologický areál.

Podrobné opatrenia a návrhy významných stavebných objektov

Kostol sv. Kataríny

Rímskokatolícky kostol sv. Kataríny Alexandrijskej je renesančný, postavený roku 1697. V murive sú zreteľné stopy po románskej stavbe, z čias 13. – 14. storočia. Kostolný areál je ohradený múrom.

Jednoloďová stavba s polkruhovým uzáverom presbytéria, na severnej strane s pristavanou sakristiou a predstavanou vežou nesymetricky umiestnenou na priečelí. Na portály opevnenia sa nachádzajú kamenné sochy, dielo neznámych ľudových umelcov. Priestor je zaklenutý pruskou klenbou. V zadnej časti lode je murovaný organový chór s konvexne vystúpeným parapetom na pilieroch. Na portáli kostola sú umiestnené ľudové kamenné sochy vyhotovené pravdepodobne na objednávku staviteľa – staviteľov bohostánku. Kostol je zapísaný ako národná kultúrna pamiatka.

Tento objekt je plne podriadený skutočnosti, že sa jedná o kultúrnu pamiatku. V prípade vzniku potreby väčších priestorov pre bohoslužby, navrhujeme výstavbu nového kostola na inom mieste. Kostol sv. Kataríny by sa potom stal kaplnkou alebo by sa využíval pre slávnostné príležitosti.

obr. 28 Veža kostola

Erdödyho kaštieľ

Posledná budova z pôvodného areálu, ktorý bol zbúraný v roku 1880. Tento objekt už asi nemá zachované žiadne tvaroslovné alebo dispozičné hodnoty. Jeho význam spočíva v zachovaní torza pôvodného areálu kaštieľa. Bolo by vhodné ho funkčne naviazať a sprístupniť z areálu školy (preorientovať tento objekt smerom do PFČasti 104). Nakoľko je tento objekt v súkromnom vlastníctve a v súčasnosti sa v ňom dnes nachádza výroba je ťažké predpovedať jeho budúce využívanie. Vhodný by bol posun funkcie smerom k vybavenosti alebo možno k nejakej forme múzea a pod.

Základná a materská škola

Budova školy z roku 1960. Trojpodlažná budova na obdĺžnikovom pôdoryse prestrešená sedlovou strechou. Objekt je pre súčasné potreby výrazne predimenzovaný a aj jeho poloha je v rámci obce nie je zodpovedajúca. Nepredpokladáme v návrhovom horizonte zásadnú zmenu, a predpokladáme, že sa základná škola v obci zachová. V prípade ak by prišlo k hľadaniu nového umiestnenia školy ako vhodné vidíme v prípade základnej školy pre ročníky 1-4. tak by to mohol byť areál súčasťou obecného domu.

obr. 29 Základná škola Čakajovce

Obecný úrad

Budova obecného úradu sa nachádza v centrálnej časti obce v budove pôvodne zriadenej ako hasičská zbrojnica. Prízemná stavba s architektonicky neusporiadanou fasádou. Pristavaná veža tvorí zaujímavý kompozičný doplnok. Objekt nie je hodný obecného úradu a predpokladáme, že budovanie nového obecného úradu je veľmi dôležité z pohľadu reprezentácie obce navonok ale aj pre potreby vhodnejšieho fungovania úradu v rámci obce. Nový obecný úrad by sa mal nachádzať na ústrednom obecnom priestore – návestí a veľmi vhodné by ho bolo doplniť určitou urbanistickou dominantou.

obr. 30 Obecný úrad

Kultúrny dom

Budova kultúrneho domu resp. spoločenská sála môže byť v budúcnosti integrovaná do novej budovy obecného domu. V prípade, že bude naďalej využívaná táto pôvodná budova bolo by potrebné realizovať rekonštrukciu objektu aj smerom k rozšíreniu univerzálnosti objektu a k zlepšeniu materiálo technického vybavenia.

obr. 31 Kultúrny dom

Maloobchodná predajňa

obr. 32 Predajňa potravín

Pekáreň Bojda

Objekt pekárne z roku 1957 vybudovaný Jednotou Ľudovým spotrebným družstvom Nitra. Areál je veľmi nevhodne umiestnený v obytnej zóne. V prípade ukončenia alebo zrušenia tejto prevádzky navrhujeme buď jeho prebudovanie na malý bytový dom alebo úplnú asanáciu a následnú výstavbu 1-2 rodinných domov.

obr. 33 Areál pekárne

Železničná zastávka Čakajovce

Objekt by sa mal stať súčasťou budúceho centrálného priestoru obce s možnosťou rozšírenia o iné funkcie ako železničného objektu, ale s dôrazom, že pôjde o základnú vybavenosť. Predpokladáme aj prípadnú prestavbu a prístavbu objektu.

obr. 34 Budova železničnej zastávky v Čakajovciach

Pohostinstvo Majo

Prevádzka sa nachádza v „starom“ centre obce.

obr. 35 Miestna krčma

Reštaurácia Gastro

Prevádzka, ktorá sa nachádza v budúcom centrálnom priestore obce. Predpokladáme, že vzhľadom k polohe má dobrý potenciál aj na prípadný rozvoj, ktorý je vhodné podporovať.

obr. 36 Reštaurácia Gastro

Poľnohospodárske družstvo

Areál poľnohospodárskeho družstva navrhujeme organizovať tak, aby prípadné prevádzky so stredným zdrojom znečistenia sa umiestňovali vo východnej časti areálu a do západnej časti areálu sa prípadne umiestnili aj prevádzky priemyselného alebo obslužného charakteru.

obr. 37 Areál poľnohospodárskeho družstva

Vytvorené chránené územia a objekty, ochranné pásma

Chránené územia a archeologické náleziská

V katastrálnom území obce Čakajovce nie sú evidované pamiatkové územia. V obci sú evidované viaceré archeologické náleziská s predpokladom odkrytí ďalších archeologických situácií.

Národné kultúrne pamiatky

Kostol r.k. sv. Kataríny s opevnením (č. ÚZPF 1402/1-2). Kostol renesančný z roku 1967.

Pamiatky a pamätihodnosti

Prícestný kríž klasicistický z roku 1808;

Prícestná socha sv. Jána Nepomuckého klasicistická z roku 1844;

Prícestný stĺp so sochou Panny Márie z roku 1896;

Ochranné pásma zariadení vybavenosti, poľnohospodárskej výroby a zariadení technickej vybavenosti areálového charakteru

Etické ochranné pásmo miestneho cintorína. V okruhu 50m od obvodu cintorína je vymedzené etické ochranné pásmo existujúceho miestneho cintorína, ktoré slúži pre vytvorenie pietnosti a dôstojnosti tohto priestoru.

Ochranné pásmo poľnohospodárskej živočíšnej výroby. Na základe špecifikovaného chovu a použitej technológie a miestnych podmienok je stanovené ochranné pásmo na 100m.

3.2.3 VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ

Súčasná štruktúra verejných priestranstiev

Najbežnejšou a najrozšírenejšou formou verejných priestranstiev je ulica, ktorá je takmer výlučne tvorená prvkami malej architektúry (plotmi) pri jednotlivých nehnuteľnostiach – ulica s odsadenou zástavbou, výnimočne samotnou zástavbou – ulica s prísadenou zástavbou. Funkčne sú v obci dva typy ulíc:

- ulice slúžiacie kombinovane pre tranzitujúcu dopravu a prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam (PFČasť 104, 105A, 105B, 106, 109, 109J)
- ulice slúžiacie výlučne ako prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam (ostatné verejné priestory).

Do podobnej kategórie ako ulice je možné zaradiť aj centrálny priestor obce - návestia, ktorý je však nie je dostatočne vyformovaný a skôr je vnímateľný ako cestná križovatka a sčasti ako parčík, ktorý je však oddelený bariérou (plotom) od ostanej časti priestoru.

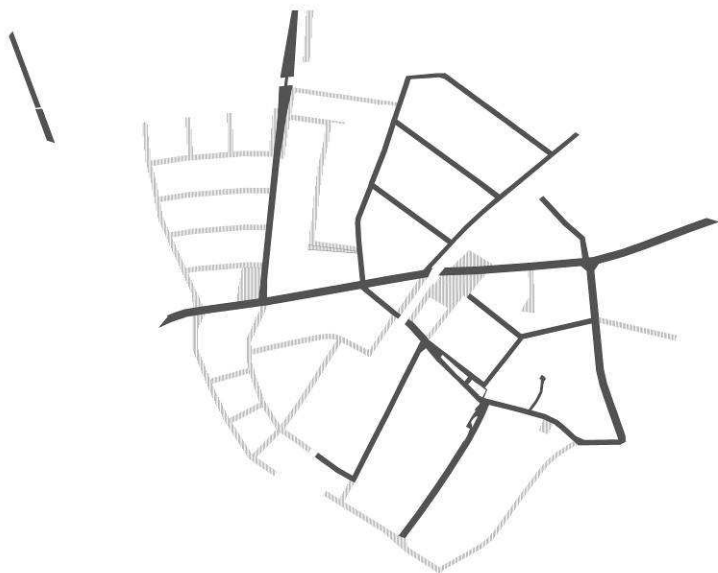
Okrem toho sa v obci a v katastri nachádza typ priestranstva cesta / železnica.

Opatrenia a návrhy

S budúcim rozvojom stavebnej štruktúry súvisí aj rozvoj štruktúry verejných priestranstiev, ktoré budú založené na identických princípoch ako je tomu doteraz – rozvoj verejných priestranstiev v uličnej forme s vymedzením malou architektúrou – plotmi pri jednotlivých nehnuteľnostiach, z nášho pohľadu primeraný vidiecky urbanistický ráz.

K tomuto všeobecnému princípu stanovujeme v centrálnom priestore obce výnimku, kde sa navrhuje kompaktná uličná zástavba – vymedzenie priestoru bude priamo jednotlivými objektmi čím sledujeme skvalitnenie vymedzenia hlavného obecného priestoru - návestia.

obr. 15: Schéma rozšírenia štruktúry verejných priestranstiev (čierna – jestvujúce priestranstvá, svetlá šedá – navrhované priestranstvá)

Centrum obce

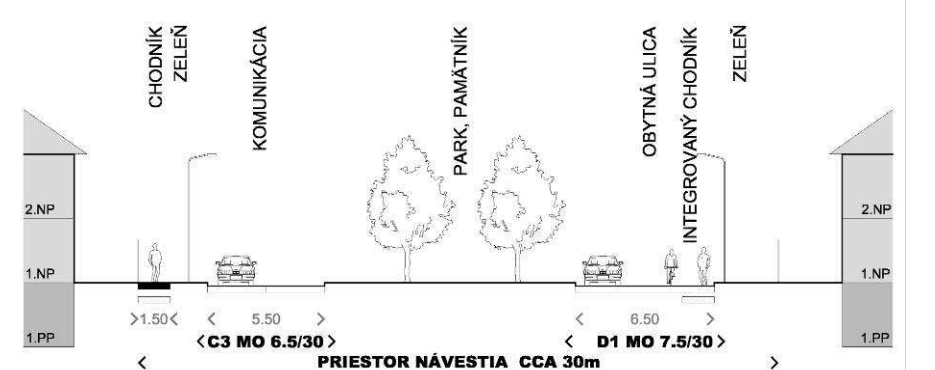
Ústredný priestor obce je v návrhu premiestnený do úplne novej polohy. Navrhujeme vyformovanie nového priestranstva, ktorému dávame pomenovanie **NÁVESTIE** (od slova námestie ale priestranstvo v obci). Jedná sa o zásadné rozhodnutie, ktoré buduje centrum „na zelenej lúke“. Toto rozhodnutie je

podmienené najmä priestorovými možnosťami – je tu možné vytvoriť primeraný kvalitný priestor pre spoločenský život obce, ktorý sa nachádza viac v ťažiskovej polohe obce a súčasne leží na urbanistickej osi, ktorá toto centrum prepája s centrami ostatných obcí. Tento priestor umiestňujeme do PFČasti 103.

Návestím prechádza cestná komunikácia (cesta III. triedy), ktorá bude obsahovať prvky skľudnenia dopravy. Súčasťou návestia bude aj parkovacia plocha pre osobné automobily. Najväčšiu plochu návestia budú prirodzene tvoriť plochy určené pre spoločenské aktivity, spevnené pešie plochy v kombinácii so zeleňou.

PFČasti 101A a 101B budú tvoriť sekundárne plochy verejných priestranstiev. PFČasť 101A by mala byť taktiež definovaná ako typ priestranstva návestia, dominantne orientovanú na slávnostnú plochu s pamätníkom. PFČasť 101B nebude špeciálne profilovaná, rozšírená plocha bude sčasti využívaná pohostinstvom na vonkajšiu terasu a časť tejto plochy bude využívaná sakrálnym pamätníkom (olivová hora) v predpolí kostola.

obr. 38: Profil verejného priestranstva v PFČasti 101A

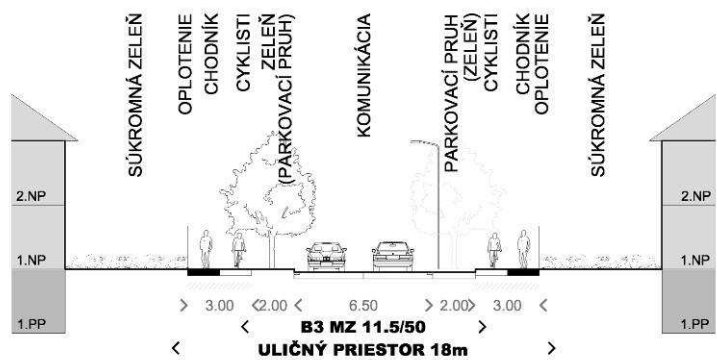

Časti obce, kt. sú súčasťou tzv. Čakajovskej osi (miestna urbanistická os)

Jedná sa o PFČasti 104 a 106.

Šírkový parameter priestranstva musí byť minimálne 18m. V uličnom priestore sa umiestni cestná komunikácia MZ 11,5/50 s obojstrannými chodníkmi a cyklochodníkmi. Po oboch stranách komunikácia s možnosťou zriaďovania pozdĺžneho parkovania so striedaním nespevnených plôch, ktorých hodnota by nemala klesnúť pod 10% (environmentálna vegetácia).

obr. 39: Profil verejného priestranstva v PFČasti:Čakajovská os.

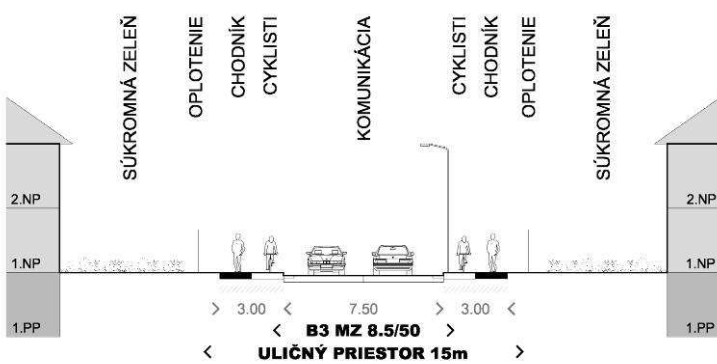

Časti obce súčasťou tzv. Šurianskej osi (miestna urbanistická os)

Jedná sa o PFČasti 109 a 109J.

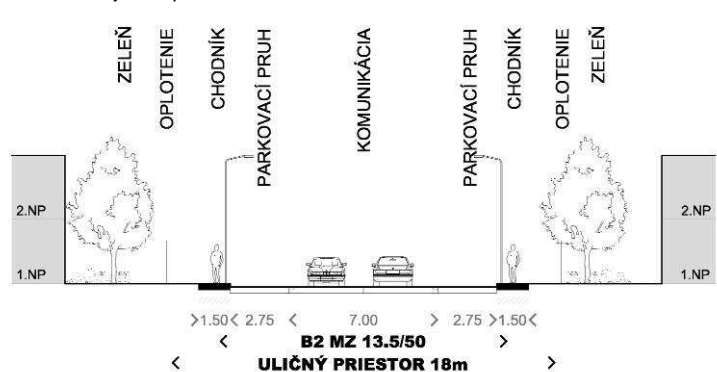
Šírkový parameter priestranstva musí byť minimálne 15m. V uličnom priestore sa umiestni cestná komunikácia MZ 8,5 (8,0)/50 s obojstrannými chodníkmi a cyklochodníkmi.

obr. 40: Profil verejného priestranstva v PFČasti:Šurianska os.

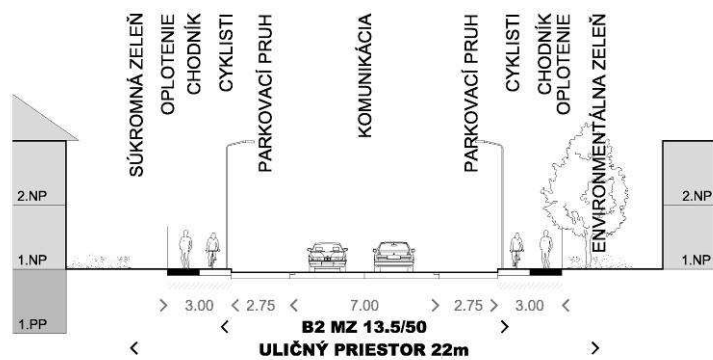

Momentálne najdôležitejšia trasa z hľadiska tranzitu cez obec je v jej juhovýchodnej časti, kde sa napája na cestu prvej triedy C1 11.5/90. Komunikácia sa po prechode do intravilánu obce zmení na B2 13.5/50 s obojstrannými odstavňými pruhmi. V časti 105A komunikácia nadväzuje na Čakajovskú os.

obr. 41: Profil verejného priestranstva v PFČasti:105A.

obr. 42: Profil verejného priestranstva v PFČasti:105B

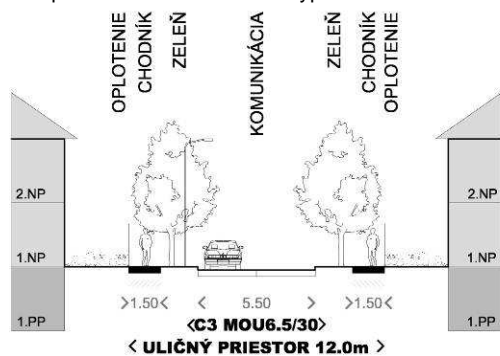
Periférne časti obce

Verejné priestranstvá, ktoré sa nachádzajú v ostatných častiach obce možno rozdeliť na dva druhy:

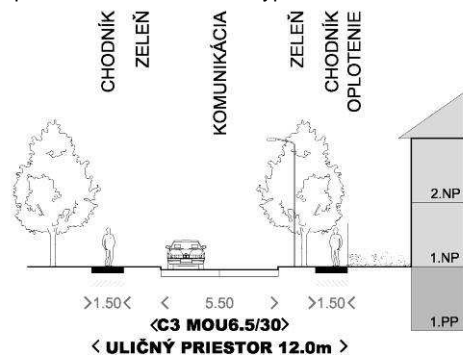
- verejné priestranstvá umožňujúce prístup do extravilánu a súčasne slúžiace pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam. PFČasť 107, 110, 112, 117, 118;
- verejné priestranstvá slúžiace výlučne ako prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam. PFČasť 102, 106B – 106E, 109B – 109H, 110B, 110C, 111, 113, 114, 115, 116, 117B, 117C, 119, 120.

Verejné priestranstvá umožňujúce prístup do extravilánu a súčasne slúžiace pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam pri existujúcich priestoroch je potrebné všade tam, kde umožnia podmienky rozšíriť šírku uličného priestranstva na 12,0m. V uličnom priestore sa umiestni cestná komunikácia v kategórii MOU 6,5/30 a vybudujú sa obojstranné chodníky. Minimálny podiel nespevnených plôch nesmie klesnúť pod 10% (environmentálna vegetácia) pri priestranstvách šírky 12,0m, pri priestranstvách šírky 10m táto podmienka nie je záväzná. Novonavrhané priestranstvá sú navrhnuté najmä v šírke 12,0m v prípade výrazných problémov napr. majetko-právnych je možné znížiť šírku verejného priestranstva na 10m. V PFČasti 117 je min. šírka verejného priestranstva 15,0m.

obr. 44: Profil uličného priestoru s komunikáciou typu C3 v PFČastiach: 107, 110, časť 118

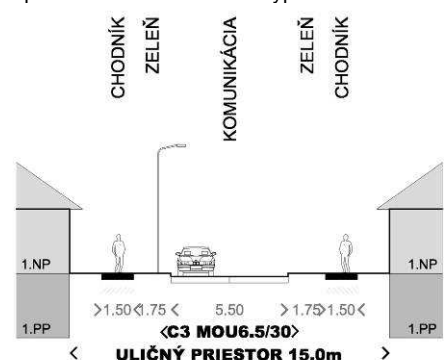

obr. 45: Profil uličného priestoru s komunikáciou typu C3 v PFČasti 112, časť 118:

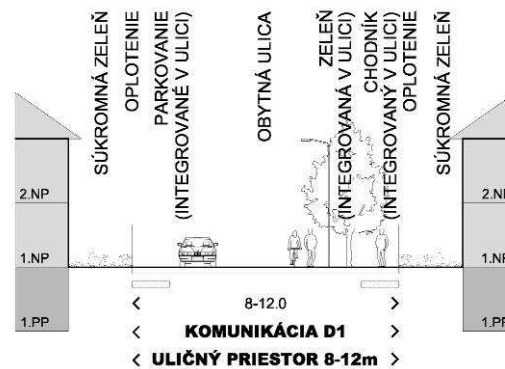
Prípadne úplne špecifický uličný priestor, jestvujúci na historických urbanistických pozíciách, kde nie sú predzáhradky (len výnimočne) a stavebnú i vlastnícku hranicu tvoria fasády domov. Tento priestor patrí medzi najstaršie urbanistické situácie v obci (PF časť 117).

obr. 46: Profil uličného priestoru s komunikáciou typu C3 v PFČasti 117:

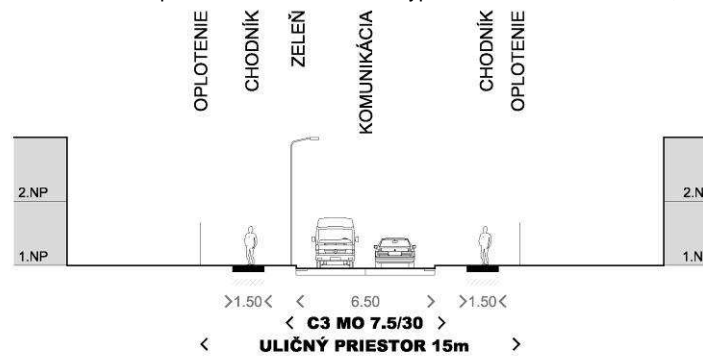
Verejné priestranstvá slúžiace výlučne ako prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam sú navrhované v priečnej šírke 12,0m pri nových uliciach, pri existujúcich uliciach môže byť táto hodnota znížená výnimočne na 8m. Usporiadanie uličného priestoru navrhujeme vzhľadom na funkciu univerzálne s kategorizáciou obytnej ulice s možnosťou umiestňovania aj funkcií typu malé univerzálne ihrisko, lavičkové sedenie a pod.

obr. 47: Profil uličného priestoru pre všetky novonavrhané a existujúce ulice, kde je navrhovaná funkcia obytnej ulice v PFČastiach 102, 106B – 106E, 109B – 109H, 110B, 110C, 111, 113, 114, 115, 116, 117B, 117C, 119, 120.

Posledným typom verejného priestranstva je ulica kategórie C3, MO 7,5/30. Nachádza sa v navrhovanej a jestvujúcej priemyselnej a poľnohospodárskej zóne (PF Časť 105A a 105C).

obr. 48: Profil uličného priestoru s komunikáciou typu C3 v PF častiach: 105A, 105C

3.2.4 SÍDELNÁ VEGETÁCIA

Historické súvislosti

V druhej polovici 19. stor. bol na Kiklove založený park, ktorý bol starostlivo udržiavaný a až do prechodu frontu v II. svetovej vojny bol veľkou ozdobou obce.

Súčasná sídelná vegetácia

Z hľadiska funkčného využitia je najviac zastúpená vegetácia produkčná extenzívna v kombinácii s obytnou funkciou (záhrady pri obytných domoch) na celkovej ploche 22,8ha (50% všetkej vegetácie). Táto vegetácia z pohľadu priestorového využitia je pomerne rozmanitá nakoľko záhrady sa využívajú na viaceré funkcie od obytnej funkcie až po takmer výsostne produkčnú funkciu.

Druhou najvýznamnejšou zložkou z pohľadu plošného zastúpenia je obytná vegetácia (vegetácia tvoriaca nádvorcia objektov, predzáhradky a pod.). Odhadujeme, že takáto vegetácia tvorí cca. 50% podielu nádvorí čo predstavuje cca. 10,3ha (23% všetkej vegetácie).

Významný podiel tvorí aj vegetácia environmentálna (sprievodná vegetácia ulíc a železnice, vegetácia výrobných areálov a pod.), ktorá je na ploche 6,8ha (15% všetkej vegetácie). Vegetácia ulíc je tvorená najmä trvalou bylinnou vegetáciou (trávový porast) so sporadickými vzrastlými drevinami často nepôvodného charakteru.

Vybavenostná vegetácia (vegetácia ihrísk, cintorínov, parky a plochy vegetácie v rámci nádvorí významných objektov občianskej vybavenosti a pod.) je na ploche 3,7ha (8% všetkej vegetácie). Z pohľadu danej funkcie a spôsobu využitia táto vegetácia je tvorená najmä bylinným porastom.

Ekostabilizujúca vegetácia sa zvyčajne v rámci zastavaného územia obce nenachádza (vegetácia lesov a nelesnej drevinnej vegetácie), v obci Čakajovce je k takejto možné zaradiť plochu bývalého parku pri kaštieli a plochu bývalého ovocného sadu. Tieto plochy tvoria spolu 1,8ha (4% všetkej vegetácie).

Celkové zastúpenie zelene v obci predstavuje 45,4ha, vegetácia tvorí 66% podiel v rámci PF Celku Čakajovce (koeficient zelene $k_z = 0,66$ alebo tiež mezoštruktúralny pasportizačný index zelene) zastavaného územia obce. Pri sledovaní makroštruktúralného pasportizačného indexu zelene (tu sa započítavajú do plôch zelene len plochy väčšie ako 5000m²) je jeho hodnota 0,05 čo je pre obec veľmi nízka hodnota.

Návrh rozvoja a opatrenia pre sídelnú vegetáciu

Za najvýznamnejšiu zložku sídelnej vegetácie aj do budúcnosti budeme považovať sprievodnú vegetáciu rieky Nitra, aj napriek skutočnosti, že sa nachádza mimo zastavaného územia. Jej bezprostredný kontakt s obcou však poskytuje využitie aj na športovo-rekreačné účely, pričom však prirodzene bude prevažovať jej využitie v prospech ekostabilizačných funkcií.

V rámci obce však navrhujeme vytvoriť určitú pevnú sieť parkov – verejnej zelene, ktorá by plnila kombinácie funkcií spoločenských a rekreačných. Centrom tejto siete by boli parky v okolí centra obce (Park pri pamätníku, Centrálny parčík). Parčíky sú to síce malej rozlohy ale vzhľadom k polohe by mali deklarované významné postavenie. K týmto „hlavným“ parkom by nadväzovali Park ovocný sad, Park pri kaštieli (tieto by sa mohli aj stať súčasťami významných budov – areálov) a Pietny park, ktorý by vznikol vo vzdialenejšom horizonte uzavretím existujúceho cintorína. K týmto celoobecným parkom by patrili aj parky určené pre obytné zóny s vyšším podielom rekreačných aktivít (Park Na hliniskách, Park Pri železnici, Nový park). Špecificky do tejto kategórie patrí aj lokalita Pri rieke Nitra.

K vegetácii podobného charakteru patria aj plochy pri významných verejných objektoch (areál kostola, materská škola, škola). Tieto lokality sú síce prístupné vyhradeným spôsobom ale plnia obdobné spoločenské alebo rekreačné funkcie. Všetky významné verejné budovy by mali mať na vysokej úrovni aj vegetáciu, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť danej funkcie verejnej budovy.

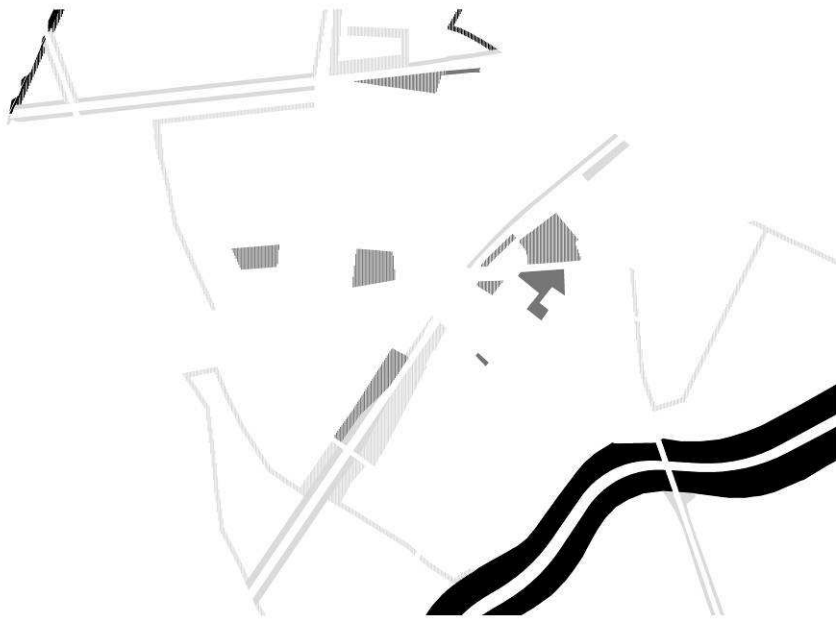
Vysoký zreteľ je potrebné venovať aj tzv. environmentálnej vegetácii, t.j. sprievodnej vegetácii verejných priestranstiev, vegetácii výrobných areálov a vegetácii popri železničnej trati. Druhovo je vhodné uprednostniť najmä javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), dub letný (*Quercus robur*), dub sivastý (*Quercus pedunculiflora*), dub cerový (*Quercus cerris*), dub mnohoplodý (*Quercus polycarpa*), dub zimný (*Quercus petraea*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), brest väzový (*Ulmus laevis*), pre vlhšie stanovišťa (pri rieke) najmä tieto druhy: brest hrabolistý (*Ulmus minor*), javor poľný (*Acer campestre*), dub letný (*Quercus robur*), topoľ biely (*Populus alba*), topoľ čierny (*Populus nigra*), jaseň štíhly

(*Fraxinus excelsior*), vřba krehká (*Salix fragilis*), vřba biela (*Salix alba*), vřba rakytová (*Salix caprea*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), topoľ sivý (*Populus x canescens*), topoľ osikový (*Populus tremula*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*). Ďalej je vhodné použiť jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), hrab obyčajný (*Carpinus butulus*). Z krovín je možné použiť druhy slivka trnková (*Prunus spinosa*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), kalina siripútková (*Viburnum lantana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zemleň obyčajný (*Lonicera xylosteum*), druhy rodu hloh (*Crataegus monogyna* agg., *C. laevigata* agg.), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus cathartica*), krušina jelšová (*Frangula alnus*) a i..

V kontaktných polohách zastavaného územia obce a krajiny v PFČastiach je potrebné pre zmiernenie vplyvov otvorenej krajiny na zastavané územie a naopak vytvoriť zelený izolačný pás v šírke 10m. Druhovú skladbu obdobnú ako v predchádzajúcom prípade.

Pre obytnú vegetáciu a extenzívnu produkčnú vegetáciu je miera regulácie najnižšia a sústreďuje sa najmä do priestorovej regulácie a kvantitatívnej.

obr. 22: Schéma sídelnej vegetácie (tmavá šedá – plochy krajinej ekostabilizujúcej vegetácie, stredná šedá - plochy vybavenostnej vegetácie, svetlá šedá - plochy environmentálnej vegetácie)

Podrobné opatrenia a návrhy významných lokalít vegetácie

Centrálny parčík

Jedná sa síce o úplne novú plochu parku ale bude vznikať na pozostaku jestvujúcej zelene pri železničnej stanici. Ak to bude možné jestvujúca vegetácia sa začlení do tejto plochy, ktorej výmera je len 8á.

V rámci centrálnej časti obce je vhodné použiť kultivary dubov, javorov, brestov, navrhujeme tiež použiť lipy (*Tilia cordata*, *Tilia platyphylla*), prípadne druhy introdukované, avšak do daného klimatického pásma vhodné, napr. Sofora japonská (*Sophora japonica*), platan západný (*Platanus occidentalis*), brestovec západný (*Celtis occidentalis*), celtis hladký (*Celtis laevigata*) apod. Ihličnaté dreviny odporúčame obmedziť, nie sú jednak vhodné do daného vegetačného pásma a jednak narúšajú obraz krajiny.

obr. 39 Plocha v lokalite pri železničnej stanici. V týchto miestach je navrhovaný vznik ústredného priestoru obce – obecného návestia a v rámci neho vznikne Centrálny parčík.

Park pri pamätníku

Pamätník – Panteón slovenských dejateľov lemuje živý plot z krušpánu. Vo vnútri panteónu aj okolo neho sú vysadené rôzne druhy drevín: brezy, ihličnany - borovica čierna a iné dreviny a kríky (ruže). Vedľa panteónu je pod vzrastlou lipou veľkolistou situovaná socha Ružencovej P. Márie s kamenným oplatením, lavičky a studňa. V rámci návrhu sa nepočíta so zásadnou zmenou v tejto lokalite, ktorá ma len 4á.

Park Pri kaštieli

Z pohľadu ekostabilizačných aspektov sa jedná o najvýznamnejšiu plochu vegetácie v obci o veľkosti 0,4ha, ktorú však nie je možné priradiť medzi vybavenostnú vegetáciu (park) nakoľko sa jedná skôr o plochu bez náležitej starostlivosti a využívania vďaka čomu má skôr ekostabilizujúce funkcie. Súkromná plocha (nepatriaca už k budove bývalého kaštieľa) s výsadbou vzrastlých ihličnanov, ktoré tvoria alej popri novom chodníku do školy, ďalej sú tam situované vzrastlé javory a gaštany, veľa náletových drevín, ktoré tvoria hustý neprehľadný porast. V návrhu sa uvažuje o začleníení tejto plochy do systému obecných parkov. Malo by sa jednať o park s významným podielom rekreačných funkcií s dôrazom na prezentovanie existencie pôvodného parku, a preto by bolo aj vhodné opäť spojiť tento park s jedinou zachovanou stavbou bývalého kaštieľa s umiestnením vybavenostnej funkcie. Je veľmi žiaduce vyhotovenie osobitnej odbornej dokumentácie na ošetrovanie a novú výsadbu v rámci tohto parku.

obr. 40 Pozostatky parku v okolí pôvodného kaštieľa

Park Ovocný sad

V súčasnosti neobhospodarovaný ovocný sad pri poľnohospodárskom družstve, značne zarastený, sú tu rôzne druhy ovocných stromov ako napr. jablone, čerešne, višne, marhule, hrušky, broskyne, slivky. Vďaka určitému samovývoju má táto vegetácia dnes ekostabilizačné znaky. Obdobne ako pri parku Pri kaštieli aj táto mierne zmenšená lokalita o veľkosti takmer 1,1ha by mala naplniť určité rekreačné obecné funkcie s postupnou obmenou vegetácie k prirodzenej druhovej skladbe v danom regióne. Túto lokalitu je možné začleníť aj k prípadnej významnej verejnej budove, ako vyhradenú areálovú zeleň.

obr. 41 Neudržiavaný ovocný sad pri poľnohospodárskom družstve

Cintorín – Pietny park

V súčasnosti sa z pohľadu vegetácie nejedná o veľmi významnú plochu o veľkosti 0,7ha. Pri dome smútku sa nachádza trávnatá plocha, vstup do domu smútku lemuje tuje, pod košatou lipou v areáli cintorína je socha P. Márie. Po uzavretí pohrebiska by tu mohol postupne vzniknúť pietny park s výsadbou orientovanou na pôvodné krajinnárske druhy.

obr. 42 Alej tují k domu smútku na cintoríne

Park Na hliniskách / Park Pri železnici / Nový park

Jedná sa o tri navrhované parky. Vo všetkých prípadoch je potrebné zabezpečiť odbornú dokumentáciu pre založenie parku. Hlavná náplň parku by mala smerovať k založeniu priestoru športovo-rekreačných aktivít.

Pri rieke

Lokalita je popísaná v rámci krajinej vegetácie. V časti priľahlej k obci však predpokladáme včlenenie športovo-rekreačných aktivít.

Areál kostola sv. Kataríny

V areály sú vedľa oplotenia situované vzrastlé lipy, trávnatá plocha, ihličnany, popri chodníku v areáli aj pred areálom sú vysadené kríky ruží. Vedľa kostola je oplotená plocha s altánkom a so sochu. P. Ježiša s výsadbou rôznych druhov kríkov a ihličnanmi. Navrhujeme vypracovanie odbornej starostlivosti o vegetáciu v rámci tohto areálu a vzhľadom k stavbe kostola – národnej kultúrnej pamiatke.

obr. 43 Vstup do areálu kostola sv. Kataríny so vzrastlými lipami

3.2.5 VEREJNÉ DOPRAVNÉ VYBAVENIE

3.2.5.1 Cestná doprava

Historické súvislosti

Cestná doprava na území Slovenska ako aj v regióne má najstaršiu históriu spomedzi všetkých druhov dopravy. Na Slovensku sa na dopravovanie v 19. storočí používali vláčivé (sane) a kolesové (vozy) dopravné prostriedky s využitím ťažkej sily hospodárskych zvierat. Funkcia dopravných prostriedkov sa spájala s roľníckou prácou, s povozníctvom a s obchodom. Do zavedenia železničnej a potom aj autobusovej dopravy zabezpečovali vozy ťahané zvieratami styk obyvateľstva s blízkym i vzdialeným okolím.

Cestná sieť sa na Slovensku vyvíjala najmä na závislosti administratívnych a trhových centier. Hlavná orientácia ciest bola najmä v severo-južnom smere – v Uhorsku bola sídlom Budapešť. Ďalší vývoj ciest ovplyvnilo najmä budovanie železnice, ktorá vyvolala budovanie ciest k významným železničným staniciam odkiaľ bolo umožnené dopravné napojenie po železničnej trati. Významným medzníkom vo vývoji dopravy na území Slovenska bol vznik Československého štátu resp. neskôr Slovenskej republiky čím prišlo k postupnej zmene hlavnej orientácie ciest na smer západových, čo súviselo s povýšením Bratislavy na hlavné mesto.

Vývoj cestnej siete vo vzťahu k obci Čakajovce je čiastočne možné dokumentovať na historických mapách (obr. 24 a obr. 25 na strane 24). V 18. stor. obec Čakajovce napojená na cestnú sieť krátkou odbočkou na trase medzi obcami Zbehy a Jelšovce. Trasy ciest približne zodpovedajú dnešnej situácii, prepojenie medzi obcami Čakajovce a Dražovce neexistovalo, chýbal most. Povrch cestných komunikácií nebol spevnený. Začiatkom 20. stor. je už vidieť trasovanie cestných komunikácií identické s dnešnou situáciou vrátane prepojenia medzi obcami

Dražovce a Čakajovce aj s vyznačeným mostom. Tento most bol počas II. sv. vojny zničený, v roku 1951 bol cez rieku Nitra bol zhotovený nový betónový most. V roku 1968 boli vybudované prvé dva kilometre spevnených ciest v obci.

Cestná doprava na riešenom území

Obec Čakajovce z hľadiska cestnej dopravy leží na trase cesty I/64, prostredníctvom, ktorej je napojená aj na svoje administratívne centrá Topoľčany a Nitra. Okrem toho územím katastra prechádzajú cesty III/513015, 513016, 513023.

Cez katastrálne územie obce Čakajovce prechádzajú nasledovné cesty:

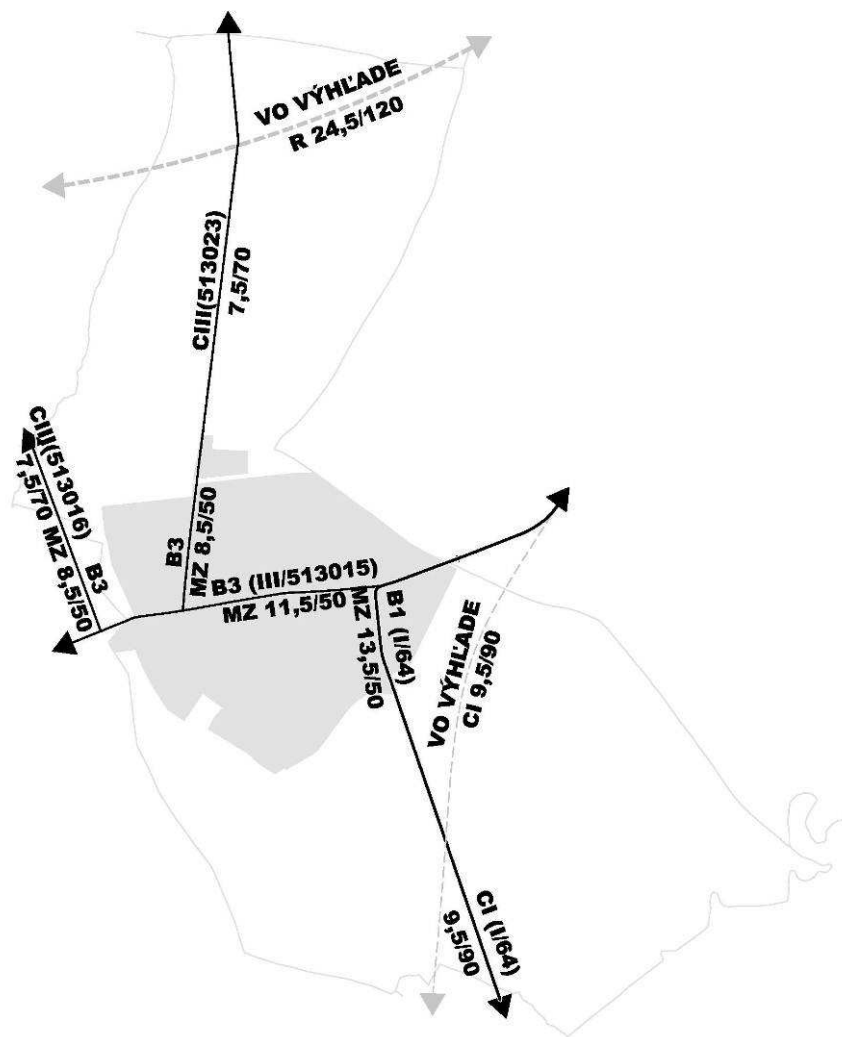
- cesta I/64 prepájajúca smery Komárno – Nové Zámky – Nitra – Hrušovany – Topoľčany – Partizánske – Prievidza – Žilina, cesta prechádza cez kataster od juhu na západ v celkovej celková dĺžka 2,0 km;
- cesta III/513015 Zbehy – Čakajovce, cesta prechádza katastrom obce v celej svojej dĺžke 1,0km v rámci zastavaného územia;
- cesta III/513016 Zbehy – Veľké Ripňany, cesta prechádza západným okrajom v celkovej dĺžke 0,3km;
- cesta III/513023 Čakajovce – Šurianky, cesta začína v Čakajovciach a pokračuje severným smerom v celkovej dĺžke 2,3km.

Tieto komunikácie tvorí nadradený cestný a zároveň základný komunikačný systém v obci. Tento komunikačný systém je doplnený systémom miestnych komunikácií, ktoré zabezpečujú prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam v zastavanom území.

tab. 17: Cestná sieť na území katastra obce Čakajovce

PFCelok (označenie)	Kategória (funkčná trieda)	dĺžka (km)	celková dĺžka (km)
Čakajovce	MZ 8,5/50 (B1)	0,7	6,5
	MZ 7,0/50 (B3)	1,4	
	MO 5-6/30 (C3)	1,2	
	MO 4-5/30 (C3)	2,0	
	MO do 3/30 (C3)	1,2	
Extravilán	C 8,5/90	1,3	3,5
	C 7,0/60	2,2	
spolu			10,0

obr. 23: Nadradený cestný komunikačný systém

V súčasnosti je celková dĺžka všetkých spevnených komunikácií v katastri obce Čakajovce 10,0km, z toho v zastavanom území 6,5km a v extraviláne 3,5km.

obr. 44 Cesta I/64 v intraviláne obce

obr. 45 Cesta III/513015 rozhranie obcí Zbehy a Čakajovce – smer k obci Čakajovce

obr. 46 Cesta III/513016 – smer k obci Čab

obr. 47 Cesta III/513023 stúpanie k mostu ponad železnicu – smer k obci Perkovce

V katastri obce sa nachádzajú 3 cestné mosty:

- most cez rieku Nitra na ceste I/64 v dĺžke cca. 120m;
- most cez železničnú trať na ceste III/513023 v dĺžke cca. 30m;
- most cez Perkovský potok na ceste III/513016 v dĺžke cca. 10m

obr. 48 Most cez rieku Nitra na ceste I/64

Automobilová doprava

V roku 2005 boli namerané nasledovné priemerné denné intenzity vozidiel:

- na ceste I/64 medzi Dražovcami a Čakajovcami 6219 voz./deň (nárast cca. 20% oproti roku 2000);
- na ceste I/64 medzi obcami Jelšovce a Ľudovítová 5795 voz./deň (nárast cca. 20% oproti roku 2000);
- na ceste III/513015 v obci Čakajovce na železničnom priecestí 4534 voz./deň;
- na ceste III/513023 medzi obcami Perkovce a Šurianky 948 voz./deň;
- na ceste III/513016 medzi obcami Zbehy a Čab 2659 voz./deň.

Hromadná autobusová doprava

Spoje prímestskej autobusovej dopravy tvoria jeden z dvoch druhov verejnej hromadnej dopravy osôb pre obec Čakajovce, ktorá vytvára vhodné dynamické podmienky pre prepravu osôb. Využívajú ich občania dochádzajúci do mesta za prácou, do škôl, na úrady a inštitúcie štátnej správy, za zdravotníckymi službami a obchodnou vybavenosťou. Prímestskú HD zabezpečuje najmä SAD Nitra.

Súčasťou systému hromadnej dopravy sú zariadenia a prevádzkové plochy autobusových zastávok. Na území obce sa nachádzajú štyri autobusové zastávky:

- Čakajovce, rázc. Obojsmerná autobusová zastávka sa nachádza na ceste I/64 pri areáli poľnohospodárskeho družstva. Zastávka má zriadené výbočiská na oboch stranách cesty. V smere do Nitry je vybudovaný aj prístrešok pre čakajúcich.;
- Čakajovce, RD;
- Čakajovce, ZŠ. Obojsmerná autobusová zastávka sa nachádza na ceste III/513015 pri základnej škole. Zastávka nemá zriadené výbočisko ani v jednom smere. V smere do obce je vybudovaný prístrešok.;
- Čakajovce, Jednota

Dostupnosť zastávok možno považovať vzhľadom k charakteru obce za postačujúcu.

Statická doprava

V rámci obce sa nenachádza žiadna verejná parkovacia plocha k takémuto účelu vybudovaná resp. dopravne takto organizovaná. V obci sa však nachádzajú viaceré spevnené plochy, ktoré sú využívané pre potreby statickej dopravy, tieto plochy sa využívajú pre potreby parkovania bez vyznačených státí, organizácie a smerovania pohybu vozidiel:

- plocha pri obecnom úrade (cca. 2 autá);
- plocha pri potravinách jednota (cca. 6 áut);
- plocha pri reštaurácii Gastro (cca. 6 áut);
- plocha pri pohostinstve Majo (cca. 5 áut);

Dochádza tak ku živelnému parkovaniu vozidiel na týchto plochách, čím je zvýšené nebezpečenstvo pre automobilovú dopravu. Viaceré funkcie vybavenosti, ktoré vyžadujú parkovacie plochy ich nemajú zriadené, jedná sa najmä o polohy pri cintoríne a futbalovom štadióne.

Opatrenia a návrhy pre cestnú dopravu

Nadradený komunikačný systém

Z pohľadu nadradenej dokumentácie je najvýraznejšou plánovanou zmenou pripravovaný výstavba rýchlostnej komunikácie R8, ktorá prepája mesto Nitra s Topoľčanmi a rýchlostnou komunikáciou R2 (sú navrhované 4 varianty). Najbližšia mimoúrovňová križovatka je navrhovaná medzi obcami Jelšovce a Ľudovítová a táto bude plniť aj hlavný prístupový bod pre obec cez jestvujúcu trasu cesty I/64. Táto komunikácia vzhľadom k priestorovému rozloženiu sa stane aj severným prístupom do mesta Nitra alebo priemyselného parku sever. Aj vzhľadom k tejto skutočnosti je v rámci územného plánu nitrianskeho kraja plánovaná nová komunikácia, ktorá prepája Nitru a mimoúrovňovú križovatku s R8 pri obci Jelšovce, ktorá je vedená mimo zastavané územia obcí Čakajovce a mestskej časti Nitry Dražovce. Po definitívnom zvolení trasy R8 bude potrebné spresniť aj trasu tejto komunikácie.

Napriek variantnosti plánovaniu rýchlostnej komunikácie R8 a neistote pri definovaní polohy „severného privádzača“ pre mesto Nitra, z pohľadu územného plánu obce neprichádza k zásadným zmenám na úrovni základnej kostry obce. Z tohto dôvodu návrh tohto územného plánu zakrešuje všetky varianty spomínaných ciest ale v horizonte návrhu (do roku 2030) nepredpokladáme ich vybudovanie.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že nadradený komunikačný systém ostane nezmenený. Hlavným cestným komunikačným ťahom bude cesta I/64 a ostatné cesty III. triedy budú plniť miestne až regionálne potreby.

Šírkové usporiadanie cesty I. triedy v extraviláne je potrebné zjednotiť na parameter CI 9,5/90, v intraviláne na MZ 13,5/50. Šírkové usporiadanie ciest III. triedy v extraviláne CIII 7,5/70, v intraviláne na MO 8,5/50 resp. MO 11,5/50.

Miestny komunikačný systém

Na úrovni miestnych komunikácií navrhujeme viaceré najmä kvalitatívne zmeny. Na prieťahoch ciest I a III. triedy budú vybudované obrubníky, pri vjazde do intravilánu obce navrhujeme vybudovanie cestného ostrovčeka za účelom prirodzeného spomalenia rýchlosti áut vchádzajúcich do obce.

Väčšina miestnych komunikácií, ktorá slúži výlučne pre prístup k obytnej zástavbe bude riešená ako obytná ulica s integrovanou pešou a cyklistickou dopravou a prípadne bude umožnené riešenie vybraných spoločensko-oddychových

prvkov priamo na uličnom priestore. Šírkové usporiadanie bude riešené podľa podmienok jednotlivých uličných priestorov.

Hromadná autobusová doprava

Aj do budúceho obdobia predpokladáme, že autobusová doprava bude mať významnejšie postavenie. V rámci obce je potrebné ustáliť počet autobusových zastávok. Oproti súčasnému stavu navrhujeme vypustiť zastávku pri škole a riešiť iba zastávku na navrhovanom centre obce ako obojsmernú zastávku. Navrhujeme aj novú polohu pre autobusovú zastávku pri cestnom moste I/64 cez rieku Nitra. Táto zastávka by zabezpečovala lepšiu obsluhu tejto časti obce. V prípade výstavby nového cintorína obce je možné uvažovať so zriadením občasnej zastávky na tomto mieste.

Statická doprava

Statická doprava v súčasnosti prakticky nie je riešená. Navrhujeme nasledovné polohy pre vybudovanie plôch parkovísk:

- centrum obce (obecné návěstie) – parkovisko, ktoré by slúžilo pre viaceré novonavrhované objekty aj pre jestvujúci objekt reštaurácie;
- futbalový štadión – parkovisko pre potreby prevádzky futbalového štadióna. Parkovisko aj pre parkovania jedného autobusu;
- jestvujúci cintorín – pri cintoríne vytvoriť plochu pre potreby parkovania prevádzky cintorína;
- novonavrhovaný cintorín – pri novonavrhovanej prevádzke cintorína bude vybudované parkovisko pre osobné automobily.

Vo všeobecnosti bude platiť pre všetky novonavrhované prevádzky ale aj pre všetky obytné objekty aby statická doprava bola zabezpečená na vlastných pozemkoch. Pri objektoch občianskej vybavenosti musí byť statická doprava zabezpečená pre zamestnancov aj pre návštevníkov na vlastných pozemkoch. Pri obytných objektoch je nutné zabezpečiť potreby statickej dopravy len pre bývajúcich.

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich. Pre rýchlostné komunikácie a diaľnice je ochranné pásmo 100 od osi príľahlej vozovky. Pre cesty I. triedy od osi príľahlej vozovky 50m, pre cesty II. triedy 25m a pre cesty III. triedy 20m od osi príľahlej vozovky. V zastavanom území platí pre všetky miestne komunikácie ochranné pásmo 6m od okraja vozovky. V okolí úrovňových križovatiek ciest s inými pozemnými komunikáciami a s železnicami sú hranice cestných ochranných pásiem určené zvislými plochami, ktorých poloha je daná rozhladovými trojuholníkmi (podľa príslušnej normy).

3.2.5.2 Pešia a cyklistická doprava

Historické súvislosti

Až v roku 2008 bol vybudovaný prvý chodník spájajúci železničnú zastávku a autobusovú zastávku Čakajovce, rázc.

Súčasný stav

Na území obce sa v súčasnej dobe nachádza len niekoľko vybudovaných chodníkov:

- chodník spájajúci železničnú zastávku a autobusovú zastávku Čakajovce, rázc. jednostranne popri ceste III/513015. Pri zastávke Čakajovce, ZŠ je chodník vedený na opačnej strane cesty, prechod je riešený neoznačeným prechodom cez cestnú komunikáciu. Celková dĺžka chodníka je 400m v šírke 1,5 až 2m.
- chodník spájajúci železničnú zastávku a autobusovú zastávku Čakajovce, Jednota. Celková dĺžka chodníka je 65m v šírke 2m.
- chodník pred areálom kostola sv. Kataríny. Celková dĺžka chodníka 40m v šírke 1,5m.

Cyklistický chodník sa na území katastra obce nenachádza, pre potreby pešej a cyklickej dopravy sa využívajú plochy krajíc cestných komunikácií, často však aj samotné plochy komunikácií.

Opatrenia a návrhy pre pešiu a cyklistickú dopravu

Z pohľadu koncepcie riešenia peších trás v rámci obce, návrh predpokladá, že samostatné pešie chodníky budú riešené v prietahoch ciest III. triedy a pri vybraných miestnych komunikáciách, ktoré nebudú zaradené medzi tzv. obytné ulice. Takto bude potrebné vybudovať cca. 6050m chodníkov, zväčša obojstranných pri komunikácii. Bude potrebné vybudovať jednu lávku cez železnicu na sprístupnenie novonavrhovaného cintorína.

Všetky komunikácie, ktoré sprístupňujú len obytné zóny budú budované ako obytné ulice s integrovanou automobilovou, cyklistickou a pešou dopravou.

Koncepcia cyklistických chodníkov na regionálnej úrovni vychádza z nadradenej dokumentácie. Pre obec Čakajovce by vybudovanie cyklickej trate medzi mestami Topoľčany a Nitra na pravostrannej hrádzi rieky Nitra bola určite zaujímavým impulzom pre rozvoj cyklickej dopravy nielen z hľadiska turisticko-rekreačných aktivít. Stala by sa zaujímavým aj pre napojenie na nitriansky priemyselný park sever. V rámci katastra obce je navrhovaná dĺžka cyklotrasy cca. 2080m. V mieste križenia s cestou I/64 bude chodník riešený mimoúrovňovo (podjazd – využije sa jestvujúci cestný most).

Okrem regionálnej cyklotrasy navrhujeme aj určitú sieť miestnych cyklistických komunikácií v rámci obce zväčša obojstranných a v jednom prípade navrhujeme aj cyklotrasu smerom na obec Šuriansky. Celková dĺžka cyklistických trás je cca. 3500m.

3.2.5.3 Železničná doprava

Historické súvislosti

Železničná trať č. 140 bola otvorená v roku 1881, železničná trať č. 140-4 bola otvorená v roku 1948.

Súčasný stav

Katastrálnym územím obce Čakajovce prechádzajú:

- železničná trať č. 140 (Šurany – Nitra – Topoľčany – Veľké Bielice) jednokolačná neelektrifikovaná trať v celkovej dĺžke 1,4km;
- železničná trať č. 140-4 (Jelšovce – Zbehy) jednokolačná neelektrifikovaná trať v celkovej dĺžke 1,2km;

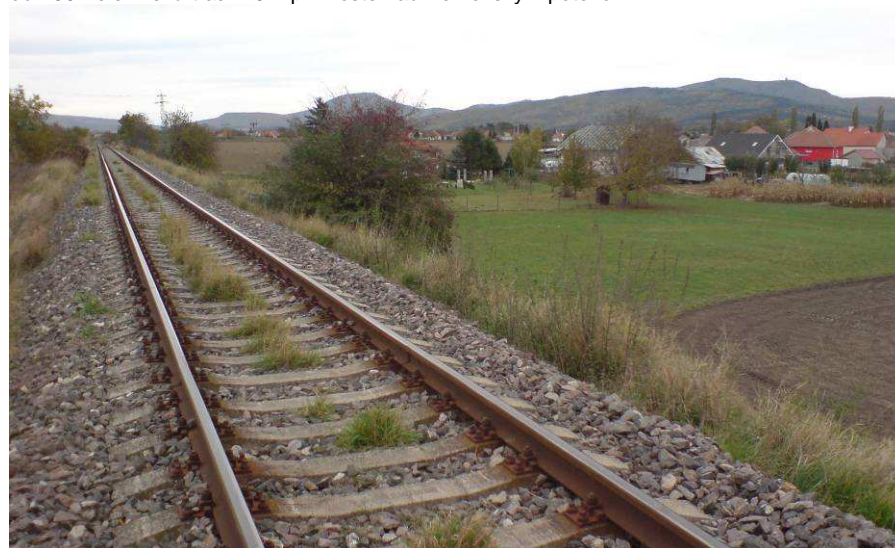
V obci je zriadená železničná zastávka na trati č. 140. Zastávka je vybavená nekrytým spevneným nástupišťom. Budova pre technickú obsluhu železničného priestoru a pre predaj lístkov je nevyužívaná (obr. 34). Takto je možné povedať, že obec je napojená na svoje administratívne centrum aj prostredníctvom železnice. Celkovo sa v pracovné dni realizuje cca 10 vlakových spojení smerom na Nitru

a rovnako smerom na Topoľčany, cez víkendy cca 8 vlakových spojení. Cez kataster obce po trati č. 140-4 prechádza 1x denne rýchlik (Bratislava – Prievidza: Vtáčnik).

obr. 49 Železničná trať 140 smer Zbehy

obr. 50 Železničná trať 140-4 pri moste nad Perkovským potokom

V obci sa nachádzajú dve železničné priestestia, obidve sú vybavené automatickým systémom závor a svetelnou signalizáciou.

Na železničnej trati č. 140 sa nachádza jeden most určený pre podchod peších. Na železničnej trati č. 140-4 sa nachádzajú dva mosty, cez cestu III/513016 a cez Perkovský potok.

Opatrenia a návrhy v železničnej doprave

Nepredpokladáme, že v oblasti železničnej dopravy budú realizované zásadné investície ako to vyplýva aj z vyjadrenia samotného prevádzkovateľa. Je možné predpokladať, že postupom času príde napr. k elektrifikácii trate a zvýšeniu štandardu železničných priestestí. Vzhľadom k terénnej konfigurácii a intenzite železničnej prepravy nepredpokladáme a ani nenavrhujeme zmenu na mimoúrovňové križenie.

Z pohľadu obce definujeme zámer vybudovať v kontakte s jestvujúcou výpravňovou budovou ústredný obecný priestor, ktorého sa táto budova stane integrovanou súčasťou.

Ochranné pásmo železnice

Ochranné pásmo dráh tvorí priestor po obidvoch stranách dráhy, ktoré je tvorené vnútornou a vonkajšou hranicou. Pre akúkoľvek stavebnú činnosť v rámci ochranných pásiem je nutné žiadať súhlas riaditeľstva Železníc Slovenskej republiky. Vnútroštranné ochranné pásmo tvorí zvislá plocha prechádzajúca hranicami obvodu dráhy. Tieto sú totožné s pozemkom dráh. Hranica vonkajšieho ochranného pásma je vymedzená zvislou plochou vedenou u celoštátnych dráh 60m od osi krajnej koľaje najmenej však 30m od vzdialenosti hranice obvodu dráh, u vlečiek a železníc zvláštneho určenia 30m od osi krajnej koľaje.

V rámci ochranného pásma železnice sa v súčasnosti nachádza niekoľko rodinných domov v PFČastiach 103, 106, 107, 112, 114, 115.

3.2.5.4 Letecká doprava

Letecká doprava na riešenom území

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne zariadenie leteckej dopravy a v území sa ani neuvažuje s rozvojom takejto dopravy.

Z hľadiska dostupnosti je najbližšie letisko pre osobnú prepravu v Bratislave, na letisku v Nitra – Janíkovec, ktoré má štatút dopravného letiska pre malý medzinárodný letecký styk, je v súčasnej dobe využívané najmä pre súkromnú osobnú leteckú dopravu (4-6 osôb).

Ochranné pásmo letiska a zariadení leteckej dopravy

Ochranné pásmo pre letisko Nitra-Janíkovec boli stanovené pre daný charakter a funkcie letiska Štátnou leteckou inšpekciou za účelom bezpečnosti leteckej prevádzky rozhodnutím podľa lit. 37lit. 36 a lit. 37

Ochranné pásmo s výškovým obmedzením stavieb

Do územia zasahuje ochranné pásmo letiska v zmysle ktorého nie je dovolené realizovať stavby alebo zariadenia alebo vysádzať porasty a umiestňovať predmety, ktoré by presahovali určenú výšku.

Ochranné pásmo letiska s výškovým obmedzením stavieb je určené (len tá časť, ktorá zasahuje do katastra obce):

- šikmou prekážkovou rovinou vzletových a približovacích priestorov, v tvare lichobežníka, stúpajúcimi v pomere 1:70 od koncov ochranného pásma so zákazom stavieb smerom od letiska až do výšky 335 m.n.m., kde končí prienikom s vonkajšou vodorovnou prekážkovou rovinou. Bočné strany lichobežníkov zvierajú s okrajmi pásma zo zákazom stavieb uhol 15°. Vnútroštranné uššie strany lichobežníkov majú šírku kratších strán ochranného pásma zo zákazom stavieb na ktoré

nadväzujú. Výška koncov ochranných pásiem u vzletového a pristávacieho a pristávacieho pásu je 135 m.n.m.;

Ochranné pásmo širšieho okolia letiska

Ochranné pásmo širšieho okolia letiska je určené vodorovnou prekážkovou rovinou tvaru obdĺžnika 10 x 40km vo výške 200m nad priemernou výškou letiska t.j. v úrovni 498 m.n.m. Pôdorysný priemet pozdĺžnej osi obdĺžnika je totožný s osou vzletovej a pristávacej dráhy. Stred obdĺžnika leží na zvislici prechádzajúcou vzťažným bodom letiska. V tomto ochrannom pásme nie je dovolené zriaďovať také stavby alebo zariadenia alebo vysádzať súvislé porasty a umiestňovať predmety, ktoré by presahovali stanovenú výšku.

Princípy mimo ochranných pásiem

Pre stavby a zariadenia, ktoré prekračujú dole uvedené limity je však potrebný súhlas Leteckého úradu na stavby (lit. 63):

- vysoké 100m a viac nad terénom,
- stavby a zariadenia vysoké 30m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje

3.2.5.5 Vodná doprava

Katastrálnym územím obce preteká rieka Nitra v severojužnom smere. Je významným krajinným prvkom. Vodný tok poskytuje iba rekreačný spôsob využitia, z hľadiska lodnej dopravy sa nevyužíva. Rieka svojimi šírkovými a vodnými pomermi neumožňuje využitie pre hospodársku plavbu.

3.2.6 VEREJNÉ TECHNICKÉ VYBAVENIE

3.2.6.1 Zásobovanie vodou

Tendencie v oblasti zásobovania pitnou vodou z celoslovenského pohľadu

Nedostatok vody v celom svete je značne podceňovaný a voda sa stane čoskoro limitujúcim faktorom udržateľného stavu životného prostredia. Celkové globálne užívanie vody sa v rokoch 1940 až 1980 zdvojnásobilo a očakáva sa, že do roku 2000 sa opäť zdvojnásobí. Osemdesiat krajín, ktoré majú 40% svetovej populácie, trpí vážnym nedostatkom vody, nedostatok spoľahlivého systému zásobovania vodou má 65% svetovej vidieckej populácie a 35 % mestskej populácie.

Z hľadiska zásobovania vodou má pre Slovensko význam hlavne pravidelnosť hydrologického režimu riek, charakterizovaná výskytom veľkých a stredných prietokov v jarných mesiacoch a z tohto pohľadu potreba zachytávania týchto prietokov vo forme vodných nádrží, aby rýchlo neodtiekol bez úžitku mimo naše územie. Podzemné vody majú mimoriadny význam ako hlavný zdroj pitnej vody. Napriek priaznivým hydrogeologickým podmienkam pre tvorbu, obeh a akumuláciu podzemných vôd, ich nevýhodou je nerovnomerné rozloženie na území SR.

V oblasti zásobovania úžitkovou vodou sú rozhodujúcimi najmä priemysel a energetika, poľnohospodárstvo – závlaha a živočíšna výroba. V doterajšom vývoji potreby vody patril priemysel, energetika a poľnohospodárstvo k najväčším odberateľom úžitkovej vody a je reálnym predpoklad, že najväčšie odbery ostanú v uvedených odvetviach. Sumárne trendy vývoja potrieb a odberov vody v súčasnosti nie sú ukazovateľom na potreby riešenia zásobovania, rozhodujúci vplyv na návrh opatrení majú výsledky kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie.

V oblasti zásobovania obyvateľstva pitnou vodou prostredníctvom verejného vodovodu sa od roku 1990 neustále znižuje spotreba pitnej vody. Množstvo vody vyrobené podnikmi vodární a kanalizácií neustále klesá, v roku 1990 bolo vyrobených 612,54 mil. m³ vody a do roku 1998 sa spotreba znížila takmer o 180 mil. m³, čo predstavuje 30% z úrovne v roku 1980. Výraznejšie zníženie nastalo v kategórii vody fakturovanej, ktorá za roky 1990 až 1998 zaznamenala zníženie o 33%. Najväčší podiel odberov vody z verejných vodovodov predstavuje dodávka vody domácnostiam, pričom tento podiel sa postupne mierne zvyšuje a dnes je 64,5% z celkového množstva fakturovanej vody. V prepočítaní na dennú spotrebu bola spotreba vody na jedného obyvateľa v domácnosti v roku 1990 195,5 l/obyvateľ/deň, pričom dnes sa táto hodnota dostáva na úroveň 128,6 l/obyvateľ/deň. Znižovanie špecifickej spotreby pitnej vody je v súlade s celosvetovým trendom racionalizácie využívania zdrojov pitnej vody. Toto znižovanie je však pozitívnym javom len po určitú hranicu, ktorou je tzv. hygienické minimum. Ide o množstvo vody nevyhnutne potrebnej na zabezpečenie základných potrieb človeka bez negatívneho vplyvu na jeho zdravie a hygienu. Toto množstvo sa pohybuje podľa rôznych údajov v rôznych krajinách od 80 l/obyvateľa/deň.

V najbližších rokoch sa neočakáva podstatný zvrat vo vývoji spotreby pitnej vody. Predpokladá sa ďalší pokles špecifickej spotreby pitnej vody najmä v domácnostiach v súvislosti s vývojom cien za vodu a bude nutné zefektívňovanie rozvodných sústav z dôvodu zamedzenia strát (lit. 81).

Zásobovanie obce pitnou a úžitkovou vodou, vodné zdroje

Katastrálnym územím obce Čakajovce prechádza Ponitriansky skupinový vodovod (PnSV) o dimenzii 600mm. Uvedený diaľkový vodovod je nadregionálneho významu, je zaradený do 1. kategórie ako „diaľkové nadradené vedenie“ a má strategický význam v zásobovaní obyvateľstva širšej oblasti pitnou vodou (najmä pre mesto Nitra a pre obce, ktoré sa nachádzajú na trase tohto vodovodu).

Obec Čakajovce má v súčasnosti vybudovaný verejný vodovod v celkovej dĺžke 5,4km pre potreby zásobovania obyvateľstva pre celú obec. Voda je získavaná dočasným priamym napojením ma PnSV.

Z tejto vodovodnej siete distribučného rozvodu sú realizované jednotlivé prípojky (v grafickej časti nie sú vykreslené). Na tomto vodovode sú taktiež zrealizované požiarne hydranty.

Zásobovanie poľnohospodárskeho družstva je zabezpečované z vlastných zdrojov (studňa s výdatnosťou $Q_{min} = 0,2 \text{ l}\cdot\text{s}^{-1}$).

Zásobovanie areálu výroby okien je zabezpečované z vlastných zdrojov. Kapacitné údaje nie sú spracovateľovi známe.

Potreba vody pre objekty občianskej vybavenosti a výroby je riešená s obecným vodovodom. Kapacitné údaje nie sú spracovateľovi známe.

Návrh rozvoja a budúce zábery

V príprave je realizácia napojenie obce na navrhovaný vodojem Výčapy-Opatovce 2 x 400m³ s hladinou 194/189 mnm, ktorý bude spoločný pre skupinu obcí Výčapy-Opatovce, Ľudovítová, Jelšovce, Čakajovce a even. aj Čab. Napojenie

bude prevedené v súběžnej trase s Ponitrianskym skupinovým vodovodom. Po zrealizovaní tohto prepojenia bude pokrytá potreba pitnej vody pre obec.

V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je plánovaná etapovitá rozvoja obce, kde v rámci:

- 1. etapy sa plánuje vybudovať 155 rodinných domov;
- 2. etapy sa plánuje vybudovať 139 rodinných domov;
- v súčasnosti je v obci zásobovaných 315 domov;

Potreba vody pre plánovanú I. etapu rozvoja obce:

I. etapa + súčasný stav max. 1645 obyvateľov
Špecifická potreba vody pre obyvateľa 145 l/osobu.deň
priemerná denná potreba vody $Q_p = 1645 \times 145 = \dots\dots\dots 238525 \text{ l/deň}$
max. denná potreba vody $Q_m = 238525 \times 1,6 = \dots\dots\dots 381640 \text{ l/deň} = 4,42 \text{ l/s}$
max. hod. potreba vody $Q_h = 1/24 \times 238525 \times 1,6 \times 1,8 = \dots\dots 28623 \text{ l/hod} = 7,95 \text{ l/s}$

Potreba vody pre plánovanú II. etapu rozvoja obce:

II. etapa + I. etapa + súčasný stav max. 2131 obyvateľov
Špecifická potreba vody pre obyvateľa 145 l/osobu.deň
priemerná denná potreba vody $Q_p = 2131 \times 145 = \dots\dots\dots 308995 \text{ l/deň}$
max. denná potreba vody $Q_m = 308995 \times 1,6 = \dots\dots\dots 494392 \text{ l/deň} = 5,72 \text{ l/s}$
max. hod. potreba vody $Q_h = 1/24 \times 308995 \times 1,6 \times 1,8 = \dots\dots 37079 \text{ l/hod} = 10,30 \text{ l/s}$

Vzhľadom k novonavrhovanej výstavbe bude potrebné dobudovať podľa potreby jestvujúcu vodovodnú sieť. Vodovodné potrubie bude trasované v rastlím teréne a v plánovaných komunikáciách. Materiál vodovodného potrubia je navrhnutý HDPE PE 100 dimenzie DN100 (DN80). Nakoľko sa jedná o nekovový materiál bude potrubie opatrené vyhľadávacím vodičom CY 6mm².

Nie špecifickovaná voda pre potreby priemyselných areálov, kde predpokladáme, že technologická a pitná voda budú riešené najmä budovaním vlastných studní. Ak to bude umožnené správcom vodovodu je možné predpokladať napojenie týchto areálov na vodovodnú sieť obce.

Ochranné pásma vodárenských zariadení

Ochranné pásmo vodovodu PnSV je 7m od vonkajšieho okraja potrubia na obe strany. Ochranné pásma pri distribučnom rozvoze a jednotlivých prípojkách je stanovené príslušnou normou.

3.2.6.2 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Tendencie v oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd z celoslovenského pohľadu

Rozvoj verejných kanalizácií dlhodobou zostáva za rozvojom verejných vodovodov a v posledných rokoch sa toto zaostávanie zväčšuje. Kým v roku 1990 bolo zaostávanie o 24,5 bodu v roku 1998 už takmer o 28 percentuálnych bodov.

Vypúšťanie odpadových vôd do tokov je najzávažnejším problém ochrany zdrojov podzemných aj povrchových vôd a okrem zníženia množstva škodlivín vypúšťaných do riek je potrebné aj znížiť celkové množstvo vypúšťaných odpadových látok.

Splašková kanalizačná sieť obce, čistenie odpadových vôd

Obec Čakajovce je v súčasnosti bez verejnej kanalizačnej siete. Jednotlivé stavebné objekty majú riešené žumpy na vlastných pozemkoch. Likvidácia odpadných vôd je prostredníctvom zmlúv jednotlivých vlastníkov s oprávnenými spoločnosťami.

V súčasnej dobe je vo výstavbe kanalizácia a zatiaľ sú zrealizované úseky v celkovej dĺžke 1,5km.

Návrh rozvoja a budúce zábery

V projektovej príprave je návrh splaškovej kanalizačnej siete (lit. 88), ktorý rieši odkanalizovanie viacerých obcí (Čakajovce a Jelšovce) s čistením vôd v ČOV Nitra. Jedná sa kombináciou gravitačnej a tlakovej kanalizácie. Splaškové vody sú riešené gravitačne v rámci obce a následne sú tlakovou kanalizáciou odvádzané smerom na obec Zbehy, kde prejde na pravý breh rieky Radošinka a ďalej popri brehu rieky Nitra smerom k mestu Nitra.

Ochranné pásma kanalizačných zariadení

Ochranné pásmo kanalizačných vedení je určené príslušnou normou.

3.2.6.3 Odvádzanie povrchových vôd

Dažďová kanalizačná sieť obce

Odvádzanie dažďových vôd je v celej obci riešené povrchovými rigolmi zväčša po obidvoch stranách komunikácie, v niektorých miestach iba jednostranne a len niektoré ulice nemajú riešený odvod dažďových vôd. Sieť povrchových rigolov je prirodzene spádovaná od severného okraja obce k jej južnému okraju – teda prirodzene v smere spádu reliéfu územia, kde sú zaústené do rieky Nitra. V niektorých obdobiach so zvýšenou zrážkovosťou je obec atakovaná nadmerným množstvom dažďovej vody, ktorá prichádza z vyššie položených oblastí. Akúsi prirodzenú ochranu pred týmito vodami tvorí úsek železničnej trate č. 140-4, ktorá v úseku pri zastavanom území obce vytvára pomerne hlbokú priekopu čím zamedzuje zaplaveniu obce povrchovými vodami.

Opatrenia a návrhy

V rámci návrhu je potrebné predovšetkým zachovať jestvujúce povrchové rigoly a zabezpečiť ich funkčnosť. V novonavrhovanej rozvojových oblastiach budovať odvodnenie ulíc identickým spôsobom – povrchovými rigolmi po oboch stranách komunikácie.

3.2.6.4 Melioračné zariadenia

V katastrálnom území obce Čakajovce sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe š.p. Hydromeliorácie.

V juhovýchodnej časti katastra je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom, ktorý je v správe príslušného poľnohospodárskeho podniku.

3.2.6.5 Zásobovanie elektrickou energiou

Tendencie v elektroenergetike z celoslovenského pohľadu

Realizácia energetickej politiky za posledné roky, v súlade so smerovaním energetickej politiky EU, znamenala postupnú liberalizáciu trhu s energiou. V sektore energetiky po roku 2000 prebiehala rozsiahla reštrukturalizácia, ktorej výsledkom je zvýšenie ekonomickej efektívnosti sektoru. Reštrukturalizácia bola sprevádzaná transformáciou a privatizáciou. V súčasnosti možno konštatovať, že proces privatizácie v energetike je ukončený, jej výsledkom je zmena vlastníckych vzťahov, ktorá je realizovaná vstupom zahraničných investorov do

transformovaných energetických a distribučných spoločností. Cieľom liberalizácie trhu bolo vytvoriť konkurenčné prostredie aj pri existencii prirodzených monopolov a umožniť na jednej strane odberateľom elektriny a plynu voľbu dodávateľa a na druhej strane ponúknuť existenciu rovnocennej súťaže medzi jednotlivými dodávateľmi a tiež postupne vytvoriť prirodzený tlak na zvyšovanie ekonomickej efektívnosti.

Dlhodobá koncepcia energetickej politiky je založená na trvalom znižovaní energetickej náročnosti ekonomiky. Cieľ je formulovaný tak, aby sa jej realizáciou zabezpečila dostupnosť energie pre všetkých konečných spotrebiteľov v reálnom čase a na ekonomicky efektívnom princípe.

Na základe posledného vývoja spotreby elektrickej energie možno očakávať len mierny rast spotreby elektrickej energie alebo možno očakávať dokonca jej pokles. Podľa existujúcich scenárov sa predpokladaný priemerný ročný rast spotreby elektriny do roku 2020 bude pohybovať medzi 1,2 až 2,4%. V domácnostiach sa predpokladá výraznejší rast spotreby elektrickej energie (vzhľadom na zvyšujúce sa vybavenie slovenských domácností elektrickými spotrebičmi), ktorý môže byť čiastočne spomalený rastom cien za elektrickú energiu. Možnosti budúcej štruktúry výroby elektrickej energie úzko súvisia so závažnými rozhodnutiami a dlhodobé perspektívy jadrovej energie, tepelných zdrojov na fosílnu palivú a tiež o obnoviteľných zdrojoch energie. Nevyhnutným sa stane zdokonalenie pravidiel riadenia elektroenergetiky.

Na Slovensku sa v roku 2009 vyrobilo 26,074 TWh elektriny, čo znamenalo pokles na úroveň roku 1998 a spotreba v objeme 27,386 TWh klesla až na hodnotu roku 1995. Oproti roku 2008 bola výroba nižšia o 11,04% a spotreba o 8,19%. Objem cezhraničných výmen prenesenej elektriny sa oproti roku 2008 znížil o 8,9%. Dovoz dosiahol 8,994 TWh, vývoz 7,682 TWh, saldo (s prevahou dovozu) bolo 1,312 TWh. Dovoz zo zahraničia zabezpečil 4,79% spotreby na Slovensku. Už tretí rok za sebou bola elektrizačná sústava SR závislá na dovoze elektriny zo zahraničia.

Zásobovanie obce elektrickou energiou, rozvod a spotreba energie v obci

V súčasnosti je obec Čakajovce zásobovaná elektrickou energiou z nadradenej elektrickej stanice 110/22kV Nitra – Chrenová prostredníctvom dvoch liniek 22kV vonkajšieho vedenia č. 243 a 278. Z týchto vedení sú urobené odbočením 22kV vonkajšie prípojky ku transformačným staniciam. Priamo v obci sa nachádzajú štyri stanice, piata je spoločná aj pre obec Zbehy, fyzicky je však osadená v obci Zbehy.

Transformačné stanice TS 0006-001 a 002 sú stožiarové typu PTS osadené transformátormi výkonu 160kVA. Na oboch staniciach bola vykonaná rekonštrukcia. TS 0006-001 zásobuje elektrickou energiou hlavne miestnu základnú školu a poľnohospodárske družstvo, TS 0006-002 severnú zástavbu obce a obe a sú vyťažené toho času na 90%. Transformačná stanica TS 0006-003 je stožiarová dvojštípková s transformátorom 160kVA osadená v južnej časti obce a túto časť obce aj zásobuje elektrickou energiou. Kvôli vylepšeniu kvality zásobovania tejto časti obce bola osadená nová transformačná stanica TS 0006-004 v kioskovom vyhotovení predbežne výkonu 100kVA. Po presmerovaní časti distribučných rozvodov NN do tejto stanice sa odbremenila TS 0006-003, ktorá je aj napriek tomu vyťažená na 90% nominálneho výkonu. Transformačná stanica TS 0083-005 je taktiež stožiarová typu C22b s transformátorom 630kVA. Elektrickou energiou zásobuje len uličnú zástavbu smerom na Zbehy a Šurianky. Prevažná časť výkonu je vyhradená pre obec Zbehy. Je vyťažená na 100% a je prakticky nerozšíriteľná. Hlavný popis jednotlivých transformačných staníc je uvedený v tab. 18.

Prípojky VN k transformačným staniciam sú vybudované ako vonkajšie (vzdušné vodiče AIFe na betónových podperných bodoch), okrem TS 0006-002 a 4, kde je prípojka vybudovaná zemným káblom.

Distribučné rozvody NN sú vedené prevažne vzdušnými holými vodičmi AIFe na železobetónových stĺpoch, na dvoch príľahlých uliciach boli posilnené izolovanými závesnými vodičmi na pôvodných podperných bodoch.

tab. 18: Zoznam transformačných staníc zásobujúcich obec Čakajovce

trafostanica (ozn. a číslo)	typ (kVA)	výkon (kVA)	sekundárny rozvod	prevedenie (typ)	vlastník
TS 0006-001	22/0,4	160	vzdušný	PTS	ZSE
TS 0006-002	22/0,4	160	vzdušný	PTS	ZSE
TS 0006-003	22/0,4	160	vzdušný	stožiarová	ZSE
TS 0006-004	22/0,4	100	vzdušný	kiosk	ZSE
TS 0083-005	22/0,4	630	vzdušný	stožiarová	ZSE

Charakteristika problémov v oblasti zásobovania elektrickou energiou

Z hľadiska hodnotenia stavu zásobovania elektrickou energiou je celkový stav z pohľadu napojenia jednotlivých domácností a nehnuteľností uspokojivý. Prevádzkovateľ distribučných rozvodov rekonštrukciou TS 0006-001 a 002, ako aj výstavbou TS 0006-004 odstránil hlavné nedostatky v zásobovaní elektrickou energiou. Ďalšie rekonštrukčné práce vo väčšom objeme v najbližšej dobe ZSE neplánujú.

Pre ďalší rozvoj obce, bytovú výstavbu a prípadne výstavbu občianskej vybavenosti sú k dispozícii jestvujúce transformačné stanice TS 002 a TS 004. Samozrejme bude to vyžadovať investičné náklady na výmenu transformátorov s vyšším výkonom podľa potrieb budúcej výstavby.

Opatrenia a návrhy

Zásobovanie elektrickou energiou bude naďalej koncepčne identické a dlhodobo nemenné (zásobovanie z trasy č. 243 a 278). Najzávažnejšou koncepčnou zmenou je potreba postupnej náhrady jestvujúcich vonkajších rozvodov NN za rozvody izolované, prípadne káblové v zmysle zákona o energetike.

V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je plánovaná etapovitost' rozvoja obce, kde v rámci:

- 1. etapy (predpoklad do roku 2030) sa plánuje vybudovať cca. 155 rodinných domov, uvažuje sa s vybudovaním malého priemyselného parku;
- 2. etapy (predpoklad po roku 2030) sa plánuje vybudovať cca. 139 rodinných domov;
- v súčasnosti je v obci zásobovaných 315 domov;

Potreba elektrickej energie pre plánovanú I. etapu rozvoja obce:

Pre stavebný rozvoj obytnej zástavby sa v rámci I. etapy uvažuje v troch nových lokalitách a s výstavbou rodinných domov v rámci jestvujúcej zástavby. Celkovo sa predpokladá s nárastom 155 rodinných domov v tejto etape čo predstavuje súdoby výkon 511kW. Pre pokrytie tohto nárastu odberu bude nevyhnutné rekonštruovať jestvujúce transformačné stanice. Okrem toho sa predpokladá výstavba malého priemyselného parku vo východnej časti obce bez bližšej špecifikácie potreby elektrickej energie. V tejto etape bude potrebné aj zabezpečiť prekládku a skabelizovanie VN-prípojky pre TS 006-003 v celkovej dĺžke 120m.

Pokrytie nárastu spotreby elektrickej energie pre rozptýlenú výstavbu rodinných domov v jestvujúcej zástavbe (uvažuje sa s výstavbou max. 34 domov), súdoby výkon 112kW, bude riešené e existujúcich trafostaníc najmä TS 006-003 a TS 006-004.

Pre rozvoj lokality pre výstavbu rodinných domov v PFČastiach 109, 110B a 110C (uvažuje sa s výstavbou cca 60 domov) predstavuje nárast spotreby elektrickej energie – súdoby príkon 198kW. Zásobovanie elektrickou energiou bude zabezpečené z jestvujúcej stožiarovej transformačnej stanice TS 006-002, ktorej elektrický príkon výmenou transformátora bude potrebné zvýšiť na 400kVA.

Pre rozvoj lokality pre výstavbu rodinných domov v PFČastiach 106B, 106C, 106D (uvažuje sa s výstavbou cca. 60 domov) predstavuje nárast spotreby elektrickej energie – súdoby príkon 198kW. K tejto časti obce je najbližšie jestvujúca stožiarová transformačná stanica TS 006-003, ktorá je ale z hľadiska kapacity ale aj technického stavu na hranici životnosti. Pre túto lokalitu sa preto predpokladá s úplnou rekonštrukciou, resp. nahradením jestvujúcej stožiarovej TS za kioskovú. Osadí sa na začiatku uličnej zástavby rodinných domov v blízkosti tej pôvodnej. Jestvujúce sekundárne rozvody NN napojené z TS 006-003 sa presmerujú taktiež do novovybudovanej TS.

Pre rozvoj lokality pre výstavbu rodinných domov v PFČastiach 117B a 117C (uvažuje sa s výstavbou cca 35 domov) predstavuje nárast spotreby elektrickej energie – súdoby príkon 115kW. Zásobovanie elektrickou energiou bude zabezpečené z jestvujúcej kioskovej transformačnej stanice TS 006-004, ktorej elektrický príkon výmenou transformátora bude potrebné zvýšiť na 250kVA a z TS 006-003.

Pre rozvoj lokality malého priemyselného parku bude potreba elektrickej energie riešená prioritne rekonštrukciou TS 006-001. V prípade vyššej potreby bude táto riešená novou VN prípojkou z VN trasy 243 resp. podľa podmienok ZsE.

Všetky novobudované VN prípojky a sekundárne NN rozvody v zmysle Zákona o energetike majú byť prednostne káblové uložené v zemi, v nevyhnutných prípadoch vonkajšie z izolovaných vodičov na betónových podperných bodoch.

Potreba elektrickej energie pre plánovanú II. etapu rozvoja obce:

Pre stavebný rozvoj obytnej zástavby sa v rámci II. etapy uvažuje v dvoch nových lokalitách. Celkovo sa predpokladá s nárastom 139 rodinných domov v tejto etape čo predstavuje súdoby výkon 458kW. Pre pokrytie tohto nárastu odberu bude nevyhnutné rekonštruovať jestvujúce transformačné stanice resp. vybudovať nové. V tejto etape bude potrebné aj zabezpečiť preložku časti VN trasy č. 278 v celkovej dĺžke 670m.

Pre rozvoj lokality pre výstavbu rodinných domov v PFČastiach 109B, 109C, 109D, 109E, 109F, 109G, 109H (uvažuje sa s výstavbou cca 104 domov) predstavuje nárast spotreby elektrickej energie – súdoby príkon 343kW. Táto časť obce je veľmi vzdialená od jestvujúcich transformačných staníc obce, preto napojenie na jestvujúce sekundárne rozvody je neekonomické. Pre túto lokalitu sa preto predpokladá s vybudovaním novej transformačnej stanice nominálneho príkonu 630kVA v kioskovom vyhotovení s novou káblovou VN prípojkou. Osadí sa na začiatku zástavby rodinných domov smerom na obec Zbehy, jestvujúce sekundárne rozvody NN napojené z TS 0083-005 (Zbehy) sa presmerujú taktiež do novovybudovanej TS..

Pre rozvoj lokality pre výstavbu rodinných domov v PFČastiach 106E (uvažuje sa s výstavbou cca. 35 domov) predstavuje nárast spotreby elektrickej energie – súdoby príkon 115kW. K tejto časti obce bude najbližšie jestvujúca transformačná stanica TS 006-003, zrekonštruovaná v rámci 1.etapy.

Novobudované NN rozvody v zmysle Zákona o energetike majú byť prednostne káblové uložené v zemi, v nevyhnutných prípadoch vonkajšie z izolovaných vodičov na betónových podperných bodoch.

Ochranné pásma elektrických zariadení

Ochranným pásmom je priestor v bezprostrednej blízkosti energetického diela, ktorý je určený k zabezpečeniu plynulej prevádzky a zabezpečeniu bezpečnosti osôb a majetku. Pre akúkoľvek činnosť vo vymedzených ochranných pásmach a pre udelenie výnimky z ochranného pásma je potrebné vyžiadať súhlas kompetentného elektrorozvodného závodu, resp. energetického podniku. Ochranné pásmo elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami vedenými po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie:

- u vonkajšieho (vzdušného) vedenia veľmi vysokého napätia od 60kV do 110kV vrátane 15m, nad 110kV do 220kV vrátane 20m a nad 220kV do 380kV vrátane 25m;
 - u vonkajšieho vedenia vysokého napätia od krajného vodiča 10m na každú stranu, v lesných priesekoch 7m;
 - u káblového vedenia všetkých druhoch napätia (vrátane vedení ovládacích, signálnych a oznamovacích) od krajného kábla 1m na každú stranu;
 - u rozvodných staníc 30m a pri transformovniach 10m po obvode kolmo od hranice objektov stanice,
- Z hľadiska mierky výkresovej dokumentácie nie sú všetky ochranné pásma graficky znázornené.
- Križovania a súbeh iných sietí s elektrickými zariadeniami a s elektrickými vzdušnými a zemnými káblovými vedeniami je potrebné riešiť v súlade so zákonom (lit. 69) a s STN 73 6005 a STN 33 3300.

3.2.6.6 Zásobovanie plynom

Tendencie v oblasti zásobovania plynom z celoslovenského pohľadu

Realizácia energetickej politiky za posledné roky, v súlade so smerovaním energetickej politiky EU, znamenala postupnú liberalizáciu trhu s energiou. V sektore energetiky po roku 2000 prebiehala rozsiahla reštrukturalizácia, ktorej výsledkom je zvýšenie ekonomickej efektívnosti sektoru. Reštrukturalizácia bola sprevádzaná transformáciou a privatizáciou. V súčasnosti možno konštatovať, že proces privatizácie v energetike je ukončený, jej výsledkom je zmena vlastníckych vzťahov, ktorá je realizovaná vstupom zahraničných investorov do transformovaných energetických a distribučných spoločností. Cieľom liberalizácie trhu bolo vytvoriť konkurenčné prostredie aj pri existencii prirodzených monopolov a umožniť na jednej strane odberateľom elektriny a plynu voľbu dodávateľa a na druhej strane ponúknuť existenciu rovnocennej súťaže medzi jednotlivými dodávateľmi a tiež postupne vytvoriť prirodzený tlak na zvyšovanie ekonomickej efektívnosti.

Dlhodobá koncepcia energetickej politiky je založená na trvalom znižovaní energetickej náročnosti ekonomiky. Cieľ je formulovaný tak, aby sa jej realizáciou zabezpečila dostupnosť energie pre všetkých konečných spotrebiteľov v reálnom čase a na ekonomicky efektívnom princípe.

Spotreba zemného plynu koncom 90-tych rokov minulého storočia dosahovala cca. 7 mld. m³ (veľkoodber 66,5%, malooodber v terciárnej sfére 0,5%, domácnosti 25,6%).

V súčasnej dobe však spotreba plynu klesla na úroveň 5,7 mld. m³. Odhady pre nasledujúce desaťročie sú že v roku 2020 spotreba dosiahne 7,5 mld. m³ čo bude znamenať len návrat k hodnotám spred 10-tich rokov.

Zásobovanie obce plynom a rozvod plynu

Obcou Čakajovce prechádzajú dva tranzitné vysokotlakové plynovody, jeden severne od obce a druhý juhovýchodne. Prípojné miesto na vysokotlakový plynovod (2,5 MPa) sa nachádza v katastri obce Čakajovce ale regulačná stanica VTL/STL sa nachádza v katastri obce Zbehy. Od tejto regulačnej stanice je realizovaná rozvodná sieť pre obce s kapacitou 2000 m³/hod, odkiaľ je realizovaná rozvodná sieť pre obce Zbehy a Čakajovce.

V obci je zrealizovaný verejný plynovod s tlakovou hladinou STL. Miestnu plynovodnú sieť tvorí sústava STL plynovodov, ktoré sú v určitých miestach vzájomne prepojené. Tlaková hladina STL plynovodov je do 100 kPa, pričom pomery v STL plynovodnej sieti sú priaznivé. Rozvod plynu je určený predovšetkým pre potreby vykurovania a varenia pre jednotlivé nehnuteľnosti.

Opatrenia a návrhy

V oblasti zásobovania plynom nie sú definované v súčasnej dobe žiadne problémy. Prípadný nárast spotreby plynu v obci je v krátkodobom aj dlhodobom horizonte možné riešiť jestvujúcimi zariadeniami a ich prípadnými rozšíreniami.

V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je plánovaná etapovitost' rozvoja obce, kde v rámci:

- 1. etapy sa plánuje vybudovať 155 rodinných domov;
- 2. etapy sa plánuje vybudovať 139 rodinných domov;
- v súčasnosti je v obci zásobovaných 315 domov;

Potreba plynu pre plánovanú I. etapu rozvoja obce:

I. etapa + súčasný stav470
špecifická potreba plynu na jeden dom..... 2700 m³/rok
ročná potreba plynu (2700 x 470) = 1269000 m³/rok

Potreba plynu pre plánovanú II. etapu rozvoja obce:

II. etapa + I. etapa + súčasný stav609
špecifická potreba plynu na jeden dom..... 2700 m³/rok
ročná potreba plynu (2700 x 609) = 1644300 m³/rok

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú §56 a§57 zákona č.656/2004 Z.z.. V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov v zmysle zákona č. 70/1998 Zb. o energetike a zák.č.656/2004 Z.z.:

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- 8 m pre technologické objekty - RS plynu;
- 4 m pre plynovody a plynové prípojky do DN 200;
- 12 m pre plynovody a plynové prípojky do DN 700;
- 1 m pre NTL a STL plynovody a plynovodné prípojky v zastavanom území obce.

Bezpečnostné pásma plynovodných sietí: (od osi na každú stranu plynovodu):

- 20 m pri VTL plynovodoch a prípojkách do DN 350;
- 50 m pri plynovodoch a prípojkách s vysokým tlakom nad 4 MPa do DN 150;
- 200 m pri plynovodoch a prípojkách s vysokým tlakom nad 4 MPa nad DN 500.

3.2.6.7 Zásobovanie teplom

Tendencie v oblasti zásobovania teplom z celoslovenského hľadiska

Dodávky tepla tvoria významnú časť slovenského energetického sektora. Do 90 – tých rokov sa dôraz kládol na centralizované zásobovanie teplom (CZT), ktoré zodpovedalo princípu efektívneho využívania energie. Deformované ceny elektriny a zemného plynu pre domácnosti vyústili do tendencie odpájať sa od CZT a uprednostňovať individuálne vykurovanie plynom alebo elektrinou. Táto situácia sa však v poslednom období vplyvom rastu ceny plynu výrazne mení.

V súčasnosti ešte stále viac ako 85 % bytových domov je zásobovaných teplom z verejnej energetiky, ktorá zahŕňa vykurovanie CZT, blokovými kotolňami a dodávkami tepla z priemyselných podnikov.

Výroba tepla sa zabezpečuje tiež vo vlastných centrálnych energetických zdrojoch priemyselných podnikov. Osobitné postavenie tu majú teplárenské sústavy priemyselných podnikov a verejnej energetiky, v ktorých sa uplatňuje najefektívnejší spôsob využitia paliva pri kombinovanej výrobe elektrickej energie a tepla. V poslednom období nastal zvýšený záujem o výstavbu menších jednotiek na kombinovanú výrobu elektriny a tepla. Očakáva sa, že tento trend bude ďalej pokračovať.

Rozvoj tepelnej energetiky Slovenska v strednodobom a dlhodobom výhľade sa bude orientovať na väčšie využitie obnoviteľných zdrojov na základe využívania biomasy a geotermálnej energie. Základom pre dosiahnutie tohto predpokladu je motivujúco postavená cena tepla. Využívanie týchto zdrojov je možné tiež v dôsledku zavádzania nových vysokoúčinných technologických zariadení vo využívaní CZT. Predpokladá sa tiež významnejšie využívanie slnečných kolektorov, ktoré sú v súčasnosti využívané len sporadicky.

Stav zásobovania teplom

Zásobovanie teplom je riešené pri jednotlivých nehnuteľnostiach z vlastných zdrojov (domové kotolne) s palivom zemný plyn (v ojedinelých prípadoch tuhé palivo, najmä drevo) s vykurovacím médiom teplá voda.

Kotolne patria medzi malé zdroje znečisťovania ovzdušia, je preto nutné dodržiavať limity koncentrácie emisií v spalinách podľa zákona (lit. 67).

Charakteristika problémov v oblasti zásobovania teplom

Nakoľko je zásobovanie v obci riešené individuálne z vlastných tepelných zdrojov s palivom zemný plyn nie je možné definovať aktuálne kvalitatívne alebo výrazné ekologické problémy. Napriek tomuto konštatovaniu je potrebné uviesť, že získavanie tepla prostredníctvom klasických palív je nutné eliminovať a je potrebné dosiahnuť významný podiel aj na alternatívnych zdrojoch (slnečná energia, tepelné čerpadlá a pod.).

Opatrenia a návrhy

Nakoľko je zásobovanie v obci riešené individuálne z vlastných tepelných zdrojov s palivom zemný plyn nie je možné definovať aktuálne kvalitatívne alebo výrazné ekologické problémy. Napriek tomuto konštatovaniu je potrebné uviesť, že získavanie tepla prostredníctvom klasických palív je nutné eliminovať a je potrebné dosiahnuť významný podiel aj na alternatívnych zdrojoch (slnečná energia, tepelné čerpadlá a pod.).

Sekundárnym problémom zdražovania plynu je snaha o zužitkovanie klasických palív (najmä dreva) s efektom dosiahnutia lacnejšej výroby tepla.

3.2.6.8 Telekomunikácie a diaľkové káble

Napojenie obce na telekomunikačné rozvody

Obcou prechádzajú diaľkové telekomunikačné káble, digitálna prekryvná sieť (DON), ktorá umožňuje aj aplikáciu integrovaných služieb digitálnej siete (ISDN). Čakajovce sú z hľadiska rozčlenenia územia Slovenska na systém primárnych oblastí zaradené do PO Nitra. V katastrálnom území obce sa nenachádzajú podzemné inžinierske siete vojenskej správy.

Miestna telefónna sieť je v obci zabezpečovaná zo zriadenej digitálnej ústredne, ktorá sa však nachádza v obci Zbehy. Rozvod je zabezpečovaný zväčša vzdušným vedením. Kapacitné údaje ako aj budúce zámery sú spracovateľovi neznáme.

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásma pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1 m na obe strany od osi káblvej trasy.

3.2.6.9 Produktovody

Katastrálnym územím obce nie je vedený žiadny podzemný produktovod.

3.3 SOCIO-EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA

3.3.1 BÝVANIE

Bývanie z pohľadu celoslovenských súvislostí

Bývanie je jedna zo základných ľudských potrieb, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Deklarovanie bývanie ako jedného zo základných ľudských práv vytvára záväzok pre verejné subjekty (štát, obce), aby sa angažovali pri jeho riešení. Taktiež sociálna diferenciácia spoločnosti vytvára požiadavku na zapojenie verejných subjektov do oblasti bývanie. Sú vrstvy obyvateľstva, ktoré vzhľadom na charakter bytu ako tovaru nie sú schopné si samy obstaráť adekvátne bývanie. Zasahovanie štátu do bývanie, jeho štruktúrovaná podpora jednotlivým skupinám populácie sa rieši prijatím a uplatňovaním bytovej politiky. Ako ukazuje dlhoročná prax vyspelých európskych krajín s trhovou orientovanou ekonomikou, najlepším prostriedkom riešenia problému bývanie je vytvorenie trhu s bytmi. Riešenie takých problémov ako prístupnosť k primeranému bývanie, cenová dostupnosť bývanie a kvalita bývanie, nie je možné zabezpečiť bez určitých intervencií štátu a iných verejných subjektov na trhu s bytmi.

Základným a dlhodobým cieľom v rozvoji bývanie je saturovanie potrieb bývanie, a to vytvorením efektívneho nástroja, ktorým je fungujúci trh s bytmi. Tento musí umožňovať maximálne efektívne uspokojovanie potreby bývanie v daných ekonomických, spoločenských a sociálnych podmienkach. Vytvorenie trhu s bytmi, na ktorom by boli v rovnováhe dopyt a ponuka bytov, ako ukazujú poznatky z európskych krajín, je dlhodobým neustále prebiehajúcim procesom. Formulovanie základného cieľa v oblasti bývanie vychádza z prijímania čiastkových cieľov, ktoré reagujú na existujúcu aktuálnu situáciu v oblasti bývanie, s ich prepojením na ekonomické a spoločenské podmienky v spoločnosti a ich konkretizovania do postupových krokov na dosiahnutie stanoveného cieľa. Formulovanie čiastkových cieľov koncepcie rozvoja bytovej výstavby musí preto v súčasnej etape vychádzať :

A) v oblasti bývanie z:

- efektívnosti využívania existujúceho bytového fondu,
- potrieb novej bytovej výstavby,
- prípravy územia pre bytovú výstavbu,

B) v oblasti ekonomických, spoločenských a sociálnych podmienok z vytvárania:

- priaznivých makroekonomických podmienok, ktoré umožnia ekonomický rozvoj národného hospodárstva, rast príjmov domácností,
- efektívnych systémov financovania bytovej výstavby založeného na štruktúrovanom systéme ekonomických nástrojov podpory pre všetky vrstvy obyvateľstva,
- zodpovedajúcej úrovne právnych predpisov.

Historické súvislosti a súčasný stav bývanie v obci

História bývanie je históriou ľudstva samého, spôsob ako jednotlivé ľudské generácie riešili svoje „bývanie“ je spôsobom ich pohľadu na „žitie“. V dlhom období počas ktorého vznikali rôzne formy bývanie menili sa aj priestorové formy bytových domov. V obci bolo dlhodobo pretrvávajúcou formou určenou pre bývanie dom s jednou bytovou jednotkou. Aditívne radené miestnosti za sebou boli ukončené zvyčajne hospodárskymi stavbami, ktoré súviseli s prevažujúcou formou obživy obyvateľstva – poľnohospodárstvom. Neskôr sa v rámci jedného spoločného dvora – domu umiestňovalo viacero bytových jednotiek najskôr to boli rodiny v príbuzenskom vzťahu a postupne sa do jedného dvora dostávali rôzne rodiny. Obložnosť bytu bola v minulosti oveľa väčšia a mohla dosahovať hodnoty okolo 5 osôb na jeden byt (30-roky) a rovnako aj počet m² obytnej plochy bytu na jednu osobu bol veľmi nízky, pričom jeden byt niekedy obývalo aj viacero cenových domácností.

Po roku 1960 sa v obci začína presadzovať výstavba rodinných domov, ktoré majú opäť iba jednu bytovú jednotku a najmä postupne sa funkcia bývanie osamostatňuje a poľnohospodárska výroba sa presúva do samostatných priestorov (družstvá). Obložnosť bytu sa postupne znižuje a súčasne sa zvyšuje počet m² obytnej plochy bytu na jednu osobu, čo úzko súvisí najmä s rastom životnej úrovne.

tab. 19: Vývoj bytového fondu v Čakajovciach

	1980	1991	2001
Počet obyvateľov	1332	1108	1102
trvalo obývané byty	343	320	315
obložnosť bytu	3,88	3,46	3,50

V obci Čakajovce bolo ku dňu sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001 evidovaných 373 domov a 376 bytov. Z tohto počtu je obývaných len 312 domov (84%) a 315 bytov (84%). Pri počte obyvateľov 1102 predstavuje priemerná obložnosť jednej bytovej jednotky 3,50 obyvateľa.

Už z tohto štatistického prehľadu je zrejmé, že domový fond v obci tvoria prevažne objekty rodinných domov, ktoré sú reprezentované prakticky bez výnimky objektmi voľnej uličnej zástavby v podlažnosti 1-2.NP.

Opatrenia a návrhy v oblasti bývanie

Na komunálnej úrovni obec Čakajovce rozhodla, že v nasledujúcom období svojou aktívnou politikou chce výrazne zvrátiť negatívny demografický vývoj v obci – najmä prípravou nových plôch pre bytovú výstavbu a využitím existujúceho potenciálu voľných v súčasnej dobe nezastavaných alebo nevyužívaných pozemkov. Takýmto cieľom obec sleduje zvýšenie počtu obyvateľov o cca. 150 obyvateľov oproti súčasnému stavu v období do roku 2030.

V tejto súvislosti je potrebné predpokladať aj trend znižovania obložnosti jednej bytovej jednotky zo súčasných 3,5 obyvateľa na jeden byt na odhadovanú hodnotu 2,75 obyvateľa v roku 2030.

V poslednom období obec ukončila výstavbu bytového domu s 18 bytmi, aby uspokojila okamžitú potrebu – je evidovaných cca. 40 žiadostí o nové byty. Napriek ekonomickej efektívnosti riešenia bytovej otázky formou výstavby bytových domov, nemyslíme si, že sa jedná o vhodný spôsob z pohľadu urbanistickej štruktúry obce.

tab. 20: Prognóza potreby bytov

	2001	2030
Počet obyvateľov	1102	1254
obložnosť bytu	3,50	2,75
počet / potreba bytov	315	456

V rámci územnoplánovacej dokumentácie je rozvoj obce definovaný do dvoch etáp. I. etapa zahŕňa vytvorenie plôch najmä pre potreby bývanie pre

uvažovaný prognózovaný vzrast o 141 bytov. II. etapa predstavuje potenciál možného výhľadu rozvoja obce po prognózovanom období bez časového ohraničenia.

Plánovanie nových plôch určených pre bývanie je rozvrhnuté v rámci dvoch etáp:

Nová bytová výstavba v rámci I. etapy sa plánuje na nasledovných plochách:

- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe ako voľné prieluky medzi jestvujúcou zástavbou alebo sú súčasťou nadrozmerých záhrad bez potreby budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry – možný prírastok 34 domov;
- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe súčasťou jestvujúcich nadrozmerých záhrad s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť ulica 110B, 110C, 117B) – možný prírastok 64 domov;
- na plochách mimo zastavaného územia, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda bez potreby budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť 109) – možný prírastok 12 domov;
- na plochách mimo zastavaného územia, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť 106B, 106C, 106D, 109F, 117C) – možný prírastok 79 domov.

Žiadna z uvedených plôch nie je vo vlastníctve obce, a preto je možné predpokladať, že realizácia uvedených plôch môže byť rôznym spôsobom obmedzovaná najmä pre vlastnícke vzťahy.

Celkovo pre prvú etapu je možné uvažovať s teoretickým nárastom o 189 domov / bytov. Tento nárast je zhruba 35% (48 domov) vyšší ako prognózovaná potreba, ale tento nadbytok je možné označiť aj za mieru rezervy pre nemožnosť realizovať výstavbu v niektorých lokalitách.

Najväčšiu mieru neistoty realizácie je možné označiť objekty na plochách v zastavanom území v jestvujúcich prelukách (prvá odrážka). Tieto parcely sú zväčša ojedinelé, vo vlastníctve konkrétnych majiteľov s veľkou pravdepodobnosťou plánovaných pre svojich rodinných príslušníkov do budúcnosti.

Druhá odrážka obsahuje naopak plochy, ktoré sú už dlhší čas pripravované (najmä PFČasť 110B a 110C) a niektoré parcely sú už postupne v štádiu projekčnej úpravy.

Tretia odrážka obsahuje prakticky „pripravené“ pozemky. Problémom je majetkové vysporiadanie a tieto pozemky sa nachádzajú mimo zastavaného územia.

Štvrtá odrážka obsahuje prakticky úplne nové lokality (najmä PFČasť 106B, 106C, 106D), pre ktoré je potrebné budovať komunikácie a technickú infraštruktúru a z tohto pohľadu bude realizácia týchto plôch naplnená v druhej polovici obdobia I. etapy. Naviac tieto plochy majú mierne problematické geologické podložie čo bude vyžadovať mierne zvýšené náklady pri zakladaní stavieb.

Nová bytová výstavba v rámci II. etapy sa plánuje na nasledovných plochách:

- na plochách mimo zastavaného územia, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť 106E, 109B, 109C, 109D, 109E, 109G, 109H) – možný prírastok 135 domov.

V rámci 2. etapy výstavby je možné očakávať výstavbu 135 domov. Rozvoj v rámci II. etapy je uvažovaný bez časového ohraničenia (výhľad do budúcnosti).

3.3.2 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Obec prijala dokument (lit. 90), v ktorom sa priamo zaviazala k podpore trvalo udržateľného ekonomického a sociálneho rozvoja obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality školstva, sociálnych služieb, kultúry a športu, resp. kvality infraštruktúry podporujúcej tieto špecifické oblasti.

3.3.2.1 Školstvo

Súčasný stav školstva z pohľadu celoslovenských súvislostí

V súčasnej dobe školský systém na Slovensku je usporiadaný do troch stupňov na základný, stredný a univerzitný. Popri tomto systéme existuje aj doplnková školská a výchovná starostlivosť. Základná starostlivosť o výchovu a vzdelanie je v súčasnosti zabezpečovaná pre predškolskú mládež vo veku 2 až 6 rokov v zariadeniach materských škôl. Pre školskú mládež sa jedná o základné školy delené na dva stupne. I. stupeň tvoria deti vo veku 6 až 9 rokov a druhý stupeň tvoria deti vo veku 9 až 15 rokov. V poslednom období vznikol nový druh zariadenia 8-ročné gymnázium, ktoré pokrýva druhý stupeň základných škôl a súčasne poskytuje aj sekundárnu starostlivosť o výchovu a vzdelanie na úrovni stredného školstva. Sekundárna starostlivosť o vzdelanie je zabezpečovaná systémom gymnázií, stredných škôl a učilíšť. Vo všeobecnosti je školská výchova zatiaľ bezvýhradne zabezpečovaná bezplatne a je hradená najmä zo štátneho rozpočtu, prípadne cirkvou.

Súčasný stav školských zariadení v obci

Sieť školských zariadení v obci je zastúpená základnou školou s materskou školou. Základná škola poskytuje vzdelanie pre I. aj II. stupeň školskej dochádzky. Základná a materská škola sa nachádzajú v spoločnom objekte.

Materská škola (základná vybavenosť)

Zariadenia materských škôlok sa v poslednom období vo všeobecnosti redukovujú a v súčasnosti dochádza k stabilizácii. Tento druh vybavenosti bol vyňatý spod pôsobnosti školskej správy a v súčasnej dobe spadá pod správu obce. Materská škola sa pôvodne nachádzala v budove kaštieľa, po reštitučnom konaní sa presťahovala do budovy školy, kde sa nachádza dodnes. V súčasnosti ju navštevuje 23 detí a predpokladá sa postupné mierne zvyšovanie stavu. Obec predpokladá zachovanie tohto zariadenia aj do budúcnosti najmä v súvislosti s udržaním atraktívnosti obce pre mladé rodiny. V materskej škole pracujú 2 učiteľky (pedagogický personál) a jeden nepedagogický personál.

Počty detí v MŠ za posledných 10 rokov:

Školský rok	Počet žiakov
1998/1999	23
1999/2000	25
2000/2001	25
2001/2002	22
2002/2003	22
2003/2004	28
2004/2005	24
2005/2006	25
2006/2007	32

Základná škola (základná vybavenosť). Základné školstvo prežíva vo všeobecnej obdoby trend ako materské škôlky. V obci Čakajovce sa nachádza I. aj II. stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským, škola s právnou subjektivitou. Samotný objekt základnej školy sa nachádza vo vyhovujúcom technickom stave, chýba však telocvičňa, školská jedáleň vedená ako výdajňa stravy je v provizórnych priestoroch. V súčasnosti školu navštevuje 77 detí rozdelených do deviatich tried, pričom početnejšie sú triedy I. stupňa, od II. stupňa sa prejavuje odchod cca. 5-6 detí do mesta Nitra v súvislosti so štúdiom na 9-ročnom gymnáziu alebo v súvislosti sňahou rodičov o kvalitnejšie vzdelanie. V základnej škole pracujú 10 učiteliek (pedagogický personál) a traja ako nepedagogický personál. Škola má školskú knižnicu spoločnú so všeobecnou knižnicou. Škola má vlastnú klubovú činnosť – Počítače, Jazykové kluby, Tanečné kluby, Športové kluby, eRko (klub Kresťanské spoločenstvo detí a mládeže).

Školské zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **gymnázium** (vyššia vybavenosť), **stredná odborná škola** (vyššia vybavenosť), **stredné odborné učilište** (vyššia vybavenosť), **základná umelecká škola** (vyššia vybavenosť), **jazyková škola** (vyššia vybavenosť), **materská škola pre zdravotne postihnuté deti** (vyššia vybavenosť), **základná škola pre zdravotne postihnuté deti** (vyššia vybavenosť), **stredná odborná škola, učilište pre zdravotne postihnuté deti** (vyššia vybavenosť), **dom mládeže** (vyššia vybavenosť), **univerzita** (špecifická vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy školských zariadení v obci

Obec predpokladá zachovanie školských zariadení aj do budúcnosti najmä v súvislosti s udržením atraktívnosti obce pre mladé rodiny. Je však vzhľadom k počtu detí navštevujúcich školu hovoriť o hranici efektívnosti, a preto je potrebné vytvoriť v mikroregiónie určitú koordináciu viacerých obcí. Vývoj tohto zariadenia je preto obtiažne predpovedať a taktiež je nutné predpokladať, že existencia školy v obci priamo súvisí s jej atraktívnosťou pre prípadnú migráciu. Minimálny štandard zachovania školských zariadení v obci je zachovať materskú škôlku a školu pre I. stupeň. Vzhľadom k veľkosti objektu školy je možné predpokladať aj presun školy do iných – efektívnejších priestorov, najvhodnejšie napr. do obecného domu do PFČasti 103 a prípadný následný predaj areálu školu podnikateľskému subjektu.

3.3.2.2 Cirkev

Súčasný stav a zámer rozvoja cirkevných zariadení v obci

V súčasnej dobe nie je spracovaná žiadna spracovateľovi známa koncepcia rozvoja cirkevných zariadení. V rámci obce je dominantná kresťanská rímsko-katolícka cirkev, iná cirkev má v obci minimálne (až zanedbateľné) zastúpenie.

Kostol rímsko-katolíckeho vierovyznania (základná vybavenosť). V obci sa nachádza jeden kostol sv. Kataríny, v ktorom sa slúžia dve omše v týždni. Poloha kostola v obci je daná historickými a cirkevnými tradíciami.

Rímsko-katolícky farský úrad (základná vybavenosť). V obci sa nenachádza budova farského úradu. Farnosť patrí pod správu farnosti v Zbehoch.

Cirkev vlastní v obci ešte jednu malú nehnuteľnosť, ktorú v budúcnosti plánuje využiť pre klubovú činnosť.

Cirkevné zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **kostol iného vierovyznania** (vyššia vybavenosť), **cirkevný úrad iného vierovyznania** (vyššia vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy cirkevných zariadení v obci

Obec priamo nedefinuje priame potreby rozvoja cirkevných zariadení. Napriek tejto skutočnosti navrhujeme rezervovať novú plochu pre možnú výstavbu nového kostola v polohe navrhovaného návestia v PFČasti 103. Z pohľadu územného plánu resp. definovanej urbanistickej stratégie je to dôležitá stavba a jej poloha bude musieť byť overená urbanistickou štúdiou, najmä poloha prípadnej kostolnej veže vo vzťahu siluete obce. Veľmi vhodné by bolo do spoločnej budovy lokalizovať aj priestory farského úradu a priestory klubových činností.

Jestvujúcu budovu kostola je potrebné chrániť ako národnú kultúrnu pamiatku a využívať najmä pre potreby slávnostných a špeciálnych príležitostí.

3.3.2.3 Zdravotníctvo

Súčasný stav zdravotníctva z pohľadu celoslovenských súvislostí

Veľmi citlivá oblasť zdravotníctva je v súčasnosti v rámci Slovenskej republiky uprostred reformy, ktorá má za cieľ stabilizovať a následne zvýšiť nielen kvalitatívnu úroveň zdravotnej starostlivosti. Princípy a ciele týchto reforiem sú definované Stratégiou zdravotníckej starostlivosti.

Primárna zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná ambulanciami praktických lekárov pre dospelých, pre deti a dorast, stomatólogov a gynekológov. Z tohto pohľadu je primárna zdravotnícka starostlivosť chápaná ako základná vybavenosť. Tieto ambulancie sa umiestňujú často sústredene či už v rámci zdravotných stredísk alebo polikliník, v súčasnosti však už prichádza aj k zriaďovaniu takýchto ambulancií samostatne. Špecializovaná zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná odbornými ambulanciami, ktoré sa výlučne sústreďujú v rámci polikliník alebo ich nahrádzajú nemocnice v rámci svojich ambulancií.

Súčasný stav a zámer rozvoja zdravotníckych zariadení v obci

Ambulancia / Zdravotné stredisko (základná vybavenosť). V obci sa v súčasnosti nachádza jedna ambulancia v budove kultúrneho domu pre deti a dorast s ordinačnými hodinami 4 dni v týždni a jedna ambulancia praktického lekára pre dospelých s ordinačnými hodinami 1 deň v týždni (inak lekár ordinuje v obci Zbehy). Ambulancia stomatóloga a gynekológa sa nachádza v obci Zbehy.

Zdravotnícke zariadenia charakteru základnej, vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **samostatná ambulancia** (základná vybavenosť), **lekáreň** (vyššia vybavenosť), **poliklinika** (vyššia vybavenosť), **nemocnica** (vyššia až špecifická vybavenosť), **liečebný ústav** (špecifická vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra. Lekáreň je k dispozícii v obci Zbehy.

Opatrenia a návrhy zdravotníckych zariadení v obci

V rámci zdravotníctva je vhodné zlepšiť materiálno-technické zabezpečenie, prípadne zabezpečiť priestory v rámci výstavby obecného domu priestory pre stále alebo občasnú ambulanciu. Je možné aj realizovať výstavbu samostatného zdravotného strediska s odporúčaním v PFČasti 103.

3.3.2.4 Kultúra

Súčasný stav kultúry z pohľadu celoslovenských súvislostí

V súčasnej dobe nie je spracovaná žiadna koncepcia rozvoja kultúrnych zariadení či už na úrovni Slovenska ako aj obce Čakajovce. Na území obcí v oblasti

kultúrnych zariadení sa sleduje potreba základného stupňa na pokrytie potreby v rámci jednotlivých obcí alebo ich častí a na vyšší stupeň zabezpečujúci vyššie potreby pre obec alebo skupinu obcí v okresnej pôsobnosti. Základný stupeň kultúrnych zariadení predstavuje kultúrny dom obsahujúci najmä univerzálnu spoločenskú sálu a miestnosti pre rozvoj klubových činností, prípadne miestnosti pre umiestnenie pobočky mestskej knižnice. Sekundárny stupeň kultúrnych zariadení predstavujú rôzne scény, sály, kiná, knižnice.

Súčasný stav a zámer rozvoja kultúrnych zariadení v obci

Obecný kultúrny dom (základná vybavenosť). V obci sa nachádza jedna spoločenská sála – kultúrny dom, ktorá je schopná zabezpečovať väčšinu slávnostných a kultúrnych akcií v obci. Jej kapacita je približne 150 ľudí, čo možno hodnotiť ako primerané – obec nepociťuje momentálne potrebu jej rozširovania.

Všeobecná knižnica (základná vybavenosť). V obci sa nachádza knižnica v budove školy s knižničným fondom do 3000 zväzkov, čo možno charakterizovať ako priemernú až podpriemernú úroveň – vzhľadom k súčasnému stavu však je možné pozitívne hodnotiť vôbec fakt, že sa táto inštitúcia v obci zachovala.

Samostatná klubovňa (základná, vyššia vybavenosť). V obci je pomerne bohatá spolková činnosť, ktorá využíva budovu pôvodnú budovu jednoty (predajňa). Nachádzajú sa tu: klub Jednota dôchodcov (50 členov), folklórny súbor Matičiari (39 členov) a miestny odbor Matice slovenskej.

V obci rozvíjajú činnosť organizácie OZ Deti Vetra (76 členov), Zväz poľovníkov (10 členov).

Kynologický a futbalový klub 54 členov) rozvíjajú svoju činnosť v rámci vlastných areálov. Poľovníci sa stretávajú v budove bývalého kaštieľa.

Kultúrne zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **kino** (vyššia vybavenosť), **letné kino** (vyššia vybavenosť), **mestský kultúrny dom** (vyššia vybavenosť), **múzeum** (špecifická vybavenosť), **vedecká knižnica** (špecifická vybavenosť), **divadelná hudobná scéna** (špecifická vybavenosť), **divadelná činoherná a malá scéna** (špecifická vybavenosť), **bábková scéna** (špecifická vybavenosť), **koncertná sála** (špecifická vybavenosť), **hvezdáreň** (špecifická vybavenosť), **planetárium** (špecifická vybavenosť), **galéria** (vyššia vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy kultúrnych zariadení v obci

Pre potreby kultúrneho života v obci je budova kultúrneho domu vhodná, je však potrebná jeho adaptácia na širšie využitie objektu a jeho celkové materiálno-technické ale aj stavebno-technické zlepšenie. V prípade výstavby obecného domu v rámci, ktorého by bola integrovaná aj spoločenská sála je možné pre existujúcu budovu kultúrneho domu nájsť aj iné využitie.

3.3.2.5 Šport, rekreačný šport

Súčasný stav športu z pohľadu celoslovenských súvislostí

V súčasnej dobe nie je spracovaná žiadna koncepcia rozvoja športových a rekreačných zariadení. Základná vybavenosť je tvorená najmä telocvičňou a ihriskom, vyšší stupeň predstavujú plaváreň, kúpalisko, zimný štadión, športová hala a špecifická až regionálne golf.

Súčasný stav a zámer rozvoja športových zariadení v obci

Telocvičňa (základná vybavenosť). V obci sa nenachádza v súčasnosti žiadna telocvičňa, ani telocvičňa pri škole. V škole sa nachádza malá gymnastická telocvičňa prerobená z učebne. V zimnom období preto chýbajú možnosti telesnej aktivity pre obyvateľov obce v krytých priestoroch pre športy letného typu.

Univerzálne ihrisko (základná vybavenosť). V areáli školy je aj pre verejnosť prístupné jedno spevnené ihrisko s umelým trávnatým povrchom.

Ihrisko a plochy pre konkrétny šport (základná vybavenosť). V obci sa nachádza jedno trávnaté ihrisko, ktoré je prístupné pre možné aktivity celej obci len veľmi obmedzene. Dominantne sa toto ihrisko využíva pre potreby miestneho futbalového klubu TJ Čakajovce. V areáli školy sa nachádza nedávno dokončené multifunkčné ihrisko s umelým trávnatým povrchom a osvetlením. Okrem toho sa v areáli nachádza jedno betónové ihrisko už nevyužívané a zdevastované.

Kynologické cvičisko (základná / vyššia vybavenosť). V obci sa nachádza jedna takáto plocha slúžiaca pre miestne združenie proti futbalovému ihrisku.

Športové zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **športový štadión** (vyššia vybavenosť), **športová hala** (vyššia vybavenosť), **krytá plaváreň, kúpalisko – otvorená plaváreň** (vyššia vybavenosť), **zimný štadión** (vyššia vybavenosť), **jazdiareň** (vyššia vybavenosť), **športové letisko** (špecifická vybavenosť), **lodenica** (špecifická vybavenosť), **golfové ihrisko, mini-golf** (špecifická vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy športových zariadení v obci

V prvom rade je potrebné kvalitatívne zlepšiť a rozvíjať futbalový štadión. Rozvoj treba smerovať do zlepšenia športových zariadení s možnosťou využívania pre verejnosť ale je potrebné najmä zlepšiť prístup do samotného areálu. Bude potrebné vybudovať plochu pred vstupom do štadiónu, parkovisko pre osobné automobily a jeden autobus.

Súčasne je však potrebné podporovať bežné športové aktivity obyvateľov obce, podporovaním a zachovaním univerzálneho ihriska, vybudovaním telocvične pre možnosti rozvíjania športových aktivít aj v zimnom období (prípadne rekonštrukciou kultúro-spoločenskej sály umožniť jej využívanie aj na vybrané športové účely). V rámci plôch parčíkov (najmä parku Na hliniskách, Nového parku a parku Pri železnici) budovať malé športovo-rekreačné plochy pre deti a mládež.

3.3.2.6 Sociálna starostlivosť

Súčasný stav a zámer rozvoja sociálnej vybavenosti v obci

O poskytovanie sociálnej starostlivosti momentálne nie je v obci záujem. Vzhľadom na tendenciu starnutia obyvateľstva do budúcnosti potrebné stanoviť možnosti a formy starostlivosti o starých občanov, resp. obyvateľov v sociálnej núdzi. V určitých špecifickovaných prípadoch poskytuje úľavu na dani.

Súčasný stav a charakteristika sociálnych zariadení v obci

Zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **Domov dôchodcov, Penzión pre dôchodcov, Dom sociálnych služieb** (vyššia vybavenosť), **Stredisko (dom) opatrovateľskej služby** (vyššia vybavenosť), **Azylové centrum pre bezdomovcov, útulok** (vyššia vybavenosť), **Sociálne byty** (vyššia vybavenosť), **Stacionár (domov) pre osamelých rodičov s deťmi** (vyššia vybavenosť), **Detský domov** (vyššia vybavenosť), **Ústav (domov) sociálnej starostlivosti pre deti a mládež** (vyššia vybavenosť), **Klub dôchodcov, klub zdravotne postihnutých** (vyššia vybavenosť), **Krizové stredisko** (špecifická vybavenosť), **Resociaľizačné stredisko** (špecifická vybavenosť), **Chránené**

bývanie pre mládež (špecifická vybavenosť), **Hospic** (špecifická vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy sociálnych zariadení v obci

Obec neuvažuje, že v oblasti sociálnych zariadení bude potrebné rezervovať plochy pre výstavbu. Je skôr potrebné uvažovať s umiestnením niektorých doplnkových služieb v rámci obecného domu (napr. klub dôchodcov a pod.)

3.3.2.7 Obchod a služby

Súčasný stav a zámer rozvoja obchodných zariadení a služieb

V súčasnej dobe je obchodná sieť plne organizovaná do súkromného sektoru riadená výlučne trhovými podmienkami a regulovaná štátom prostredníctvom legislatívy. Nemožno preto hovoriť o univerzálnej koncepcii v tomto druhu vybavenosti, túto si vytvárajú jednotlivé spoločnosti resp. fyzické osoby podľa vlastnej stratégie. Základnú vybavenosť tvorí prevažne potravinový obchod doplnšaný drogistickým alebo aj priemyselným tovarom, vyššiu vybavenosť tvoria špecializované maloobchodné jednotky a veľkoobchodné prevádzky.

Predajňa základných potravín a zmiešaného tovaru (základná vybavenosť). V obci Čakajovce sa nachádzajú tri maloobchodné jednotky. Jedná sa najmä o potravinové obchody, ktoré sú doplnšané doplnkovým rozličným tovarom a jedna maloobchodná jednotka je zameraná výlučne na rozličný a textilný tovar

Prevádzka stravovacích služieb základného štandardu (základná vybavenosť). V obci sa nachádzajú dve takéto prevádzky:

- pohostinstvo Majo (klasická „krčma“ bez podávania stravy)
- reštaurácia Gastro (poskytuje aj reštauračné služby s podávaním obedného menu)

Poštový operátor (základná vybavenosť). V obci sa nenachádza pošta, obec patrí pod obec Jelšovce. Organizačná štruktúra poštového operátora bola v minulosti pevnejšie viazaná na územnosprávne členenie, tento princíp sa v súčasnosti opúšťa a prikláňa sa k organizačnej štruktúre, ktorá vychádza z princípu technológie poštovej prepravnej siete s cieľom transformácie na vyššiu efektívnosť a na zákaznícku orientáciu podniku v konkurenčnom prostredí. Spracovateľovi nie sú v súčasnosti známe konkrétne zábery poštového operátora v tomto regióne. Z pohľadu rozvoja poštový operátor (Slovenská pošta) nepredpokladá zriadenie poštového úradu v obci.

Prevádzka nevýrobných služieb základného charakteru (základná vybavenosť). V obci sa nachádzajú dve takéto prevádzky:

- kvetinárstvo pri miestnom cintoríne;
- krajčírka dielňa (v časti Čakajovce-Zbehy).

Prevádzka obchodu a nevýrobných služieb špecifického charakteru (špecifická vybavenosť). Nachádza sa tu dve takéto prevádzky:

- predajňa stavebnín a záhrada Incodec, nachádza sa v areáli v PFČasti 105A
- kamenárstvo, nachádza sa pri miestnom cintoríne;
- kováčstvo, nachádza sa v rodinnom dome v PFČasti 102, v súčasnosti je už postavená nová samostatná dielňa v PFČasti 104;
- autoklampiarstvo, nachádza sa v PFČasti 117.

Prevádzka pohrebiska (základná vybavenosť). V obci sa nachádza plocha miestneho cintorína, ktorý sa nachádza uprostred obce. V areáli sa nachádza budova domu smútku.

Obchodné zariadenia a zariadenia služieb charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti: **prevádzka stravovacích služieb vyššieho štandardu** (vyššia vybavenosť), **predajňa a plochy charakteru tržnice, trhovisko** (vyššia vybavenosť), **predajňa špecifického sortimentu** (vyššia vybavenosť), **obchodné domy a komplexy** (vyššia vybavenosť), **prevádzky ubytovacích zariadení** (vyššia alebo špecifická vybavenosť), **prevádzka finančných služieb** (vyššia vybavenosť), **prevádzka nevýrobných služieb vyššieho charakteru** (vyššia vybavenosť) sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy zariadení obchodu a služieb v obci

Základné maloobchodné prevádzky (predajňa základných potravín), prevádzky stravovacích služieb základného štandardu (pohostinstvo, reštaurácia) a prevádzky nevýrobných služieb základného charakteru sú plne organizované trhovými podmienkami, v rámci územného plánu sa preto zameriavame najmä na regulovanie ich umiestnenia. Takéto prevádzky by mali vzniknúť výlučne v PFČasti 103, 104 a 106). V týchto častiach sa ale veľa priestorových rezerv nenachádza, čiže buď takéto prevádzky vzniknú v rámci prestavby existujúcich rodinných domov alebo na ploche rezervovanej napr. aj pre takúto vybavenosť v PFČasti 106 pri križovatke s cestou do Šurianok. S jestvujúcich prevádzok sú vhodne riešené len potraviny Coop Jednota a reštaurácia Gastro v PFČasti 103.

Prevádzky obchodu a nevýrobných služieb špecifického charakteru by sa mali riadiť prakticky zhodnými podmienkami na umiestnenie ako výrobné prevádzky, teda ich umiestnenie by sa malo nachádzať v rámci PFČastí 105A a 105C.

Špecifickou službou je prevádzka pohrebiska. Nový návrh riešenia prevádzky pohrebiska lokalizuje miesto pochovania mimo súčasný intravilán obce, avšak v priamej dopravnej väzbe na obec. Nutnosť zachovania etického (ochranného) pásma cintorína posúva lokalitu severne od obytnej zástavby sídla, za železničnú trať. Dopravný dosah lokality z obce je po Šuriankej ceste. Nový návrh usporiadania cintorína počíta s umiestnením parkovacích plôch v kontaktnej zóne od cesty. Oplotený areál bude rozdelený do 4 častí s postupným pochovaním. Jednotlivé časti budú prístupné systémom vnútroareálových komunikácií v tvare kríža, kde v centrálnej polohe môže byť umiestnená kaplnka, dom smútku, prípadne prístrešok pre obrady. Cintorín bude separovaný stredne vysokou zeleňou od okolia. V areáli predpokladáme výsadbu typologicky vhodných drevín. Kapacita cintorína je cca 450 -500 hrobových miest v štruktúre: detské hroby, jednohroby, dvojhroby, urnový háj a hrobky. Vytipovaná lokalita je z geologického hľadiska vhodná na navrhovaný účel. Kapacita parkoviska je cca 50- 60 áut, plocha cintorínu je 64,3 á, pri tlecej dobe 40 rokov by mal kapacitne vystačiť na obdobie 60-100 rokov (pri zohľadnení navrhovaného zvýšenia počtu obyvateľov).

3.3.3 SPRÁVNE ZARIADENIA

Súčasný stav a zámer rozvoja zariadení samosprávy a štátnej správy

Samospráva obce zastáva svoj úrad v obecnom úrade. Pozostáva zo starostu obce a 9 poslancov. Súčasný rozpočet obce sa pohybuje na hranici 12,0 mil. Sk.

Obecný úrad (základná vybavenosť). Samospráva obce zastáva svoj úrad v obecnom úrade. Pozostáva zo starostu obce a 9 poslancov. Súčasný rozpočet obce sa pohybuje na hranici 12,0 mil. Sk, pričom hlavný zdroj príjmov sú podiely daní právnických a fyzických osôb, cestná daň a daň z nehnuteľností, najväčšie

výdaje predstavuje škola, škôlka, verejné osvetlenie, odvoz komunálneho odpadu a sporenie na budúce výdaje.

Matričný úrad (základná vybavenosť). V obci sa nenachádza, je zriadený spoločný matričný úrad pre viaceré obce, ktorý sídli v obci Zbehy.

Stavebný úrad (základná vybavenosť). V obci sa nenachádza, je zriadený spoločný stavebný úrad Nitrianske Hrnčiarovce pre viaceré obce, ktorý sídli v meste Nitra.

Samosprávne zariadenia a zariadenia štátnej správy charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné najmä v meste Nitra.

Opatrenia a návrhy zariadení samosprávy v obci

Obecný úrad ako najdôležitejšia obecná inštitúcia musí túto skutočnosť reprezentovať funkčnou obsažnosťou (oficiálne povinnosti vyplývajúce z titulu úradu ako aj neoficiálne povinnosti vytvárajúce súdržnosť komunity obce v oblasti kultúrno-spoločenských aktivít), ako aj svojím výsostným priestorovým pôsobením v rámci ústredného návestia obce. Navrhujeme preto, aby výstavbou tzv. obecného domu sa riešili univerzálne viaceré potreby obce: obecný úrad, zdravotné stredisko, kultúrno-spoločenská sála, klubové priestory, zariadenia sociálnej starostlivosti ale aj materská škola alebo škola pre I. stupeň vrátane zázemia. Vonkajším symbolom obecnej samosprávy by mohla byť aj výstavba urbanistickej dominanty (napr. hodinová veža orientovaná do priestoru návestia).

3.3.4 HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Obec Čakajovce vzhľadom k povahe rurálneho prostredia má najmä poľnohospodársky charakter, ktorý prezentujú najmä rozsiahle plochy poľnohospodársky obrábanej pôdy mimo zastavaného územia obce. V obci má však svoje zastúpenie priemyselná výroba.

3.3.4.1 Priemyselná výroba a stavebníctvo, skladové hospodárstvo

Súčasný stav priemyselnej výroby a zariadení priemyselnej výroby v obci

Priemyselný podnik extenzívneho charakteru.

V obci sa nachádzajú tri prevádzky, ktoré je možné zaradiť medzi priemyselnú výrobu:

- Pekáreň Bojda, ktorá sa zaoberá výrobou pekárenských výrobou, sídli v PFČasti 112. Údaje o počte zamestnaných nie sú známe;
- Krajčírka dielňa BAMA, ktorá sa zaoberá najmä šitím pracovného oblečenia. Dielňa sídli v budove bývalého kaštieľa v PFČasti 104. Údaje o počte zamestnaných nie sú známe;
- stolárstvo MIKO, nachádza sa v budove Jednoty v PFČasti 103. Údaje o počte zamestnaných nie sú známe;

Prvé dve prevádzky sa nachádzajú prakticky integrované v obytnej zóne, čo možno označiť za pomerne veľký problém aj napriek skutočnosti, že sa jedná o malé výrobné prevádzky bez nutnosti veľkého dopravného a technického zázemia. Tretia prevádzka sa nachádza v centre obce, čo prináša obdobné problémy.

V súčasnosti je už pred spustením priemyselnej areál – výroba okien v PFČasti 105 a vo výstavbe je kováčska dielňa v PFČasti 104.

Priemyselný podnik intenzívneho charakteru.

V obci sa nachádza jedna takéto prevádzka:

- výroba okien a dverí Incodec, ktorá sa nachádza v areáli v PFČasti 105A;

Opatrenia a návrhy v oblasti priemyselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva

Návrh územného plánu v zásade vyčleňuje nové ucelené plochy pre umiestňovanie takýchto prevádzok a areálov v PFČasti 105 A, 105 C resp. aj na časti areálu poľnohospodárskej farmy v PFČasti 105A. Tieto plochy sú vyčlenené tak, aby sa nachádzali mimo obytnej zóny s dobrým prístupom na dopravné napojenie.

3.3.4.2 Ťažba nerastných surovín

V obci sa nenachádza.

3.3.4.3 Poľnohospodárska výroba

Súčasný stav a charakteristika poľnohospodárskej výroby v rámci celoslovenských súvislostí

Rozhodujúcim strategickým rámcom agrárnej a potravinovej politiky SR je európsky model multifunkčného poľnohospodárstva. Národným záujmom SR je udržanie produkčne výkonného poľnohospodárstva, zabezpečujúce celoplošné obhospodarovanie pôdneho bohatstva krajiny. K tomu je potrebná poľnohospodárska a potravinárska politika zameraná na zmiernenie nevýhod, ktoré vyplývajú z osobitostí poľnohospodárskej výroby voči ostatným odvetviám, ako aj z nevýhod daných menej priaznivými podmienkami pre výrobu v konkurencii s výrobcami z iných krajín.

V štruktúre ekonomických odvetví sa poľnohospodárstvo svojím tempom znižovania zamestnanosti stále drží na prvom mieste. V ďalšom období bude pokles zamestnanosti v poľnohospodárstve pokračovať, avšak miernejším tempom ako v období rokov 1990 – 98. V rámci priority Plánu rozvoja vidieka budú podporované projekty na vytvorenie nových zdrojov príjmov a pracovných miest rozvojom doplnkových výrob, služieb cestovného ruchu a služieb miestnym obyvateľom. Zamestnanosť by mali podporiť aj ďalšie opatrenia zamerané na využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj ekologického poľnohospodárstva, obnovu meliorácií atď.

Súčasný stav a charakteristika poľnohospodárskej výroby a zariadení poľnohospodárskej výroby v obci

Poľnohospodárska výroba intenzívneho charakteru (farma a pod.).

V obci sa nachádza jedno poľnohospodárske družstvo s názvom PD Čakajovce a Dražovce, ktoré zamestnáva cca. 10 zamestnancov z obce. Hlavnou náplňou je rastlinná výroba. V živočíšnej výrobe bol chov ošipaných uzavretý a predpokladá sa uzavretie aj chovu hovädzieho dobytká.

V rámci prieskumov a rozborov bolo na území katastra obce identifikovaných cca. 449,8ha ornej pôdy, ktoré obhospodaruje táto farma. V rámci štatistiky sa uvádza údaj 442,9ha ornej pôdy.

Pre potreby poľnohospodárskej výroby je na pozemkoch na juhovýchodnom okraji katastra vybudované odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom.

Poľnohospodárska výroba extenzívneho charakteru (súkromne hospodáriaci roľníci / pestovatelia / vinohradníci / chovatelia a pod.)

V obci sa takéto prevádzky nenachádzajú.
Západne od areálu družstva sa nachádza ovocný sad, ktorý je v súčasnosti spustený – nevyužívaný.

Pri jednotlivých nehnuteľnostiach sa nachádzajú aj úžitkové záhrady, ktoré slúžia v prevažujúcej miere pre potreby majiteľov. Vo všeobecnosti je však trend so znižovaním výmer pre úžitkové záhrady.

Opatrenia a návrhy v oblasti poľnohospodárskej výroby

Na úrovni intenzívnej poľnohospodárskej výroby nepredpokladáme plošné rozširovanie areálu existujúcej poľnohospodárskej farmy. V rámci areálu prípadné umiestňovanie živočíšnej výroby je nutné riešiť tak aby ochranné pásmo možného znečistenia bolo minimalizované využitím moderných technických riešení – jeho maximálna hodnota by mala byť 50m.

Plochy ornej pôdy sú v návrhu znížené na plochu 391,1ha. Nejedná sa o okamžité zníženie ale o postupné znižovanie v horizonte 15 a viac rokov pričom až 24,1ha je v prospech krajinej vegetácie za účelom zvýšenia ekostability územia a prinavrátením niektorých krajinných hodnôt do územia, ktoré boli zničené v posledných 50-tich rokoch.

V rámci poľnohospodárskej výroby extenzívneho charakteru, v obytnej zóne nebude možné zriaďovať prevádzky poľnohospodárskej výroby obzvlášť živočíšnej. Podmienky pre individuálnu potrebu budú stanovené osobitným nariadením obce.

Ochranné pásma zariadení poľnohospodárskej výroby

Ochranné pásmo možného znečistenia.

Tieto ochranné pásma sa stanovujú na základe posúdenia stavu a podmienok charakteru jednotlivých poľnohospodárskych prevádzok, podľa toho sa potom aj stanovuje konkrétna hodnota ochranného pásma v rámci, ktorého sa potom nesmie nachádzať bytová výstavba.

Pre areál poľnohospodárskej farmy je stanovené ochranné pásmo, z charakteru prevádzky vyplýva ochranné pásmo od obvodu areálu 100m.

3.3.4.4 Lesné hospodárstvo

V obci sa nenachádza žiadny lesný porast evidovaný v LPF.

3.3.4.5 Poľovníctvo

Riešené územie spadá do poľovnej oblasti pre malú zver č. VII.- PO Horná Nitra, poľovnú zver predstavuje najmä zajac, bažant, jarabica a srnčia zver. V obci sídli Poľovnícke združenie Čakajovce.

3.3.5 REKREÁCIA, REKREAČNÝ ŠPORT A CESTOVNÝ RUCH

Súčasný stav a charakteristika rekreácie a cestovného ruchu v rámci celoslovenských súvislostí a širšieho okolia obce

Cestovný ruch sa v dvadsiatom storočí stal významným spoločenským a ekonomickým fenoménom. V roku 1999 sa podieľal na tvorbe HDP vo svete takmer 13%, v štátoch EÚ 14%. Koncom 20. storočia cestovný ruch vo svete vytvára 11% pracovných miest, vo vyspelých krajinách s rozvinutým cestovným ruchom až 15%. Objemom tržieb sa cestovný ruch zaraďuje na tretie miesto medzi hospodárskymi odvetvami hneď po obchode s ropou a automobilovom priemysle.

Potenciál CR je premenlivá a zložitá veličina, s viacerými druhmi aktivít:

- potenciál viazaný na prírodné - pôvodné prostredie (pešia turistika, vodné športy, lyžiarska turistika);
- potenciál viazaný na vytvorené prostredie – objekty stavebnej a investičnej činnosti (kultúrohistorické pamiatky, objekty a zariadenia poskytujúce služby CR);
- potenciál viazaný na organizačné predpoklady a trvalé činnosti (účasť na konferenciách, kongresoch, veľtrhoch, výstavách, kultúrnych a športových podujatiach).

Základná regionalizácia Slovenska pre potreby CR je založená na kritériách ako sú vnútorné väzby, homogenita turistickej ponuky a identifikácia miestnych (regionálnych) subjektov s taktó vymedzenými regiónmi, pričom bol vymedzený počet 21 regiónov.

Súčasný stav rekreácie a cestovného ruchu a zariadení v rámci obce

Obec Čakajovce nevlastní významné kultúrne alebo prírodné pamiatky, rekreačné zóny, čo odráža aj skutočnosť, že rozvoj cestovného ruchu a rekreácie je prakticky zanedbateľný. Nie ani možné vzhľadom jestvujúce prírodné a urbanistické pomery, že sa z niektorých druhov rekreácie alebo turizmu mohol výraznejšie rozvíjať.

Jediný významný potenciál tvorí rieka Nitra, ale vzhľadom na jej súčasné podmienky – znečistenie a chýbajúca infraštruktúra je táto skutočnosť taktiež úplne zanedbateľná.

Druhým významným potenciálom sa môže stať tzv. vidiecky turizmus resp. jeho forma agroturistika. Avšak obdobne aj pre túto formu rekreácie chýbajú pre obec nielen krajinné podmienky ale predovšetkým vybudovaná infraštruktúra a služby.

Záhradná chata, záhrada (individuálna rekreácia). V obci sa nenachádza.

Chalupa (individuálna rekreácia). V obci sa nenachádza.

Rekreačné a športovo-rekreačné areály charakteru vyššej alebo špecifickej rekreácie: **športovo-rekreačné areály stredného a väčšieho charakteru** (vyššia až špecifická rekreácia), **kúpeľný areál** (špecifická rekreácia) sú dostupné podľa druhu rekreácie v rámci územia kraja až územia celého Slovenska.

Opatrenia a návrhy v oblasti rekreácie a cestovného ruchu

Obec nemá výrazný potenciál na významný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. Ako jediný určitý potenciál je vo väzbe na tok rieky Nitra a jeho využitie najmä cyklistické trasy, prípadne na vodné športy. Toto využitie je skôr viazané na regionálny charakter. V obmedzenej miere môžu byť niektoré rodinné domy využívané ako chalupy / záhradné domy, z pohľadu obce nie je táto skutočnosť významná.

3.3.6 OBRANA ŠTÁTU, POŽIARNA OCHRANA, OCHRANA PRED POVODŇAMI

3.3.6.1 Obrana štátu

V rámci katastra obce Čakajovce sa priamo nenachádzajú žiadne objekty, zariadenia alebo inžinierske siete slúžiacie pre potreby obrany štátu a ani sem nezasahujú žiadne ochranné pásma takýchto objektov alebo zariadení.

3.3.6.2 Civilná obrana

Zásady, potreby a požiadavky civilnej obrany sú legislatívne špecifikované v zákone (lit. 47, lit. 59). Z uvedených legislatívnych podkladov, nevyplývajú priamo požiadavky na riešenie vymedzených problematik na úrovni územného plánu obce. Podstatný rozsah požiadaviek sledujúcich aj zásady a potreby civilnej obrany je určený jednotlivými rezertno-odvetvovými zložkami (napr. VaK, Spoje, ZSE,...). Územie obce nespadá do ochranného pásma jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice (30 km), alebo do ochranného pásma Mochoviec (20 km).

Osobitné požiadavky vyplývajúce z hľadiska potrieb civilnej ochrany budú formulované na podklade konzultácie s útvaram civilnej obrany pri Obvodnom úrade v Nitre a vyplývajú z poznania pomerov, podmienok a potrieb územia obce.

Požiadavky na rešpektovanie potrieb z hľadiska civilnej obrany na území obce Čakajovce:

- samostatné doložky CO vypracovať v stupni územných plánov (a projektov) zón;
- ukrytie obyvateľstva riešiť a zabezpečovať v dvojúčelových zariadeniach s mierovým používaním a s havarijným resp. vojnovým využitím
- hlavné rozvody a rády technických sietí riešiť zaokruhovaním (vzájomným prepojením) pre možnosť privádzania energií a médií k objektom z viacerých smerov
- šírkové parametre hlavnej komunikácie riešiť v parametroch s rezervou pre prípad evakuácie obyvateľstva z územia mesta (nevyužívať limit minimálneho parametra komunikácie v prepočítaní na súčasnú dopravnú záťaž)
- formu zástavby neorganizovať do tesne uzavretých blokov, mať na zreteli hľadisko optimálneho prístupu pri záchranných prácach pri závaloch (možnosť využitia mechanizmov)
- výrobné objekty a areály s prevádzkou nebezpečnou a rizikovou umiestňovať na okraji zastavaného územia (nie v obytnom a pri obytnom území) prevádzky oddeliť izolačným pásmom s prirodzenou zábranou (zeleň, val, voľný priestor a pod.)
- plánovať a zabezpečiť systém prostriedkov varovania a vyznenia obyvateľstva s možnosťou lokálneho i centrálného ovládania na princípe najmodernejšej technológie automatického diaľkového ovládania prvkov systému.

3.3.6.3 Požiarna ochrana

Súčasný stav

V obci nie je organizovaný dobrovoľný zbor hasičov. Základná hasičská technika je umiestnená v súkromných priestoroch u požiarného technika.

Opatrenia a návrhy

Z hľadiska riešenia základných zásad požiarnej ochrany nehnuteľného a hnuťelného majetku ako ochrany osôb je nutné dodržiavať príslušné legislatívne ustanovenia a to najmä:

- každý stavebný objekt (objekty) resp. parcely na ktorých tieto objekty stoja musia byť prístupné z verejných priestorov;
- pri realizácii jednotlivých stavebných objektov musia byť dodržané odstupové vzdialenosti objektov, prípadne musia byť riešené protipožiarne opatrenia.
- podieľať sa v rozsahu svojej pôsobnosti na vytváraní podmienok na plnenie úloh ochrany pred požiarom u právnických osôb, ktoré zriadila,
- zriaďiť obecný hasičský zbor na zdolávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach; udržiavať jeho akcieschopnosť a zabezpečovať jeho materiálno-technické vybavenie,
- zabezpečovať odbornú prípravu obecného hasičského zboru,
- vypracovať a viesť dokumentáciu ochrany pred požiarom obce,
- zabezpečiť výstavbu a údržbu hasičskej stanice alebo hasičskej zbrojnice, zabezpečiť zdroje vody na hasenie požiarov a udržiavať ich v použiteľnom stave, zriaďiť ohlasovňu požiarov a ďalšie miesta, odkiaľ možno ohlásiť požiar,
- označovať a trvalo udržiavať voľné nástupné plochy a príjazdové cesty, ktoré sú súčasťou zásahových ciest, na vykonanie hasiaceho zásahu hasičských jednotiek,
- plniť úlohy právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby ustanovené týmto zákonom vo vzťahu k vlastnému majetku,
- vykonávať preventívno-výchovnú činnosť.

3.3.6.4 Ochrana pred povodňami

Ochrana pred plošnými záplavami

V obci je zrealizovaná ochrana pred povodňami na 100-ročnú vodu, ochranné hrádze sú vybudované na ochranu pred povodňami do prietoku Q₁₀₀).

Ochrana pred dažďovými privalovými vodami

V niektorých obdobiach so zvýšenou zrážkovosťou je obec atakovaná nadmerným množstvom dažďovej vody, ktorá prichádza z vyššie položených oblastí. Akúsi prirodzenú ochranu pred týmito vodami tvorí úsek železničnej trate č. 140-4, ktorá v úseku pri zastavanom území obce vytvára pomerne hlbokú priekopu čím zamedzuje zaplaveniu obce povrchovými vodami.

4 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Oddiel Návrh záväznej časti je záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie ÚPNO Čakajovce. Je rozčlenený na deväť základných kapitol, ktoré súhrnne tvoria záväzné regulatívy územného rozvoja obce:

- záväzné regulatívy pre stratégiu rozvoja obce;
- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch;
- zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia, výroby a pod. (socio-ekonomickej štruktúry);
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia;
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability;
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie;
- vymedzenie zastavaného územia obce;
- požiadavky na územné plány zóny;
- plochy na verejno-prospešné stavby, zoznam verejno-prospešných stavieb.

Neoddeliteľnou súčasťou tohto oddielu je výkres č. 4 Komplexný návrh (v mierkach 1:10000 a 1:5000), v rámci ktorého sú vyznačené všetky záväzné regulatívy popísané v texte a Metodická príloha, ktorá obsahuje vysvetlenie všetkých pojmov používaných a uvádzaných v záväznej časti).

- 1) Závazná časť UPNO Čakajovce je tvorená:
 - textovou časťou (obsahuje kapitoly: záväzné regulatívy pre stratégiu rozvoja obce; zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch; zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia, výroby a pod. (socio-ekonomicko-ekonomicko-štruktúry); zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia; zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability; zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie; vymedzenie zastavaného územia obce; požiadavky na územné plány zóny; plochy na verejno-prospešné stavby, zoznam verejno-prospešných stavieb),
 - výkresovou časťou (obsahuje výkresy: Komplexný návrh a Komplexný návrh – detail, v rámci ktorých sú vyznačené všetky záväzné regulatívy uvádzané v textovej časti);
 - metodickou prílohou (obsahuje vysvetlenie všetkých pojmov používaných a uvádzaných v záväznej časti).

4.1 ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY PRE STRATÉGIU ROZVOJA OBCE

4.1.1 ZÁKLADNÁ STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

- 2) Budúci urbanistický rozvoj obce Čakajovce je založený na definovaní nového centra obce ako najdôležitejšieho priestoru obce. Za myslený stred jadra obce budeme považovať Návstie (slovo vytvorené obdobným spôsobom ako Námestie - a predstavuje obdobný priestor ako námestie len sa nachádza v obci). Čakajovské návstie sa bude nachádzať v juhovýchodnom priestore okolo železničnej zastávky a bude nielen urbanistickým ale aj socio-ekonomickým reprezentantom obce. Tento priestor bude však nutné budovať prakticky na zelenej lúke a bude potrebné budovať všetky obecné atribúty (obecný úrad, kostol a zhromažďovací priestor). „Ostatná“ navrhovaná urbanistická štruktúra tvorí dopovedanie naznačených rozvojových tendencií v akomsi symetrickom nabalení zástavby a verejných priestorov okolo návstia so snahou vytvoriť kompaktnú ucelenú štruktúru pričom hospodárske aktivity (extenzívna výroba a poľnohospodárstvo) je umiestňované na východný okraj obce.
- 3) Z pohľadu budúceho formovania prírodných prvkov bude potrebné prakticky bezlesnatý kataster, ktorý je výrazne poľnohospodársky využívaný, „ekologicky zjemniť“ rôznymi líniami prírodných bariér.
- 4) Vízia v socio-ekonomickej oblasti je zameraná predovšetkým na rozvoj kvalitného bývania a na primeranú možnosť rozvoja poľnohospodárskej a priemyselnej výroby (hospodárskej základne), ktorá by priniesla do obce pracovné príležitosti. Obidve tieto aktivity budú výrazným spôsobom vplývať najmä na urbanistický rozvoj obce a stanú sa jeho určujúcim faktorom.

4.1.2 PRÍRODNÁ STRATÉGIA OBCE

- 5) Formovať prírodnú štruktúru obce v zmysle územného systému ekologickej stability a kritérií špecifikovaných v rámci územného plánu pomocou nasledovných prvkov:
 - prírodné celky;
 - biocentrá;
 - biokoridory
- 6) Formovať a podporovať PFCelky prírodného typu, ktoré tvoria základné usporiadanie obce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:
 - prírodné celky regionálneho charakteru (PFCelok Nitrianska niva a Bojnianska pahorkatina);
 - prírodné celky miestneho typu (PFCelok Nitrianska pahorkatina).
- 7) Formovať a podporovať biocentrá a biokoridory usporiadané do hierarchickej štruktúry podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:
 - regionálny biokoridor Rieka Nitra,
 - miestny biokoridor Dobrotka,
 - miestny biokoridor Nitra – Dobrotka východ,
 - miestny biokoridor Nitra – Dobrotka juh
 - regionálny biokoridor Perkovský potok
 - miestne biocentrum Pri Perkovskom potoku,
 - miestny biokoridor Bojniansky biokoridor

4.1.3 URBANISTICKÁ STRATÉGIA OBCE

- 8) Formovať urbanistickú štruktúru obce pomocou koncepčných prvkov:
 - urbanistické celky;
 - urbanistické centrá;
 - urbanistické osi;
 - urbanistické dominanty
 - urbanistická periféria.
- 9) Formovať a podporovať PFCelky urbanistického typu, ktoré tvoria základné usporiadanie obce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:
 - miestny PFCelok urbanistického typu Čakajovce;
- 10) Formovať a podporovať miestne urbanistické centrum Čakajovce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh.
- 11) Formovať a podporovať urbanistické osi usporiadané do hierarchickej štruktúry podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:
 - regionálna urbanistická os Ponitrianska os;
 - miestna urbanistická os Čakajovská os,
 - miestna urbanistická os Šurianska os
- 12) Formovať a podporovať miestne urbanistické dominanty podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:
 - jestvujúcu dominantu kostola;
 - podporovať vznik novej dominanty v navrhovanom centrálnom priestore obce (návstie) v blízkosti novonavrhovaného obecného úradu.

4.2 ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA; URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH ALEBO VYLUCUJÚCICH PODMIENOK NA VYUŽITIE JEDNOTLIVÝCH PLÔCH

4.2.1 PLOCHY URČENÉ PRE ZÁSTAVBU

13) Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie jestvujúcej a novej stavebnej štruktúry formovať a regulovať výlučne na plochách určených pre zástavbu vymedzených vo výkrese Komplexný návrh.

14) PFCelok Čakajovce, PFČasť 103:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara, stavebná čiara, hĺbka priestoru pre zástavbu sa musia stanoviť podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie.
- Špecifické postavenie v tejto časti majú:
 - budova navrhovaného kostola
 - budova navrhovaného obecného úradu,
 - budova železničnej stanice / zastávky,
 pre ktoré sa určujú osobitné podmienky pre vymedzenie zástavby podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie.
- Priestorové využitie: kompaktná uličná zástavba v podlažnosti do 2NP, prípustná je aj voľná uličná zástavba v podlažnosti do 2NP a soliterna zástavba do 2NP. Zastavanosťou max. 80% a ozelenenie min. 5%. V bližšie nespresenej polohe je možné realizovať urbanistickú výškovú dominantu vo väzbe na novú polohu obecného úradu a kostola s nutnosťou osobitného riešenia urbanistickou štúdiou pričom sa preferuje poloha v mieste navrhovaného obecného úradu resp. kostola. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: základná vybavenosť, prípustná je aj malej miere vyššia vybavenosť. Zástavba na juhozápadnej strane (dnes bývanie – rodinné domy) s možnosťou zmeny na základnú a/alebo vyššiu vybavenosť a/alebo bývanie. Osobitná funkcia môže byť použitá pri urbanistickej dominante podľa riešenia urbanistickej štúdie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť súčasťou riešenia podrobnejšej územnoplánovacej dokumentácie.

15) PFCelok Čakajovce, PFČasť 101A a 101B:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je vyformovaná, prípadná nová výstavba musí tieto línie dodržať, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od stavebnej čiary.
- Špecifické postavenie má budova existujúceho kostola, pre ktoré sa určujú osobitné podmienky pre vymedzenie zástavby podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie.
- Priestorové využitie: voľná uličná zástavba v podlažnosti do 2NP. Zastavanosťou max. 40% a ozelenenie min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: na severnej a východnej strane bývanie a na západnej strane bývanie a/alebo základná vybavenosť. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku s výnimkou pri stavbách s funkciou len pre bývanie umožňujeme riešenie statickej dopravy pre návštevy na verejnom priestranstve.

16) PFCelok Čakajovce, PFČasť 104:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola min. 18m.
- Priestorové využitie: areálová zástavba v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: základná vybavenosť. Výnimočne prípustná vybavenosť vyššia. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku s výnimkou pri stavbách s funkciou len pre bývanie umožňujeme riešenie statickej dopravy pre návštevy na verejnom priestranstve.

17) PFCelok Čakajovce, PFČasť 105A:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola min. 18m, poloha stavebnej čiary pre nové objekty musí byť min. 6m od uličnej čiary, hĺbka priestoru pre zástavbu je po celej vymedzenej ploche.
- Priestorové využitie: areálová zástavba v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: na severnej strane poľnohospodárska výroba extenzívna, na južnej strane priemyselná výroba extenzívna a/alebo vybavenosť vyššia. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

18) PFCelok Čakajovce, PFČasť 105B:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola min. 18m, poloha stavebnej čiary pre nové objekty musí byť min. 20m od uličnej čiary – len na západnej strane, hĺbka priestoru pre zástavbu sa neurčuje.
- Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

19) PFCelok Čakajovce, PFČasť 105C:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola min. 12m, poloha stavebnej čiary pre nové objekty musí byť min. 6m od uličnej čiary, hĺbka priestoru pre zástavbu je po celej vymedzenej ploche.
- Priestorové využitie: areálová zástavba v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
- Funkčné využitie: priemyselná výroba extenzívna a/alebo vybavenosť vyššia. Iné funkčné využitie je neprípustné.
- Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.

20) PFCelok Čakajovce, PFČasť 106:

- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola min. 18m, poloha stavebnej čiary

- pre nové objekty musí byť min. 6m od uličnej čiary, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
- Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie a/alebo základná vybavenosť. Výnimočne prípustná vybavenosť vyššia. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku s výnimkou pri stavbách s funkciou len pre bývanie umožňujeme riešenie statickej dopravy pre návštevy na verejnom priestranstve.
- 21) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 109:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 15m, poloha stavebnej čiary na západnej strane priestranstva je stanovená presne na 6m od uličnej čiary, na východnej strane nie je stanovená ale min. 6m, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie výnimočne prípustná základná vybavenosť. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 22) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 102, 107:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je v týchto PF Častiach vyformovaná najmä na južnej resp. juhozápadnej strane. V zásade musí byť zachovaná minimálna šírka verejného priestranstva 12m, poloha stavebnej čiary na južnej strane je rovnako vyformovaná, prípadná nová výstavba sa musí nachádzať na spojnici dvoch susedných objektov resp. na úrovni jedného z nich. Na severnej strane je stavebná čiara je nesúrodá preto sa nestanovuje, min. však 6m od uličnej čiary, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 23) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 110, 111, 112, 113, 114:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je v týchto častiach vyformovaná, musí byť zachovaná minimálna šírka verejného priestranstva 12m, poloha stavebnej čiary je rovnako vyformovaná, prípadná nová výstavba sa musí nachádzať na spojnici dvoch susedných objektov, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. V PF Časti 110 veľmi výnimočne prípustná základná vybavenosť. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 24) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 115:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je v týchto častiach vyformovaná avšak tak, že vytvára verejné priestranstvo v celkovej šírke len 8m. Všetky novonavrhané stavby a prestavby musia byť osadené tak, aby celková šírka verejného priestranstva bola min. 10m. Poloha stavebnej čiary je rovnako vyformovaná, prípadná nová výstavba sa musí nachádzať na spojnici dvoch susedných objektov, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 25) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 116:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je stanovená tak aby vytvárala priestranstvo v šírke min. 8m s tým, že uprostred priestranstva musí byť vytvorené obrátisko s parametrom pre dodávky. Hĺbka priestoru pre zástavbu môže byť po celej ploche, stavebná čiara sa nestanovuje.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich a návštevy pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku.
- 26) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 117:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 15m, poloha stavebnej čiary musí byť zhodná s uličnou čiarou, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba prisadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 27) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 118:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je v tejto PF Časti vyformovaná najmä na severnej strane. V zásade musí byť zachovaná minimálna šírka verejného priestranstva 12m, poloha stavebnej čiary na severnej strane je rovnako vyformovaná, prípadná nová výstavba sa musí nachádzať na spojnici
- dvoch susedných objektov resp. na úrovni jedného z nich. Na južnej strane je stavebná čiara je nesúrodá preto sa nestanovuje, min. však 6m od uličnej čiary, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary okrem plôch určených pre vybavenosť, kde zástavba môže byť po celej ploche areálu.
- Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. V polohe vybavenosti areálová zástavba v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 20% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie a vo vyznačenej polohe základná vybavenosť. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve. Pri plochách vybavenosti je statická doprava riešená na novonavrhovanej ploche parkoviska.
- 28) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 119:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je stanovená tak aby vytvárala priestranstvo v šírke min. 8m s tým, že v závere priestranstva musí byť vytvorené obrátisko s parametrom pre dodávky. Hĺbka priestoru pre zástavbu môže byť po celej ploche, stavebná čiara sa nestanovuje.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 29) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 120:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara je v tejto PF Časti vyformovaná najmä na juhovýchodnej strane. V zásade musí byť zachovaná minimálna šírka verejného priestranstva 10m, poloha stavebnej čiary na je rovnako vyformovaná, prípadná nová výstavba sa musí nachádzať na spojnici dvoch susedných objektov resp. na úrovni jedného z nich. Na severozápadnej strane je stavebná čiara stanovená presne na 6m od uličnej čiary, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba prisadená na juhovýchodnej strane a odsadená na severozápadnej strane v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie a vo vyznačenej polohe základná vybavenosť. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 30) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 106B, 106C, 106D, 117B, 117C:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m, poloha stavebnej čiary je stanovená presne na 6m od uličnej čiary s výnimkou pre doplnkovú stavbu garáže, ktorá môže byť osadená na uličnej čiare, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve.
- 31) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 106E, 109B, 109C, 109D, 109E, 109F, 109G, 109H:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola 12m, poloha stavebnej čiary je stanovená presne na 6m od uličnej čiary s výnimkou pre doplnkovú stavbu garáže, ktorá môže byť osadená na uličnej čiare, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve. Zástavba v týchto PF Častiach je navrhovaná na zástavbu vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
- 32) **PF Celok Čakajovce, PF Časť 110B, 110C:**
- Vymedzenie priestoru pre zástavbu: uličná čiara musí byť stanovená tak aby minimálna šírka verejného priestranstva bola min. 10m, optimálne však 12m, poloha stavebnej čiary je stanovená na 6m od uličnej čiary s výnimkou pre doplnkovú stavbu garáže, ktorá môže byť osadená na uličnej čiare, hĺbka priestoru pre zástavbu max. 30m od uličnej čiary.
 - Priestorové využitie: voľná uličná zástavba odsadená v podlažnosti do 2NP so zastavanosťou max. 40% a ozelenením min. 20%. Iné priestorové využitie je neprípustné.
 - Funkčné využitie: bývanie. Iné funkčné využitie je neprípustné.
 - Osobitné podmienky: Riešenie statickej dopravy pre bývajúcich pri nových stavbách musí byť riešené výlučne na vlastnom pozemku. Statická doprava pre návštevy môže byť riešená na verejnom priestranstve. Časť územia vyčleneného na zástavbu v PF Časti 110B sa nachádza v ochrannom pásme pohrebiska. Táto výstavba bude môcť byť realizovaná až v prípade, že existujúce pohrebisko bude uzavreté.
- 33) Pri rozvoji zástavby resp. pri zásahu inou výstavbou do jestvujúcej zástavby je nevyhnutné rešpektovať všetky platné legislatívne limity (kultúrne pamiatky, ochranné pásma). Najmä sa jedná o:
- archeologické náleziská (bez bližšej lokalizácie);
 - r.k. kostol sv. Kataríny s opevnením (č. ÚZPF 1402/1-2);
 - prícestné kríže, sochy a stĺpy
 - ochranné pásmo pohrebiska (v okruhu 50m od obvodu areálu)
 - ochranné pásmo poľnohospodárskej živočíšnej výroby (do doby existencie 100m od obvodu areálu)

4.2.2 PLOCHY URČENÉ PRE VEREJNÉ PRIESTRANSTVÁ

34) Vytvoriť resp. zachovať územné a priestorové podmienky pre sfomovanie priestranstiev typu návestie, ulica, cesta nasledovne podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

35) PFCelok Čakajovce, PFČasť 103:

- Vymedzenie verejného priestranstva: uličná čiara, stavebná čiara sa musia stanoviť podrobnejším stupňom územnoplánovacej dokumentácie
- Priestorové využitie: priestranstvo návestie dominantne s plochami pre spoločenské funkcie, s cestnými komunikáciami a prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 20%.
- Funkčné využitie: dominantne spoločenské obecné funkcie, funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

36) PFCelok Čakajovce, PFČasť 101A a 101B:

- Vymedzenie verejného priestranstva: uličná a stavebná čiara je vyformovaná je potrebné tieto línie zachovať.
- Priestorové využitie: priestranstvo návestie dominantne s plochami pre spoločenské funkcie, s cestnými komunikáciami a prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 20%.
- Funkčné využitie: funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a verejné technické vybavenie a spoločenské obecné funkcie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

37) PFCelok Čakajovce, PFČasť 105A a 105B:

- Vymedzenie verejného priestranstva: uličná čiara je vyformovaná a musí mať parameter min. 18m.
- Priestorové využitie: priestranstvo ulica s cestnými komunikáciami a prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 5%.
- Funkčné využitie: funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, tranzitná doprava a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

38) PFCelok Čakajovce, PFČasť 104,106:

- Vymedzenie verejného priestranstva: uličná čiara je vyformovaná a musí mať parameter min. 18m.
- Priestorové využitie: priestranstvo ulica s cestnými komunikáciami a prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 5%.
- Funkčné využitie: funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, tranzitná doprava a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

39) PFCelok Čakajovce, PFČasť 109, 109J:

- Vymedzenie verejného priestranstva: uličná čiara je vyformovaná a musí mať parameter min. 15m.
- Priestorové využitie: priestranstvo ulica s cestnými komunikáciami a prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 5%.
- Funkčné využitie: funkcie verejného dopravného vybavenia (cestná komunikácia, cyklistická a pešia doprava), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, tranzitná doprava a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

40) PFCelok Čakajovce, PFČasť 107, 110, 112, 117, 118

- Vymedzenie verejného priestranstva: navrhovaná šírka min. 10m (pri nových uliciach podľa existujúcich možností s cieľom priblížiť sa k šírke 12m).
- Priestorové využitie: cestná komunikácia s prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 5%.
- Funkčné využitie: funkcie verejného dopravného vybavenia (komunikácia pre cestnú, cyklistickú a pešiu dopravu), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a prístup do extravilánových častí obce a verejné technické vybavenie. Iné funkčné využitie je neprípustné.

41) PFCelok Čakajovce, PFČasť 102, 106B – 106E, 109B – 109H, 110B, 110C, 111, 113, 114, 115, 116, 117B, 117C, 119, 120

- Vymedzenie verejného priestranstva: navrhovaná šírka min. 10m (pri nových uliciach podľa existujúcich možností s cieľom priblížiť sa k šírke 12m).
- Priestorové využitie: cestná komunikácia s prvkami technickej infraštruktúry umiestňovanej najmä pod úroveň terénu v prípade nevyhnutnosti technického riešenia na terén, ozelenenie min. 5%.
- Funkčné využitie: funkcie verejného dopravného vybavenia (komunikácia pre cestnú, cyklistickú a pešiu dopravu – ako zlúčená komunikácie vo forme obytnej ulice), prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam a verejné technické vybavenie. Ak to priestorové podmienky umožnia umiestňovanie aj spoločensko-obytných funkcií (malé univerzálne ihrisko, oddychové sedenia, zeleň a pod.). Iné funkčné využitie je neprípustné.

4.2.3 PLOCHY URČENÉ PRE SÍDELNÚ VEGETÁCIU

42) Vytvoriť resp. zachovať územné a priestorové podmienky pre sfomovanie sídelnej zelene nasledovne podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh.

43) Zvláštnu pozornosť venovať plochám definovaným ako rekreačná a/alebo vybavenostná vegetácia:

- Centrálny parčík (návrh),
- park Pri pamätníku,
- park Pri kaštieli,
- park Ovocný sad (zmena ovocného sadu na park),
- park Na hliniskách (návrh),
- Pietny park (zmena plochy cintorína na park),
- Nový park (návrh),
- park Pri železnici (návrh).

Pre všetky plochy je potrebné vypracovať samostatnú projektovú dokumentáciu so zameraním na účel parku a odbornú starostlivosť / výsadbu vegetácie.

44) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako verejné priestranstvá je nutné dodržať min. podiel ozelenenia podľa funkčného využívania:

- v rámci plochy návestia je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% vybavenostnou prípadne environmentálnou vegetáciou. Táto vegetácia by mala patriť medzi najkvalitnejšiu v rámci verejných priestranstiev v rámci obce a preto je potrebné preferovať kvalitné sadovnícke riešenie.
- v rámci plochy ostatných ulíc je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 5% environmentálnou vegetáciou,

45) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu ako vegetácia obytná v kombinácii s individuálnou produkčnou vegetáciou (záhrady pri obytnej zástavbe) je nutné preferovať obytné funkcie vegetácie s postupným utlmením produkčnej funkcie. V rámci takýchto plôch je možné povoliť výstavbu prvkov drobnej architektúry (altánky a pod.) prípadne športovo-rekreačné plochy slúžiace výlučne pre potreby bývania (tenisový kurt, bazén a pod.).

46) V rámci plôch vyhradených v Komplexnom návrhu pre zástavbu je nutné dodržať min. podiel ozelenenia podľa funkčného využívania:

- v rámci plôch určených pre obytnú zástavbu je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% obytnou prípadne environmentálnou vegetáciou,
- v rámci plôch určených pre zástavbu vybavenosť základnú je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% vybavenostnou prípadne environmentálnou vegetáciou (s výnimkou v PFČasti 103 kde je znížený podiel ozelenenia na 5%). Preferovať kvalitné sadovnícke riešenia vo väzbe na architektúru a funkciu areálu,
- v rámci plôch určených pre vybavenosť a výrobu extenzívnu je potrebné zabezpečiť minimálny podiel ozelenenia 20% vybavenostnou prípadne environmentálnou vegetáciou. Do tejto zelene nesmie byť započítaná environmentálna vegetácia po obvode mimo plochy areálu.

47) Pri likvidácii plôch zelene je nutné realizovať náhradnú výsadbu. Plocha a druhová skladba pre náhradnú výsadbu bude stanovená osobitným nariadením obce.

48) Ochranu sídelnej vegetácie (najmä verejnej) zabezpečiť vydaním VZN o verejnej zeleni.

49) Pri projektoch investícií zaviazat' investora na predkladanie projektov s odbornou spracovanými samostatnými stavebnými objektmi SO - Sadové úpravy.

4.3 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA, VÝROBY A POD. (SOCIO-EKONOMICKONOMICKEJ ŠTRUKTÚRY)

50) V oblasti bývania, rozvoj novej bytovej výstavby realizovať na plochách vymedzených v návrhu ÚPNO s dodržaním etapizácie podľa rozširovania zastavaného územia. Pre I. etapu sa jedná o nasledovné plochy:

- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe ako voľné prieluky medzi existujúcimi zástavbami alebo sú súčasťou nadrozmerých záhrad bez potreby budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry – možný prírastok 34 domov;
- na plochách v zastavanom území, ktoré sú v súčasnej dobe súčasťou existujúcich nadrozmerých záhrad s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť ulica 110B, 110C, 117B) – možný prírastok 64 domov;
- na plochách mimo zastavaného územia, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda bez potreby budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť 109) – možný prírastok 12 domov;
- na plochách mimo zastavaného územia, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť 106B, 106C, 106D, 109F, 117C) – možný prírastok 79 domov.

Pre II. etapu sa jedná o nasledovné plochy:

- na plochách mimo zastavaného územia, ktoré sú najmä v súčasnej dobe využívané ako orná pôda s potrebou budovania novej miestnej komunikácie a technickej infraštruktúry (PFČasť 106E, 109B, 109C, 109D, 109E, 109G, 109H) – možný prírastok 135 domov.

51) V oblasti školstva obec predpokladá zachovanie školských zariadení aj do budúcnosti najmä v súvislosti s udrzaním atraktívnosti obce pre mladé rodiny. Je však vzhľadom k počtu detí navštevujúcich školu hovoriť o hranici efektívnosti, a preto je potrebné vytvoriť v mikroregióne určitú koordináciu viacerých obcí. Vývoj tohto zariadenia je preto obtiažne predpovedať a taktiež je nutné predpokladať, že existencia školy v obci priamo súvisí s jej atraktivitou pre prípadnú migráciu. Minimálny štandard zachovania školských zariadení v obci je zachovať materskú škôlku a školu pre I. stupeň. Vzhľadom k veľkosti objektu školy je možné predpokladať aj presun školy do iných – efektívnejších priestorov, najvhodnejšie napr. do obecného domu do PFČasti 103 a prípadný následný predaj areálu školy podnikateľskému subjektu.

52) V oblasti cirkvi obec priamo nedefinuje priame potreby rozvoja cirkevných zariadení. Napriek tejto skutočnosti navrhujeme rezervovať novú plochu pre možnú výstavbu nového kostola v polohe navrhovaného návestia v PFČasti 103. Z pohľadu územného plánu resp. definovanej urbanistickej stratégie je to dôležitá stavba a jej poloha bude musieť byť overená urbanistickou štúdiou, najmä poloha prípadnej kostolnej veže vo vzťahu siluete obce. Veľmi vhodné by bolo do spoločnej budovy lokalizovať aj priestory farského úradu a priestory klubových činností. Jestvujúcu budovu kostola je potrebné chrániť ako národnú kultúrnu pamiatku a využívať najmä pre potreby slávnostných a špeciálnych príležitostí.

53) V oblasti zdravotníctva je vhodné zlepšiť materiálo-technické zabezpečenie existujúcej ambulancie, prípadne zabezpečiť priestory v rámci výstavby obecného domu priestory pre stále alebo občasné ambulancie. Je možné aj realizovať výstavbu samostatného zdravotného strediska s odporúčaním v PFČasti 103.

54) V oblasti kultúry podporovať zachovanie jestvujúcej stavby kultúrneho domu, je však potrebná jeho adaptácia na širšie využitie objektu a jeho celkové materiálo-technické ale aj stavebno-technické zlepšenie. V prípade výstavby obecného domu v rámci, ktorého by bola integrovaná aj spoločenská sála je možné pre existujúcu budovu kultúrneho domu nájsť aj iné využitie.

55) V oblasti športu, rekreačného športu:

- je potrebné kvalitatívne zlepšiť a rozvíjať futbalový štadión. Rozvoj treba smerovať do zlepšenia športových zariadení s možnosťou využívania pre verejnosť ale je potrebné najmä zlepšiť prístup do samotného areálu. Bude

potrebné vybudovať plochu pred vstupom do štadiónu, parkovisko pre osobné automobily a jeden autobus.

- je potrebné podporovať bežné športové aktivity obyvateľov obce, podporovaním a zachovaním univerzálneho ihriska, vybudovaním telocvične pre možnosti rozvíjania športových aktivít aj v zimnom období (prípadne rekonštrukciou kultúro-spoločenskej sály umožniť jej využívanie aj na vybrané športové účely). V rámci plôch parčíkov (najmä parku Na hliniskách, Nového parku a parku Pri železnici) budovať malé športovo-rekreačné plochy pre deti a mládež.

56) V oblasti sociálnej starostlivosti obec neuvažuje, že bude potrebné rezervovať plochy pre výstavbu. Je skôr potrebné uvažovať s umiestnením niektorých doplnkových služieb v rámci obecného domu (napr. klub dôchodcov a pod.)

57) V oblasti obchodu a služieb:

- základné maloobchodné prevádzky (predajňa základných potravín), prevádzky stravovacích služieb základného štandardu (pohostinstvo, reštaurácia) a prevádzky nevýrobných služieb základného charakteru sú plne organizované trhovými podmienkami, v rámci územného plánu sa preto zameriavame najmä na regulovanie ich umiestnenia. Takéto prevádzky by mali vzniknúť výlučne v PFČasti 103, 104 a 106). V týchto častiach sa ale veľa priestorových rezerv nenachádza, čiže buď takéto prevádzky vzniknú v rámci prestavby existujúcich rodinných domov alebo na ploche rezervovanej napr. aj pre takúto vybavenosť v PFČasti 106 pri križovatke s cestou do Šurianok. S existujúcimi prevádzkami sú vhodne riešené len potraviny Coop Jednota a reštaurácia Gastro v PFČasti 103.
- prevádzky obchodu a nevýrobných služieb špecifického charakteru by sa mali riadiť prakticky zhodnými podmienkami na umiestnenie ako výrobné prevádzky, teda ich umiestnenie by sa malo nachádzať v rámci PFČastí 105A a 105C.
- špecifickou službou je prevádzka pohrebiska. Nový návrh riešenia prevádzky pohrebiska lokalizuje miesto pochovávaní mimo súčasný intravilán obce, avšak v priamej dopravnej väzbe na obec. Nutnosť zachovania etického (ochranného) pásma cintorína posúva lokalitu severne od obytnej zástavby sídla, za železničnú trať. Dopravný dosah lokality z obce je po Šurianskej ceste. Nový návrh usporiadania cintorína počíta s umiestnením parkovacích plôch v kontaktnej zóne od cesty. Oplotený areál bude rozdelený do 4 častí s postupným pochovávaním. Jednotlivé časti budú prístupné systémom vnútroareálových komunikácií v tvare kríža, kde v centrálnej polohe môže byť umiestnená kaplnka, dom smútku, prípadne prístrešok pre obrady. Cintorín bude separovaný stredne vysokou zeleňou od okolia. V areáli predpokladáme výsadbu typologicky vhodných drevín. Kapacita cintorína je cca 450 -500 hrobových miest v štruktúre: detské hroby, jednohroby, dvojhroby, urnový háj a hrobky. Vytipovaná lokalita je z geologického hľadiska vhodná na navrhovaný účel. Kapacita parkoviska je cca 50- 60 áut, plocha cintorínu je 64,3 á, pri tlecej dobe 40 rokov by mal kapacitne vystačiť na obdobie 60-100 rokov (pri zohľadnení navrhovaného zvýšenia počtu obyvateľov).

58) V oblasti zariadení samosprávy. Obecný úrad ako najdôležitejšia obecná inštitúcia musí túto skutočnosť reprezentovať funkčnou obsažnosťou (oficiálne povinnosti vyplývajúce z titulu úradu ako aj neoficiálne povinnosti vytvárajúce súdržnosť komunity obce v oblasti kultúro-spoločenských aktivít), ako aj svojím výsostným priestorovým pôsobením v rámci ústredného návestia obce. Navrhujeme preto, aby výstavbou tzv. obecného domu sa riešili univerzálne viaceré potreby obce: obecný úrad, zdravotné stredisko, kultúro-spoločenská sála, klubové priestory, zariadenia sociálnej starostlivosti ale aj materská škola alebo škola pre I. stupeň vrátane zázemia. Vonkajším symbolom obcej samosprávy by mohla byť aj výstavba urbanistickej dominanty (napr. hodinová veža orientovaná do priestoru návestia).

59) V oblasti priemyselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva: vyčleňujú sa nové ucelené plochy pre umiestňovanie takýchto prevádzok a areálov extenzívneho charakteru v PFČasti 105 A, 105 C resp. aj na časti areálu poľnohospodárskej farmy v PFČasti 105A. Tieto plochy sú vyčlenené tak, aby sa nachádzali mimo obytnej zóny s dobrým prístupom na dopravné napojenie. Umiestňovanie prevádzok priemyselného charakteru v iných polohách je vylúčené. Priemyselná výroba intenzívneho charakteru je vylúčená v celom katastrálnom území. Vo výnimočných prípadoch je možné ju umiestniť v rámci PFČastí 105A a 105C.

60) V oblasti výstavby poľnohospodárskej výroby:

- na úrovni intenzívnej poľnohospodárskej výroby nepredpokladáme plošné rozširovanie areálu existujúcej poľnohospodárskej farmy. V rámci areálu prípadné umiestňovanie živočíšnej výroby je nutné riešiť tak aby ochranné pásmo možného znečistenia bolo minimalizované využitím moderných technických riešení – jeho maximálna hodnota by mala byť 50m.
- plochy ornej pôdy sú v návrhu znížené na plochu 391,1ha. Nejedná sa o okamžité zníženie ale o postupné znižovanie v horizonte 15 a viac rokov pričom až 24,1ha je v prospech krajinej vegetácie za účelom zvýšenia ekostability územia a prinavrátením niektorých krajinných hodnôt do územia, ktoré boli zničené v posledných 50-tich rokoch.
- v rámci poľnohospodárskej výroby extenzívneho charakteru, v obytnej zóne nebude možné zriaďovať prevádzky poľnohospodárskej výroby obzvlášť živočíšnej. Podmienky pre individuálnu potrebu budú stanovené osobitným nariadením obce.

61) V oblasti rekreácie a cestovného ruchu, obec nemá výrazný potenciál. Ako jediný určitý prvok je vo väzbe na tok rieky Nitra a jeho využitie najmä cyklistické trasy, prípadne na vodné športy. Toto využitie je skôr viazané na regionálny charakter. V obmedzenej miere môžu byť niektoré rodinné domy využívané ako chalupy / záhradné domy, z pohľadu obce nie je táto skutočnosť významná – nie je potrebná podpora.

4.4 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

4.4.1 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

62) Nadradená cestná doprava na území katastra obce podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh:

- rešpektovať všetky alternatívy umiestnenia rýchlostnej komunikácie R8 – neumiestňovať žiadne stavebné aktivity vo vyznačených koridoroch vrátane vyznačených ochranných pásiem;
- rešpektovať existujúcu trasu cesty I/64 a rezervovať priestorový koridor pre možné prebudovanie tejto komunikácie v extraviláne ako aj v intraviláne na normový parameter (11,5/90 resp. 13,5/50);

- rešpektovať koridor navrhovanej trasy preložky cesty I/64 - neumiestňovať žiadne stavebné aktivity vo vyznačených koridoroch vrátane vyznačených ochranných pásiem;

- rešpektovať existujúcu trasu komunikácie III/513015 a rezervovať priestorový koridor pre možné prebudovanie tejto komunikácie v intraviláne na normový parameter (11,5/50).

- rešpektovať existujúcu trasu komunikácií III/513016 a III/513023 a rezervovať priestorový koridor pre možné prebudovanie týchto komunikácií v extraviláne ako aj v intraviláne na normový parameter (7,5/70 resp. 8,5/50).

63) Sieť miestnych cestných komunikácií organizovať a podriaďiť systému nadradenej cestnej siete:

- miestne komunikácie sprístupňujúce poľné alebo lesné cesty v extraviláne a súčasne slúžiace pre prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam – tieto budú prebudované na kategóriu MO 6,5/30 (7,5/30);
- ostatné komunikácie zabezpečujúce obsluhu obytného územia prebudovať resp. vybudovať v kategórii D1 (obytná ulica);

64) Pri riešení statickej automobilovej dopravy dodržať zásadu: pri každej novej výstavbe a podľa možnosti aj pri rekonštrukcii musí byť dodržaná podmienka riešenia normovej potreby parkovania na vlastnom pozemku resp. integrovanú v rámci objektu.

65) Na verejných plochách sú navrhované nasledovné nové parkovacie plochy určené najmä pre krátkodobé parkovanie:

- centrum obce (obecné návestia) – parkovisko, ktoré by slúžilo pre viaceré novonavrhované objekty aj pre existujúci objekt reštaurácie;
- futbalový štadión – parkovisko pre potreby prevádzky futbalového štadióna. Parkovisko aj pre parkovania jedného autobusu;
- existujúci cintorín – pri cintoríne vytvoriť plochu pre potreby parkovania prevádzky cintorína;
- novonavrhovaný cintorín – pri novonavrhovanej prevádzke cintorína bude vybudované parkovisko pre osobné automobily.

66) Pre umiestňovanie ČSPHM je potrebné dodržať nasledovné:

- umiestnenie ČSPHM je umožnené len v polohe navrhovanej preložky cesty I/64 – iná poloha je nepripustná.;

67) Pre rozvoj cyklistickej a pešej dopravy:

- samostatné pešie chodníky budú riešené v prietahoch ciest III. triedy a pri vybraných miestnych komunikáciách, ktoré nebudú zaradené medzi tzv. obytné ulice. Takto bude potrebné vybudovať cca. 6050m chodníkov, zväčša obojstranných pri komunikácii. Bude potrebné vybudovať jednu lávku cez železnici na sprístupnenie novonavrhovaného cintorína.
- všetky komunikácie, ktoré sprístupňujú len obytné zóny budú budované ako obytné ulice s integrovanou automobilovou, cyklistickou a pešou dopravou.
- koncepcia cyklistických chodníkov na regionálnej úrovni vychádza z nadradenej dokumentácie. Pre obec Čakajovce by vybudovanie cyklistickej trate medzi mestami Topoľčany a Nitra na pravostrannej hrádzi rieky Nitra bola určite zaujímavým impulzom pre rozvoj cyklistickej dopravy nielen z hľadiska turisticko-rekreačných aktivít. Stala by sa zaujímavým aj pre napojenie na nitriansky priemyselný park sever. V rámci katastra obce je navrhovaná dĺžka cyklotrasy cca. 2080m. V mieste kríženia s cestou I/64 bude chodník riešený mimoúrovňovo (podjazd – využije sa existujúci cestný most).
- okrem regionálnej cyklotrasy navrhujeme aj určitú sieť miestnych cyklistických komunikácií v rámci obce zväčša obojstranných a v jednom prípade navrhujeme aj cyklotrasu smerom na obec Šurianky. Celková dĺžka cyklistických trás je cca. 3500m.

68) V oblasti železničnej dopravy:

- nepredpokladáme, že budú realizované zásadné investície ako to vyplýva aj z vyjadrenia samotného prevádzkovateľa. Je možné predpokladať, že postupom času príde napr. k elektrifikácii trate a zvýšeniu štandardu železničných priecestí. Vzhľadom k terénnej konfigurácii a intenzite železničnej prepravy nepredpokladáme a ani nenavrhujeme zmenu na mimoúrovňové kríženie.
- z pohľadu obce definujeme zámer vybudovať v kontakte s existujúcou výpravnou budovou ústredný obecný priestor, ktorého sa táto budova stane integrálnou súčasťou.

69) Pri rozvoji verejného dopravného vybavenia resp. pri zásahu inou výstavbou do verejného dopravného vybavenia je nevyhnutné rešpektovať všetky platné legislatívne limity (ochranné pásma) jednotlivých zariadení a ciest.

4.4.2 ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

70) V oblasti zásobovania obce pitnou vodou:

- rešpektovať existujúcu trasu diaľkového vodovodu
- rešpektovať koridor výstavby vodovodného napojenia navrhovaného vodojemu Výčapy-Opatovce;
- zabezpečiť výstavbu vodovodnej siete a rozširovanie vodovodnej siete v nadväznosti na nové rozvojové plochy.

71) V oblasti odkanalizovania splaškových vôd:

- rešpektovať navrhovanú trasu diaľkového hlavného kanalizačného zberača, vrátane umiestnenia tlakovej čerpacej stanice;
- zabezpečiť výstavbu obcej kanalizačnej siete s napojením na diaľkový kanalizačný zberač v mieste čerpacej stanice v PFČasti 117C;
- zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a jej rozširovanie v nadväznosti na nové rozvojové plochy.
- do doby vybudovania kanalizačnej siete dbať na dodržiavanie pravidelného vyvážania existujúcich žump zo zmluvnou spoločnosťou;

72) V oblasti odkanalizovania povrchových – dažďových vôd:

- všetky uličné priestory budovať s povrchovými odvodnými rigolmi s odvedením do rieky Nitra.

73) V oblasti zásobovania elektrickou energiou:

- rešpektovať existujúce trasy 22 kV vedení;
- v prípade realizácie obytnej výstavby v PFČasti 106E zabezpečiť prekládku na trase vedenia 278 v celkovej dĺžke cca. 700m.
- podporovať kabelizáciu vzdušných 22 kV vedení v rámci zastavaného územia obce;
- v postupnosti realizácie novej zástavby budovať jednotlivé trafostanice a rozvody elektrickej energie v zmysle ÚPNO.

74) V oblasti zásobovania obce plynom podporovať a realizovať:

- podľa vzrastu spotreby plynu resp. realizácie novej zástavby postupne budovať rozvody plynovodu v zmysle ÚPNO.

75) V oblasti zásobovania obce teplom podporovať a realizovať nasledovné:

- utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike;
- podporovať lepšiu energetickú hospodárnosť budov, berúc do úvahy vonkajšie klimatické a miestne podmienky ako aj požiadavky na teplotu vnútorného prostredia a na hospodárnosť.

76) V oblasti telekomunikácií a diaľkových káblov podporovať a realizovať nasledovné:

- podľa vzrastu potreby telefónnych napojení resp. podľa realizácie novej zástavby postupne budovať nové rozvody;

77) Pri rozvoji verejného technického vybavenia resp. pri zásahu inou výstavbou do verejného technického vybavenia je nevyhnutné rešpektovať všetky platné legislatívne limity (ochranné pásma) jednotlivých zariadení a to najmä:

- ochranné pásma vodovodov a vodárenských zariadení;
- ochranné pásma kanalizácie a kanalizačných zariadení;
- ochranné pásma rozvodov elektriny a elektrických zariadení;
- ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov a plynárenských zariadení;
- ochranné pásma teplovodov a teplárenských zariadení;
- ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení;

4.5 ZÁSADY A REGULATÍVY OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTŤVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY

78) Rešpektovať návrh miestneho územného systému ekologickej stability územia, zachovať, chrániť a vytvoriť podmienky pre realizáciu návrhu dobudovania miestnej kostry územného systému ekologickej stability územia mesta.

79) Rešpektovať ochranu pôdy prvej až štvrtej kvalitatnej skupiny (BPEJ)

80) V zmysle prírodnej stratégie obce podporovať renaturačné opatrenia v rámci miestnych biokoridorov Dobrotka a Perkovský potok.

81) V zmysle prírodnej stratégie obce podporovať realizáciu resp. rozširovanie miestnych biocentier a miestnych biokoridorov.

82) Zachovať jestvujúce plochy nelesnej stromovej a krovinej vegetácie a minimalizovať zásahy do nej, rozširovať plochy takejto vegetácie na plochách vykreslených vo výkresovej časti tak, aby táto vegetácia zabezpečila trvalé vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability krajiny.

83) V rámci realizácie prírodných plôch zabezpečiť odbornú projektovú dokumentáciu pre navrhovanú výsadbu.

4.6 ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

84) V oblasti odpadového hospodárstva dodržiavať nasledovné zásady a regulatívy:

- znížiť celkovú produkciu odpadov v komunálnej sfére a vo výrobe, recyklovať a spracovávať odpady, rozvíjať a podporovať separovaný zber odpadu a problémových látok s cieľom výrazne znížiť celkové množstvo skládkovaného odpadu;
- zabezpečiť správne a bezpečné nakladanie s nebezpečným odpadom, najmä separovaným zberom problémových látok zabezpečiť, aby sa nedostali do komunálnych odpadov;
- rozšíriť separovaný zber odpadu a využívanie druhotných surovín - rozšírenie počtu kontajnerových stojísk, vybudovanie stáleho zberového miesta so zabezpečeným separovaným zberom vybraných druhov odpadov a druhotných surovín;
- vybudovať kompostovacie zariadenie na zhodnocovanie parkového a skladového odpadu - spracovávať biologické odpady na organické hnojivá, postupne zvyšovať zhodnocovanie biologických odpadov;
- realizovať sanáciu a rekultiváciu skládok odpadov (vrátane tzv. divokých skládok), ktoré sú priamymi zdrojmi šírenia nežiaducich druhov organizmov, zdrojmi hygienického ohrozenia okolia, kontaminácie pôdy a podzemnej vody - najmä staré záťažové prostredia.

85) V oblasti starostlivosti o ovzdušie dodržiavať nasledovné zásady a regulatívy:

- vylúčiť veľké zdroje znečistenia ovzdušia na území obce; stredné zdroje znečistenia povoľovať len výnimočne v odôvodnených prípadoch.
- zo zastavaného územia obce vylúčiť prevádzky zamerané na hospodárske chovné a chovateľské činnosti, nové prevádzky takéhoto charakteru nepovoľovať,

86) V oblasti starostlivosti o vodu a jej ochranu:

- znížiť množstvo vypúšťaných látok znečisťujúcich povrchové vody, následne znížiť znečistenie vodných tokov (realizovať kanalizáciu a zamedziť využívaniu trativodov existujúcich žump)

4.7 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

87) Stavebný rozvoj obce realizovať prednostne v hranici súčasného zastavaného územia prestavbou stavebnej štruktúry, dostavbou v prelukách a na voľných plochách.

88) Stavebný rozvoj mimo hranicu zastavaného územia realizovať na nových plochách rozšírením zastavaného územia v rámci dvoch etáp podľa vymedzenia vo výkrese Komplexný návrh. Pre prvú etapu sa jedná o plochy (celková veľkosť 30,2ha):

- Lokalita 106B, 106C, 106D a lokalita 108 rieši vytvorenie nových PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Lokalita 108 len formálne zahŕňa plochu železničnej trate do zastavaného územia obce. Zastavané územie obce sa rozšíri o 9,2ha;
- Lokalita 109, 109F a 109J rieši možnosť výstavby pri jestvujúcej ulici (PFČasť 109) a rieši plochu pre novonavrhovaný cintorín (PFČasť 109J). Zastavané územie obce sa rozšíri o 6,1ha;
- Lokalita 117B a 117C rieši vytvorenie nových PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Zastavané územie obce sa rozšíri o 1,7ha;
- Lokalita 103, 104, 105A, 105C, 108 z väčšej časti rieši len formálne rozšírenie zastavaného územia a prepojenie zastavaného územia poľnohospodárskej

farmy a obce. Druhá časť rozširovania je v prospech výrobo-obchodných areálov. Zastavané územie obce sa rozšíri o 13,2ha;

89) Stavebný rozvoj pre druhú etapu výstavby sa jedná o plochu (celková veľkosť 14,6ha):

- Lokalita 106E rieši vytvorenie novej PFČasti určených výlučne pre potreby bývania. Zastavané územie obce sa rozšíri o 4,5ha;
- Lokalita 109B, 109C, 109D, 109E, 109G, 109H rieši vytvorenie nových PFČastí určených výlučne pre potreby bývania. Zastavané územie obce sa rozšíri o 10,1ha;

4.8 POŽIADAVKY NA ÚZEMNÉ PLÁNY ZÓNY

90) Na celý PFCelok Čakajovce (jestvujúce zastavané územie, 1. a 2. etapa návrhu na rozšírenie zastavaného územia) je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny. Pripúšťa sa spracovanie územného plánu zóny len na prvú etapu rozvoja obce s rešpektovaním druhej etapy. Rovnako sa pripúšťa spracovanie čiastkových lokalít územného plánu zóny – je však potrebné, aby boli vždy spracované za ucelené PFČasti. Napr.:

- PFČasti 110B a 110C;
- PFČasti 106B, 106C, 106D, (106E);
- PFČasti 117B, 117C;
- PFČasti 109B, 109C, 109D, 109E, 109F, 109G, 109H.

4.9 PLOCHY NA VEREJNO-PROSPEŠNÉ STAVBY, ZOZNAM VEREJNO-PROSPEŠNÝCH STAVIEB

4.9.1 ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB (VPS), PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

91) Verejno-prospešné stavby v oblasti zástavby:

- **Nový cintorín (UZ03).** Verejno-prospešná stavba v PFČasti 109J, ktorá vytvára nové pietne plochy pre cintorín s možnosťou vytvorenia aj urnového hája a pietneho parku. Jedná sa o vytvorenie úplne nového pohrebiska na severnom okraji obce. Areál po svojom obvode musí mať zrealizovanú výsadbu environmentálnej vegetácie v šírke min. 20m. Celková plocha pohrebiska je 0,6ha. Celková plocha cintorína vrátane prístupovej komunikácie, parkoviska, obvodovej izolačnej zelene je 2,1ha.

92) Verejno-prospešné stavby v oblasti verejných priestranstiev a dopravy:

- **Vytvorenie verejného priestranstva Návestie – PFČasť 103 (UP-01).** Verejno-prospešná stavba pre vytvorenie ústredného spoločensko-oddychového priestoru pre potreby obyvateľov obce s možnosťou univerzálneho využívania (napr. hody, májové oslavy, vianočné oslavy a pod.). V rámci plochy návestia je potrebné vyriešiť cestnú dopravu, statickú dopravu, spevnené plochy, vegetáciu. Celková plocha určená na úpravu je 1,2ha.
- **Rozšírenie ulice - PFČasť 104 a 106 (UP02).** Verejno-prospešná stavba, ktorá umožňuje rozšírenie uličného priestranstva na celkovú šírku 18m s umiestnením komunikácie v kategórii B3, obojstranných chodníkov a cyklistických chodníkov. Z dôvodu rozšírenia priestranstva bude potrebné zmeniť polohu súčasných uličných čiar (zabratie záhrad v prospech verejného priestoru). Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Rozšírenie ulice - PFČasť 115 (UP03).** Verejno-prospešná stavba, ktorá umožňuje rozšírenie uličného priestranstva na celkovú šírku 10m s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Z dôvodu rozšírenia priestranstva bude potrebné zmeniť polohu súčasných uličných čiar (zabratie záhrad v prospech verejného priestoru). Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Rozšírenie ulice - PFČasť 116 (UP04).** Verejno-prospešná stavba, ktorá umožňuje rozšírenie uličného priestranstva na celkovú šírku 8m s umiestnením komunikácie v kategórii D1 a uprostred tohto priestranstva musí byť parameter priestranstva rozšírený tak, aby umožňoval zriadenie obrátiska pre dodávkové automobily do 7t. Vyústenie priestranstva smerom k PFČasti 117 môže zostať v jestvujúcom šírkovom usporiadaní. Z dôvodu rozšírenia priestranstva bude potrebné zmeniť polohu súčasných uličných čiar (zabratie záhrad v prospech verejného priestoru). Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Rozšírenie ulice - PFČasť 119 (UP05).** Verejno-prospešná stavba, ktorá umožňuje rozšírenie uličného priestranstva na celkovú šírku 8m s umiestnením komunikácie v kategórii D1 a v ukončení tohto slepo ukončeného priestranstva musí byť parameter priestranstva rozšírený tak, aby umožňoval zriadenie obrátiska pre dodávkové automobily do 7t. Z dôvodu rozšírenia priestranstva bude potrebné zmeniť polohu súčasných uličných čiar (zabratie záhrad v prospech verejného priestoru). Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Nová ulica – PFČasť 110B (UP06).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci jestvujúceho zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovaným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Nová ulica – PFČasť 110C (UP07).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci jestvujúceho zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 10m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovaným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Nová ulica – PFČasť 106B (UP08).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 1.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovaným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Nová ulica – PFČasť 106C (UP09).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 1.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovaným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou

- stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
- **Nová ulica – PFČasť 106D (UP10).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 1.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
 - **Nová ulica – PFČasť 117B (UP11).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 1.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
 - **Nová ulica – PFČasť 117C (UP12).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 1.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie.
 - **Nová ulica – PFČasť 106E (UP13).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109B (UP14).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109C (UP15).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109D (UP16).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109E (UP17).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109F (UP18).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109G (UP19).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová ulica – PFČasť 109H (UP20).** Verejno-prospešná stavba navrhovaná v rámci 2.etapy rozšírenia zastavaného územia obce, vytvorenie nového uličného priestoru v šírke 12m určeného na prístup k jednotlivým novonavrhovateľným nehnuteľnostiam s umiestnením komunikácie v kategórii D1. Súčasťou stavby je umiestnenie všetkých zariadení a vedení verejného technického vybavenia distribučného charakteru pre dané územie. Stavba je navrhovaná vo výhlade po roku 2030 a je podmienená získaním súhlasu na záber poľnohospodárskej pôdy.
 - **Nová trasa cesty I/64 v úseku Nitra – Topoľčany – hranica kraja (UP21).** Verejno-prospešná stavba vyplývajúca z nadradenej dokumentácie UPN VÚC Nitrianskeho kraja. Rezervovať koridor pre novú trasu cesty I/64 v úseku Nitra – Topoľčany – hranica kraja mimo osídlenia v kategórii C11,5/80 s možnosťou dobudovania na štvorpruhovú cestu podľa nárastu dopravnej záťaže s možnosťou dobudovania vo výhlade na rýchlostnú komunikáciu v závislosti na intenzite medzinárodnej dopravy.
Poznámka: V súčasnosti je spracovaná štúdia na výstavbu rýchlostnej komunikácie R8 Nitra – Topoľčany – križovatka s R2 v 4 variantoch. Po vybratí definitívnej varianty bude prehodnotená aj definitívna poloha tej verejno-prospešnej stavby.

93) Verejno-prospešné stavby v oblasti verejného technického vybavenia:

- **Prečerpávací stanica a výtlačné kanalizačné potrubie (UT01).** Verejnoprospešná stavba slúžiaca distribúciu splaškov do ČOV Nitra.
- **Nová trafostanica (UT02).** Verejnoprospešná stavba slúžiaca pre zásobovanie západnej časti obce elektrickou energiou. Súčasťou stavby je prívodné VN vedenie v celkovej dĺžke cca. 25m.

4.9.2 STAVBY OBECNÉHO ZÁJMU (SOZ)

94) Stavby obecného záujmu sú definované ako stavby významné z pohľadu záujmov obce ale nemožno ich považovať za stavby verejno-prospešné. Na tieto stavby nemožno uplatniť vyvlastnenie pozemkov podľa §108 až 116 stavebného zákona.

95) Stavby obecného záujmu v oblasti krajinej vegetácie a vodných plôch:

- **Pri Perkovskom potoku (P01).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci biokoridoru Perkovský potok. Jedná sa o rozšírenie plochy sprievodnej vegetácie a zmenu druhovej skladby – vysadenie drevín pôvodnej vegetácie. S pôvodnej plochy 1,0ha sa plocha rozšíri na 2,4 ha. Vytvorením tejto lokality sa sleduje zvýšenie ekostability v území a zlepšenie parametru biokoridoru regionálneho charakteru. Uvedená výmera sa nachádza len v katastri obce Čakajovce, významná časť tejto stavby zasahuje do katastra obce Zbehy.
- **Remízka pri Perkovskom potoku (P02).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci biokoridoru Perkovský potok. Jedná sa o rozšírenie plochy vegetácie jestvujúcej remízky a zmenu druhovej skladby – vysadenie drevín pôvodnej vegetácie. S pôvodnej plochy 0,5ha sa plocha rozšíri na 2,6 ha. Vytvorením tejto lokality sa sleduje zvýšenie ekostability v území a vytvorenie biocentra miestneho charakteru.
- **Pri Dobrotke (P03).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci biokoridoru Dobrotka. Jedná sa o rozšírenie plochy sprievodnej vegetácie a zmenu druhovej skladby – vysadenie drevín pôvodnej vegetácie. S pôvodnej plochy 1,9ha sa plocha rozšíri na 4,8ha. Vytvorením tejto lokality sa sleduje zvýšenie ekostability v území a zlepšenie parametru biokoridoru miestneho charakteru.
- **Na Zbehy juh (P04).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci navrhovaného biokoridoru Nitra-Dobrotka juh. Jedná sa o založenie líniovej plochy vegetácie – vysadenie drevín pôvodnej vegetácie. Predpokladaná plocha 1,1ha. Vytvorením tejto lokality sa sleduje zvýšenie ekostability v území a založenie biokoridoru miestneho charakteru. Uvedená výmera sa nachádza len v katastri obce Čakajovce, významná časť tejto stavby zasahuje do katastra obce Zbehy.
- **Na Jelšovce sever (P05).** Stavba obecného záujmu v PFCelku Strednonitrianska niva, v rámci navrhovaného biokoridoru Bojniansky biokoridor. Jedná sa o založenie líniovej plochy vegetácie – vysadenie drevín pôvodnej vegetácie. Predpokladaná plocha 1,8ha. Vytvorením tejto lokality sa sleduje zvýšenie ekostability v území a založenie biokoridoru miestneho charakteru. Uvedená výmera sa nachádza len v katastri obce Čakajovce, významná časť tejto stavby zasahuje do katastra obce Jelšovce.

96) Stavby obecného záujmu v oblasti zástavby:

- **Obecný dom (UZ01).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o stavbu obecného významu – novostavba budovy v PFČasti 103. Súčasťou je najmä sídlo obecného úradu so slávnostnou zasadacou miestnosťou a umiestnenie požiarnej zbrojnice. V návrhu sa uvažuje s novou dominantou obce (obecná veža) s pridruženými funkciami (napr. vyhliadková veža, informačné stredisko, múzeum a pod.). Umiestnenie musí preveriť samostatná urbanistická štúdia, ktorá preverí polohu z vonkajších pohľadov na obce ako aj z vnútornej urbanistickej štruktúry, preto vo výkresovej časti je jej lokalizácia orientačná.
- **Kostol (UZ02).** Stavba obecného záujmu – jedná sa o novostavbu kostola v obci v novej polohe s možnými ďalšími pridruženými funkciami (napr. farský úrad, priestory pre klubovú činnosť) a s možnosťou rozšírenia aktivít smerom do navrhovaného parku (napr. ihriská pre rekreačné využívanie a pod.). Súčasťou kostola môže byť aj kostolná veža s prípadnými pridruženými funkciami (napr. vyhliadková veža, informačné stredisko, múzeum a pod.). Umiestnenie musí preveriť samostatná urbanistická štúdia, ktorá preverí polohu z vonkajších pohľadov na obce ako aj z vnútornej urbanistickej štruktúry, preto vo výkresovej časti je jej lokalizácia orientačná.
- **Železničná stanica / zastávka (UZ03).** Stavba obecného záujmu – objekt by sa mal stať súčasťou budúceho centrálného priestoru obce s možnosťou rozšírenia o iné funkcie ako železničného objektu, ale s dôrazom, že pôjde o základnú vybavenosť. Predpokladáme aj prípadnú prestavbu a prístavbu objektu.

4.10 SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A VEREJNO-PROSPEŠNÝCH STAVIEB

97) Schéma záväzných častí a verejno-prospešných stavieb obsahuje dve výkresové prílohy:

- Komplexný návrh v mierke 1:10000 zachytávajúci celé katastrálne územie obce Čakajovce
- Komplexný návrh detail v mierke 1:5000 zachytávajúci súčasné a navrhované zastavané územie obce Bádice

4.11 VYSVETLENIE A DEFINOVANIE POJMOV POUŽÍVANÝCH V ZÁVÄZNEJ ČASTI - METODICKÁ PRÍLOHA

Ozelenenie je percentuálny podiel započítavaných plôch vegetácie a vymedzenej PFParcely. Započítavaná plocha vegetácie je stanovená rozsahom vegetácie na rastlom teréne a ostatnej vegetácie umiestnenej na umelom povrchu s príslušným vegetačným krytom.

Zápočet plôch na rastlom teréne (musia tvoriť min. 75% všetkých započítavaných plôch):

- vegetácia stromov, krov a trávnikov (min. 1 strom na 200m²) 100%
- trávnik 20%

Zápočet plôch na rastlom teréne v rámci spevnených plôch (môžu tvoriť max. 50% všetkých započítavaných plôch na rastlom teréne):

- strom s malou korunou s vegetačnou plochou min. 2m² 10m²
- strom so strednou korunou s vegetačnou plochou min. 4m² 25m²
- strom s veľkou korunou s vegetačnou plochou min. 9m² 50m²

Zápočet plôch na umelom povrchu (môžu tvoriť max. 25% všetkých započítavaných plôch):

- vegetačná vrstva 150 – 300mm (trávnik) 10%

- vegetačná vrstva 300 – 900mm (trávnik, kry)20%
- vegetačná vrstva 900 - 1500mm (trávnik, kry, stromy malá koruna)50%
- vegetačná vrstva 1500 – 2000mm (trávnik, kry, stromy stredná koruna) .70%
- vegetačná vrstva nad 2000mm (trávnik, kry, stromy veľká koruna).....90%

Parcelná čiara stanovuje rozhranie medzi dvomi samostatnými (prevádzkovo autonómnymi) PFParcelmi. Prevádzkové previazanie takýchto dvoch PFParciel sa vylučuje.

Podlažnosť je definovaná ako suma všetkých nadzemných podlaží mimo strešnej konštrukcie alebo ustúpeného podlažia (podkrovné priestory alebo ustúpené podlažie sa nepovažujú za nadzemné podlažie).

Za nadzemné podlažie sa považuje každé také podlažie, ktorého úroveň je max. 1200mm pod najnižšou úrovňou príslušného upraveného terénu. Za najnižšiu úroveň príslušného upraveného terénu sa nepočíta úroveň dopravnej prístupovej komunikácie ak táto slúži pre prístup do podzemnej garáže;

Podlažnosť súčasne určuje max. výšku atiky, rímsy alebo iného obdobného prvku hlavného objektu (bez ustúpeného podlažia alebo strechy), ktorá sa vypočíta ako suma povolených podlaží x 3,6m. Výška sa počíta od podlahy najnižšieho nadzemného podlažia.

Šikmá strecha objektu nesmie prevyšovať úroveň 7,2m rímsy hlavného objektu.

Za ustúpené podlažie sa považuje iba jedno najvyššie podlažie, ktorého podlažná plocha dosahuje max. 75% podlažnej plochy predchádzajúceho podlažia a výška jeho atiky neprevyšuje 5,4m od podlahy tohto podlažia.

Priestorovo-funkčný blok (PFBlok) Priestorovo-funkčný blok predstavujú základnú – najmenšiu definovanú jednotku PFČasti v rámci územnoplánovacej dokumentácie na úrovni obce. PFBlok je zložený z jednotlivých autonómnych PFParciel, ktoré majú identickú charakteristiku. PFBlok podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- zástavba,
- verejné priestranstvo;
- vegetácia;
- vodstvo

Priestorovo-funkčný celok (PFCelok) Priestorovo-funkčné celky predstavujú skladobnú časť územno-technickej jednotky (UTJ), t.j. katastrálneho územia, tvorenej priestorovou a funkčnou spolupatričnosťou priestorovo-funkčných častí, z ktorých sú zložené. V zásade každý PFCelok je prirodzene definované územie (okruhom svojho pôsobenia), má svoju ohniskovú, jadrovú časť - centrum (zdroj tohto pôsobenia), a na ostatné PFCelky je napojená prostredníctvom osí (tok pôsobenia voči nadradenému jadrú alebo naopak). PFCelok podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- prírodný miestny, regionálny, nadregionálny PFCelok (pôsobenie a význam najmä prírodných fenoménov nepresahuje územie celku, regiónu, širšieho regiónu)
- urbanistický miestny, regionálny, nadregionálny PFCelok (pôsobenie a význam najmä urbanistických fenoménov nepresahuje územie celku, regiónu, širšieho regiónu)

Priestorovo-funkčná časť (PFČasť) Priestorovo-funkčná časť predstavuje základnú skladobnú časť priestorovo-funkčného celku. Tvoriť základný stupeň charakteristiky (informácie) o území jednotne za celú priestorovo-funkčnú časť, vyjadruje najmä významové postavenie v rámci PFCelku. PFČasť je tvorená jednotlivými PFBlokmi, resp. PFParcelmi a podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- periférna PFČasť (prírodná, urbanistická)
- jadrová PFČasť (biocentrum, urbanistické centrum)
- vzťahová PFČasť (biokoridor, urbanistická os)

Priestorovo-funkčná parcela (PFParcela) Priestorovo-funkčná parcela predstavuje základnú – najmenšiu definovanú jednotku PFČasti v rámci územnoplánovacej dokumentácie na úrovni zóny. Základný rozdiel medzi PFBlokom a PFParcelou je že PFParcela definuje jeden ucelený a autonómny priestor – územie (majetko-právne alebo užívateľské rozhranie). PFParcela podľa prevahy, významu a pôsobenia jednotlivých fenoménov môže byť:

- zástavba,
- verejné priestranstvo;
- vegetácia;
- vodstvo

Uličná čiara je špecificky druh parcelnej čiary, ktorý stanovuje rozhranie PFParcely určenej pre zástavbu a PFParcely určenej ako verejné priestranstvo. Uličná čiara súčasne stanovuje líniu, kde je možné vytvoriť prístup na pozemok.. Vytvorenie prístupu na pozemok v inej polohe je neprípustné.

Vegetácia – priestorová charakteristika:

- **vegetácia vysoká drevinná;** plochy trvalej vegetácie s prevahou stromovej (vzrastlej) vegetácie;
- **vegetácia stredne vysoká drevinná;** plochy trvalej vegetácie prevažne s krovinnou vegetáciou alebo so slabším zastúpením stromovej vegetácie;
- **vegetácia bylinná;** plochy trvalej vegetácie prevažne s bylinnou vegetáciou (trvalé trávne porasty – lúky, pasienky a bylinné úhory);
- **vegetácia bylinná dočasná;** plochy dočasnej vegetácie prevažne s bylinnou vegetáciou (plochy poľnohospodárskych kultúr na ornej pôde);

Vegetácia – funkčná charakteristika:

- **vegetácia ekostabilizujúca;** vegetácia s významnou ekologickou funkciou bez hospodárskeho využívania alebo len s obmedzeným hospodárskym využívaním a s možným malým podielom rekreačným využívaním bez budovania objektov a pod. – napr. lesná vegetácia, mimolesná vegetácia, mokrade, poľnohospodársky nevyužívané trávne porasty, hospodársky les, sprievodná vegetácia vodných tokov v extraviláne a pod);
- **vegetácia ekostabilizujúca doplnkovo s rekreačnou funkciou;** vegetácia s významnou ekologickou funkciou využívaná aj pre potreby rekreácie s obmedzeným budovaním objektov a prvkov slúžiacich pre rekreačné účely

(ihrisko, detské ihrisko, cyklistické a pešie spevnené chodníky a pod.) – napr. lesopark, arborétum, golfový areál a pod.);

- **vegetácia s environmentálnou funkciou;** vegetácia s prevahou funkcií tlmenia pôsobenia nepriaznivých vplyvov socio-ekonomických aktivít človeka (výroba, doprava a pod.) – napr. plochy zelene v rámci technických objektov, sprievodná zeleň ulíc a ciest a pod.;
- **vegetácia s vybavenostnou a/alebo rekreačnou funkciou;** plochy vegetácie priamo tvoriacej funkciu občianskej vybavenosti a/alebo funkcie rekreácie, ktoré súčasne môžu mať významný ekostabilizujúci alebo environmentálny aspekt. Tento druh vegetácie musí vykazovať určitý kvalitatívny ako aj estetický sadovnícky zámer – napr. vegetácia ako športová plocha, park, ucelené plochy verejnej zelene na námestiach a pod.;
- **vegetácia s obytnou funkciou;** plochy vegetácie tvoriace „rozšírenie“ obytných funkcií do exteriéru: vegetácia pri objektoch bývania s úpravou pre pobyt v exteriéri – napr. obytná záhrada a pod.;
- **vegetácia produkčná extenzívna;** vegetácia využívaná pre poľnohospodársku produkciu extenzívnym spôsobom zvyčajne s významnejšou ekostabilizačnou a/alebo environmentálnou funkciou – napr. vegetácia záhrad pri rodinných domoch, záhradkárske osady, ovocné sady, vinohrady, poľnohospodársky využívané trávnaté porasty;
- **vegetácia produkčná intenzívna;** vegetácia využívaná pre poľnohospodársku produkciu intenzívnym spôsobom – napr. plochy vegetácie poľnohospodárskych kultúr na ornej pôde;
- **bez funkcie,** resp. neurčená funkcia – ruderálne plochy a plochy s prevažne negatívnym pôsobením na životné prostredie.

Verejné priestranstvá – priestorová charakteristika:

- **námestie** voľne prístupné priestranstvo plošne rozsiahlejšie pevne vymedzené prvkami zástavby. V rámci vymedzenej plochy sa nachádza najmä univerzálna spevnená plocha a môžu sa nachádzať aj cestná, cyklistická a pešia komunikácia, rôzne iné spevnené plochy s prvkami drobnej architektúry a nespevnené plochy drevinnej a/alebo bylinnej vegetácie. V rámci priestranstva môže byť stanovený minimálny podiel ozelenenia;
- **návestie:** identický termín ako námestie, používa sa však v obciach, ktoré nemajú štatút mesta;
- **ulica** voľne prístupné priestranstvo líniového charakteru pevne vymedzené prvkami zástavby. V rámci vymedzenej plochy sa nachádzajú zvyčajne cestná, cyklistická a pešia komunikácia. Ak to umožňujú priestorové podmienky môžu sa tu nachádzať aj rôzne iné spevnené plochy s prvkami drobnej architektúry a nespevnené plochy drevinnej a/alebo bylinnej vegetácie. V rámci priestranstva môže byť stanovený minimálny podiel ozelenenia;
- **cesta** priestranstvo líniového charakteru bez vymedzenia prvkami zástavby. V rámci vymedzenej plochy sa nachádzajú zvyčajne cestná komunikácia alebo železničná trať a pod.. Ak to umožňujú priestorové podmienky alebo funkčné využitie môžu sa tu nachádzať aj rôzne iné spevnené plochy s prvkami drobnej architektúry a nespevnené plochy drevinnej a/alebo bylinnej vegetácie. V rámci priestranstva môže byť stanovený minimálny podiel ozelenenia

Verejné priestranstvá – funkčná charakteristika:

- **priestranstvo pre spoločenské funkcie** plochy určené predovšetkým pre univerzálne využívanie spoločenského charakteru (zhromaždenia, trhy a pod.) so zachovaním pešieho prístupu a s osobitne regulovaným dopravným prístupom.;
- **priestranstvo pre prístup k zástavbe** plochy určené výlučne pre dopravný a peší prístup k zástavbe. Takéto priestranstvá je možné využívať aj pre niektoré iné funkcie najmä funkcie vegetácia s rekreačnou a/alebo environmentálnou funkciou, plochy rekreačnej zástavby určenej pre šport (ihriská integrované na plochách prístupových komunikácií) a pod. pri zachovaní hlavnej funkcie.
- **priestranstvo pre prístup k zástavbe a dopravný vnútrošidelný tranzit** plochy určené pre dopravný a peší prístup k zástavbe a súčasne pre dopravný tranzit, ktorý sa musí podriaďovať funkciám prístupu. Jedná sa o cesty II. a III. triedy v prieťahu intravilánom a hlavné vnútrošidelné komunikácie (mestské triedy) alebo iné prepájajúce komunikácie rôznych častí sídla;
- **priestranstvo dopravného tranzitu a pre prístup k zástavbe** plochy určené pre dopravný tranzit a súčasne pre dopravný a peší prístup k jednotlivým nehnuteľnostiam, pričom sa uprednostňujú potreby dopravného tranzitu. Jedná sa o cesty I. triedy a vybrané úseky ciest II. triedy v prieťahu intravilánom;
- **priestranstvo dopravného tranzitu** priestranstvo určené pre dopravný tranzit s vylúčením pešieho alebo cyklistického pohybu. Jedná sa o diaľničnú komunikáciu, rýchlostnú komunikáciu, železničnú trať a pod.

Zastavanosť je percentuálny podiel zastavanej plochy objektu alebo objektov a vymedzenej PFParcely. Zastavaná plocha sa počíta ako pôdorysný priemet všetkých základových konštrukcií objektu (objektov) umiestnených na vymedzenej ploche. Do tejto plochy sa nezapočítavajú spevnené plochy;

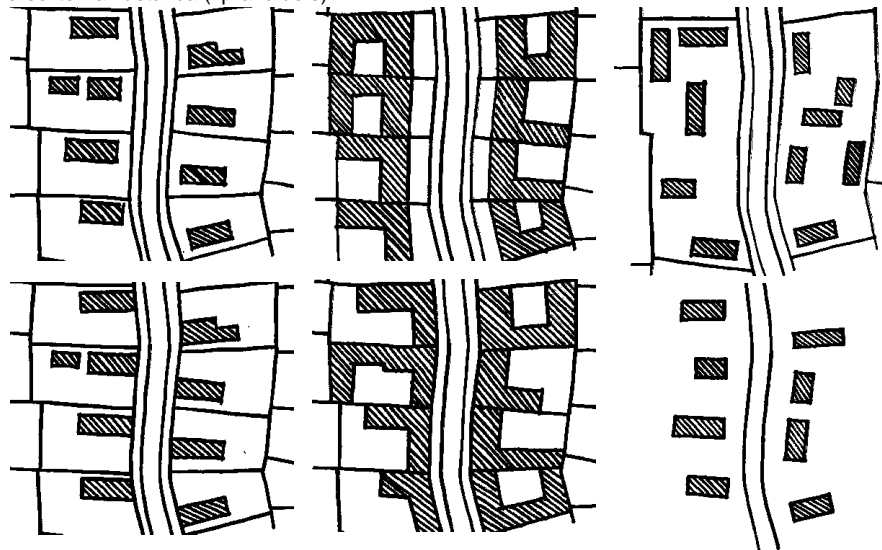
Zástavba – priestorová charakteristika:

- **urbanistická dominantá;** špecifický stavebný objekt s výrazným priestorovým pôsobením. Umiestnenie v rámci PFParcely, výška (podlažnosť) objektu a jeho funkcia musí byť predmetom osobitnej architektonicko-urbanistickej štúdie s preverením do zákresov siluety sídla. Takáto štúdia musí byť vypracovaná v min. dvoch alternatívach, odporúča sa vypísať pre realizáciu takéhoto objektu architektonickú súťaž;
- **zástavba uličná kompaktná;** stavba, výnimočne skupina stavieb tvoriaca však jeden samostatný prevádzkový celok vrátane nádvorí alebo inej príslušiackej plochy, ktorá musí byť realizovaná na vymedzenej PFParcely v polohe uličnej (prisadená zástavba) alebo stavebnej čiary (odsadená zástavba) po jej celej dĺžke, pričom v prípade odsadenej zástavby tvorí uličnú čiaru oplotenie alebo iné vymedzenie uličnej čiary prvkom drobnej architektúry alebo vegetácie. Na vymedzenej PFParcely je stanovená maximálna alebo aj minimálna podlažnosť zástavby, maximálna zastavanosť nesmie presiahnuť 80% vymedzenej plochy a minimálne ozelenenie nie je stanovené. Každá samostatne prevádzkovateľná stavba musí mať priamy prístup na verejné priestranstvo. Umiestnenie stavby na pozemku musí zohľadňovať susediace stavby (ak existujú) a môže byť bez odstupu na hranici pozemku v prípade, že na fasáde nie sú umiestnené žiadne okná alebo iné prvky, ktoré by bránili umiestneniu stavby na susediacom pozemku. Ak sa jedná o hraničnú polohu

v dotyku s iným navrhovaný druhom zástavby v tejto polohe sa uplatňujú podmienky umiestnenia stavby podľa tejto susediacej zástavby.

- **zástavba uličná voľná;** stavba, výnimočne skupina stavieb tvoriaca jeden samostatný prevádzkový celok vrátane nádvorí alebo inej príslušiacей plochy, ktorá musí byť realizovaná na vymedzenej PFParcele v polohe uličnej (prisadená zástavba) alebo stavebnej čiary (odsadená zástavba so stanoveným odsadením v m) len na jej časti, pričom v prípade prisadenej zástavby časť nezastavanej uličnej čiary a v prípade odsadenej zástavby tvorí uličnú čiaru oplotenie alebo iné vymedzenie uličnej čiary prvkom drobnej architektúry alebo vegetácie. Na vymedzenej PFParcele je stanovená maximálna alebo aj minimálna podlažnosť zástavby, maximálna zastavanosť nesmie presiahnuť 40% vymedzenej plochy a minimálne ozelenenie musí dosiahnuť min. 20% vymedzenej plochy. Každá samostatne prevádzkovateľná stavba musí mať priamy prístup na verejné priestranstvo. Umiestnenie stavby na pozemku musí zohľadňovať susediace stavby (ak existujú) a vždy musí spĺňať nasledovné odstupy od:
 - min. 2m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná len miestností príslušenstva,
 - min. 5m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná aj hlavných miestností.
- **zástavba areálová;** skupina stavieb alebo stavba tvoriaca jeden samostatný prevádzkový celok vrátane nádvorí alebo inej príslušiacей plochy v priestorovej forme areálovej zástavby voľnej realizovaných v rámci rozsiahlejšej PFParcely. Na vymedzenej PFParcele je stanovená maximálna alebo aj minimálna podlažnosť zástavby, maximálna zastavanosť nesmie presiahnuť 40% vymedzenej plochy a minimálne ozelenenie musí dosiahnuť min. 20% vymedzenej plochy. Jednotlivé stavby umiestnené na ploche môžu tvoriť samostatné prevádzkové celky napojené na areálové priestranstvo. Umiestnenie stavby na pozemku musí zohľadňovať susediace mimoareálové stavby (ak existujú) a vždy musí spĺňať nasledovné odstupy:
 - min. 2m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná len miestností príslušenstva,
 - min. 5m od hranice pozemku v prípade, že na fasáde sú umiestnené okná aj hlavných miestností.
- **zástavba malou architektúrou:** táto zástavba predstavuje špecifické plochy, kde sa dominantne umiestňujú prvky malej architektúry, v súčasnosti jedinú formu takejto zástavby predstavujú cintoríny;

obr.24: Základné priestorové formy zástavby. Uličná zástavba voľná odsadená (vľavo hore), uličná zástavba voľná prisadená (vľavo dole), uličná zástavba kompaktná odsadená (uprostred hore), uličná zástavba kompaktná prisadená (uprostred dole), areálová zástavba (vpravo hore) a soliterna zástavba (vpravo dole).

Zástavba – funkčná charakteristika:

- **zástavba bývania** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvorí a iné funkčné plochy slúžiacu pre trvalé bývanie na vymedzenej PFParcele. V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou bývanie, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacей pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2. Parkovacie státi slúžiacе pre návštevy v počte max. do 3 státi môžu byť započítané aj na verejných priestranstvách. Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia a akýchkoľvek funkcií (aj doplnkových) nesúvisiacich alebo neslúžiacich pre potreby bývania.
- **zástavba vybavenostná** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvorí a iné funkčné plochy slúžiacе pre sociálnu infraštruktúru na vymedzenej PFParcele. V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou vybavenosti, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacей pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2. Parkovacie státi slúžiacе pre návštevy v počte max. do 3 státi môžu byť započítané aj na verejných priestranstvách. Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia a akýchkoľvek funkcií (aj doplnkových) nesúvisiacich alebo neslúžiacich pre potreby vybavenosti. Rozlišuje sa pri tom vybavenosť:
 - **vybavenostná zástavba základná** zabezpečujúca nevyhnutné základné ľudské potreby, určená pre obsluhu územia v pešej dostupnosti zvyčajne do 400m podľa miestnych podmienok.
 - **vybavenostná zástavba vyššia** zabezpečujúca základné ľudské potreby, určená pre obsluhu bližšieho aj širšieho okolia v dostupnosti individuálnou alebo hromadnou dopravou zvyčajne do 30km (okresu).
 - **vybavenostná zástavba špecifická** zabezpečujúca menej štandardné a neštandardné ľudské potreby bez potreby špecifikovania pôsobnosti a dostupnosti.

Umiestnenie konkrétneho druhu vybavenostnej zástavby musí naplniť aj doplňujúcu podmienku pre jej umiestnenie, ktorá je stanovená pre každý typologický druh (viď. textová časť).

- **zástavba výrobná** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvorí a iné funkčné plochy slúžiacе pre priemyselnú a/alebo poľnohospodársku výrobu a/alebo skladovanie na vymedzenej PFParcele. V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou výroby, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacей pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2. Parkovacie státi slúžiacе pre návštevy v počte max. do 3 státi môžu byť započítané aj na verejných priestranstvách. Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia. Rozlišuje sa pri tom výroba:
 - **zástavba výrobná extenzívna** – extenzívna výroba s priemernými a malými plošnými a energetickými a dopravnými nárokmi s ochranným pásmom nepresahujúcim vymedzený areál – všetky sledované hygienické limity pre obytné územie na okraji ochranného pásma musia byť nižšie ako sú prípustné hodnoty (napr. hodnoty hluku, emisií, zápachu a pod.).
 - **zástavba výrobná intenzívna** – intenzívna výroba so strednými a veľkými plošnými a energetickými a dopravnými nárokmi. Patrí sem každý druh výroby, pre ktorý je nutné zisťovacie konanie vplyvu na životné prostredie (podľa zákona 24/2006 Z.z. a všetkých jeho budúcich noviel). Ochranné pásmo môže presahovať vymedzený areál ale nesmie zasahovať do žiadnej obytnej zóny (aj navrhovanej).
 - **zástavba výrobná špecifická** – intenzívna výroba s veľkými plošnými a energetickými a dopravnými nárokmi. Patrí sem každý druh výroby, pre ktorý je nutné povinné hodnotenie vplyvu na životné prostredie (podľa zákona 24/2006 Z.z. a všetkých jeho budúcich noviel). Ochranné pásmo môže presahovať vymedzený areál ale nesmie zasahovať do žiadnej obytnej zóny (aj navrhovanej).
- **zástavba rekreácie** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvorí a iné funkčné plochy slúžiacе pre rekreačné využívanie. V rámci jednej samostatne prevádzkovateľnej stavby na vymedzenej PFParcele musia byť umiestnené všetky funkcie súvisiace s funkciou rekreácie, najmä funkcia odstavnej statickej dopravy slúžiacей pre stavbu vypočítanej v zmysle príslušnej STN pre stupeň automobilizácie 1:2. Parkovacie státi slúžiacе pre návštevy v počte max. do 3 státi môžu byť započítané aj na verejných priestranstvách. Vylučuje sa umiestnenie funkcie verejného dopravného a technického vybavenia a akýchkoľvek funkcií (aj doplnkových) nesúvisiacich alebo neslúžiacich pre potreby rekreácie. Rozlišuje sa pri tom rekreácia:
 - **rekreačná zástavba individuálna** zabezpečujúca výlučne individuálne rekreačné potreby vlastníka neslúžiacu pre hromadné využívanie. Neslúži na trvalé bývanie.
 - **rekreačná zástavba základná** slúžiacu pre hromadné využívanie so zameraním na každodennú rekreáciu pre obmedzený blízky okruh bývajúcего obyvateľstva (zvyčajne do 400m).
 - **rekreačná zástavba vyššia** slúžiacu pre hromadné využívanie so zameraním na každodennú a najmä víkendovú rekreáciu. mestský park, športové plochy pre neorganizovaný šport
 - **rekreačná zástavba špecifická** slúžiacu pre hromadné využívanie so špecifickým umiestnením na cieľ rekreácie (prírodné prostredie, kúpele a pod.).
- **zástavba verejného technického vybavenia** skupina stavieb, prípadne stavba vrátane nádvorí a iné funkčné plochy slúžiacе pre zariadenia technického vybavenia. Rozlišuje sa:
 - **zástavba technickej vybavenosti distribučná** technická vybavenosť priamo určená pre okolité územie s minimálnym alebo žiadnym podielom tranzitného charakteru. Ochranné pásmo je zvyčajne nulové alebo veľmi nízke. Takúto zástavbu technickej vybavenosti je možné prakticky umiestňovať na akýchkoľvek iných funkčných plochách v prípade, že slúžia pre ich priamu obsluhu pri dodržaní kritérií pre umiestnenie podľa hlavnej funkcie. Patria sem: distribučná tlaková stanica vodovodu, prečerpávacia stanica kanalizácie, distribučná trafostanica, distribučná regulačná stanica plynu, zariadenia na úpravu a iné zhodnocovanie odpadov miestneho významu a pod.
 - **zástavba technickej vybavenosti nadradeného významu** technická vybavenosť určená pre celé sídlo alebo jeho značnú časť alebo pre tranzit. Ochranné pásmo je zvyčajne väčšieho charakteru. Patria sem: vodojem, čistiareň odpadových vôd (ČOV), elektrorozvodňa, tranzitná regulačná stanica plynu, zariadenia na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu, zariadenia na úpravu a iné zhodnocovanie odpadov,
- **zástavba verejného dopravného vybavenia** skupina stavieb, prípadne stavba, nádvorí a iné funkčné plochy slúžiacе pre zariadenia dopravného vybavenia územia. Rozlišuje sa:
 - **zástavba dopravnej vybavenosti miestneho významu** dopravná vybavenosť slúžiacu pre individuálne potreby až potreby miestneho významu cca. do 400m. Patria sem: individuálne garáže alebo parkovacie státi miestneho významu, autobusová zastávka miestneho významu;
 - **zástavba dopravnej vybavenosti mestského významu** dopravná vybavenosť slúžiacu pre veľkú spádovú oblasť alebo tranzit. Patria sem: čerpacie stanice pohonných hmôt (ČSPHM), areály dopravných spoločností (SAD, ŽSR), autobusová stanica, železničná stanica, samostatne stojace parkovacie alebo garážovacie objekty, cestné odpočívadlá;

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE: VÝKRESY

ZÁVER

HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

UPNO Čakajovce prináša kontinuitu historického vývoja urbanizovaného priestoru s pohľadom na dlhodobé (maximalistické) urbanistické možnosti z obce. Takto postavený územný plán umožňuje postupne naplňať víziu rozvoja obce s dôrazom na bývanie v blízkom dosahu mesta Nitra.

V oblasti krajinného prostredia sa poľnohospodárskym rázom charakteristické časti extravilánu navrhujú na výraznú premenu charakteru so vznikom resp. doplnením viacerých biokoridorov, biocentier a interakčných prvkov.

ZOZNAM POUŽITÝCH PODKLADOV, DOKUMENTÁCIÍ A ZDROJE POZNANIA A INFORMÁCIÍ O ÚZEMÍ A ZHODNOTENIE ICH VYUŽITELNOSTI

Literatúra a účelové dokumentácie

- lit. 1 - **Atlas krajiny SR**, MŽP SR, Bratislava 2002;
 - lit. 2 - **Environmentálna regionalizácia SR**, SAŽP, 2002;
 - lit. 3 - **Generel ochrany a racionálneho využívania vôd - II. vydanie**, MŽP SR a MP SR, Bratislava, 2002
 - lit. 4 - **Geobotanická mapa ČSSR- SSR**, SAV Bratislava, 1986
 - lit. 5 - **Hydroekologický plán Dolného Váhu vrátane Nitry**, Žitavy a Parížskeho potoka, SVHP, B.S., OZ Povodie Dunaja, Bratislava 2000
 - lit. 6 - **Hydrologická ročenka**, Povrchové vody 2002, SHMÚ, Bratislava, 2003
 - lit. 7 - **Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2004**, SHMÚ Bratislava, 2005
 - lit. 8 - **Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2000-2001**, SHMÚ, Bratislava 2002
 - lit. 9 - **Kvantitatívna vodohospodárska bilancia za rok 2003**, SHMÚ, Bratislava, 2004
 - lit. 10 - **Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov územného systému ekologickej stability**, MŽP Bratislava, 1993
 - lit. 11 - **Metodický postup spracovania KEP v rámci prieskumov a rozborov ÚP obce**, MŽP Bratislava, 2001
 - lit. 12 - **Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek**, VÚPÚ, Bratislava, 1996
 - lit. 13 - **Regionálna stratégia trvalo udržateľného rozvoja Nitrianskeho kraja**, SAŽP, 2003
 - lit. 14 - **Revitalizácia vodných tokov**, UK PvF Bratislava a SPU Nitra, 1999
 - lit. 15 - **Správa o stave životného prostredia Nitrianskeho kraja v roku 2002**, MŽP SR, 2003
 - lit. 16 - **Vodohospodársky plán povodia Nitra**, SVP Banská Štiavnica, 2001
 - lit. 17 - **Koncepcia rozvoja cestnej siete**, Slovenská správa ciest, Bratislava 1998;
 - lit. 18 - **Mestá Nitrianskeho kraja 1996**, Krajská správa Štatistického úradu v Nitre, Nitra 1998;
 - lit. 19 - **Mestá Nitrianskeho kraja v číslach a grafoch 1997**, Krajská správa Štatistického úradu v Nitre, Nitra 1999;
 - lit. 20 - **Plynársky autoatlas Slovenska**, 3. vydanie, Vojenský kartografický ústav, š.p. Harmanec 1997;
 - lit. 21 - **Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001**, Slovenský štatistický úrad, Bratislava 2001;
 - lit. 22 - **Terminologický slovník ekológie a environmentalistiky**, Kabinet evolučnej a aplikovanej krajinskej ekológie SAV Banská Štiavnica a Príroda a.s. Bratislava 1993;
 - lit. 23 - **Vlastivedný slovník obcí na Slovensku**, Veda, Bratislava 1977;
 - lit. 24 - **Knopp, Alfred; Kramp, Bonaventúra – Zásady a pravidla územného plánovania**, Koncepcie funkčných složek, VÚVA, URBION, Brno 1983;
 - lit. 25 - **Kolektív autorov SAV – Etnografický atlas Slovenska**, Veda a Slovenská kartografia, Bratislava 1990;
 - lit. 26 - **Vass a kol. – Geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov Panónskej panvy**, SGÚ, GÚDŠ 1988;
- ### Legislatívne podklady
- lit. 27 Európska konvencia o ochrane archeologického dedičstva, Malta 1992;
 - lit. 28 Deklarácia NR SR o ochrane kultúrneho dedičstva zo dňa 28.2.2001;
 - lit. 29 **Medzinárodná charta na záchranu historických miest**, Washington 1987;
 - lit. 30 Medzinárodná charta o ochrane a obnove pamiatok a pamiatkových sídiel, Benátky 1964;
 - lit. 31 Nariadenie vlády SR č. **1/1994** Z.z. o sadzbách odvodov za vyňatie z lesných pozemkov z LPF v znení neskorších predpisov (nariadenia vlády SR č. 189/2000 a 298/2002 Z.z.);
 - lit. 32 Nariadenie vlády SR č. **166/1994** Zb. o kategorizácii územia Slovenskej republiky;
 - lit. 33 Nariadenie vlády SR č. **19/1993** o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení nariadení vlády č. 278/1994 Z.z., 152/1996 Z.z., č.188/2000 Z.z. a 299/2002 Z.z.;
 - lit. 34 Nariadenie vlády SR č. **188/1998** z 28. apríla 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Nitriansky kraj;
 - lit. 35 Nariadenie vlády SR č. **528/2002** zo 14. augusta 2002, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001;
 - lit. 36 Nariadenie vlády SR č. **617/2004** Z.z. zo 27. októbra 2004, ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti;
 - lit. 37 Rozhodnutie **Leteckého úradu Slovenskej republiky zn. 313-636-OP/2001-2968** zo dňa 18.6.2001, o určení ochranných pásiem leteckých pozemných zariadení.;
 - lit. 38 Rozhodnutie **Ministerstva dopravy zn. 02772/65-20** zo dňa 13.12.1965, o stanovení ochranných pásiem civilného letiska Nitra u Veľkých Janíkovciach podľa §24 zákona 47/56 Zb.;
 - lit. 39 Uznesenie vlády SR č. **1026/1999**, ktorým sa schválila Koncepcia rozvoja bytovej výstavby;
 - lit. 40 Uznesenie vlády SR č. **430/2002**, ktorým sa schválil Generel ochrany a racionálneho využívania vôd – II. vydanie
 - lit. 41 Viedenská charta o plánovaní ľudského životného prostredia, Viedeň 1973;
 - lit. 42 Vyhláška **FMTIR č. 84/1976 Zb.** o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v znení vyhlášky č. 377/1992;
 - lit. 43 Vyhláška **MK č. 21/1988 Zb.**, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona SNR č. 27/1988 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti;

- lit. 44 Vyhláška **MP SR č. 5/1995** o hospodárskej úprave lesov v znení Vyhl. č. 119/2002 Z.z.;
- lit. 45 Vyhláška **MP SR č. 91/1997** o poľovných oblastiach a o akostných triedach poľovných revírov;
- lit. 46 Vyhláška **MV SR č. 288/2000** z 14. augusta 2000, ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na požiaru bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb;
- lit. 47 Vyhláška **MV SR č. 297/1994** z 19. októbra 1994 v znení vyhlášky MV SR č. 202/2002 z 3. apríla 2002 o stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany;
- lit. 48 Vyhláška **MŽP č. 24/2003**, ktorou sa vykonávajú ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny;
- lit. 49 Vyhláška **MŽP č. 55/2001** z 25. januára 2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii;
- lit. 50 Vyhláška **MŽP SR č. 218/1998** z 30. júna 1998, ktorou sa ustanovujú niektoré podrobnosti o dokumentácii ochrany prírody a krajiny;
- lit. 51 Vyhláška **MŽP SR č. 453/2000**, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona;
- lit. 52 Vyhláška **MŽP SR č. 532/2002** z 8. júla 2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie;
- lit. 53 Vyhláška **MŽP SR č. 684/2006** Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií;
- lit. 54 Vyhláška **MŽP SR č. 705/2002** Z.z. z 29. novembra 2002 o kvalite ovzdušia;
- lit. 55 Vyhláška **MŽP SR č. 706/2002** Z.z. z 29. novembra 2002 o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok, v znení vyhlášky č. 410/2003 Z.z. a vyhlášky č. 260/2005 Z.z.;
- lit. 56 Zákon **FZ ČSSR č. 44/1988** Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších doplnkov.
- lit. 57 Zákon **FZ ČSSR č. 50/1976** Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších doplnkov.
- lit. 58 Zákon **NR SR č. 24/2006** Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- lit. 59 Zákon **NR SR č. 42/1994** Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva;
- lit. 60 Zákon **NR SR č. 100/1997** Z.z. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva;
- lit. 61 Zákon **NR SR č. 127/1994** Zb. z 29. apríla 1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie;
- lit. 62 Zákon **NR SR č. 162/1995** Z.z. v znení zákona č. 222/1996 Zb. o katastrálnych nehnuteľnostiach a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon);
- lit. 63 Zákon **NR SR č. 143/1998** Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon);
- lit. 64 Zákon **NR SR č. 220/2004** Z.z. z 10. marca 2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č. 219/2008;
- lit. 65 Zákon **NR SR č. 364/2004** Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.72/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon);
- lit. 66 Zákon **NR SR č. 409/2006** Z.z. o odpadoch;
- lit. 67 Zákon **NR SR č. 478/2002** Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších vyhlášok (zákon o ovzduší);
- lit. 68 Zákon **NR SR č. 543/2002** Z.z. o ochrane prírody a krajiny;
- lit. 69 Zákon **NR SR č. 656/2004** Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov;
- lit. 70 Zákon **SNR č. 61/1977** Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov;
- lit. 71 Zákon **SNR č. 27/1987** Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti;

Internetovské stránky

- lit. 72 www.build.gov.sk;
- lit. 73 www.lazarus.elte.hu;
- lit. 74 www.lifeenv.gov.sk;
- lit. 75 www.statitics.sk;
- lit. 76 www.zbierka.sk;
- lit. 77 www.cakajovce.sk;
- lit. 78 www.podnemapy.sk
- lit. 79 www.shmu.sk

Mapové podklady

- lit. 80 **Katastrálna mapa obce Čakajovce**, Geodetický a kartografický ústav, Bratislava;

Dokumentácie

- lit. 81 **Aurex – Koncepcia územného rozvoja Slovenska KURS 2001**, MŽ SR, Bratislava 2002; výsledný návrh;
- lit. 82 **Aurex – R-ÚSES okresu Nitra**, Bratislava, 1993;
- lit. 83 **Aurex - ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja** (spracovaný spoločnosťou AUREX s.r.o. Bratislava v r. 1998 a jeho zmeny a doplnky z roku 2004, Ing. arch. Hrdina, Ing. arch. Kostovský), východiskový podklad pre regionálne súvislosti;
- lit. 84 **Borguľa, Michal – Smerný územný plán Čakajovce – dodatok č. 1/1999** (Nitra 1999);
- lit. 85 **Borguľa, Michal – Územný plán obce Zbehy** (MB-AUA, Nitra 2006);
- lit. 86 **Csanda, Milan – Prieskumy a rozbor a Krajinnokoekologický plán obce Čakajovce** (AK Csanda-Piterka, Nitra 2008);
- lit. 87 **Csanda, Jarabica, Sádecký – Územný plán obce Jelšovce** (Iná architektúra, Nitra 2002);
- lit. 88 **Malík, Verešová – Región Nitra – odvedenie a čistenie odpadových vôd – časť II, aglomerácia č. 1 Nitra: Čakajovce, Jelšovce** (spracovaný spoločnosťou Západoslovenská vodárenská spoločnosť s.r.o.);
- lit. 89 **Podhradská – Návrh smerného územného plánu obce Čakajovce**, Stavoprojekt, Nitra 1976;
- lit. 90 **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čakajovce 2007 - 2013**, Čakajovce 2007;

Vyjadrenia dotknutých organizácií

- lit. 91 **Archeologický ústav SAV, Nitra** vyjadrenie zo dňa 18.9.2008;
- lit. 92 **Eustream a.s.** vyjadrenie zo dňa 22.8.2008;
- lit. 93 **Distribúcia SPP a.s. Bratislava** vyjadrenie zo dňa 12.9.2008;
- lit. 94 **Hydromeliorácie, š.p. Bratislava** vyjadrenie zo dňa 4.9.2008;
- lit. 95 **Hydromeliorácie, š.p. Bratislava** vyjadrenie zo dňa 24.10.2008;
- lit. 96 **Krajský pamiatkový úrad v Nitre** vyjadrenie zo dňa 15.10.2008;
- lit. 97 **Krajský stavebný úrad v Nitre** vyjadrenie zo dňa 2.9.2008;
- lit. 98 **Letecký úrad SR, Bratislava** vyjadrenie zo dňa 19.9.2008;
- lit. 99 **Ministerstvo zdravotníctva SR – Inšpektorát kúpeľov a žriedel** vyjadrenie zo dňa 25.8.2008;
- lit. 100 **Národná diaľničná spoločnosť, a.s. Bratislava** vyjadrenie zo dňa 12.11.2008;
- lit. 101 **Obvodný banský úrad v Bratislave** vyjadrenie zo dňa 3.9.2008;
- lit. 102 **Obvodný úrad životného prostredia Nitra – odbor štátnej vodnej správy a ochrany prírody a krajiny** vyjadrenie zo dňa 22.9.2008;
- lit. 103 **Obvodný úrad v Nitre – odbor civilnej ochrany a krízového riadenia** vyjadrenie zo dňa 28.8.2008;
- lit. 104 **PD Čakajovce a Dražovce** vyjadrenie zo dňa 9.9.2008;
- lit. 105 **Regionálna správa a údržba ciest Nitra a.s.** vyjadrenie zo dňa 2.9.2008;
- lit. 106 **Slovenská elektrizačná prenosová sústava a.s. Bratislava** vyjadrenie zo dňa 27.8.2008;
- lit. 107 **Slovenský pozemkový fond Bratislava – Regionálny odbor Nitra** vyjadrenie zo dňa 10.9.2008;
- lit. 108 **Slovenský vodohospodársky podnik š.p. Piešťany** vyjadrenie zo dňa 17.9.2008;
- lit. 109 **Slovnaft a.s. Bratislava** vyjadrenie zo dňa 25.8.2008;
- lit. 110 **Štátna ochrana prírody SR – Regionálne centrum ochrany prírody v Nitre** vyjadrenie zo dňa 18.9.2008;
- lit. 111 **Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava** vyjadrenie zo dňa 16.9.2008;
- lit. 112 **T-mobile Bratislava** vyjadrenie zo dňa 26.8.2008;
- lit. 113 **Transpetrol Bratislava** vyjadrenie zo dňa 4.9.2008;
- lit. 114 **Úrad jadrového dozoru SR, Trnava** vyjadrenie zo dňa 18.9.2008;
- lit. 115 **Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja** vyjadrenie zo dňa 27.8.2008;
- lit. 116 **Úrad pre reguláciu železničnej dopravy Bratislava** vyjadrenie zo dňa 4.9.2008;
- lit. 117 **Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Nitra** vyjadrenie zo dňa 12.9.2008;
- lit. 118 **Železnice Slovenskej republiky Bratislava** vyjadrenie zo dňa 26.8.2008;

OBSAH

ÚVOD – ZÁKLADNÉ ÚDAJE	1
ÚZEMNÝ PLÁN OBCE: TEXTOVÁ ČASŤ	4
1 ŠIRŠIE VZŤAHY, ÚZEMNÉ SÚVISLOSTI A VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA	5
1.1 Vymedzenie riešeného územia	6
1.2 Prírodná štruktúra Nitrianskeho kraja	6
1.3 Urbanistická štruktúra Nitrianskeho kraja.....	6
2 STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	7
2.1 Základná Stratégia rozvoja obce.....	8
2.2 Územný systém ekologickej stability (Prírodná stratégia rozvoja obce)	8
2.3 Urbanistická stratégia rozvoja obce	9
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	11
2.4.1 Demografia	11
2.4.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva	12
3 PRIESTOROVÉ USPORIADANIE A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA	13
3.1 Prírodná štruktúra územia a životné prostredie.....	14
3.1.1 Geologické pomery	14
3.1.2 Geomorfologické pomery.....	14
3.1.3 Klimatickogeografické pomery	14
3.1.4 Pedologické pomery	15
3.1.5 Hydrologické pomery	17
3.1.6 Vegetácia (biosféra, biologické podmienky).....	18
3.1.7 Zoogeografické pomery	20
3.1.8 Životné prostredie	21
3.2 Urbanistická štruktúra.....	23
3.2.1 Zastavané územie.....	23
3.2.2 Zástavba	23
3.2.3 Verejné priestranstvá	27
3.2.4 Sídlna vegetácia	28
3.2.5 Verejné dopravné vybavenie	30
3.2.5.1 Cestná doprava	30
3.2.5.2 Pešia a cyklistická doprava.....	32
3.2.5.3 Železničná doprava	32
3.2.5.4 Letecká doprava	32
3.2.5.5 Vodná doprava	33
3.2.6 Verejné technické vybavenie	33
3.2.6.1 Zásobovanie vodou	33
3.2.6.2 Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	33
3.2.6.3 Odvádzanie povrchových vôd.....	33
3.2.6.4 Melioračné zariadenia.....	33
3.2.6.5 Zásobovanie elektrickou energiou	33
3.2.6.6 Zásobovanie plynom.....	34
3.2.6.7 Zásobovanie teplom	35
3.2.6.8 Telekomunikácie a diaľkové káble.....	35
3.2.6.9 Produktovody.....	35
3.3 Socio-ekonomická štruktúra	36
3.3.1 Bývanie	36
3.3.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra.....	36
3.3.2.1 Školstvo	36
3.3.2.2 Cirkev	37
3.3.2.3 Zdravotníctvo.....	37
3.3.2.4 Kultúra	37
3.3.2.5 Šport, rekreačný šport	37
3.3.2.6 Sociálna starostlivosť.....	37
3.3.2.7 Obchod a služby.....	38
3.3.3 Správne zariadenia.....	38
3.3.4 Hospodárska základňa	38
3.3.4.1 Priemyselná výroba a stavebníctvo, skladové hospodárstvo.....	38
3.3.4.2 Ťažba nerastných surovín	38
3.3.4.3 Poľnohospodárska výroba	38
3.3.4.4 Lesné hospodárstvo	39
3.3.4.5 Poľovníctvo	39
3.3.5 Rekreácia, rekreačný šport a cestovný ruch	39
3.3.6 Obrana štátu, požiarna ochrana, ochrana pred povodňami	39
3.3.6.1 Obrana štátu.....	39
3.3.6.2 Civilná obrana.....	39
3.3.6.3 Požiarna ochrana.....	39
3.3.6.4 Ochrana pred povodňami	39
4 NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI	40
4.1 Závazné regulatívy pre stratégiu rozvoja obce	41
4.1.1 Základná stratégia rozvoja obce	41
4.1.2 Prírodná stratégia obce.....	41
4.1.3 Urbanistická stratégia obce.....	41
4.2 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia; určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch.....	41
4.2.1 Plochy určené pre zástavbu.....	41
4.2.2 Plochy určené pre verejné priestranstvá.....	43
4.2.3 Plochy určené pre sídelnú vegetáciu	43
4.3 Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia, výroby a pod. (Socio-ekonomicko-ekonomicko-štruktúry)	43
4.4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia.....	44
4.4.1 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia.....	44
4.4.2 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia.....	44
4.5 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability	45
4.6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	45
4.7 Vymedzenie zastavaného územia obce	45
4.8 Požiadavky na územné plány zóny	45
4.9 Plochy na verejno-prospešné stavby, zoznam verejno-prospešných stavieb.....	45
4.9.1 Zoznam verejnoprošpešných stavieb (VPS), plochy na verejnoprošpešné stavby	45
4.9.2 Stavby obecného záujmu (SOZ)	46
4.10 Schéma záväzných častí riešenia a verejno-prospešných stavieb.....	46
4.11 Vysvetlenie a definovanie pojmov používaných v záväznej časti - metodická príloha	46
ÚZEMNÝ PLÁN OBCE: VÝKRESY	49
01 Širšie vzťahy, územné súvislosti a vymedzenie riešeného územia.....	1:50000
02 Stratégia rozvoja obce	1:10000
03A Substrát, reliéf a pôdy.....	1:10000
03B Záber poľnohospodárskej pôdy	1:5000
03C Ochrana prírody a tvorba krajiny	1:10000
03D Zástavba, verejné priestranstvá a sídelná vegetácia.....	1:5000
3E Verejné dopravné vybavenie	1:10000
3E Verejné dopravné vybavenie (detail)	1:5000
3F Verejné technické vybavenie	1:10000
3F Verejné technické vybavenie (detail)	1:5000
4 Komplexný návrh	1:10000
4 Komplexný návrh (detail)	1:5000
ZÁVER	62
Hodnotenie navrhovaného riešenia	63
Zoznam použitých podkladov, dokumentácií a zdroje poznania a informácií o území a zhodnotenie ich využiteľnosti	63
OBSAH	65

